

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

xvii. Sermones de penitentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

Sequuntur sermones de agēda pnia: predicabiles p totā quadragesimā: con sumatissimi viri et docto ris egregij fratris Petri Hieremie: ordis Almfici pdicatorū. Una cū qstio nibus in cuiuscūqz sermo nis initio nup additis.

De necessitate: qualitate: in tēgritate: et vtilitate penitētie Sermo Primus.

Enitētia

Agite: appropinqbit em regnum celorum. Dat. iij. Predica turus cū gra dñi nri iesu chri in hac. xl. d pnia. cogruē illud tbema ppositū: p qd ad pniā puocamur duplici rōne. Prima ex plona pceptē. Secda ex affectu alliciēte. Et plona quidē pceptē: qz verba pdicta sunt omi z saluatoris iesu chri: q in verbis pdictis pceptit nob vt agam pniā. Agite qd est verbū impatiui modi: z cōsequē ter a d pceptū astringit: vt infra dicit. Et iō tenemur pniā agere iuxta admonitiōnē virginis glōse dicentis. Quidcūqz dixerit vobis facite. Jo. ij. Et affectu vero alliciēte puocamur: cuz ait: appropinqbit em regnū celoz. Utinim nāqz effecit penitētie est cōsecutio regni celoz. Persona ergo dicipiēs habet se vt causā efficiēs prin cipalis pnie. Effecit pō vltimus habet se vt causā vltima finalis. Ut igit digni z fructuosi de ipa pnia pdicem: pmo cur ramus ad spūz virginē glōsam p gra im petrāda o cetero. Ave maria. ¶ Pro fun damēto sermōis orit theologialis qstio. ¶ Querit. Vt pnia sit virtus: Arguit q nō. Nullū facim est virtus: sed pnia est facim: igit nō est virtus. In opposituz ait

phs. ij. Eth. c. v. Virtus est habitus bonus q habentē pficit z opus eius bonū reddit: sed talis est habitus pnie: q pnia est virtus. z sic questio manet p vtrāqz parte dubia. ¶ Ad questionē respōdendū est fm Rth chardū sup. iij. sente. dist. xij. q. i. q pnia qrtuoz modis pōt accipi. Vno mō pro re medio cōtra mortale pctm actuale per sa cerdotes ministrato: et sic ad dubiū dicit q pnia est facim z nō virtus. Alio mō ca pitur p habitū humiliante hōiem ad pen tendū sub debite circūstantijs: z sic ad du biū dicit q pnia est virtus. Alio mō capi tur p penitēdi actu: z sic dicit ad dubiū q pnia nō est virtus sed actus virtutis. Alio modo capit pnia p dolore sensibili p pōz pmissio: q si pcedat actū penitēdi ipm p mouet seu intendit. si autē sequatur tanqz causat ex illo: intentiōne eius vel pfectio nem ostendit. Et sic ad dubiū dicit q pen itētia nō est virtus sed passio. z sic habet solutio argumenti: quā agere debemus z ad quā nos hortantur verba psumpta. ¶ Pro cōplemēto huius matētie, sex pu cipalia puncta sunt videnda, scz Primo de penitētie necessitate. Secundo de penitētie qualitate. Tertio de penitētie quiditate. Quarto de penitētie causalitate. Quinto de penitētie integritate. Sexto de penitētie vtilitate. ¶ Primo q videamus de pnie necessitate. Vbi notādū q cōclusio est indubitata apd oēs theologos: et singularit l. Tho. pre. iij. q. lxxxiij. ar. v. z. iij. cōtra gentil. c. lxxj. q pnia est necessaria ad salutē. Sed p latiori declaratiōe sciendū q duplex est necessitas. Una dicit absoluta: Altera dicit suppositiōne absolute. Dicit necessariū illud sine q res esse nō pōt. sicut dicit cibū necessariū ad humanā naturā. Sz ex suppo sitione dicit necessariū illud sine q non pōt esse res. vel cōseruari aliquo suppositō. sicut medicina ē necessaria homini: p re supposito morbo: vt dicit l. Tho. ij. pre. q. lxxxiij. ar. v. Itē in. iij. cōtra genti. c. lxxj. Itē in. iij. sen. dist. xij. q. ij. ar. v. Hō ad ppositū. Si querit de prima necessitate. s. absoluta: tunc pnia nō est necessaria ad sa lutē: qz si sic nullus posset cōsequi salutē: ex sine ea. Qd puz esse saluum: qz pueri innō

De Penitentia

centes baptizati ⁊ iusti hoies sine pnia saluanti. Non g oibz est pnia necessaria. **¶** In ij. Paral. vii. di. Et tu dñe iustoz nō potuisti pniā iustis Abraam/ Isaac ⁊ Jacob his q nō peccauerūt. Sed hac pnia necessitate absoluta est necessaria grā dei ad salutē hoies. Ro. vi. Grā dei vita eterna. Et baptism⁹ actu vel pposito. Jo. iij. Nisi q̄s renatus fuerit ex aqua ⁊ spūsan. non pot. in. in reg. dei. Si hō loq̄mur de secunda necessitate supposito: pculdubio pnia est necessaria supposito pctō mortali. Et pbat ista zelusio quadruplici medio. scz

Ratione.
Similitudine.
Auctoritate.
Exemplo.

¶ Ratio est triplex. f. naturalis/theologica/ legalis. **¶** Prima ratio ē naturalis. Contraria cōtrariis curant. Peccatus autē consistit in p̄lacētia volūtaris ad actū malū: ḡ curatio a languore spūali q̄ incurritur p̄ ipm actū/ consistit in displicētia eius dē act⁹. hec ē displicētia est pnia: igit rē. **¶** Secda theologialis est: qz pctm curari nō pot nisi p grā dei. Iuxta illud Ro. iij. Iustificati gratis p grā ipsi⁹. Pctm autē est offensa dei: q̄ directe opponit grē. Et hoc em̄ dicit aliq̄s alteri esse offensus qz repellit eū a grā sua. fm̄ b. Tho. pre. iij. q. lxxxv. ar. ij. Ergo p contrarios motus grā acquirūt/ q̄ mittat pctm. Sed pctm mortale p̄mittitur p appetitū ⁊ delectationem circa res creatas. ḡ oportet qz grā acquirat p aliqua penalia/ quib⁹ affligat p hoc qz peccauit. Et hec penalis afflictio ē pnia. **¶** In dicit pnia quasi pene tēctio. **¶** In apls. ij. Loz. vii. Que fm̄ deū tristitia est pniaz in salutē stabilez operaf. **¶** Tertia ratio est legalis: qz de iure ciuili ⁊ canonico est/ qz ille qui offendit alium: nunq̄ ab eo veniā cōsequi meret/ nisi ei satisfactat de culpa. vt in regula. Pctm nō remittit/ nisi restituat ablatū. de reg. iu. lib. vj. ruij. q. vj. c. si res aliena. ⁊. c. cu tu. de vsur. Et etiā qz nullm malū transit impunitū. vt. ff. ad. laquil. l. ita vulneratus. et. ff. de iudic. c. i. l. si long⁹. §. j. ⁊. ff. de noralib. l. iij. §. c. i. dñs. ⁊. l. de defen. ciu. l. p oēs. ⁊. c. vt fame. d. sen. c. rēo. dic vt ibi. Et publice vtilitatz interit ne crimina remaneāt impu-

nita. Pctō. Satisfacere em̄ nō pot quis alteri offenso / donec sibi placet offensa. multomin⁹ pot quis satisfacere dō/ donec volūtas adheret pctō. Oportet ḡ qz offensa displiceat: ⁊ sic idē qd pri⁹. Et cōfirmatur rō ex hoc qz ordo diuine iusticie ⁊ bonitatis ne requirit vt pctō pena reddat. Parz rō. He autē rōnes p̄tinent ad pniā/ p̄t est virt⁹ vel p̄tūctis act⁹. Sz de ea vt ē factum dicit infra cū agez de offēnsō. **¶** Similitudo dat a doctozib⁹ de naufragio. post qd naufragates nullū hnt remediū salutis nisi accipere aliquā tabulā ⁊ c. Sic in pposito dñs ⁊ saluator noster Iesus x̄s rōbz mag⁹ pulchrā nauim ad nauigandū ad portum supne hierl'm secure. f. p inocētiā ⁊ q̄cūqz in ista nauigauit recte: vt p̄go gloriosa ⁊ pueri innocētes: vadūt ad paditūz. Sap. xiiij. Trāseuntes mare per ratem liberati sunt. In hanc nauim intrauit saluator noster. **¶** Dat. viij. Ascendēte iesu in nauiculā/ discipuli autē discipuli ei⁹. **¶** c. h̄iam nouit baptizati. Hec nauis naufragiū patit: vel i pulu vti supbie et vanitatis/ vel superbia/ rursē ⁊ carnalitaris: vel impulsu auaricie ⁊ cupiditatz: ⁊ tot in istis piculis perent/ qz de. c. milib⁹ vn⁹ nō trāssert cū ista nauim nocētie baptismal. Jo qlibet pctō: vt red currere ad tabulā si vult se saluare: clamando ad deū ex cordis cōtrictōe dīcēdo cū p̄. Saluū me fac de⁹: qm̄ itrauerūt aq̄ vltz ad aiāz meā ⁊ c. Et h̄ dicit oēs doctoz ⁊ theolog⁹ ⁊ canonistē: ⁊ p̄terim Hiero. Pnia est scda tabula post naufragiū. Et etiā mag⁹ sen. in. iij. di. xiiij. Ad hoc fact de pe. di. j. c. multiplex. ⁊. c. scda tabula. et c. sup tribus. Dicit autē scda tabula resp̄ctū p̄me/ q̄ est baptism⁹. Prima tamē est ante naufragiū pcti mortalis. Secda p̄o est post naufragiū. Vel dic qz duo sūt naufragia. Primum est respectu iusticie cōiugalis q̄ fuit perita p pctm Adē. Ro. v. Per vnū hoiem pctm intrauit in mundū ⁊ p pctm mors. Et iō de⁹ ordinauit pniā tabulā post naufragiū: q̄ est inocētie baptismalis. ⁊ istd naufragiū fuit generale. **¶** In Aug. In Adam oēs peccauerūt ⁊ c. Scdm̄ est naufragiū p̄culare. f. peccati mortalis: p qd fragit tabula. f. inocētie baptismalis. Et iō diuina bonitas ordinauit

uit pniaz q̄ e scda tabula post naufragiū.
 Et sic p̄z silitudo. **A**uctoritates pluri
 me habent: r̄ p̄mo in thēmate. Pniaz agi
 te, yr in epla bodicr̄ a: que habet Joel. ij
 Couertimini ad me r̄c. Itē ois lex dicit
 q̄ penitere licitū est. ff. de infro. actio. l. de
 etate. §. Lelius. ibi. Lelius scribit licere
 respōsi penitere: si nulla captio ex ei⁹ pnia
 sit actiois. P̄a r̄ qui optauit acetū p̄ vino
 p̄t iterū optare vini, yr. ff. de optione le/
 gata. l. ij. §. fi. ibi dicit. Cum cui centū am
 phoraz vini electio data sit: acetū eligen
 te nō sumere optionē: si id acetū elegerit
 qd̄ vini numero patere. non habuit. l. si h
 ante degustationē acetū elegerit. Et q̄ su
 rat aliter q̄ ei debet: iterū iurare debz. ff.
 de iurēt. l. qui p̄ salute. ibi dicit. Qui per
 salute suā iurat: si nō ita spēaliter iurā
 dum ei delatū est: iurasse nō videt. Et iō
 ex integro solēnter iuranduz est. adde. l. si
 pecuniā. ibi dicit. Si pecuniā r̄do accepe
 ris yr. Caput eas: cū p̄ te non steterit: p̄t
 dicit repetitionem cessare. Sed cuz liceat
 penitere ei q̄ dedit: p̄culdubio repetit id
 qd̄ datū est: nisi forte tua interit non acce
 pisse pecuniā. ff. de cōditiōe causa data.
 Et sic q̄ male p̄nūciat: iterum iudicat. yr
 L. de accusat. l. ij. ibi dicit. Si accusatio
 nibus absentibz r̄ nō p̄ cōrumaciā p̄ses
 p̄uincie non causa cognita iniam dixerit:
 causa iudicatū criminis ap̄d eundē vel suc
 cessore eius: more iudiciorū tractabit. Et
 iste auctoritates loquūtur dulcē p̄suadē/
 do r̄ nō p̄cipido. Sed als dñs p̄cipit pe
 nitentiā: cōminando mala plurima cōtra
 illos q̄ nolunt agere p̄niam. et hoc duplr.
 P̄mo cōminādo mala i generalī. Scdo
 in p̄culari. In generalī qd̄ eū dicit Lu.
 xij. Dico vobis: q̄ nisi pniaz egeritis: oēs
 simul p̄bitis morte. l. eterna. In p̄culari
 p̄o sub figura ciuitatis hierl̄m p̄minatur
 mala multa anie impenitēti: illa singulas
 r̄iter enumerādo. In dicit Luce. xij. Vi
 dens ielus ciuitate: fleuit sup̄ illā dicens.
 Q̄ si cognouisses: r̄ tu. Et qd̄ in hac die
 tua q̄ ad pacē tibi: nūc aut̄ abscondita sunt
 ab oculis tuis. Q̄: veniet dies in te: r̄ cir
 cundabit te inimici tui vallo. Et circūda
 bunt te r̄ coangustabunt te vndiqz: r̄ ad ter
 rā p̄sternēt te. r̄ filios tuos q̄ in te sunt: et
 nō relinqt in te lapi. sup̄ lapi. eo q̄ nō co

gno. tps v̄stra. tue. **U**bi notant septē ma
 la q̄ cōminat deus anie impenitēti.
 P̄mū est senectus: aggrauatio: ibi. ve
 Scdm̄ est mortis trepidatō: (niet dies.
 tio: ibi. r̄ circūdabunt.
 Tertū ē dēonū obfessio: ibi. inimici tui.
 Quartū iudicij astrictio: ibi. coangusta/
 Quintū infernalis detrusio: ibi. (būt.
 ad terram prosterment.
 Sextū est ḡial destructio: ibi. r̄ filios
 Septim̄ ē bonoz dissipatio: ibi. r̄ nō re.
Primuz est senectutis aggrauatio: q̄n
 impenitēs venit ad senectute: dies: hōre:
 r̄ oia sunt cōtra eū. q̄n erat iuuenis oia vi
 debant esse p̄ eo: q̄n est senex: oia p̄tra eū.
 Oculi q̄ nō vident: aures q̄ nō audiūt.
 caput r̄ brachia tremūt: videri stomach⁹.
 Dies est p̄tra eū: q̄ nō p̄t laborare. Nox
 q̄ nō p̄t dormire. deficit memoria et in/
 tellect⁹. r̄ quis illa mala sint cōia etiā ele
 ctis: suscipiūt tñ ea i parictia r̄ spe. r̄ q̄ nō
 curat de vita p̄sentī s̄ de futura: ad quam
 r̄to sunt p̄mitores q̄nto seniores. Unde
 Eccl̄. iij. Qui custodit p̄ceptū: nō expe/
 riet quicqz mali. Ro. vij. Scim⁹ q̄m dicit
 gentibz deū oia cooperant in bonū. Sed
 ipenitētes q̄ nō hnt spem vite future: pa/
 tiunt mala ista cū magno pondere r̄ ama
 ritudine. In dr. Veniet dies in te. i. p̄tra
 te. Est ne aliqd̄ remediū ad hoc: Nō: nisi
 illud qd̄ d̄t scriptura. Memēto creatoris
 tui in diebz iuuetur: tue/ anqz veniat tps
 afflictōis. l. senectutis: r̄ appropinquēt an
 ni de q̄bz dicat: nō mibi placent. Eccl̄. xij.
 Nota stultitiā illoz q̄ dicunt. q̄n ero senex
 faciā pniaz r̄c. Duplex est stultitiā istoz.
 P̄ma q̄ nesciunt si veniet ad senectute.
 Scda: q̄ dato q̄ veniant ad senectute: r̄
 nō erit tunc locus p̄nie deficientibz v̄tibz
 corpis. In Aug. in decr. de pe. di. vij. in
 prin. Si v̄s agere p̄niam: q̄n tam peccare
 nō potes: p̄tā te dimiserūt: nō tu illa. Si
 labor te terret: v̄i de mercede. S̄z dr̄ al. q̄s
 Iuuenis suz: faciā mō qd̄ delectat r̄ postea
 p̄niam agā. ac si diceret. Percutiā me cru
 deli gladio r̄ postea vadā ad medicū. Sa
 tis a fide alien⁹ est: q̄ ad agendā pniaz tps
 senectutis expectat. Valde em̄ timediū est
 ne dū vituperat veniā: incidat in iudiciū.
 Dic yr̄ expedir. Scdm̄ malū mortē: ē
 trepidatio: q̄ notat cū dr̄. circūda. te int̄.

De Penitentia

tui vallo. Inimici sunt timor et dolor de
morte instare. Ps. Timor et tremor veni-
runt super me. In morte naq; totus homo patitur.
Primo in sensibus corporis. I. visu. qz oculis
egris odiosa lux: q purus est amabilis. Tunc
videt filios / yxore / z sanguineos fletus:
qs cu magno dolore relinquit. Tunc patitur
audire: cu audit fletus z voces plagentiu.
Tunc odoratur: ex fetore sui corporis infirmi.
Tunc gustus: qz habet palatum amarum ex infe-
ritate febri. Tunc tactus: qz totum corpus dolet.
Secundo patitur ania. z primo intellectus: qz ce-
gnoscit se de primo mortiturum. Demortua
qz recordatur de mala vita preterita z delecta-
tionibus. qz couertent ei in amaritudines: qz
nunq; deficiet. Voluntas dolet valde se po-
dere aurum z argentum. possessiones filios / z
sanguineos / z corpus suum: z qd est de certis
animam. Quid angustie. Tunc dicitur pbs: qz mors
est vltimu terribilliu. Et quod ania poterit
cogitare de deo tot doloribus inuoluta atq;
submersa: Tunc David in persona morientis
dicit. Circuiderunt me dolores mortis / z pe-
ricula inferni inuenerunt me. Tunc phulo vo-
bis / qz qn sancti estis disponatis de reb; ve-
stris: faciedo testim vrm z placado deum.
Tunc dicitur ecclia. Emendemus in melius: qz igno-
rater peccauimus: ne subito preoccupati die
mortis gram; spaciū pnie / z inuenire non
possimus. Tertiu malū est obsessio de
monū / dū dicit: circuiderunt te. Nota filii
tudine de pdice abscondita in fractura. Si
in circuitu eent mille canes / in aere falco-
nes / z hoies veyatores ea fugates z expelle-
tes baculis de fractura illa: ibi remanere
nō possent. qd misera pdix faceret: Fra est
de aia hois impenitētis. fractura ē corp;
canes in circuitu sunt demones qz sunt in aere
vt athomi in radijs solis / z nō vident. ps.
Inhabitabit z abscondet / ipsi calcaneū me-
um obfuerunt. Etia chio appuit diabolus
in dextro brachio crucis: vt dicit Beda sup
Iob. Beatus ygo p gram obtinuit qz ei non
appareret demones in morte. Dolores po-
corpis vigēt vt aia crearet: nec potest aliq; mo-
ibi manere. Ecce misera aia in qli pssura
est. Liberet tūc aia velle hie plongatōez
reps ad penitēdū / sz nō dat. Nota exēpluz
de qdā serō pte. qz vidēs demones horribi-
lū tremēs clamabat inducias vsq; mane.

Secundo clamās z se reuoluēs p lectū / expira-
uit. in. iij. dial. Tunc dicit scriptura aie impeni-
tenti. Infernus subter cubat: est in occur-
sum tui: suscitauit tibi gigantes. i. demōez.
Esa. xiiij. Quartū malū est iudicij
strictio / qz notat cu aie. et coangustabit te
iudicij. Aia ei impenitētis tūc hēbit mult-
tos aduersarios. Prūo qd demones accu-
santes. Secundo angelos bonos z firmātes.
Tertio sciam testificantē. Ro. ij. Tertio
monū eis reddente cōscia ipoz. Quarto
pīarchas / pphas / aplos / martyres / pscis
res atq; pscis: qz oēs clamabūt. Repellat
a portio nro tanq; indignus. Vltimo deū
qz iudex z testis p eum erit. Hiere. xxiij.
Ego sum iudex z testis dicit dñs. Tunc
dicit misera aia. Angustie mihi sit iudicij.
Dan. xij. c. Quintū malū est infernal
destruio siue dānatio / cū dicit: ad terrā pster-
net te. Ista ē terra illa de qz dicit Job. iij.
Terra miserie z tenebrarū ē. Para ei ten-
tētia a chio iudice: destruet in infernū eter-
nalit punitēda. Lu. xvi. Dicitur est dñs
z sepul. in infer. Nota sepul. Notare hie
potes qz tres ceremonias obfuerunt demōez
qn ania sepelit in inferno / qz obfuerunt in se-
pultura co: pop. de qb; vide dñica. ij. post
festū trini. z dñica. ij. aduē. pmoē dicitur
Qui iudicat me dñs est. pre. ij. Sextū
malū est gñalis destructio / cū dicit: et filios
tuos qz in te sūr. s. psterne ad terrā. i. in in-
fernū. Filij ei vsurarioz z simillū dānant
vt plurimū: nō qd ex pctis parentū. qz si-
li; nō portabit iniquitate pīs / nec pī porta-
bit iniquitate filij. vt dicit Eze. xvij. h; dānan-
tur ex pctis pīis: qz vsuras qs pī cregerunt
nolūt restituere: nō solū filij / sz mlti alij. pī
h; dānant: qz sunt pīcipēs in h; pctō. Nota
qz qz decez dñtie psonaz dānant. Prūo
naq; dānat vsurari. Secundo filij z beredes
nō restituētes vsuram scēter. Tertio filia
dōcata ex pecūia vsuraria. Quarto gener
recipēs vsuras in dōcē. Quinto vroz vsu-
rarij viuēs ex bonis vsurarij. Sexto nota-
ri; cōficiēs scēter in sūm vsurariū. Septi-
mo testis. Octauo dñs citat; pmitēs.
Nono iudex iudicās vsuras debere solu-
Decio statuta: statues vsuras nō posse re-
peti. De his trib; vltimis h; in Le. i. de
vsuris. Undecio potest addi pīeneta. Duo
decimo pīcipās i crimine vsure. s. pīuicid;

mādando rē. Q. aut dixi de filia dotata
 r genero: est verū nisi in tribu casib. Pri
 mus est qñ socer dōcās hz alia bona de qñ
 bus dōtat filiā. Secōs ē: qñ licz nihil aliō
 habeat pñ nisi vsuras: nō creditores sūt in
 certi, qñ tūc cū restitūda sit vsura pauperi
 bus, vt in Ele. j. de vsur. pōt de vsura da
 re dōcē filie: nō vt filie / s; vt pauperi / sic z
 alijs pauperib; marie cuz auctōitate seu
 vsilio epi. Et qñ vt paup; donat: nō ad pō
 pā z supfluitate dare d; sed solū ad necita
 tē, xij. q. j. si cupis. in fi. Tertius est: qñ fi
 lia z gener recipiūt ignozāter: qñ tūc vidē
 tur exuari qñ diu durat ignozātia. Post
 qñ vo scit, nunqd tenet: Rūdeo: de colūm
 p; nō videt teneri: qñ bone fidei possessor
 facit fruct' suos. l. fruct'. ff. de rei ven. z. l.
 certū. L. eo. ti. vbi dī. Certū est male fidei
 possessor: oēs fruct' debere cū ipa re pre
 stare: bona vo fidei errātis. post lit. aut cō
 restatōnē vniuersos. De extrātib; tñ tene
 tur gener ad restitutiōnē illis qñ socer te
 nebat. Itē qñ dixi de vsura vsurarij: intelli
 ge cū dēterminatiōe seu limitatiōe quā po
 nit Ray. in sūma. Et nota in sūma Disa
 na, restitutiō. j. ij. z. vj. Pz qñ dānant fi
 li ex pctō parētū a dō. Dixi oīs Doyli
 Lico. r. Ego suz de' zelotes vsuras pctā
 pñ in filios vsq; i tertiā z qrtā gñatiōez
 eoz qñ dēst me. Esa. xiiij. Nō vocabit in
 eternū semē pestilē. Prepate filios ei'
 occisiōnē in inq. pa. eoz: nō resurgēt neq;
 bēdēdābāt ter. neq; implebūt facies oib;
 ciuitatū. Septimū malum est bonozū
 dissipatiō: vbi z nō relin. sup. lapi. At
 de bonis hōim impenitentiū piertim vsu
 rariōz: nihil remanet. Nā ex iusto det iu
 dicio mortuo vsurario filij statim moriū
 tur z relinquūt alienis diuitias suas: z se
 pulchra eoz dom' illoz in eternū. ps. 36
 de alibi. T. hētaurizat z ignorat cui cōgre
 gabit ea. z si filij sui diu viterint: erūt dis
 sipatores bonoz. Un Ecēs. ij. Dētestat'
 sum oēm industriā qñ sub sole studio sūm
 me laborauit: habitur' herede post me que
 ignozō vtrū sapiēs vel stult' sit. Vel alio
 mo ex diuina puidētia dissipant bona spā
 z pereūt, qñ uozū est: de bonis male acqsi
 tis nō gaudebit cert' heres. Un de diu
 tjs male acqstis nihil inde remanet: nisi
 sol' pa. Un Dey. sup. Dat. z h; in dectē.

Quēadmodū em si
 triticū aut aliud tale cernas in cribro: vuz
 huc et illuc iactat' oia grana paulatim de
 orsum cadūt: z in cribro nihil remanet ni
 si sterc'. sic de suba negociatorū nouissimē
 nihil remanet nisi solū pctm. Et pfirmat'
 auctōitate seppure dicēt'. De mercedib;
 meretricis cōgregata sunt: z vsq; ad mer
 cedē meretricis reuertent' sup h plāgāz / et
 vlulabo: vadā spoliat' z nud'. Dichee. j.
 Hora de mercede meretricis. Lauarite. qñ
 sic meretrix cōcat oib; laicis / eliciis / z reli
 gios: ita vsq; ad meretricē. qñ sic malo mō
 sic ditie acqstie: sic malo mō dispget. Sup
 h plāgā. l. p. p. tritiōnē. vlulabo p cōfessio
 nē. vadā dūscalciat' z nudus / p satisfactiō
 nē. Ista tria dātur vsurario remedia. Dō
 stremo subiūgit dñs rōnez oim maloz dī.
 Eo qñ nō cogueris tps vilitatōis tue. Ut
 litat de' pctōzē dupl'. Pño interi' inspi
 rādo z suadēdo. Apo. ij. Ego sto ad estū
 z pulso. Secōo exteri' p dicitatiōes publi
 cas fratru p infirmitates. Job. x. Vilitatō
 tio tua custodiuit spm meū. Sz hoies pec
 catores min' intelligūt. Sz anialia irrōna
 bilia tps cōgruāt. Lōra qñ Hierē. et
 probās sic ait. Vulu' in celo cognouit tps
 suū: turtur z hirūdo z ciconia custodierūt
 tps aduētus sui: ppls autē me' nō coguit
 iudiciū dñi. Hier. viij. Ergo pniām agite
 qñ est necessariū. Quarto z vltimo pro
 bat' pniāz esse necessariā exēplo. Videm'
 qñ oē aial cū se infirmū sentit / sollicite pecu
 rat z qrit sue sanatiōis remediū. Sic dicte
 Amb. in Hera. Ursus em cū se grauātū
 sentit: qrit foimicas z comedit' / z per eas
 purgat tanq; p medicinā. Silirudo vt re
 fert Gale. Leru' cū se vulneratū sentit sa
 gitra venenata: currit ad herbas dicitamū
 comedendā. sicq; cū eā comederit / serp de
 vulnere exilit cuz veneno / sanat. Sic et
 mustela cū patit ab aspide cū veneno: qrit
 cardellā. Hoies etiā cū sunt corpali' infir
 mi: qrun sollicite medicos a quib; curant'
 pñt. Lū igit' vulnera aie. i. vitia: z peccata
 grauiora sūt z piculiosiora qñ vulnera cor
 poris. tū qñ occultiora / tū qñ ad peiorē pni
 cē finalit' pducūt: qñ ad mortē aie nō tpa
 lē s; eternā: cur miser hō nō mag' sollicite
 qñere d; remediū pnie qñ morbi z vulnera
 aie sanātur: Sz o cecitas pctōz. nā maiō

De Penitentia

re diligentia hys pctō: ipentēs de iunēro suo vel de alino / q̄ de aia. q̄ si alin^o infir^o mat. p̄tinuo et statim miterit p̄ mansibal cho / z p̄ meliore cūtraris. h̄ si pctōz infir mat in aia: negligit. Itē maiorē hono:ez facit calciamēro suo q̄ ante: q̄ caligā lace ratā facit p̄tinuo sui. sed aia h̄ridie lacerat z nō curat. Debet q̄ qlibet pctōz / z maxie in h̄ tpe q̄dragesimali fortiter clamare ad deū cū rugitu cordis z cōrtritione di. Pctā mea q̄si sagitta infra sunt in me: sed an̄q̄ vulnera generē in me / sana me dñe medi camēro p̄nie de^o. Sic dauid clamauit di. Miserere mei dñe: qm̄ turbata sunt oia ossa mea. i. p̄tutes aie q̄b̄ sustērat in grā dei: sicut corpus ossibz sustentat ne cadat. Et sic faciendo habebim⁹ h̄ic grām z glo riam in futuro. Amen.

De utilitate z infructuosita te penitētie. Sermo ij.

Penitētia agi

re zc. Supra in s̄mone p̄tmo dicitur est d̄ p̄nie necessitate: mō sequit de p̄nie q̄litate / v̄iez de p̄nia inut. l̄i z infructuosa: in sequētī s̄mone videndū est de p̄nia v̄tili z fructuosa. Salutes viri go zc. ¶ Pro fundamēto s̄monis oritur theologialis q̄stio. ¶ Querit. Utz per p̄niaz possit remitti q̄dcūq̄ pctm̄: Arguit q̄ nō illud p̄ qd̄ remittit pctm̄ tate bonita tis dz esse quāta est malitia in pctō. Sed malitia pcti est infinita / cū sit h̄ bonū infi nitū. sed bonitas p̄nie n̄re est infinita: igit. In oppositū habet Eze. viij. Si impius egerit p̄niam ab oibz pctis suis: oim̄ iniqui tatiū ei⁹ q̄s opat⁹ est nō recoz dabor. Ergo p̄ p̄niam pōt remitti q̄dcūq̄ pctm̄: z sic q̄ stio manet pro v̄tracq̄ p̄re dubia. Ad q̄stio nē respondendū est s̄m Rich. sup. iij. sen. di. iij. ar. vij. q. j. q̄ p̄nia pōt accipi p̄ p̄nia info:mi aut formata p̄ grāz: et v̄tracq̄ mō pōt accipi p̄ habitu vel actu interiori vel exteriori. Dico q̄ q̄ p̄niaz info:mi siue ac cipiat p̄ habitu siue p̄ actu / interiori siue ex teriori / siue p̄ oibz sil: nō remittit pctm̄ ni si dispositiue / in q̄ntū p̄ ipsam disponit hō ad suscipiendū grām dei p̄ quā formalt re mittit pctm̄. sp̄ali⁹ tñ disponit z direct⁹ ad pcti remissione quaz q̄cūq̄ alia virtus info:mi. q̄ oia pctā in h̄ p̄ueniūt: q̄ vni q̄d̄q̄ est q̄dā iniustitia. i. p̄tra iustitia legi diuie. z p̄tma sp̄altre z directe disponit hoim̄ ad h̄ vt possit z velit p̄ illa iniuria debita emendā facere cum adiutorio dei. Et ad argumentū dz: q̄ q̄cūq̄ bonitas pe nitētie n̄re sit finita: tñ p̄tus meriti c̄bit: sine qua p̄ p̄niaz nō possem⁹ mereri remis sione pcti aliq̄ mō: est infinita in q̄ntū fuit meritū ill⁹ q̄ bonitate habet infinita. Ad quā faciendā nos exhortant s̄ba p̄ssum pra. z sic de alijs. ¶ Pro euidētia dicēdo rū: notandū q̄ circa p̄niam agendā h̄ng differētibz modis se h̄nt hoies. P̄tio q̄d̄z nec peccat nec p̄niaz agūt. Isti sunt velut angeli: de q̄b̄ possum⁹ admirari dicētes. Quis est h̄ic z laudabim⁹ eum: fecit em̄ mirabilia in vita sua. Eccl. xxx. Tales s̄ infantes baptizati. De adultis aut pau cissimū s̄nt: nec memint me legisse aliquos adultū talē / s̄nt multū sc̄ti z plures ip̄o rū / statū innocētie p̄seruasse legant⁹ ois se in afflictōe p̄nie macerauerūt / sicut Jo annes bap. z ceteri s̄les. De q̄b̄ dicit s̄r p̄tura. ij. Paral. vlti. Et tu dñe iustoz nō poluisti p̄niam iustis Abraā Isaac z Ja cob / his q̄ tibi nō pecca. Tales vt dicit s̄r s̄les angelis: q̄ nec peccat nec agūt p̄niaz ij. Reg. xij. c. Sic est angelus dñi. sic est dñs me⁹ rex: vt nec h̄ndicōe nec malecō crione moueat. Quidā z sedo mō nō pec cant / z tñ agūt p̄niam ieiunādo / orādo / vigilando: z corpa affligēdo. Isti sunt v̄ri p̄fecti: sicut fuit saluator. q̄ q̄cūq̄ pctm̄ nō fecit nec inuētus est volus in ore eius sicut dz Esa. liij. z. j. Pe. ij. c. tñ totā vitā suaz cōpleuit vigilijs / orōtibz / z ieiunijs. H̄i ieiunant q̄draginta diebz z q̄dragin ta noctibz / nō manducās neq̄ bibēs. sicut dz: Mat. iij. Itē Luc. vij. Ergo in monē z erat p̄nocrās in orōne dei. Sic fuit glo riosa s̄go Maria: q̄ totā vitā suā v̄tracq̄ vigilijs z orōtibz. Talis etiā fuit Job: de q̄ dicit q̄ nō peccauerit mortalit⁹: z tñ d̄ se dz. Ipse me rephendo z ago p̄niam in fau illa z cinere. Job. xlij. Quidam z terno mō peccāt / sed nolūt agere p̄niam: quōtū finis interit. Cōtra q̄s loquit Hier. di. Nemo qd̄ bonū est loquit: nullus est qui agat p̄niam de pctō suo dicens quid feci. Dēs cōuersi sunt ad cor: suū quā si equ⁹ in

Imperu vadēs ad plū. Hier. viii. z Job
 xlii. air. Dedit ei de^o locū pnie: z tpe ab
 utif eo in su perblaz: qnimo totū tps vite
 sue expēdit in gaudis vanis z delectatio
 nib⁹ carnis: dices illud Sap. ij. Dixerūt
 em impij apd semetipos: hō recte. Exi
 guū z cū redio est tps vite nre: z nō est re
 frigeriū in fine hois. z nō est q agnitus sit
 reuersus ab inferis: quia ex nibilo nati su
 mus: z post hec erim⁹ tanq̄ nō fuerimus
 qm̄ fumus affat⁹ est in narib⁹ nris: er ser
 mo scintille ad cōmouendū co: nrm. q̄a ex
 tina⁹ cinis erit corp⁹ nrm: z spūs diffun
 detur tanq̄ mollis aer: z transiet vita nra
 tanq̄ vestigia nubis: z sicut nebula dissol
 uet. q̄ fugata est a radis solis z calore ei⁹
 aggrauata: z nomen nrm obliuionē acci
 piet p tps: z nemo habebit memoriā ope
 rū nrorū. ymbre em̄ transi⁹ est tps nrm: z
 nō est reuersio finis nri: qm̄ cōsignata est
 z nemo reuertet. Venite ḡ z fruamur bo
 nis q̄ sunt: z vtamur creatura tāq̄ in iuuē
 tute celeriter vino p̄ciosoz: vnguētis nos
 impleam⁹ z nō p̄terat nos flos rēporis:
 co: onem⁹ nos rōlis anteq̄ marcescāt: nul
 lum patū sit q̄ nō granseat luxuria nra:
 nemo nostrū sit exors luxurie nre. Vbiq̄
 relinqm⁹ signa leticie: qm̄ hec est ps no:
 stra z hec fors. **Pr**imum pauperē iu
 stuz z nō parcām: vidue nec veterano: nō
 reueremur canos multi tps. sit autē for
 titudo nra lex iniusticie: qd̄ ei infirmū est
 inuēniē. Tales sunt multi q̄ nullā
 pniām agere volūt: qnimo de pctis cōmis
 sis letant z exultāt. **Iuxta** illud Prouer.
 ij. Qui relinquit iter rectū z ambulat p
 vias tenebrosas: q̄ letant cū male fecerint
 z exultāt in reb⁹ pessimis. **Necessariū** est
 vt ad eternā dānationē p̄cipitent. **Iuxta**
 illud Job. xxi. Tenent tympanū z cytha
 rā: z gaudēt ad sonitū organi. ducūt in bo
 nis dies suos: z in p̄ncio ad inferna descē
 dūt. **Istud** nāq̄ est illd̄ pctm̄ qd̄ nūq̄ me
 ref remissioz. f. finalis impnia. **Vn̄** sup̄ il
 lud Amos. i. **Sup** trib⁹ scelerib⁹ damasci
 z sup̄ q̄ruoz nō couertā eā. **Dicit** Hiero.
 z bi: in decre. de pe. di. j. **Sup** trib⁹ scelerib⁹
 z sup̄ q̄ruoz nō couertā eū. **Iuxta** tro
 pologā h̄ possum⁹ dicere. **Pr**imū pctm̄ ē
 cogitasse q̄ mala sunt. **Sc**dm̄ cogitatioib⁹
 acq̄uisse p̄ueris. **Tertiu** qd̄ mente decre

ueris ope cōplere. **Quartū** post pctm̄ nō
 agere pniām: z suo sibi cōplacere delicto.
Dec ille. **Isti** tales ipenitentes s̄ deterio
 res Iuda: q̄ pnia dicit⁹ est. vt dicit. j. p̄e
 ij. z sunt siles diabolo. **Et** h̄ est illud pctm̄
 p q̄ phibz Joānes ap̄s orare di. **In** p̄ia
 Jo. v. **Qui** scit frēm suū peccare pctm̄ nō
 ad mortē: peccat z dabit ei vita peccati nō
 ad mortē. **Est** pctm̄ ad mortē nō p̄ illo dis
 co vt roget q̄s. **Hoc** pctm̄ ad mortē est s̄
 malis impnia: vt declarat Aug. z h̄ de pe.
 di. j. p̄o. **Et** scit p̄z tertia d̄icta. **Quidam**
 peccāt z agūt pniām infructuosā z inut
 lē. **Quidā** ḡ peccāt z agunt pniām fru
 ctuosā z vtilē: de q̄ dicit in f̄mone seq̄nt
 ti. **In** p̄iti ḡ loquemur de quarta d̄iffe
 rentia: p̄ cui⁹ plena declaratiōe nota: q̄ se
 prem sunt d̄ifferēte personaz que agunt
 penitentiā infructuosā: vlcz
Quidā nāq̄ agunt penitentiā seraz: z
 hec est damnatorum.
Quidā pniāz desparā. z hec est p̄ditoz
Quidā simulatā. z hec est hypocritarū
Quidā coactā. z hec est malefactorū.
Quidam falsam. z hec est obstinatorū
Quidā indiscretā. z hec ē sup̄sticiozorū.
Quidā momētaneā. z hec ē reciduozorū.
Prima ḡ pnia sera est dānatorū existē
 riū in inferno. **Tales** em̄ agūt pniām: sed
 tardā: qz nō in tpe remissiois. **Qz** autem
 agunt pniām serā: p̄bat Sap. v. vbi in p̄
 sona dānatorū d̄r. **Tunc** stabūt isti in ma
 gna p̄stātia aduersus eos q̄ se angustiaues
 runt: z qui abstulerūt labores illoz. **Uti**
 dētes turbabunt timore horribili: z mirā
 bunt in subitā d̄e inperate salutis: dicen
 tes intra se pniāz agētes: z p̄ angustia sp̄s
 rit⁹ gemētēs. **Hi** sūt q̄s aliq̄n habuim⁹ in
 derisuz z in s̄ltitudine impropertj. **Hos** in
 sentati vitā illoz extimabam⁹ infantā: z fi
 nē illoz sine honore. **Ecce** quō cōpurati s̄t
 inf̄ filios dei: z inf̄ seros fors illoz est. **Tr**
 go errauim⁹ a via p̄tatis z iusticie: lumē
 nō luxit nob⁹: z sol̄ inrelligētie non est ort⁹
 nob⁹. **Lassati** sum⁹ in via iniquit⁹: z p̄ditio
 nis: z ambulauim⁹ vias difficiles: viam
 ar̄ d̄nī iḡrauim⁹. **Quid** nob⁹ p̄sunt sup̄bia
 nra: aut qd̄ diuitiaz tactantā p̄tulit nob⁹:
Trāserūt oīa illa tāq̄ ymbra: z tāq̄ nun
 ti⁹ p̄currēt: z tāq̄ nauis q̄ trāsit fluctuātē
 aquā: c⁹ cū p̄terierit nō ē vestigiū iuuentis
 p̄ iij

De Penitencia

neq[ue] semita carne illius in fluctib[us]. Aut
aut q[ui] transuolat in aere: nullu[m] inuenit ar-
gumentu[m] itineris illi[us] sed t[ame]n somitu[m] alaru[m]
beras leue ventu[m] 2 scindes p[er] vim itine-
ris aere/ comor[is] alis trāsuolauit. Et post
h[uius] nullu[m] signu[m] inuenit itineris illi[us]. aut tāq[ua]m
sagitta emissa in locum dest[ina]tu[m]. diuisus
aer p[er]tinuo in se reclusus est: ita vt ignoret
trāitu[m] illi[us]. Sic 2 nos nati p[er]tinuo desini-
mus e[ss]e: 2 p[er]t[ra]ctis q[ui]dē signu[m] n[on] inualuim[us]
o[m]nide[re]: i malignitate aut n[ost]ra p[re]sumpti su-
mus. Talia dixerūt in inferno hi q[ui] peccau-
erūt: q[ui]m spes impij q[ui] lanugo est/ q[ui] a v[er]o
tollit: 2 tāq[ua]m spuma gracilis q[ui] a p[er]cella dif-
pergit: 2 tāq[ua]m fum[us] q[ui] a v[er]o diffusus e[st]: et
tāq[ua]m memoria hostis p[er]tinuo dicit p[re]reun-
tis. S; dices. Quare q[ui] n[on] p[ro]sequit[ur] venia[m]
ex q[ui] p[ro]nit agūt: Nō em videt equu[m]: si bo-
na voluntate h[ab]et q[ui] p[er]petuo puniant: marti-
me cū p[ro]s. dicat. Nunquid oblitiscet misere-
ri de[us] aut p[ro]tinebit in ira sua misericordias sus-
as: S; r[ati]o deo q[ui] n[on] agūt p[ro]nit d[omi]ni culpa in
q[ui]ntu[m] est culpa 2 offensa dei: s; d[omi]ni pena in q[ui]n-
tu[m] est afflictio ipsa. vt no. b. Tho. ii. q. ii.
q. iij. ar. iij. 2 iō de pena dolēt port[us] q[ui] de
culpa. nā in culpa h[ab]et fixa voluntate 2 im-
mobile. Q[ui] q[ui] culpa est eterna iō 2 pena est
eterna. Q[ui] autē culpa dānatoru[m] sit eterna
p[ro]bat triplici rōne. P[ri]ma est p[ro]p[ter] imobilitate[m]
voluntatis: q[ui] imobilis manet voluntas fixa
a d[omi]no q[ui] n[on] p[ot] mutari in bonu[m]. T[er]tia nō p[ot]
uelle b[on]i/ nec opari. Quāuis em dānati ali-
q[ui]d bonu[m] possint velle: nūq[ua]m t[ame]n illud bonu[m]
volūt b[on]i/ s; male: q[ui] ad malū finē o[mn]ia con-
uertit. Sic p[er] de diuite epulone/ q[ui] pete-
bat Lazarū mitti ad fr[atr]es suos/ ne 2 ip[s]i de-
scenderet in locu[m] illu[m] tormētor[um]. Luc. xij.
hoc em volēdo/ v[er]it[er] bonu[m] volebat: sed q[ui]
ad malū finē illud volebat/ iō illud bonu[m]
male volebat. Sic 2 demones 2 p[ro]p[ter] crede-
re p[ro]p[ter] 2 dicere. Luc. iij. Et h[ab]et demonia
clamātia 2 dicētia: q[ui] tu es fili[us] dei. Itēz
Ja. ij. Demones credūt 2 tremiscūt. quin-
imo q[ui]d demones circa hoīes opant. bo-
nu[m] 2 iustu[m] e[st]. Vn[de] sup illud. j. Re. xvij. Spi-
rit[us] d[omi]ni mal[us] vexabat Saul: d[omi]n[us] B[ea]t[us]. Sei-
endū q[ui] sathane voluntas 2 si sp[iritus] mala sit/
nūq[ua]m in p[ar]tis iniusta. igit dānati in inferno
nihil s[unt] bene velle nec opari. Et hoc no.
Mat. xxij. vbi d[icitur]. Ligatis ma. eius 2 pe-
nit. eū in te. exte. Per man[us] intelligūtur
opari d[omi]nes: q[ui] man[us] s[unt] organa organo[rum]. p[er]

pedes p[ro] affecto[rum]: q[ui] adeo s[unt] ligate q[ui] nec
p[ot]nt nec volūt operari aliq[ui]d bonu[m] vt dicit.
Vn[de] dānati etiā p[er] ventilib[us] p[er]cis eterna
punient. Et rō h[uius] imobilitatis e[st]: q[ui]a rō
mobilitatis aie co[m]p[os]i mortali vnite p[ro]cedit
ab ip[s]o co[m]p[os]e: q[ui] vnūq[ui]sq[ue] recipit in altero
p[er] modū recipietis. Corp[us] e[st] mortale v[er]o
corruptibile: iō ad sui d[omi]nionē trahit aiaz
Sap. i. Corp[us] q[ui]d corru[m]. ag. aiaz 2 dep[re]-
ter. inha. sen. mul. cogit. Disposito autē aie
mouet p[er] accēs fm aliq[ui]e morum co[m]p[os]i
Lū em corp[us] defuit aie ad p[ro]p[ri]as opari-
nes: ad h[uius] em corp[us] dātū e[st] vt in ip[s]o et[er]nis
p[ro]ficat q[ui] ad p[ro]fectionē p[er] motuz. Q[ui] igit
erit a co[m]p[os]e sepata: non erit in statu vt mo-
ueat ad finē s; vt in fine adepto quiescat.
imobilis igit e[st] voluntas cuiusq[ue] ad velle
rū vltimi finis. Et vltimo aut fine d[omi]ni
det voluntas bona: q[ui] q[ui]d cūq[ue] aliq[ui]s vult in
ordine ad bonū finē b[on]i vult. male aut q[ui]
cūq[ue] ad malū finē. Nō est igit voluntas aie
sepate mobil[is] de bono in malū v[er]o e[st] co[m]p[os]i
s; sit mobil[is] de vno volito in aliud: s; uo-
lū ordie ad eūde[m] vltimū finē. nec p[ro]p[ter] m[od]o
sepate s[unt] p[ro]uate libe[re]o arbitrio. Tal[is] em mo-
bilitas voluntatis libe[re]o arbitrio n[on] repug-
nat: q[ui] acc[us]at e[st] eligere. Electio autē est co[m]p[os]i
s; ad finē: nō aut vltimi finis. Sicut igit
nūc nō repug[na]t libe[re]o arbitrio/ q[ui] imobilis
voluntate desideram[us] b[on]itudinē 2 misericordiam
fugiam[us] in cōi: ita tūc nō erit libe[re]o arbitrio
trū/ q[ui] voluntas imobilis ferat in aliq[ui]d velle
termiatū sic in vltimū finē. Q[ui] sic nūc em
mobilit[er] nob[is] adberet nā cōi[us] p[er] quā b[on]itudinē
tudine appetim[us] in cōi: ita etiā illa sp[irit]ualis
dispositio p[er] quā hō vult/ aliq[ui]d desiderat vt
2 vltimū finē. nec etiā existimādū q[ui] ante
postq[ui] imobilitatē resument[ur] co[m]p[os]a in resurre-
ctioe: imobilitatē voluntatis amittat[ur] s; in
ea p[ro]p[ter] euerabit[ur]: q[ui] co[m]p[os]a in resurrectioe vol-
ponent fm exigētia aie/ nō autē immu-
tabunt p[er] co[m]p[os]a p[ro]dicta. vt ponit b. Tho. iii.
ij. q. iij. c. xv. Prop[ter] ea ap[osto]l[us] vocat eos
pora post resurrectioz sp[irit]ualia. j. Cor. xv.
Semiat[ur] co[m]p[os]i aiale/ resurget co[m]p[os]i sp[irit]ualia
le: q[ui] total[is] subiect[us] aie seu sp[irit]us. 2 dispo-
nunt fm exigētia ei[us]. ¶ Scdā rō est p[ro]p[ter] pe-
nalitatis eternitatis. Dānati em merent[ur] pe-
nā eterna: q[ui] sic offensa est infinita p[ro]p[ter] v[er]gna-
tatis: sic 2 pena d[omi]ni esse eterna 2 infinita. Nō
autē p[ot] esse eterna 2 infinita intelue q[ui]nta

sz ad acerbitate: qz sic annihilaret animam: qz est finite capacitas. **O**porteret qz sic in finita cretione. **I**tem ad duratione. **I**tem terceras aut penas quas dānati patiuntur: una est ipsa inordinatio voluntatis: qz in quatuor hinc inordinata voluntate dupliciter eis omnia: qz recrea sunt. et qz displicet eis: qz di voluntas implet in oibz: cui peccado re stiterunt. **I**tem inordinata voluntas ab eis non tollit. **I**tem dicitur. **E**ccl. ij. Si ceciderit lignum ad austrum vel ad aquilonem: in quocumque loco ceciderit ibi erit. **T**ertia ratio est: propter punitione gratie et charitatis. **Q**ui ei voluntas a peccato muret in bonum: non nisi per gratiam dei contingit. **I**uxta illud **R**o. ii. c. Non est voluntas neque curatio: sed misericordia dei. **I**tem. **I**ij. **L**o. ij. Non quod sufficiens sum cogitare aliud a nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. **E**t ex eadem gratia est quod peccata penitentibus remittantur. **R**o. ij. **I**ustificati gratia per gratiam ipsius. **S**i autem anime bonorum admittuntur ad perfectam participationem diuine bonitatis: ita dānatorum aie a gratia totaliter excluduntur. **N**on ergo poterunt mutare in melius voluntatem. **E**t quod per quod optimo **D**ignus est. falsa est heretica: quod posuit oēs demones: et oēs homines esse saluandos. **A**ltra quod est expressa auctoritas saluatoris dicentis. **M**at. xxv. **I**te maledicti in ignem eternum: qui parat est diabolus angelus. **P**ropter hoc igitur fuit **D**ignus est hereticus ab ecclesia dānatus. **E**t ibi in decretis. **X**lvij. q. ij. in fine. **D**e hoc vide quod scriptum in **S**imonibus de peccatis in genere: **S**imo. ij. et dicitur. **I**ij. post festum trinitatis: **S**imone qui incipit. **T**er. de. et. **S**ecunda est pnia desperata: h est p ditor sicut fuit pnia **Z**ude traditor: qui pnia dicitur: retulit triginta argenteos di. **P**eccauit tradēs sanguine iustitiam. **M**at. xxvij. **S**ed non profuit ei: quod defuit sibi forma pnie. **I**psos venie. **U**n desperatū laqueum suspēdit: et diffusa sunt oia viscera eius. **A**ct. i. **E**t hoc: tō quod non accessit ad eos qui poterat sibi de pnie remedio puidere: et piliū dare. **D**ebebat enim **J**udas accedere ad regnum gloriosas: ut pro eo intercederet. **N**el si ea erubesceret: debuit ire ad maria magdalenā et marthas: vel ad aplos. **I**n **A**ug. d. pe. di. vij. c. **Q**ui vult pfiteri peccata sua. sic ait. **I**tem non petat sacerdotel p aliquā culpā ab unitate ecclesie diuisos. **J**udas enim penitēs: iuit ad phariseos: et re

linquēs aplos nihil iuenit auxiliū/nisi argumētū desperatōis. **D**ixerit enim. **Q**uid ad nos: tu videris. **S**i peccasti: tibi sit: non tibi succurrim? peccata tua non charitativē suscipim? non cōportada pmittim? nec quis veponas on? docem? quid enim nobis et misericordie: q nec opa sequimur iustitie. **S**ed si iussit ad frēs: q orauerāt pro se petri fe bicitate: q cananēā improbā mie obtulerāt: interrogasset Petrus p se effundentē las chrymas: non fugisset **M**aria et **M**arthā q vitā **L**azaro iperrauerūt: non turbā plorantē: q vnicū filiū acq̄sierat vidue. iuit ad diuisos: et diuisus perijt: hoc ibi. **T**alis enim fuit pnia **L**ain q desperas ait. **D**ator est iniquitas mea: qz vt veniā merear. **G**en. iij. **T**al erit fuit ille mercator q cū ad extremū venisset: rogat? fuisset a circumstantibus vt testamētū dederet et cōfiteret: postq̄ renuit: tādē illoz vicer? instātia: ait testamētū meū est h: qz bona mea relinq̄ filio meo: corp? p̄bytero parochiali: animā vero relinq̄ diabolo et defunct? est. **S**ic est hodie de multis: q iusto di iudicio desperātes portū **J**uda vadūt ad phariseos. i. audiūt demonū p̄uasiones qz sc̄pōz: et nolūt p̄fiteri: qz diabol? cup? suasionibus creditū: quas ipoz p̄mittēte deo claudit. **E**t recte facit diabol? sic lup? qm̄ rapuit ouē: qz accipit eā p gutt? vt clamare non possit. **U**n legit q cū qdā demoniac? ad quēdā virū sc̄m fuisz adduct? et cū demonē adiuras set vñ recederet: et nomen suū sibi diceret. **I**lle ait. **N**os sum? tres frēs: q habemus nra officia desminata. **E**go ei vocor claudēs cor. **A**lius claudēs os. **T**ertio vocat claudēs marsupii. **O**fficium em meū ē cor peccatis indurare: vt non possit hie p̄ritio nē. sed si forte cōterit laborat frat me? scz claudēs os: vt p̄fessione ipediat. **E**t si forte p̄fessus fuerit: laborat tertio frat me? scz claudēs marsupii ne sat sfaciāt: et ne magis ablata restituar. **E**t ex h fit pnia muti. **T**ertia pnia est simulata: et hec ē hypocrisis: qz illud. **L**ū ieiunāt: nolite fieri sic hypocrisis tristes. **M**at. v. **T**al fortasse fuit pnia **E**lau: de q dicit **A**pl. **H**eb. xij. **Q**ui non inuenit locū pnie: qz cū lachrymis inq̄isset eā. **T**ales hypocrisis sūt: sic arbores frōdole et infructuosae: q merent a ch̄o maledicti: et are scere ita vt nihil aliqd

De penitentia

valcat: nisi ad cibum ignis. Figura de hoc
hinc in sicu: cui dñs maledixit: dicitur hinc **Har.**
xxi. Dic historiam. Et nota p materiam
phozū declaratōe: q̄ q̄tuor sūt spēs hypo-
critis. Prima est boni sitatio, cum s. hō sit
mular se bonū facere qd non facit. Tales
erāt illi hypocrite q̄ q̄ loquit dñs. **Har.**
vj. c. Accēdite a falsis p̄bis. Et p̄ra hoc
sic ait. **Greg.** Simlata eq̄ras ē duplex: imi-
q̄ras. Tales sūt siles arboribz sodomoz: d
q̄bz dicit in historia scholastica: q̄ faciunt
iuxta mare mortuū poma lūida in appa-
rētia exteriori: sed cū matura credūt z ape-
riūt scintillis plena inveniūt. Secūda spēs
est boni defedatio seu deturpatio. Tunc
quē hoies bona sua fedant: qñ ea q̄ sūt de
se bona: z de suo gñe mala intentiōe cor-
rūpūt ea faciētes: vt hoibz placeant: vlt vt
bona p̄alia p̄sequūt: pura dignitates ho-
nores: diuitias zc. Nō aut vt placeāt dō.
Tales etiā dñant sicut falsarij monere.
Nā monetā q̄ debet esse aurea vlt argētea:
faciūt stanneā. Sic opa eoz q̄ debet esse
aurea p̄ charitatē vlt argētea p̄ puritatē
falsa sūt: q̄ habēt solā similitudinē boni zc.
Cōtra q̄s dicit dñs. **Har. xv.** hypocrite bñ
p̄phetavit d vob̄ **Esaias** p̄pha dī. P̄ plus
hic labijs meis: honorat cor autē eoz longe ē
a me. Tñ dicit hypocritis ab hypos/qd ē sub
z cristis: aurū qñ aliō habēs sub auro. i. sūt
apparētia boni. Cōtra q̄s terribilit̄ iterū
clamat dñs. **Har. xxij.** dices. Ne vobis
scribe z pharisei hypocrite: q̄ siles estis se:
pulchris dealbaris: q̄ foris apparet hoibz
spectiosa: int̄: vero plena sūt ossibz mortu-
oz: z omni spurcitia. Sic z vos foris: qdē
apparēt: hoibz iusti: int̄: aut pleni estis hy-
pocritis z iniquitate. Tertia spēs hypocritis
est mali palliatio: qñ scz bonis obrūbzati
onibz mala sua depingūt: qñ vitz aliquas
offertatiōes faciunt: vt mala sua cauti? fas-
ciāt z extra hoibz nō appareāt. Tales sunt
sicut lupi: de q̄bz ait dñs. **Har. vij.** Accēdi-
te a falsis p̄phetis: q̄ ve, ad vo. in uest. o. in-
trin. aut sunt lupi rapaces. **dic. Arist.** De
naturis alium: q̄ lupi ap̄ricani sibillos
pastozes fingūt: z oues eos ēē pastozes pu-
erāt eas diripiūt. **Jo. x.** Lup⁹ rapit z di-
spergit oues. Tales sūt hypocrite: fingūt se
esse bonos palliātes mala sua: vt decipiāt
oues ch̄i. Quarta spēs hypocritis ē etiā
boni simlatio hoc. s. mō cū aliq̄s simlata se
velle occultare bona sua: cū tñ apparet ea
manifestare hoibz: ne appareāt esse hypo-
cite: vlt vt meliores reputēt. Cōtra tales
dicit **Har. vij.** Amat ozare in angul? platea-
rū. In plateis qdē amat ozare vt videat:
sz in angulis vt credat nolle videri. Nō
rū q̄tuor hypocritaz p̄nia est instructio
eo q̄ nō sit p̄a sed simulata. Quarta est
p̄nia coacta: z hec est maleficia: toz. Qñ em-
ducūt ad furcas: dolēt z penitēt de pctō:
p̄ hoc q̄ sūt ad suspēdia p̄denat: sed qd
coacte faciūt: nihil p̄dest. Tales em sūt sicut
miles latroni sicut illo. **Lu. xxiij.** Et symo-
ni cyreno q̄ nō volūtarie: sz coacte porta-
uit crucē dñi. Nō tñ nego qñ ctes possunt
verā p̄niam agere: sicut latro dexter i cruce.
Iō talibz nō negat p̄nietudo: vt in cle. i. d. pe.
z re. Nec eucharistia d. negat. de pe. z re.
ca. q̄ in te. nec sepultura eccl̄astica. **xxij. q.**
vlt. c. vl. Dicit tñ **Hosai.** in. c. ex. pre. v. d.
Sepulturas. q̄ furca suspēsus nō depone-
tur sine licētia iudicis: quā tñ p̄nta facile
p̄cedere dicit. de cada. puni. l. ij. q. z. iij. Et
postea si fuerit penitēs sepeliet: vt in. d. i.
vl. Et p̄cordat glo. ibi. **Jo. an.** cōsa d leg. j.
Sed valde difficile est: ctes malefactoris
verā p̄niam agere. **Eccl. v.** Sup furē est cō-
clusio z p̄nia. Et id dicit **Petr⁹.** Nemo vrm
patiat sicut homicida aut fur: aut maledic⁹
aut alie. **appeti. i. Pe. iij.** Talis fuit p̄nia
Antiochi regis: q̄ cū p̄cussus esset a dō: p̄
pter suā supbia: apphēdit euz dolor: dicit
viscerū z amara interioroz tormētaz: cepit
ex q̄i supbia deduci: z ad agnitōez suā ve-
nire. Et cū iā ferorē suū ferre nō possit: vt
ait. Iustus est subditū esse deo: z mortale
nō paria deo sentire. Sz statī subdit scri-
ptura dī. Orabat autē hic scelest⁹ dñm: q̄
nō erat miam p̄secutus. **ij. Zabab.**
Quarta est falsa: z hec est imp̄fectio: sicut
ue obstinatōz: puta qñ agit p̄niam de vno
pctō mortali: z nō d alio. Talis em est p̄-
nitētia falsa. **fm Greg.** Et h̄z in decretis. d.
pe. di. v. Falsas. Tñ sic dicit. Falsas p̄nias
dicim⁹: q̄ nō sūt fm auctoritatē sc̄oz paruz
p̄ q̄litate criminis iponūt. Iōq̄ miles vt
negociator vel alicui dedit: qd sine pctō
exerceri nō possit: sicut culpā q̄iortūz iterū

tus ad pniaz venerit: vel q bona alteri in iuste detinet: vel q odium in corde gerit recognoscat se vera pnia non possit pagere p qua ad eterna vitaz puenire valcat: nisi negociu relinqt: v'l officiu deserat: z odium ex corde dimittat. Bona qdē q iniuste ab stulte restituar/arma deponat/vlteriu: q non deserat: nisi ptilio religiosoz epoz p defendēda iustitia: nec tñ si noluerit desperet: interim qdqd boni fecerit: v'l poterit facere: hortamur vt faciat: vt oipotēs deo: illi? illustret ad pniaz. Et nō fm glo. q vbi ait exercere non pōt: difficultas notat nō impossibilitas. Et vniuersalit fal sa pnia est: de vno penitēte: z non de alio. Vñ scriptū est. Qui totā legē fuauerit: offendat autē in vno: fact' est oim re. i. qm tū ad vitā eternā. Et Chryso. sup Matt. d negotiatores sic ait. Euctēs de. lxxxvij. di. Eūmens vendētes z emēdentes de tē plo significauit: q mercator nūq̄ pōt deo placere. Et iō null' pōt esse chūan' mercator: aut si voluerit esse pūciat' de ecclia dicēte pbera: q nō cognouit negotiatores introibo in potētiās vni. Et infra subdit. Ostendā qd nō est negotiator: vt q talis nō fuerit eū intelligas esse negotiatōrē q/ cūq; rē cōparat: nō vt ita integrā z imuratā vēdat: s; vt materia sit sibi aliqd opant' dū: ille nō est negotiator. Qui vero rē cōparat: vt integrā z imuratā vēdēdo lucret' ille est mercator: q de tēplo dei encit' de h eritā d pe. vi. v. Qualitas lucri. ¶ Septa est pnia indisereta: z hec est supstitioz: q in tm se macerāt/ vigilando/ ieiunādo vel bmo faciendo: q debilitant corpe: et qñq; deficiūt sensu. Cōtra qd d: Ro. xij. Obite cro vos frēs p niam dei: vt exhibeat' cor poza vīa hostiā viuente scām: deo placeat: rōnabile obsequiū vīm. Ad hoc aut vt discrete pnia fiat: z penitēs ptilio senioz adherere: nō ptilio iudicio. Hoc ei mō ac qrif dicitur: q est maf z origo oim frutu: vt bñ in collatiōib; patrū in scda collatiōe abbat' Doyli: z in. j. de offi. custo. in c. pntiū. j. q. v. Vñ in hui' figura in vete ri testamto. i. qlibet sacrificio debebat apō poni sal. Vñ Levi. ij. In oi sacrificio tuo oblatōe offerēs sal. ¶ Septia ē pnia mō meranea. i. instabilis z incōstās: z hec ē re aduoz. i. illoz q post pniā redeunt ad

petā. Vñ Isidor' d sum. bono. Et hī de pe. vi. ij. Irrioz est nō penitēs/ q adbuca agit qd peniteat/ nec videt deū polere s; dicit'. s; subannare supb; z c. Vbi vide. Et etiā in capl'is sequētib;. Tales puniēt' p pctis remissis: q p ingratitudinē redeunt Bar. xvij. Frat' dñs ei' tradidit eū tor torib;. Qd quō intelligat' vide qd scriptū i dñica. xij. post festū trinitat'. fmōe q in cipit. Oportuit z te misereri pserui tui.

De fructuositate et vera et maria vtilitate pnie. Ser. iij.

Penitētiā agi: te: appropinquit regnū celozū. Bar. iij. Cū duplex sit pnia: scz infructuosa z fructuosa: de infructuosa vidim'. Nūc dicēdū restat de fructuosa. Salutes pgo Maria. ¶ Pro fundat' mō fmōis ois theologicalis qstio. ¶ Querit' vtrū p pniaz possit remitti tota pena pctō debita. ¶ Arguit' q nō. habet Sap. ij. p que peccat quis/ p hec z torquet' q cū nō tm peccat corde: s; ore z corpe nūq; tñ hō pōt penitere in corde. qñ sit deo bitoz pene in corpe. igit'. ¶ In opposituz latro p pniā meruit totā remissionē pctō ne pctō suo debite/ alit' nō dixisset et chīs: hodie mecum eris in paradiso. ergo p pniā pōt remitti tota pena/ pctō debita. Et sic questio manet p vtraq; pre dubia. ¶ Ad qstionem respondendū est fm Richardū sup. iij. sen. di. xij. ar. vij. q. ij. q nō est dubiū/ quin p penitentiā rōne sui actus interioris/ vel exterioris simul/ possit remitti totā pena pctō debita/ tāta etiā potest esse intentio actus interioris: q p eius pfectiōnē z dolorē sensibilē/ cauatur ex pfectiōne actus meret' penitēs remissionē tot' pctō ne pctō debite/ vel p equivalentiaz solute totā penam pctō debita/ ita q si post complerū illius contritiōis morū deccederet/ nullā penā i purgatorio sustineret. s; autē nō puenit cuiuslibet contritiōis: qz nō sp cū remittit' offensa/ remittit' satisfactōzā emēda. Et ad argumētū dī: q p mēbra nō peccet/ nisi instrumental' ita q qdqd faciūt hōz mīel totū ipurādū ē volūcati. illō s; bñ sapit

De Penitentia

ante intelligit fm agnitione no necitate
ad qua pnia nos exhortant sba passum
pra r sic de alijs. Qualis aut esse debe
at pnia fructuosa: q est electoꝝ r saluadoꝝ
ru: oñdit nobis Joel in epla q fuit lecta
in pma die. xl. sic di. Conuertimini ad me
r c. v. q. r no vestimenta vna. Joel. ij. Ubi
notant nouem pdiciones vere penitentie.
Debet em esse primo.

- Festina/ibi conuertimini.
- Recta/ibi ad me.
- Integra/ibi toto.
- Voluntaria/ibi corde.
- Propria/ibi vestro.
- Austera/ibi ieiunio.
- Lachrymosa/ibi fletu.
- Deuota/ibi planctu.
- Pia/ibi scindere corda vestra.

Prima pdictio vere pnie est: q v3 esse fe
stina. In dr. Conuertimini. in pñti no in
futuro. Debet q pctoꝝ statim couerti: no
expectare annu no mensem: no hebdoma
da no hora vel dies: q q pmitit tibi ve
nia de pctis penitenti: die crastina no spo
pondit dissimulanti. Ignorant em qd sit
dies crastina partitura. Q dr ante sur in i
ferno: q expectates tepus faciet pnia:
frustrate sunt ab expectatide sua morte p
uenire. Prouenit aut ista pcrastinatio ex
hoc: q pctoꝝ pmitit tibi longa vna. Eccl.
xxix. Repromissio nequissima mltos pdi
dit. Nota nequissima in suplatiuo gradu.
Est em ista repromissio mala peioꝝ pess
ma. Mala qde r fatua est: q usurpat sibi
bi pctoꝝ in hoc qd soluz est ipstus dei: scz
de futuro tpe disperneret. h surgente diabo
lo: sic suggellit Lue dices. Nequa qz mori
emini. Gen. ij. Sed o insensati nescitis qd
scribit. Act. j. non est vestru nosce tpa vel
momenta: que pater posuit in sua pñte.

Peioꝝ est: qz credit q de multu tē
pous datur: sic qd tñ fatue r male expen
dit: cu r si dñs longu tps sibi pmitit: nisi
hilomin illud possit breuiare: si penitere
no veller: qz illa pmissio itelligeret sub co
ditione: si pñiam agat q pñz Gen. vj. No
pmanebit spūs me i boie in eternu: erūt
q dies ei. cxx. annoꝝ. Nota spūs me. i.
indignatio mea: erūtq dies ei. cxx. anno
ru ad penitenduz. Hoc em dixit deus fm
spaciū: eo anno q cepit archa fieri. Sz qz

boies in malicia pscuerauerūt ante pñti
terminū. i. c. ānos deleri sūt. Si q de tps
pmissuz nolēto penitere abstulit: qd fact
er de illis: qd nullū tps pmitit. Ad idē fa
cit in ill: qñ pmissit de David de Salob
mone dices ij. Reg. vij. Et stabiliā tronū
regni ei v3q in sempiternū. Et tñ postea
illō regnū abstulit p maiori pte Roboꝝ:
sicut patz. ij. Reg. xij. Vide in smonibus
de oratione dominica. Sermonē. ij. par
te. ij. Pessima pō est repromissio ista:
qz pctoꝝ no tantū tps datur pñti: mo i cō
tumeliā ipius largitoꝝ expendit: sed etiā
futurū tps in cōtumeliā eiusdē expendere
disponit. Quia q fatue pñmitit: q de
ista nouit: debeat sibi dare longa vna: tē
neam pñti dñi dicitis. No tardes puer
ti ad dñm rē. Figura etiā habet qz conu
emisso ab archa: q nūq reuersus est ad
cantās cra cra: pñmitit d crastina expen
tise nūq puenit ad crastinū: iuxta illud.
Gen. vij. Et Aug. Spa res ē q mltos oc
cidit: cū dicit cras cras: r subito hostium
claudis r remanēt foris: cū voce conuina:
qz no habuerūt gemitū colubini: hostiuz
claudis r cras cras vox conuina ē. hec ille
in smone. Itē admonet nos de nī. Sol
pho. ij. Gloꝝ carantē i fenestra coru in lug
liminari. Sic pctoꝝ egredit de archa. i. d
clētia p pctm mortale. Si q silis efficitur
coꝝuo in crastinando pñiam: silis fiet ei in
nūq redēdo ad arcā. Jo dr. Eccl. v. No
tardes pueri ad dñm: r ne differas d die
in die: ne subito veniat ira illi: r i tpe
dicte disperdat te. Itē ibides. Deprecato
pctōꝝ noli esse sine metu: neq adicias pec
catū sup pctm: r ne dicas. miseratio di ma
gna ē: multitudine pctōꝝ meoꝝ miserabit
Dia em r ira ab illo cito pñmar: r i pec
catoꝝ respicē ira illi: n tardes pueri ei.
Tepus aut vindicte r iustitie est tps mo
tis: qz tps vite pñtis: i tps mie. ps. Lij. ce
cepero tepus: ego iusticias iudicabo. Ad
Orati in odis. Dies vna māc nos: r tal
canda semel via leti est. Jo serā ma f ecclā
admōet di. Emēdem in mclō. Itē Lue
ro. ad paulinū. Festina qd terz herēt i sa
lo nauticule suē magz peide qz solue. Et
Luca. li. vj. Tolle moras sp: uo canit dffer
te partis. Scba cōditio pnie est: qz

esse recta qd notat/ cuz dicit ad me. Ubi nota. qd certitudo pnie pñfici ex duob' pñmo ex conversione. In dicit couertimint. Est em peccator filius infirmo: cuz cura e p pñfici. Item filius baculo curuo: qui v' opret in pñra: tuz vertit: ad hoc vt diriga. Nam vt ait Amb. Peccatu est spretio in' comutabili bono/ bonis comutabilib' ad herere. Bonu aut incommutabile est deus Dalach. ij. Ego deus/ z no mutoi. Bonum vero comutabile est mudus: z omnia ei' bona comutabilia sunt/ sicut honores/ pompe/ dignitates/ officia/ potentie/ voluntates/ diuitie/ gloria mundi. Ro. vj. c. Vanitati em creatura subiecta est. Experientia etiā docet oia bona mundi mutabilia esse. Nā bodie est hō dignitate/ cras nō. Et sic de alijs bonis mundi. Boe. Quid me felicem totiens iactastis amici. Qui cecidit stabili nō erat ille gradu. Item. j. Jo. ij. Hund' transit z occupentia ei'. Periores aut vertunt terga deo: z faciem creaturae. Ideo pñra eos coquerit deus dicit. Terterit terga z nō facie. Ponam' in practica. Auarus spretio incommutabili bono: sez deo/ z ei' mandas: adheret mudos: sequendo diuitias z lucra terrena. Si vult rectificari vertat in pñra: vt sez spernar mundū z adherat deo. Sic fecit beatus euāgelista Barthe' qñ relicto oib' se cutus est chm. Mar. ix. Jre bonū comutabile est caro/ z eius voluptates. Esa. xl. Omnis caro fenus/ z omnis gloria eius qñ flos feni. Nā mane. i. in iuuentute sic herba transit/ z floret. vespere. i. in senectute decidit/ indurat: z arefcit vtiq' in infirmitate. Luxuriosus aut spernēdo deū sequitur carnē. Nā si vult rectificari/ vertat in cōtrariū: sez sperna carnē sequat deū. Rom. viij. Si em fm carnē viterit' mouemini. Si aut spiritu facta carnis mortificauerit' viterit'. Jre Gall. v. Spiritu ambulate z desideria carnis nō pñficietis. Sicut fecit maria magda. postq' couersa fuit ad chm. Lu. viij. Et Maria egyptiaca in vita patit. Jre glia mundi: honores: dignitates: sūt bona comutabilia. Supb' aut vt pñficiat ista bona/ spernit deū z ei' pñcipā. Et tō si vult pñficiari: gliam mundi z cetera pñcipā spernat: vt beat gloria celi: q' solis hūilib' dat: iuxta illd' Job.

Qui hūiliat' fuerit: erit in glia. Sic fecit David di. Elegi abieci' esse zc. Secūdo rectitudo pnie pñfici ex fine. Sic em hō nō recte sagittat/ qñ nō respicit signū: ita hō nō recte penitet/ nisi respiciat deū: vt sez ppter deū/ z nō ppter aliū finē laborē pnie potter: nō dr. ad me. Debet em peccator penitēs dolere ppter deū offensuz: z ppter deū habendū: q' ipse dō esse finis oim' opoz. n'oz. Multi em labores z dolores patiunt: sed q' nō sunt ppter deū: tō sūt in fructuosi z inutiles Sap. ij. Infelix z vacua est spes illoz: z labores sine fructu et inutilia opa eoz. Forma pñficiēs cōstitit in fine: quādo intendit deus a penitenti. Tercio debet esse pnia voluntaria: dum dr corde. i. voluntate: vt sit spontanea: nō coacta v' iusta: sicut est pnia carceratoz: vel violent' suspensoz: sicut pattebat latro sū nisterioz. Lu. xij. Et Symō cyrene' de q' ibide dicit: q' nō voluntarie: sed coacte portauit crucē dñi. Vñ Cas. v. Surrexi vt aperire dilecto meo/ man' mee distillauerē myrrhaz purā. Per myrrhaz q' est amara significat pnia. Pura myrrha est: q' nō agit p violentiā incisionis v' aliquā vim. Nā designat spontaneā voluntate penitēz di. Nō est talis pnia pyratariū: q' p timore v' violentias tēpēstaz penitēt' z cōfitemt: sed sedata tēpēstare sūt deteriorēs q' are fuerant. Nota hic moralit' q' triplex dicitur. i. chm: latronis dextri/ z sinistri. Pñma signat pñiam voluntarie assumptā. Nā chm voluntate passus est crucē. Esa. liij. c. Oblat' est. q' ipse voluit. Et tal' pnia salutis placz deo: qñ sez hō sponte seipm affligit/ ietunādo/ orādo: vigilādo: elemosynas faciēdo. ps. Volūtarie sacrificabo tibi. Scda crux: sez latronis boni significat pñiam: nō qdē assumptā: sed illatā a deo: vel p fessore: q' tñ penitēs humilit' sustinet sic qñ de' infert hoi infirmitate vel morte filioz: vel p sanguineoz: vel alia hōmō ad uersa: z hoc placet deo: sic fuit crux latronis boni. ps. Quā grauata est sup me manus tua puerus sum in erū. m. dum cōsi. spina. i. aduersitat'. Tertia crux significat pñiaz ipoz: q' coacte faciūt: sic em latro dicit ad suspendiūsh' nō placet deo. sicut nec crux latronis sinistri. Jo dr apl's. ij. Co. ij. Unūq'q' put destinauit in corde suo: nō

De penitentia

ex tristitia: aut ex necessitate. hilarē ei da-
tozem diligit de. ¶ Quarto dicit esse pnia,
integra: qd notat euz dicit in toto corde.
Et pmo quide qru ad pntionē: vt de oi-
bus doleat: z oia relinqt: alioqn nō cura-
ret. Legit in legēda bti Sebastiani: q cū
Cromati maxim⁹ z dicitissim⁹ grauissime
egrotaret: pmississet brō Sebastiano: q
couerteret ad fidē, si daret ei aliqd reme-
diū q curaret: ipse dixit q cōfringeret oia
idola: z baptizaret z tūc curaret. Qd ille
fecit: vno tantuz reuēto. s. solis z lune el-
stellaz: qd erat aureū z valde preciosum.
Baptizat q z nō curat. Post qz vero penit-
uit z pfectus fuit: z destruxit illd simula-
chrū: qd retinuerat: apparuit ei angelus
dñi: pfecte curans eū. Sic sicut ania pe-
nitēs nō curat: nisi de oibz doleat p s. La-
uabo p sing. noc. lec. meū la. m. stra. me. ri-
gabo. ¶ Secdo debet esse integra in pfecti-
one: vt penitēs oia pēta pntat: z dicat in
spēali scita: grata: z oblita i gñali. Est ei
pētōz illaqueat⁹ mltis laqueis: sic vulne-
rat⁹ mltis vulneribz leralibz: q nō euadit
mortē: nisi oia curent. Et tō oportet vt oia
delegat medico. ¶ Tertio debet esse in-
tegra in satisfactiōe. alioqn oportebit satis-
facere alibi. i. i purgatorio: vbi gñissima ē
pena. Nā vt ait Aug. i decre. xxy. di. Qui
in aliō scdm distulit fructū pntōis: p-
us purgabit igne purgatiōis. Hic ignis z
si nō sit etern⁹: miro tñ mō grauis est: su-
perat em oēm penā: quā passus est aliqis i
hac vita vlt part pōt. Idē in. c. null⁹. d. pe.
vii. y. ¶ Quinto dicit esse pntia. Ideo dicit
vto. Ecce accidit in baptismo. Sufficit
puero fides aliena cū scō pntio: vt tpe ba-
ptismi z ei⁹ esse suscipiat: sed in pnia ecō-
trario: sufficit pntio cū scō alieno. Pōt
em vn⁹ hō p alio satisfacere: sed nō pnterit
Vñ sic medicina cōposita vni mēbro: nō
sanat aliō mēbrū: pura appōstra calcaneo:
nō sanat oclm: ita vni⁹ cordis pntio non
sanat cor alteri⁹. ¶ Sexto debet esse au-
stera. Vñ dicit in teumio: quo sez affligit ca-
ro exteri⁹. Vñ ecclia scā statuit teumtū.
xl. dierū. Nā vt ait Greg. in h mortali cor-
pore ex qrtuo elemētis subtilissim⁹: z p vo-
luptates eiusdē corpis pcept⁹ dñic⁹ ptra-
sm⁹: q p decalogū sunt accepta. Qui q p
carnis desideria decalogi mādara pceptū
mus: dignū est vt eandē carnē qterdecies
affligam⁹. hec ille. Et p qdragennā nū-
merū teumij dam⁹ deo decimas anni zc.
Et not. de pe. vi. v. Quadragēsimā. Ex-
culant tñ aliqui: pura mlieres pntatēs
Secdo mlieres lactantes. Tertio infirmi.
Quarto paupes. Quinto itinerātes. Sex-
to laborātes. Septimo pueri. Octauo te-
nes. Nono positi in necessitate: i. c. i. d. obi-
suatōe teumij zc. Est tñ notādū: q nō lo-
lū a cibis dicit hō abstinere: sed etiā a vitijs.
Qui teumant z a vitijs nō abstinēt: sicut
sūt diabolo zc. Vñ dicit hoies ab odio: a li-
tibz: a pntōibz abstinere: iuxta illd Eia-
lytū. c. Ecce in die teumij vñ inuenit vo-
lūtas vīa: z oēs debitorēs vīos repēit.
Ecce ad lites z pntōes teumij: z pnt-
it⁹ pugno impie. Itē a celebratiōe nupti-
arū: z iugijs abstīnēdū est. Ut b. xxiij.
q. iij. c. chrīano. z. c. nō oportet. z. c. nec vno
re. Etā carnalis copula inf pntōes hōpe
phibet: vt dicit in. c. chrīano. Sed dr. Glo.
ibi: q h est de pntio intelligendū. ¶ Sed
pntio dicit lachrymosa: q notat vbi hētur
sic faciebat q dicebat. Lauabo p sing. noc.
panes zc. Itē fuit mibi la. hyme mee
lec. meū zc. Itē z maria magda. de q dicit.
Lu. viij. Qd stans retro lec⁹ pedes ei⁹: la-
chrymis cepit rigare pedes ei⁹: z capillis
capit⁹ sui tergebāt z osculabāt pedes ei⁹:
z vnguēto vngēbat. Qd si non pōt hō la-
chrymas exteri⁹ emittere: sicut emittat
interiores. Nota hic q defect⁹ lachrymarū
pōt ptingere ex mltiplici causa. Pmo
ex defectu dolor⁹: q si hō minus dolet de
pētō: q de vāno spali. Secdo cōtingit ex
abundātia dolor⁹: qz lachrymas ericant
calorē concitatiū. Tertia ptingit ex hō
hō se pnterit corā solo dō doleat. Quat-
to qñ ex viritia cōplexionis est: q hō nō
pōt flere corpalit p pētis: z si fleat p morte
aiē: qz dolor ille mag⁹ sensibilis est. Et is
mag⁹ vicin⁹ ad resoluēdū corp⁹ in lachry-
mas. hec ponit b. Tho. in. iij. sen. di. xxi. la-
per lram. ¶ Octauo dicit esse deuota: vñ
dr. in planctu. Hec aut deuotio hō: z offi-
dū p oīones aff. duas. Debet ei pētō: vñ
militare se: z plāgere: z veniā a deo de lūis
pētis postulare. Sic faciebat ille: q pōt
des i terrā ait. Patētiā habe in me: z etiā
reddā tibi. Et audiuit. Qē debuit dicitū

tibi: qm rogasti me. Dar. xvij. Et to dr
 nis. Dar. vi. Unge caput tuu: z faciem
 tua lava. i. mente tua unge yncioe deuo/
 rionis. Per caput naqz mes designat. Et
 e. vnico. De sacra yncioe. Et facie tua la
 ua. i. conscientia tua aqz lachrymaz. yelaqz
 pnie. Sic publican' huius perens depeca
 bat. De. Deu. p'piti' esto mihi peroni. Luc.
 xvij. Nono debet esse pia: du' dr. Scin
 dire corda v'ra: scz ad copassionē primoz:
 qbz debem' copari: z elynas largiri p'fer
 tum h'ipe qdragefime. Jo. Be. sup. homl.
 euangelij p'ime d'nce qdragefime ait. Ne
 mo sibi abstinetia sola credat sufficere: cu
 d'ns p' p'ham dicat. none h' est magz ietu/
 nu' qd eleg: frange eluricti pane tuuz: et
 egenos yagosqz induc in domu' tua: cum
 videris nudu' opert eū: et carne tua ne des/
 peters. Illud g' ieiuniu' de' approbat: qd
 ad e' oculos man' elynaz leuat: qd cu' p'ri
 mi dilectioe agit: qd et pierate conditur.
 Hoc g' qd tibi subtrahis alteri largire: et
 v'ra caro affligit inde egētis p'rimi co/
 ro reparat. Qu' e' e' em' p' p'ham d'ns dicit.
 Eū ieiunaret: z plangeret: nu' qd ieiuniu'
 ieiunatis mibz. Et cu' comedist: et bibist:
 sine: nu' qd nō vobis comedistis: z vobis/
 meis bibistis: Sibi em' comedit z bi/
 bit: q' alimēta corpis q' sunt cōia dona cō/
 ditōis sine indigetibz p'cipit: z sibi quisqz
 ieiunat: si ea que sibi ad t'ps subtrahit: no
 paup'bz tribuit: sed ventri postmodū offe/
 renda custodit. Hinc p' Joel. ait. Scripsi/
 care ieiuniu'. Ieiuniu' quippe scificare est
 aduersus bonis alijs: digna deo abstinen/
 tia carnis ondere. L'esser ira/lopian' iur/
 g'ia. Incaffuz em' caro atterit: si a p'auis
 suis voluptatibz anim' nō refrenat: cuz p'
 p'ham d'ns dicat. Ecce in die ieiunij ve/
 stri inuenit volūtas v'ra: z oēs debitores
 v'ros reperit: ecce ad lites z p'rentōes ie/
 iunaris: z p'curitis pugno impie. Notan/
 dū q' ait oēs debitores v'ros reperit. Ne/
 q' em' q' debitoz iuu: h' qd dedit repetit:
 aliqd iniustu' facit: sed dignū est: vt q'qz
 se i' pnia macerat etiā hoc: qd sibi iuste cō/
 petit interdicat. sic nobis afflicto: z peni/
 tentibz a deo dimittit: q' iuste egim' si pro/
 minor' ill' etiā h' qd nob iuste cōpetit re/
 lacem: hoc ille. Si g' pnia cū p'dictis z di/
 tōto fiat: p'culdubio erit fructuosa: z me

ritoria vite etne: sicut dr thema. Pnia
 g'ite a p'ro. em' reg. celoꝝ. Ad qd ille nos
 p'ducat q' sine fine viuut z regnat. Amē.

De q'ditate: in quo tractat an
 pnia sit virt' an sacramentū: an
 act' virtutis an passio. Ser. iij

PEnitētiā agi

re zc. Supradictuz est de pnie
 necessitate z qlitate: mō scqur
 p'dicare de eius quiditate. Sed p'ri' salu
 tet h'go maria. Pro fundamēto sermo
 nis oitur theologicalis q'stio.
 Querit v'ru' penitētia sit g'ialis virt'.
 Arguit q' sic. virt' opposita omi vitio est
 g'ialis: sed pnia est virt' opposita omi vi/
 tio: g' pnia est p'us g'ialis. In o'posituz.
 virt' cui' actus nō est g'ialis: nō est virt'
 g'ialis: sed actus pnie q' est detestari pec/
 carū: inq'rum est expiabile p' actū penitē/
 tis/virt' nō est g'ialis: q' nō uenit cuili/
 ber p'nti. g' pnia nō est virtus g'ialis. z sic
 questio manet p' v'ra q' p're dubia. Ad
 questioē respondendū est: fm Richardū
 de media ylla sup. iij sentē. dist. xij. q. ij.
 q' virtutē esse generalē: potest intelligi tri/
 pliciter: scz essentialit: casualit/ d'positiue.
 Primo modo est virt' g'ialis que predica/
 tur de qlibet virtute: nec est distincta p' es/
 sentiā a virtute aliqua: z hoc mō virt' gen/
 neralis nihil aliud dicit: q' quālibet virtus
 tē modo indeterminato: sicut genus im/
 portat quālibet speciem modo indetermi/
 nato: z sic pnia non est virtus generalis:
 est em' virtus p' essentiā distincta ab omni
 alia virtute. Scdo modo charitas virtus
 est generalis: ad omnes alias virtutes in/
 quārum habent completū esse p'ntis: q' a
 cōpletio cuiuslibet habit' in esse virtutis
 est p' charitatē: sicut p' causā formale. Ter/
 tio pnia virtus est g'ialis: vt em' inferius
 ostendit p' penitentiā: disponitur homo
 ad susceptiōem altarū virtutum: distin/
 ctionē autē essentie eius cognoscere debet/
 mus p' eius obiectuz: q' quidā dicunt esse
 peccatū sub ratione qua det est offensiuus.
 Ad argumētū dicit: q' maior est fallā:
 yna em' virtus ab alijs p' essentiā disti/
 nctā

De Penitentia

cta potest esse exposita/cuiliber vitio sub
vna rōne q̄ in q̄libz vitio reperit charitas
em̄ opponit cuilibet pctō mortali: inquā
tū q̄libet peccatū est p̄rariū summe do
nitati. z penitētia/cuiliber pctō inquātuz
est p̄tra iustitiam dicitur ne legis: z expiabi
le p̄ actuz penitētis/ad quā penitētia fa
ciendā nos exhortantur verba p̄cassum
tor: sic de alijs. ¶ Pro euidētia dicendo
rum: notandū est q̄ p̄nia potest quattuor
modis sumi.

Primo prout est virtus.

Secdo prout est sacramentū.

Tertio prout est p̄tritus actus.

Quarto prout est passio.

¶ Primo ergo modo potest accipi/vt est
virtus: z secundū hoc p̄nia est habitus: vt
infra dicitur: qui est in voluntate sicut in sub
iecto. Et q̄ sit virtus pbatur sic: q̄ p̄cepta
legis nō dantur/nisi de actibz virtutū: q̄a
hoc intendit legislator: vt dicit in primo
ethicorū: sed penitētia cadit sub p̄cepto le
gis: vt dicit in themate nostro: q̄ peniten
tia est virtus. ¶ Secdo modo accipit prout
est sacramentū: q̄ vt dicit Hugo de secdo
victore. Sacramenta sunt q̄dam medici
ne: que pctōz vulneribz adhibent/pecca
rū autē p̄ penitētia sanant. ergo p̄nia est sa
cramentū. Ideo ecclia in p̄sona peccatoris
at: p̄ctā mea sicut sagitte infixā sūt in me:
sed anteq̄ vulnera generēt in me: sana me
dōne medicamēto penitētie deus. Differt
autē penitētia hoc modo sumpta: a penitē
tia pur est virtus: q̄ in illa se habz penitēs
vt agens: sed in p̄nia pur est sacm̄: habet
se penitēs vt patiens z recipiens. Sicut
em̄ in corporalibz medicinis quedā sunt: q̄
p̄sunt in sola passione/vel receptōe cau
sati/vt sectio vulneris: vel appositio empla
stri: quedā vero q̄ consistunt in actu labo
rantis: sicut exercitatioes z hmoi. Ita etiā
in sacramētis: quedā nō requirūt actū ei
q̄ satisfaciatur quantū ad sacramētū substan
tiā: nisi p̄ accidēs sicut remouēs/phibēs/
vt in baptisate z cōfirmatione/ z hmoi.
Quedā autē requirunt essentiā sacri: sicut
ei: q̄ sacm̄ recipit ad essentiā sacri: sicut
p̄tritus ergo/vt penitens voleat z cōfiteat: et
satisfaciatur saltem in p̄posito ad essentiā sa
cramētū p̄nie. ¶ Tertio modo accipit p̄

nitentia/pur est actus p̄tritus: q̄ sc̄ bō al
ctualit̄ dolet de pctis: q̄ dolor si p̄cedit ex
habitu p̄nie tā acquisito vt in fūlo: dicit ad
ctus p̄tritus: nō quidē ex virtute p̄nie ei
cit: sed p̄tritus generatiū sicut cautariū.
Et sic dolor accipit p̄ penitētia a Grego.
z Ambro. cum dicunt q̄ p̄nia est p̄trita
mala plangere. Istō etiā modo p̄nia pur
est actus p̄tritus: differt a p̄nia pur est ba
bitus: q̄ habitus est in ania dormientis: ac
vero p̄nie est solū in vigilante/cum dolet
actualit̄ de pctis: sicut ceteri actus p̄tritus.

¶ Quarto modo accipit p̄nia pur est: de
quattuor passionibz corporalibz q̄ sunt gau
diū/dolor/timor/ z spes/ quas anie nōstrē
ex corporoz qualitate suscipiūt. Juxta illud
Virgilij in. vi. Eneidos. Hinc metuntur
cupiūt: gaudēt: dolet: nec aurās su
spiciūt clausē tenebīs/et carcere ceco. Et
q̄ hoc vltimo modo nō est meritōia: nō
est ex electione: sed ex naturali instinctu.
Virtus autē z etus actus sunt ex electione:
q̄ vt dicit. viij. ethicorū. Principali virtute
moralis est electio. Ideo de ista p̄nia
nitentia dimittem. De p̄nia sō secdo modo
sumpta: q̄ est sacm̄ dicit infra vbi ager
de. v. ar. f. de p̄nie integritate. Hinc autē
dicem: de p̄nia vt est virtus z p̄tritus actus.
Loquēdo igit de p̄nia vt est virtus: vltimū
sic a magro in. iij. sen. di. tuu. Penitētia est
gratia/q̄ cōmissa mala cum emendationis
p̄posito plangim: z odimus: z plangēda
cōmittere nolum: itez. Dicit autē gratia
p̄nia: nō vt sit idē q̄ gra p̄ essentiā: sed dicitur
gratia: q̄ cōuenit cum gra in secdo esse
ctu. Effectus em̄ gratie p̄nie est iustitia
care: z deo gratū reddere/ z hic est effectus
p̄nie: vt. j. dicit. Possum autē clarē z cō
pletius sic p̄niam diffinitē vt oēs ei: cau
se cōprehendant. Penitētia est virtus a do
nobis infusa/q̄ cōmissa mala plangim:
cū emendationis p̄posito: ipsi deo nos red
concilians. In qua diffinitione notantur
quattuor cause.

Prima est causa principalis effectiva:

cum dicitur a deo.

Secda est causa formalis p̄fectiva: cum
dicitur infusa.

Tertia est causa materialis obiectiva:
ibi cōmissa mala.

Quarta est causa finalis p̄fectiva: ibi

Ipst deo nos.

Prima causa e principalis effectiva / cu dicit. pnia est virtus a deo zc. Non em possunt habere virtute pnie a nobis sed a deo habent? z hoc est coe oi virtuti infu se. Un Aug. diffinites virtutes theologicice sic ait. Vir? est bona qualitas mentis q recte vivim? qua nullus male vit? quaz de? in nobis sine nob operat. Qz autē ha beam? ipsam virtute pnie a deo/ pbat per aplm Ro. 12. Non est volētis neq curren tis/ h mlierētis est dei. Irē. ij. Cor. ij. Nō sum? sufficētes cogitare aliqd a nobis qd er nobis sed sufficētia nra ex deo est. Qd etiā clar? patebit infra in. ij. pte smontis. Jo dicit Hierē. in pōna pctōris peniten tis. Euerite me dñe z querrar? qz tu dñs deus me? postq cōueristi me egī pniām. Hierē. xxij. Sed nota q nō debet ppter h pctōr totū onus relinqre deo/ sicut faciūt insipientes dicendo. Qñ deus dabit mibi grām penitendi tūc satisfaciā zc. Sed dz pctōr et se facere quicqd boni pōr: z tūc p culdubio de? dabit sibi donū. Un Aug. sup Joā. Qui creauit te sine te: nō iustifi cabit te sine te. Est aut notādū q ista viri tus pñer ad iustitiām vindicatiuā: q est circa punitiōnē offēte. Un Amb. in lib. de pnia. z habet in decre. de pe. di. ij. c. Pe nitētia est quedā dolentis vindicta semp pniēs in se: qd doler cōmississe. Un dicit pnia quasi penā tenens/ vel penitētia dī a punitō. qz requirit q pctōr in se semp pu niat vlciscendo quicqd cōmissit peccando. Differt autem pnia a iustitiā vindicatiua in duob: vt ponit Thom. in. iij. ibi vide.

Secda e causa formalis pfectiua: q nos rat cū dz/ q pnia est infusa vir? . i. p grām granū facientē: sine q nulla pnia est vera: nulls dolor de pctis est vtilis. Per nos em possunt in pctā dilabi: sed nō possunt a pctis relurgere. nec veniā consequi pctōz sine grā diuina. Et hoc pbat tripl. aucto ritate/ rōne/ z exemplo. Auctoritas habet multiplex in veteri z nouo testamēto. In veteri quidē Dece. xij. Perditio tua iustl ex te: tantūmō ex me auxiliuz tuū. Zst. i. dō vidēs deū. Jo. em hō/ ra. vidēs el. de? dz. Et h est dñianus vidēs deū et cogno scens eū p fidē. j. Cor. iij. Videm? nūc p speculū z in enigmate zc. Jude? aut cec?

est/ z qlibet ali? infidelis: qā nec oculo de Pro videt diuinitatē chūi/ nec sinistro hu manitate. Irē. Eia. xlij. Ego sum q deleo iniquitates tuas ppter me: z pctōz tuoz non recordabor. Irē in nouo testō Jo. vj. Nemo pōt venire ad me: nisi pat me? q misit me traxerit eum. Irēz Ro. ij. Iustificatī gratis p grām ipsius. Ad idē faciūt aucto ritates allegate supra pte premissa. Item triplici ratione probatur.

Prima est naturalis.
 Secūda est theologicālis.
 Tercia est legalis.

Prima igit rō nālis est: qz vnum qd q est reducibile ad principiū suū vñ sumptū est. Un videm? q oia corruptibilia cōpo sita ex qtuor: elemētis resoluūtur in ipsa qtuor elemēta: sic z bestie formate de ter ra ad terrā nāliter reuertunt. Juxta illud Eccl. ij. Luncta subiacēt vanitati et oia pgunt ad vñū locū: de terra sacra sūt et in terrā parit reuertunt. Qd videamus de q hō face? est/ z qd est qntū ad corp? Jus tra illō Ben. ij. In su. vul. tui vel. pa. tuo donec reuer. in ter. de qua sum. es: qz pul. es z in pul. reuer. Quantū pō ad aiām/ q est subiectū grē vel culpe: non possunt vt cere q sit pducta de terra vel d alio elemē to: nec de materia celi: qz humana aiā ppe sul nobilitatē est sup oēm pparatiōnē ma terie corpālis: nec educit de potētia mate rie/ sed est creata de nihilo. q est naturalit reducibilis ad nihilū. Cū q pctm sit nihil: qz est priuatio speciei/ modi/ z ordinis fm Aug? sequit q ania nāliter pōt peccare. Un sup illud Jo. j. Sine ipō factū est nū hil: dicit Aug. nihil. i. pctm. Et hac ratōe sequit q peccare adco ē gūale hominū q null? hō vnq fuit sine pctō/ exceptis duo bus. Pref em dñm Jesum et hginē Mariā oēs peccauerūt. Un. j. Jo. j. Si dixē qz pec. nō ha. ipsi nos sedu. et vt. in no. nō est. Hāc rōnem Aug. ponit. ix. de ciui. dei. Ut natura sit/ ex eo hz q a deo facta est: vt aut deficiat ab eo qd habet/ qz de nihilo facta est. Sic q natura aie redit ad nihilo/ ex q de nihilo est creata. Si fuisset crea ta vel pducta de grā: p se rediret ad grām nāliter. Si de nā celi: rediret p se ad celū. Sed qz est creatura d nihilo/ p se redit ad nihilū. Et idē peccare pōt p se/ sed non pōt

De Penitencia

resurgere p se a pctō/nec veniā psequi per se. Et sic piz rō natural. ¶ Seda ratio est theologialis. Regla em theologie est q potētia creati est soli deo ppia: nec est cōmunicabilis creature etiā instrumētalē. vt no. s. Tho. i. p. q. xlv. ar. v. Manifestū est autē q in remissione pcti z iustificatōe pctōis cōcurrit creatio grē: virtutū theologicarū z moralū, z donoz spūs sancti. z sic a nullo pōt fieri hmoi iustificatio/nisi a deo z p grām sui. Hāc rōnem declarat si cut scripsi in sermonib⁹ de pctis in genere art. iij. ser. iij. ¶ Tertia rō est legal. Per pctm nāq deus offendit: offensa autē non remittit nisi p hoc q anim⁹ offēsi libt placatur. Qz aut animus offēsi placet est a voluntate ipsius offēsi. Per leges nullus cogit de iure ciuili remittere offēsam sibi illatā: sed pōt in iudicio accusare vt age re ptra inturiantē. qz nemini facit iniuriā qui vit iure suo. c. cū ecclia. de elect. Non est in pte pctōis offēditis sed offēsi rate dei est p stare veniā peccatorib⁹: z nō in pte ipoz pctōz. Ps. Beatus vir cui nō imputauit dñs pctm. Hanc rōnem ponit b. Tho. i. ij. q. cxij. ar. ij. sed clarius. q. cx. ar. vij. ¶ Quarto piz p similitudine nā quilibet pōt libera voluntate se in p fundū purci pncere: sed nō inde exire pōt sine auxilio alteri. Sic in pposito. Hora re potes hic exēplū qd legit in Barlaam qd scripsi dñica. ij. de aduentu: sermone q incipit. Scitote qm ppe est regnū dei. pre prima. Dicit etiā Jo. Lbry. in home. Cū appropinquasset Iesus hierosolymis zc. in dñica prima aduētus z in dñica palmarum. Jo clamare debet pctō: cum David dices. Nō me demergat tēpēstas aque zc. ¶ Tertia causa malis obiectiua notatur cū dicit in diffinitione. qua cōmissa mala plangim⁹ zc. Et intellige de malis culpe actualis. Nec vltima differētia est cōple tina diffinitionis: qz dolere de pctis cōmissis pncet ad charitatē z ad quācunqz aliā virtutē. Eiusdē nāq virtutis est gaudere de bono actu suo z trīstari de contrario. Cū aut charitas zgaudeat de bono: vt dicit apls. j. Cor. xij. sequit q ad charitatem pncet trīstari de malo. Qz q dicit cū emendationis pposito: pncet specifcē ad pniā. Sufficit q ad virtutē pnie cōmissa plangere z firmiter in animo pponere alia nō cōmittere. q si cōmittant: apparet tunc q prima pnia nō fuit pfecta: nec pdest ad salutē nisi p aliā pniām iterū reparat. ¶ Aug. Inanis est pnia quā sequens culpa cōinquinat. de pe. di. ij. inanis. Et ibidem pido. Irrioz est nō penitens: qui aduē agit qd penitet. Non tamen sequit ex hoc q penitētia prima nō fuerit. Et hoc pbat Gratian⁹ de pe. dist. iij. ¶ Quarta est causa finalis: cum dicitur. deo recōstitans: de qua dicitur infra. Amen.

De causalitate pnie i. causis z motiuis z rōnibus quib⁹ penitētia agitur. Sermo. v.

Penitētia agitur re zc. Supra habitus est de penitētie quiditate: nō sequit pnie causalitate. i. de causis siue motiuis z rōnibus: quib⁹ pctōes debēt ad pniām puocari. q si sepius cogitaret: vt ad pniā mortalia laberet. z si quādo cū cadere cōtingeret: facilliter pniām ageret. Saluēt virgo zc. ¶ Pro fundamēto s̄monis ostenditur theologialis q̄stio. ¶ Querit. Quā oēs vtutes amisse p pniā restituantur: quā nō. Illud p qd vtutes restituantur earū infusione pcedit: sed pnia non pcedit vtutes alias: qz oēs vtutes simul infundunt. ergo p pniām oēs vtutes restituntur. In oppositū. p pniām penitēs iustificatur. sed gñalis iustitia p quā aliq̄s in cōspectu dei iustus dicit: p̄bēdit oēm virtutē: qz innocēs vita oēm requirit virtutes: ergo p pniām oēs vtutes amisse restituntur: z sic questio manet p vtatqz parte vbiā. Ad q̄stionē respondendū est bñ. Rab. sup. ij. sen. di. xij. ar. vij. q. viij. q. p pniā oēs vtutes amisse restituntur: quēdo de illis virtutib⁹ que in bono sumz infusione. Charitas em nō pōt esse in bono cū carētia alicuius virtutis. necessarīe ad rectitudinē spūalis vite. Sicut p pniām oia pctā remittuntur: q remissio esse nō potest sine charitate p pniām: ergo restituntur vtutes charitatis. ad qd sequit q p pniām restituntur oēs vtutes amisse necessarīe

ad rectitudinē vite. Ad argumentū dicit/
q̄ ḡuis actus infuse p̄nie virtutes alias
no p̄cedat: tamen actus p̄nie acquisite vel
actus penitentiē ipsam p̄cedens p̄cedit or
dine duratiōis vel nature restitutiōnez
amissarū p̄ritū. P̄niaz ergo habeam⁹ vt
virtutes recuperemus / q̄s p̄ p̄ctm̄ perdidit
mus. Ad quā penitentiā faciendā nos ex
hortat̄ur verba passumpta. et sic de alijs.
¶ Consideranti mihi occurrunt imp̄sen
tiarum. xij. diuersa motiua quib⁹ prouo/
camur ad penitentiā.

- Primū est diuina benignitas.
- Secūm est saluatoris exēplaritas.
- Tertiū est angeloz festiuitas.
- Quartū est gracie preciositas.
- Quintū est anime securitas.
- Sextū est glorie sublimitas.
- Septimū est mortis dubietas.
- Octauū est peccati malignitas.
- Nonum est pene acerbitas.
- Decimū est finis mundi p̄pinq̄uitas.
- Undecimū est iudicij rigorositas.
- Duodecimū est dilatoris periculositas.
- Tertidecimū est penitentiē utilitas.

¶ Primū ergo motiū ad faciendū peni
tentiā est diuina benignitas: cui reperitur
p̄cti: ingratus. Ingratitudo autē est ven
tus vrens et desiccans fontē pietatis diui
ne: vt ait Bern⁹. Et q̄ maxima sit ingrati
tudo ista: p̄pendere possum⁹ ex magnitu
dine beneficiōz q̄ ab ip̄a diuina bonitate
p̄cepimus. q̄ sunt infinita: nec posset hu
mana lingua exprimere vel narrare. Sed
in generali nunc sufficiet dicere ser: quoz
quodlibet est infinitum.

- Primū est beneficiū creatiōis.
- Secūm est beneficiū redēptionis.
- Tertiū est beneficiū p̄seruationis.
- Quartū est beneficiū expectatiōis.
- Quintū est beneficiū iustificatiōis.
- Sextū est beneficiū gloriūcatiōis.

¶ Primū ergo beneficiū est creatiōis. q̄d
est infinitū. s. de nō esse ad esse: et dedit no
bis nobilissimū esse inf̄ creaturas. Quar
tuor̄ em̄ gradus p̄stituit de⁹ in creaturis.
Primus gradus est: quia dedit aliquib⁹
his creaturis solum esse.

Secūda: quia aliquib⁹ dedit esse et viuere.
Tertius: quia dedit aliquibus esse / vi
re et sentire.

Quartus: q̄ dedit aliquib⁹ esse / viuere
sentire et intelligere. Vide de his q̄tuoz
gradib⁹ q̄d scripsit Aug. xj. de ciuit. dei. c.
xvj. et q̄d scripsit in sermone de cōuersione
beati Pauli ap̄li sermone q̄ incipit. Gas
electiōis et c. in introitu. In hoc autē quar
to gradu constituit hoīem: quē caractere
sue imaginis similitudinis insignit. Gen. j.
Faciamus hoīez ad imaginē et similitudi
nem nostrā. Nota q̄ inter deū et hominē
est quincuplex similitudo. Naturatiōis / di
lectiōis / seruitiōis / humanatiōis / glori
ficiatiōis. viz tres respectu anime: et due re
spectu corporis. ¶ Prima q̄ respectu anime
est similitudo nature: q̄ cōsistit in hoc. S. s. s.
cur in deo sunt tres p̄sone et vna essentia:
sic in anīa sunt tres p̄sone et vna essentia.
De hac prima dicit Gen. j. Facimus ho
mines et c. vt s. ¶ Secūda est imago gracie:
quā consequit̄ur homo diligēdo deū et cha
ritate: sicut ipse de⁹ seipm̄ diligit. Col. ij.
Expollantes vos veterē hoīem cū actib⁹
suis: indulte nouū hoīem: qui renouat̄ in
agnitiōne dei s̄m imaginē eius q̄ creauit
eū. p̄pter quā imaginē dicimur filij dei per
adoptionē: sicut filius est ad imaginē pa
tris: cōsequēter sumus p̄ hanc imaginē cō
formes et cōfratres christi. Ro. viij. Ipse
sp̄s testimonium reddit spiritui nr̄o q̄ su
mus filij dei. Si autē filij et heres: heredes
q̄dē dei: coheredes autē christi. Et subdit ibid.
Quos p̄seleunt et p̄destinavit cōformes
fieri imaginis filij sui: vt sit ip̄e primogeni
tus in multis fratrib⁹. ¶ Tertia imago
est glorie: p̄ quaz efficimur p̄fecte beati ad
imaginē dei / ip̄o deo fruendo sicut et ip̄e
seip̄o fruit. De hac imagine loquit̄ur ap̄lus
vl. ij. Cor. ij. Nos p̄o reuelata facie gliaz
dñi specularēs / in eandē imaginē trāsfor.
a cla. in clar. tanq̄ a domini spiritui. Itez
j. Joā. ij. Scimus quoniā cū apparuerit
similes ei erimus: quoniā videbimus euz
sicuti est. ¶ Quarta imago ē respectu cor
poris: q̄ filius dei assumpsit humanitatē
p̄ quā effectus est hō similis nobis: passū
bilis / mortalis / et subiect⁹ nostris miserijs
p̄ter culpā et ignorantia. Phil. ij. Qui euz
in forma dei esset: nō rapinā arbitrar⁹ est
esse se equalē dō / s. se. exi. for. ser. acci. in si.
ho. fac. et ha. inuen. vt homo. Itez Rom.
vij. Vnde de⁹ filius suū in si. car. p̄cti et c.

De Penitentia

Quinta imago est regula respectu cor-
poris: quod resumemus corpora gloriosa cōfo-
mia corpori christi. Psal. iij. Saluatorē ex-
pectam⁹: quod reformabit corp⁹ hūilitatē no-
strā: et confit. cor. clari. iue. Ecce q̄ntus amor:
est dei erga nos: cui⁹ tot signacula nobis ap-
parent. Similitudo enim est causa amoris.
Hūilitas autē peccati in homine potest ex hac con-
sideratōe monstrari. Si enim vnus accipe-
ret imaginē crucifixi vel virginis Marię:
et p̄iceret eā in lutū vel ignem: q̄nta pena
dign⁹ esset. Et vult magis qui p̄icit se-
ipsum in lutū auaritie vel ignem luxurie. Et
videt quod scripsi in sermone beate Agathe: quod
incipit. Similis est homini patrifamilias: in in-
troitu. Cur ergo ingratiſſime peccator offen-
dit deū: et si offendisti: cur totis viribus eum
non placas penam agendo. Hier. ij. Scito
et vide: quod malum et amaram est reliquisse
te dominum deum tuum: et non esse timorem eius apud
te: dicit dominus exercituum. Hora quanta pena di-
gnus est qui offendit regem suum: quia pro hunc
tantis reu criminis lese matestas armant
leges: clamat mundus: sentit iudices et li-
cutores. vt in. l. quisquis. Et ad. l. iul. ma. ca
nonizata. j. q. j. quisquis. al. s. si quis cum mili-
tibus. et. q̄nto magis si offendis dominum.
Et loquitur scriptura pro peccatoribus sic ait.
Generatio praua atque perversa: becine red-
dis domino popule stulte et insipiens: numquid
non ipse est pater tuus: qui possedit te et fecit
te et creauit te. Et Deut. xxxij. Secundū
est beneficium redēptionis: cui beneficium ma-
xime reperit ingratus peccator. Nonne ingra-
tissim⁹ reputaret qui eum offenderet qui ipse
a morte p̄seruasset vel resuscitasset. j. Pe-
ij. Christus passus est pro nobis. j. Cor. vi.
Empri estis peccato magno. Itē. c. vi. Pre-
cio empti estis gloriosi. Pet. j. Non corru-
ptibilis auro. Et sic. et. Non similitudine d-
pellicano. Et peccator in hoc est deterior be-
stia. Legit in ecclesiastica histo. quod iuxta san-
ctus Zachariū in deserto leena crudelis
bestia morabat: quod cum cecos filios genuit/
set: eos ad ipsum Zachariū tulit: et signis
quibus potuit supplicauit vt eos redderet
luci. Quod vir dei intelligēs: ipsius signo
crucis lucē restituit. itaque illa cum filijs ad
speluncā redijt: et accipies omnes pelles quas
habebat ex bestijs quas fuerat dep̄data/
ad cellas ipsius detulit: sic mercedē et gr̄as
referēs de beneficio recepto. Ad idē factū
exēplū de leone beati Hieronymi. Et de
de leone de quo legitur in Elopeo. Ad idē le-
gitur de quodā leone: quod cauda ligatus a
quodā serpente maxime tenebat. Lunge peccati
mō dolore fortiter clamās rugitū: et quod
quodā miles pro desertū incedēs: leonis clamo-
re motus venit: et extracto ense serpente
occidit: et sic ligatū leonē absoluit: quod adeo
beneficio gratus fuit: quod semp̄ vnus ad mor-
tem sibi adheſit. Pro ergo et hoc maxime bene-
ficio reperit ingratus. nā in hoc reperit
deterior bestijs et sicut serpenti: quod beneficio
suo reddit virus pro gratitudine. Ps. cxiij.
Pro eo vt me diligeret detrahet mihi. et.
Et postuerit aduersus me mala pro bonis: et
odiu pro dilectione mea. Recordare pauperi-
tatis et transgressionis mee: absinthij et fellis.
Thren. ij. Ido Aug. in persona saluatoris
nri sic ait. Luz intus est: effes o homo ingratus
patri meo: reconciliaui te. cum effes longe
veni querere te. cum venditus effes: veni redē-
mere te. cum inter mortēs et siluas errares:
questui te. et ne ore ferarū lanareries colle-
git te: laborauit: sudauit: plozauit: frigus ha-
buit: caput meū spinis opposuit: manus et
pedes clauis obiecti: et lacus meū lanca pro-
forari p̄misi: sanguinē meū fudit: iam pot-
sul vt adiungeres te mihi: et tu ingratus lei-
pararis a me. Tertiu⁹ est beneficium con-
seruatōis: quod postquam nos creauit cōserua-
dās nobis ibalamū vteri materni: et cella-
rū mānillarū. Conseruat nos etiam a di-
monū insidijs: dāns nobis custodia angē-
loy. Ps. Angelis suis de⁹ mādauit de te
vt custodiāt te in omnibus vijs tuis. Quartū
est beneficium expectationis ad penitentiam.
Si enim deus veller cōtra peccatorē rigore in-
stite exercere: deberet terra aperiri: et vnus
biatu suo eos deglutire: sicut Dathan et
Abiron. de quibus dicit ps. Aperia e terra
et deglutit Dathan: et operit sup̄ con-
gregationē Abiron. Et in deus expectat
ad penitentiam peccatorē pro multo tempore. Quia
gnū sit beneficium: potest ex duobus cōsiderari.
Primo ex hoc quod angelis peccantibus hoc
beneficium non contulisset statim eos post
peccatū ad infernale baratrum detulisset: sine
aliqua remissionis: nos autē expectat
tanto tempore. Thren. ij. Dilectio dñi: quod non

humus consumpti: qz nō defecerunt misera-
 riones eius. **S**ecundo apparet ex simili-
 tudine iudicis, qui sententiā tulisset p̄tra de-
 linquēte ad mortē: z tñ eius executionē ex-
 mīcōdia differret zc. Si contra peccato-
 res in curia diuine iustitie data est sentētia
 que habet **Eze. xviij.** Ania q̄ peccauerit/
 ipsa morietur, nihilominus differet execu-
 tio vt detur nobis locus penitētie. **Esaie
 xxx.** Propterea expectat dñs vt misereat
 nostri, Et tō exaltabitur parcēs nobis: q̄a
 deus iudicij dñs. Ad idēz facit parabola
 de filio pdigo **Lu. xv.** **P̄s.** Quēsdmodū
 miseret pater filioz: misertus est dominus
 timētibz se zc. Et licet nō exequat deus
 sententiā datāz cōtra peccatores: sed expe-
 ciat eos ad penitentiā vt dicitur est: tñ ipsi
 ducunt cōtinuē ad executionē sentētie ea
 velocitate qua currimus oēs ad mortem
 cū quadriga q̄ruoz tempoz anni: z equo
 solis. Sed notandū q̄ nō solum deus ex-
 peccat: quin etiā inuitat aiām peccatricē
 ad penitentiā cum angelis sanctis z rota
 curia celestis: dicit illud verbum qd legit
Cañ. vi. Reuertere reuertere lunamitis:
 reuertere reuertere vt intueamur te, Ho-
 ra lunamitis. i. captiuā ania: quā, s. diabo-
 lus p̄pter delicias hui⁹ mundi captiuā du-
 xit ad inferos. **Iuxta illud. ij. Tim. ij.** Re-
 sipiscant a diaboli laqueis, a quo captiuū
 tenent ad ipsi⁹ volūtātē. Quādo dicit re-
 uertere: p̄pter quatuor genera peccatoz
 s. p̄prie cogitatiois / locutionis / operatio-
 nis / omissiois vlt male p̄iuerudinis. **Di-
 cit ergo reuertere a peccato p̄prie cogitatio-
 nis: reuertere a peccato locutionis: reuer-
 tere a peccato operatiois: reuertere a pec-
 cato cōsuetudinis. Ite reuertere p̄ cordis
 p̄ritionē reuertere p̄ oris p̄fessionē: reuer-
 tere p̄ opis satisfactioz: reuertere p̄ bōe vite
 cōtinuatioz: qz q̄ p̄seuerauerit / salu⁹ erit.
Dat. i. Et intueamur te, i. vt sic possim⁹
 videre te imaginē z silitudinē del⁹ qd fer-
 uēt dñs iudicio oprā. **Q̄ si dñs qdā magn⁹
 nos iuitat: nūqd etiā remanerem⁹: Ler-
 te nō. Alioqn iuste indignatiois causam
 cōtra nos haberet: quāto magis, ergo zc.
 Ideo ap̄s **Rom. ij.** An diuitias bonitatis
 eius z paciētie z longā amittatis con-
 temnis: Ignoras quoniam benignitas del⁹
 ad penitentiā te adducit. **Scdm duritiaz******

autē tuā z cor impenitēs thesaurizas tibi
 iram in die ire: z reuelationis iusti iudicij
 dei: z reddet vnicuiqz iuxta opa sua. **Ite
 Gale. in. j.** lib. de neglecta religione. **Len-
 to erem gradu ad vindictā sui / diuina pro-
 cedet ira: tarditatemqz supplicij grauitate
 cōpensat. Ista autē duritia peccatoz p̄
 cedit ex eo / q̄ deus nō statim punit pecca-
 tum. **Iuxta illud **Eccl. vij.** Quia nō pro-
 fertur cito cōtra malos sentētia: absqz vlti-
 mo timore filij hominū p̄petrāt mala, sed
 insipientes sunt. **P̄s.** Nisi conuersi fueritis
 gladiū suū vibratur: suū teten. z para-
 lum zc. **Quintū beneficiū est iustifica-
 tionis: quia quantūcūqz homo fecerit in
 finita peccata: si tamē ad penitentiā redit:
 oia peccata sibi dimittunt ex diuina misē-
 ricordia. Sicut p̄z exēplo serui debitoris
 decē miliaz talentoz: de quo **Dat. xviij.**
Unde **Ezech. xviij. Si impius egerit pe-
 nitentiā ab omnib⁹ peccatis q̄ operatus
 est: omniū iniquitatz eius quas operatus
 est nō recordabor. Item **Esaie. xliij.** Ego
 sum qui deleo iniquitates tuas p̄pter me:
 z peccatoz tuoz nō recordabor. Nec me:
 luz remittit culpas / sed etiā penas. **Dicit
 ecclesia in hymno sancte **Marie magdala-
 ne.** Tñt ternoqz dño sit sempiterna gloria
 qui culpas z supplicia remittit z dat p̄re-
 mia. **Ite cōfert gratiā. Ite virtutes theo-
 logicas / quibz homo ordinatur in deum: p̄
 fidem quidē ad deū cognoscendū, p̄ spem
 ad ipsum sperandū, per charitatē ad ipsi⁹
 diligendū. Ite dat sibi virtutes cardina-
 les / quibus ordinat in proximū: ita q̄ per
 prudentiā in eligendis, p̄ fortitudinē in to-
 lerandis, p̄ temperantiā in vtendis, z per
 iustitiā in distribuendis. Item cōfert sibi
 dona spūssancti: que sunt sapiētia. **Esaie
 xij.** Intellectus / cōsiliū / fortitudo / sciē-
 tia / pietas / z timor dñi. Ecce quāta bene-
 ficia deo debes o peccator: conuertere ad
 deū. Alioqn de peccatoze obdurato dicit
p̄s. Dilexit maledictioz z venter ei: z no-
 luit bñdictionē: z elon. ab eo, et induit ma-
 ledictionē sicut vestimētū: z intravit sicut
 aqua in interiora ei⁹: z sicut oleū in ossib⁹
 eius. fiat ei sicut vestimētū quo operit: z
 sicut zona qua semp p̄stringit. **Sextus
 est beneficiū gloriatiois quā expectam⁹
 post mortē q̄ntū ad gloriā auiē. ij. **Cor. v.****************

De Penitentia

Scimus enim quoniam si terrestris domus nostra
huius habitatio dissoluatur: quod edificat deus
ex deo habeamus domum non manufactam in
celis. postmodum in fine mundi expectamus
gloriam corporum. **Phil. ij.** Saluatores expectamus
dominum nostrum Iesum Christum: qui re-
cor. hu. nre confi. cor. cla. sue. De istis duo-
bus ultimus beneficius David valde regra-
tiatur deo dicit. **Benedic anima mea domino:** et
noli oblitisci omnes retributiois eius: qui pro-
pitius omnibus iniquitatibus tuis: qui sanat
omnes infirmitates tuas: qui redi. de inte. vitia
tua: qui cor. re. in misericordia et misericordibus:
qui replet i bonis delectat. et renouabit ut aq-
la iuuetus tua. Ergo penitentia agite. **Ame**

De sex motibus principalibus
quibus mouetur peccator penitentiam
agere. **Semo. vi.**

Penitentiam agere

De te et supra sermone primo. p-
posita sunt tredecim motiua si-
ue rationes ad penitentiam pagendam: et dictum est
de primo in modo. In isto sermone in-
tendo predicare de sex subsequens. Salu-
terur virgo et. **¶ Pro fundamento sermo-
nis oritur theologialis questio. ¶ Querit-
tur huius de peccato penitentiam remissio reue-
tur homo amplius penitere: Arguitur quod non:
Homo non potest esse certus de lege omnium
de remissione culpe sue. iuxta illud **Ecclesi.
i.** Nemo sit virum odio an amore dignus
sit. ergo si non semper penitet: periculo discretum
nis se exponit. quod quilibet vitare tenetur.
In oppositum. Vera penitentia hic reddit homi-
nem innocentem: sed innocens penitere non re-
netur. ergo homo post peccatum remissione de il-
lis penitere non tenetur: et sic questio manet
per utraque parte dubia. Ad questionem respon-
dendum est secundum **Rich. sup. iij. sen. di. xij. ar.
ix. q. j.** quod penitentia potest accipi per penitentiam que est virtus
vel per penitentiam que est sacramentum. Deo ergo quod
de peccato remissio per penitentiam que est virtus: re-
netur homo sacramentum penitentiam suscipere si potest. si
accipiendo penitet: pro exteriori actu vir-
tutis non tenetur homo penitere de peccato per pe-
nitentiam remissio: et quantum ad culpam et quantum ad
ad penam. similiter nec loquendo de penitere
in quantum dicit interiori actu virtutis: nisi**

in casu. si quantum non adesse probabilis conse-
ctura. De remissione peccati autem quando de
peccato suo ex deliberatione recogitar: tunc enim
illud detestari tenetur. Non enim fideliter ter-
uar reparari sedus diuine amicitie cui actu
non displicet quando de hoc deliberat illud
quod inter ipsum et deum causa fuit inimicitie
continue: tunc tenetur habitualiter penitere quoniam
non potest dimittere habitum penitentiae nisi ruendo
in peccatum mortale. De habitu autem penitentiae
aut de interiori actu in casibus supra dictis
intelligi debet illud verbum **Dugo. ij. li. de
sacra. parte. j. c. ij. cu. dicit.** Necesse habes
semper penitere: satisficere potest nimis face-
re non potest. melius est ut plus facias quam mi-
nus. Ad argumentum dicit quod homo non potest cer-
tus esse de remissione peccati: certitudine sci-
entiae non sufficit certitudo probabilis conse-
ctura: ad hoc quod si exponat discrimen si sit
non vacat acui non penitendi sicut antequam
haberet probabilem coniecturam de remissione
peccati sui. Tunc autem est probabilis coniectura
quoniam homo fecit quod in se est: dolendo/ con-
fessio/ satisfaciendo/ et propositum causam habi-
tando. penitentiam ergo agam? Ad qua non ex-
horantur verba praesumpta. et sic de aliis.

Primum ergo motiuum istorum sex est.
Primum est saluatoris exemplaritas.
Secundum est angelorum festiuitas.
Tertium est gratie preciositas.
Quartum est anime securitas.
Quintum est glorie sublimitas.
Sextum est mortis dubitas.

¶ Primum ergo motiuum est saluatoris ex-
emplaritas. Pro huius ergo motiuum declar-
ratione notandum: quod ut ponit **Tho. parte
iij. q. xvij. ar. vi.** Et est conclusio vera et fir-
ma in sacra theologia per fidem catholicam ap-
probata. quod super omnes homines mundi saluator
noster habebat unam excellentiam inter crea-
ras: quod inter animam et corpus. sive inter spiritum
et carnem et inter rationem et sensualitatem. nullam
habebat resistantiam et contrarietatem: sed
quicquid volebat anima volebat et corpus: quia
quod ratio et sensualitas sine aliqua contradi-
ctione. Non sic in nobis et ceteris hominibus.
Anima vult unum et caro aliud. Verbi gratia.
Anima vult ieiunare/ caro comedere. anima
dormire. anima delectari de castitate/ corpus
de luxuria. **¶ In aplo Gal. ij. Caro concupit**

scit aduersus spm: spūs autē aduersus car
 ne. Hec autē sibi inuicē aduersant: vt nō q̄
 cūq; vultis illa faciatis. Itēz Rom. vii.
 Scio em̄ qd nō habitat in me: hoc ē in car
 ne mea bonū, nā velle adiacet mihi: p̄fice/
 re autē bonū nō inuenio. Non em̄ qd volo
 bonū hoc facio: s; qd nolo malū hoc ago.
 Et hoc est bellū valde durū/in q̄ exercēt
 oēs scī yri: quia pueri et p̄tōres nō sen
 tūit istā cōtrarietate: qz nō resistunt s; obe
 diunt carni: sicut equi et muli quib; non
 est intellectus. Vñ intantū p̄ualer hoc bel
 lum: qz nō pōt in eo haberi victoria, nisi p
 gram dei. Vñ ap̄ls cōplangēs hūane fra
 gilitati et miserie sic ait. Eodelector em̄ le
 gi dei fm̄ interiorē hoies. Vñ ideo autē alīā
 legē in mēbris meis repugnantē legi mē
 tis mee/ et captiuantē me in lege pcti: que
 est in mēbris meis. Infelix ego hō q̄s me
 liberabit de coipe mortis huius? Et respō
 dit. Gratia dei p̄ iesum ch̄m dñm nostrū.
 Ro. vii. Ad istam autē gram habendā/ ne
 cessaria est oīo deuora: ideo vñs in nocte
 passionis ap̄ls horrabat dī. Vigilate et
 orate: vt nō intretis in rērationē. Spiritus
 qdē p̄p̄tius est: caro autē infirma. Mat.
 xxi. Qd illi tres nō fecerūt: qz neq; vigi
 lauerūt neq; orauerūt. et iō in h̄ bello succu
 buerunt: qz timore mortis fugerūt/ et fide
 p̄siderunt: et Petrus ip̄m ter negauit etc.
 Sed in saluatore nro nō sic erat: qz semp
 inter aiām et corpus fuit p̄formitas et per
 fecta subiectio corpis ad aiām/ et sensuali
 tatis ad ratiōnez: multo magis q̄ fuerat
 in p̄t̄mis parentib; in statu innocētie. Et
 p̄ declaratione differētie nota rōnem et au
 cōritatē. Rō est ista. Contrarietas in no
 bis p̄cedit ex infectiōe pestifera pcti origi
 nalis: p̄pter quā natura humana est diffi
 cilis ad bonū et p̄na ad malū. Iuxta illud
 Gen. vii. Sensus em̄ et cogitatio humani
 cordis p̄na sunt ad malū ab adolescentia
 sua. P̄p̄t qd etiā David cōplangēs dī
 cebat. Hec em̄ in iniqui. cō. sum: et in pct.
 2. me ma. mea. ps. l. Cōstat autē qd ch̄s nō
 cōtrariet originale: qz non ex virili semine/
 sed mystico spiramine verbū dei factū caro
 fructusq; v̄teris floruit. Lu. j. Spūserūs
 supuener in te: vt. altissi. obum. tibi etc.
 Itē Dar. j. Qd in ea natū est/ de spūsan
 cto est. Ideoq; in ch̄o nō fuit ista contra

rietas, qz cessante causa/ cessat effectus. c.
 q̄ cessante. de appel. P̄z ratio. Quorū
 tas habet p̄ David ps. lxxxiij. Et em̄ pas
 ser inuenit sibi domū/ et turtur nidum vbi
 re. pul. suos. Passer volans significat sp̄m
 ch̄i: et turtur fecit carnē ch̄i: q̄ fuit castissi
 ma signata p̄ turtures. que est adeo casta/
 qz mortuo masculo nulli alteri sociat: nec
 ponit se in arboze viridi/ sed arida: nec bī
 bit aquā clarā/ sed turbidā: et dat gemitus
 p̄ carū. Sic caro ch̄i fuit castissima/ et
 semp in paup̄tate/ dolore/ et erūna tēpora
 li/ et placenti voluit esse. P̄z. Pauper sum
 ego: et in laborib; a iuēture mea. Itē alī
 bi. Detorēte in via bibit. Dicit ḡ: passer
 i. ania ch̄i inuenit sibi domū: et turtur. i.
 caro nidum. s. in celo. Et ibidē prius p̄c
 mittit. Cor meū et caro mea exultauerūt
 in deū vii. Et alibi. Situit in te ania
 mea: qz multiplicat tibi caro mea. P̄z autē
 crocitas. Nec obstat p̄dictis qd dicit Lu.
 xxi. Factus in agonia p̄olitus orabat: et
 factus est sudor ei/ sicut gutte sanguinis
 decurrētis in terrā. Et quo videt/ qz inter
 rōnem et sensualitatē fuerit cōtrarietas ex
 q̄ p̄cedebat illa agonia: qz cōtraria sunt s; z
 idem et respectu eiusdē. Ratio autē et sen
 sualitas nō erant discordātes: quia nō fm̄
 idē/ sed diuersis respectib; ferebant ad pas
 sionem. Ratio em̄ volebat passionem pur
 erant saluifera toti humano generi: nō au
 tez pur erat afflictio innocētis: qz hoc mō
 etiā voluntas rōnis ch̄i refugioebat passū
 onem. Vñ ibidē dicit. Non mea voluntas
 sed tu a fiat. Sensualitas autē cur/ non est
 conferre/ sed in aliqd absolute fert: nō vo
 lebat hanc passionē. Et in hoc concordat
 voluntas rōnis volūtati diuine: quia nec
 ipse de/ passionē ch̄i volebat fm̄ se cōside
 ratā. nec i h̄ dīcebat sensualitatē rōi: nec
 rōnē retardabat voluntati rōnis. Placeb
 bat autē ch̄o fm̄ voluntatē diuinā/ et etiaz
 fm̄ voluntatē rōnis: vt voluntas natura
 lis in ch̄o/ et voluntas sensualitatis: fm̄
 ordinē sue nature mouerent. vt no. Tho.
 parte. iij. q. xviij. ar. vj. Duplic ergo ratio
 ne sensualitas nō discordabat a rōne. P̄z
 ma: quia ratio et sensualitas non circa idē
 sed circa diuersa ferebatur. Secūdo: quia
 motus ille sensualitatis placebat rōni et
 diuine volūtati. Et si dicat. Unde ergo il

De Penitentia

la agonia pcedebat? Respondeo q agonia
illa nō fuit in chō qntū ad partē anie rati
onale: fm qd importat cōcōrtationē vo
luntatū ex diuersitate rationū pcedente:
sed fuit agonia illa qntū ad prē sensitūā/
fm qd importat timorē infortunij imine
tis: fm Tho. q. vbi s. in rāstione ad certū
ar. Et predictis ergo prē qd chōs nullā cō
tradictionē habebat inter carnē et aiām: et
cōtēquēter nunq̄ pccm̄ cōmissit/nec cōmī
tere poterat. j. Pe. ij. Qui pccm̄ non fecit/
nec inuētus est dolus in ore eius. et nibilo
minus ipse pniām egit de pctis: nō quide
suis sed nr̄is: q̄ reputabat sua ppter vnio
nem capitis et mēbroz. Et hoc parz qntū
ad oēs tres pres integrales pnie. ¶ P̄is
mo nāq̄ habuit p̄tritionē cordis. Ps. xxi.
Factū est cor meū tanq̄ cera liqueces in
medio cordis mei. ¶ S̄cdo confessus est
petā. et hoc bis. P̄mo in vita. Ps. De
tu scis insipientia meā et delicta mea a te
nō sūt abscondita. Nota delicta mea. i. ppli.
S̄cdo in morte. Ps. xxi. Deus meus
respice in me: q̄re me dereliquisti longe a
salute mea yba delictoz meoz. Nota lon
ge a salute mea. Nico. de lyr. sic exponit. s.
corpali. qz nō fuit p̄seruatus a morte/ver
ba delictoz meozū/delicta ppli sua dicit.
tum ppter mēbroz et capitis affinitatē: tū
qz sua fecit quodāmodo sustinendo p eis
penā. Juxta illud ps. Que nō rapui/tūc
exoluēbam. Ad idēz facit illud Job/ vbi
loquit Job in p̄sōna chōi dī. Vnam ap
penderent pctā mea quibz iram merui: et
calamitas quā patior in statera quasi are
na maris: hec grauior appareret. ¶ Tertio
satisfecit p eis dē peccatis orando ieiunan
do/patiendo frigus/famē/sitim/vigilan
do: ita q̄ tota sc̄rissima vita sua fuit semp
in doloribz et penis/ vt satisfaceret p pecca
tis nostris q̄ sua reputabat. Ps. Pauper
sum ego: et in laboribz a iuēcture mea. Et
altat autē. s. in cruce humiliatus et cōtur
batus. Fiat ergo ratio a maiori. Si salua
tor noster q̄ non indigebat penitētia/fecit
pniām cōterendo/cōfitendo et satisfacien
do: vt dictū est. ergo m̄lto magis nos pec
catores et. Haz ois ch̄risti actio nostra est
instructio: vt ait Aug. Nota exemplū de
Lesare Yulio: qui nunq̄ legit dixisse m̄
liribz/catis: sed eamuz ad prelū. Sic sal

uator et. Joā. xij. Exēplū em̄ vobis
vt quādamoduz ego feci vobis: et vos faci
ciatis. ¶ S̄cdo mortuū est angeloz se
stuitas. Angeli nāq̄ magnū festū faciūt
de peccatore cū cōuertit ad pniām. Lucē
xy. Gaudius erit angelis dei sup vno pec
catore pniām agente. Potes referre para
bolam q̄ ibi legit. Nota etiam curia cele
stis letatur et excitat nos ad pniām vicis
Reuertere/reuertere sumamitis et. Vide
sapia sermone proximo pre. sig. verlu: nec
solum. Et ecōtra vero angeli dolent quā
do peccamus: intelligendo tamē de dolo
re exprobratōis. Juxta illud Esa. xxxv.
Ecce vidētes clamabūt foris angeli. Ang
geli pacis amare pietositas et. Quis non do
let quādo thesaurū magnū amittit: Quā
tum dolet mercator/ quādo nauis in qua
torum thesaurū suū habebat perditur et.
Quanto magis ergo debet dolere peccat
tor: de amissione gratie: q̄ est thesaurus in
extimabilis. De quo Sap. vij. Prepositū
illā regnis et sed: bus: et diuitias nihil esse
dixi in cōparatiōe illius. nec cōparatū illi
lapidē p̄ctolūm: qm̄ omne aurū in cōpa
ratiōe illius arena est exigua. quo qui vi
fuerint/participes facti sūt amittite et.
Jre si quis haberet aliquid signū a rege: per
qd oia obtineret/ etiā si pereret regnū: quā
doleret si h̄ signū amitteret. Tale signū est
grā. Declara et. Jō qntū dolere de pctō
de grā amissa. Hierē. vij. Lucrū vniuersū
ti fac tibi planctum amarū. ¶ Quartus
mortuū est anie securitas/ quā pdit homo
p peccatū. vt dicit infra sermone. iij. p̄
vj. Ecōtra vero per penitentiā recuperat
securitas anie. Vñ versus. Ab̄s timore
dei viuēs homo cūcta timebit. Lunctā
ment eū/ si timer ipse deū. Experiētia doc
docet: qz is qui est in peccato/ maxime
met aduersa: et sp̄aliter mortē. Sed is q̄
est in gratia/ aut nō timet: aut si timet na
turali quodāmodo timore/ confortat ma
xime a spe future vite et future glorie: quā
sperat p grām quā habet. Ro. v. Non solū
autē: sed et gloriāmur in tribulationibz: sicut
entes q̄ tribulatio patientiā operatur: pa
tientiā autē probatiōnē: p̄batio p̄o spem:
Spes autēz nō confundit. quia charitas
det diffusa est in cordibus nostris per sp̄m

strum sancti: q̄ datus est nobis. Prover. vi. Secura mens: q̄ si iuge continui. U de de pe. dist. vi. Qui egerit. Quintus mortuum est glorie sublimitas: quā peccator perdit p̄ peccm̄. Quatuor doleret civis si a ciuitate sua exul p̄petuo fieret: p̄fectum suū p̄fecto ille in p̄tinua tristitia elser: facit inā per petuis: et amarit gemibus irrigaret. Sic in p̄posito rē. Item p̄pter peccm̄ homo p̄dit deū. De' autē ē sum mū bonuz. Ero. xxxij. Ostendā tibi omne bonū. Ergo hō pdendo deū p̄pter peccatū perdit omne bonū. Et ideo dicit. Hiere. ij. Scito z vide: q̄ malū z amarū est reliq̄d se te dñm deū tuū: z nō ēē timorē ei? ap̄d te: dicit dñs deus exercitūū. Sextum mortuuz est mortis dubietas. Multi em̄ sunt q̄ spe diu viuēdi perastinat̄ facere p̄nitentia: qui tñ morte p̄uenit frustrant̄ spe sua: q̄ nil certū morte: z nil incertius hora mortis. l. j. ff. de p̄ditionibz z demon strationibz. Quatuor sunt dubia siue incerta: viz tēpus: modus: locus: z status. Primo q̄ temp' vtrū scz mors ventre debeat in pueritia: vel in adolecētia: vel iu uenture: aut senectute. q̄ mors cum falce sua omē semū metit. Eccl. ix. Nescit homo finē suū. Et ideo fatuus est ille: q̄ spe lon gioris vite negligit p̄niam facere. Facul tas autē ista p̄bat̄ ex auctoritate euāge liz z exemplo. Auctoritas habet Luc. xij. De illo diuite q̄ dicebat. O ania mea habes mltā bona posita in annos plurimos reddece: comede: bibe: epulare. Dixit autē illi deus: stulte hac nocte aniam tuā repe rent a te: q̄ autē parasti cui? erūt. Exēpluz etiā p̄bat stultitiā istius: sicut pater in exēplo parabolico: qd̄ legit in Barlaaz d̄ illo: q̄ fugiens vnicornē cecidit in quēdāz puteum p̄fundissimū rē. Et quo exēplo notat quadruplex stultitia p̄coris: nolen tis agere p̄niam. Prima est: q̄z non timet mortē: que p̄ vnicornē designat: inebriat̄ dulcedine vini? gutte mellis rē. Scda q̄a nō timet infernū: qui p̄ draconē denotat. Tertia q̄ non attendit vite fragilitatē: q̄ p̄tinue deficit nocte z die: q̄ signat p̄ mu res duos: scilicet albū z nigrum rodentes p̄tinue arborem: z per quatuor aspides: quatuor elementa: seu quatuor humo res p̄trarios: qui semper vite humane in/

fidiant. Quarta q̄ p̄t se liberare de tan tis piculis ascēdendo scalam: quā ille stre nuus miles sibi porrigit: q̄ significat chris tū: q̄ miles sup os p̄rexi existens sibi scalam ipam porrigebat. Viles est chris: q̄ victe vnicornē. i. mortē in cruce. Osec. xij. Ero mors tua o mors rē. Scala est penitētia: q̄ habet mltos gradus: scz tres: cordis cōh tritio: oris p̄fessio: z opis satisfactio. Paq̄ ter q̄ magna stultitia p̄coris impenitētes. Ideo ecclia. Emēdemus in melius: que ignorant peccauim? ne subito p̄occupati dte mortis gramus spacū p̄nie: z inuent re nō possumus. Item dñs. Darr. xliij. Ideo z vos estote parati: q̄ qua hora nō putatis filii? hois veniet. Scdo circa mortē est incert? mod? q̄ nescit hō vtruz febre: vel igne: vel aqua: vel alio modo sit moritur? qui tñ modi sunt pene infiniti. Un' plus: Ferro/ peste/ fame/ vinculis/ al gore/ calore. Vile modis miseris mors rapit vna hoies. Tertio est incertus lo cus. Multi nāq̄ olim opinabā in lectis suis mori: qui tñ postea in mari: vel in desertis mortui sunt: z p̄sepultura ventres lupti z vrsi sortiti sūt. Gene. Nescis hō q̄ loco mors te expecta: sō tu eam omni loco expecta. Cum q̄ nesciat hō quo loco debe at eaz expectare. Ergo aut in omni loco de bet eam expectare: aut in nullo: q̄ in omni loco expectāda est. Quarto est incert? status: q̄ incert? hō: vtrū in statu mortal p̄ci: vel in statu grē sit decessur? Eccl. ix. Sunt iusti atq̄ sapientes: z opa eoz i man u dei: z tamē nescit hō vtrum amore: an odio dign? sit: sed omnia in futurū seruant incerta. Et hec inter alias incertitudines p̄dicta est magis timēda: q̄ nō multū cur randū est: quo tpe/ vel quo mō aliqs mori at: sed tantū in q̄ statu aliquis de corpe educatur. Nam si in bono statu: scz gratie quis mori: bene moritur quādo m̄q̄: z vbiq̄q̄ mori at. Quid em̄ obest hōi mori in sterquilino: si post mortē ania gloria p̄ruat? Sic ecōtrario. Quid p̄dest homi in p̄prio loco mori cū seruitoribz: medicis: z medicinis: si post mortē ania ei? ad infernū detrudat: vñ Aug. j. de ciui. dei. Dala mors purāda nō est: quā bona vita pre cesserit: neq̄ em̄ facit malā mortē: nisi qd̄ sequit mortē: nō itaq̄ multū timendū est

De penitentia

eis: q̄ necessario morituri sunt: q̄d accidat
vt moriant. sed moriendo q̄ tre cogantur.
Cū igit̄ ebriant̄ nouerint longe meliores
fuisse religioſi paup̄is morte/inter lingent̄
tū canū linguas: q̄ impij diuitis in pur̄
pura: z bizzo boureda illa genera morituz:
q̄d mortuis offerit: q̄ bñ vixerūt: bec ille.

De malignitate pcti. Ser. vij

De penitentiā agi

te zc. Supra duobz p̄imi ser̄
monibz dictū est de septe moti
uis: puocatio nos ad p̄niam: modo sequi
tur p̄dicare de octauo motiuo q̄ q̄dez est
peccati malignitas. Salutes p̄go maria.
¶ Pro fundamento sermonis qui est de
pctō oritur theologialis questio.
¶ Querit̄ vtrū potētia peccādi sit mala.
Arguit̄ q̄ sic/cul? vsus malus est ipsum
quosq̄ malū est: sicut cur? vsus bon? est zc
Sed vsus potētie peccādi est peccare:
z peccare est malū: q̄ z potētia peccādi
mala est. ¶ In oppositum/ si potētia pec
cādi est mala: q̄ potens peccare est mal?
sed iustus z sc̄us p̄t peccare: ergo iust?
z sc̄us est mal? Quod est falsuz: igit̄ potē
tia peccādi est mala: z sic q̄stio manet
p̄ vtraq̄ p̄re dubia. ¶ Ad q̄stionē respō
dēdū est: s̄m Bonaue. sup. q̄. sen. di. c. liij.
q̄. ij. q̄ sicut potētia respectu bonoz non
dicit̄ actualē ordinationē ad effectū: s̄ so
luz habituale: volūtas vero dicit̄ actualē
ordinationē: sic z in malis itelligendū est
q̄ potētia nō dicit̄ actualē ordinationē ad
effectū: sed potius habituale: vñ non dicit̄
aliquis habere potētia male faciēdi: q̄a
actualit̄ tendat in malū: sed quia p̄t ren
dere in malū. Volūtas aut̄ actualē ordi
nationē dicit̄: nō em̄ dicit̄ iste vult̄ ma
lum: nisi quādo actualit̄ tendit in maluz:
quia volūtas est approximatiua ipsi? po
tētie ad agendū: z t̄o q̄ esse malū dicit̄
aliquē defectum p̄sentem in eo/ vel circa
id de quo dicit̄: hinc est q̄ volūtas peccā
di mala/ z velle peccare est malū. Potētia
aut̄ peccādi non est mala: q̄d paret quia si
potētia peccādi est mala/ aut ergo ma
lo pene/ aut malo culpe: malo pene non:
quia illud sequit̄ malum culpe/ malo cul

pe nō: quia culpa p̄sequit̄ peccādi potē
tia tempore z natura. P̄ius em̄ hō z an
gelus peccare potuit q̄ peccauit: sequit̄ q̄
potētia peccādi nō est mala. ¶ Ad ar
gumentū dicit̄/ q̄ vsus potētie peccādi
in q̄trum hōmō est mal? dicens est q̄ ma
xima illa intelligit̄ de vsu ad quē vnaque
q̄ res directe/ et de proximo ordinat̄: sed
potētia peccādi nō ordinat̄: nec directe
nec de primo ad actum peccādi/ pio eo q̄
illa eadē potētia est ad opposita/ z ad suuz
oppositum ordinatur p̄ se: ad hoc aut̄ ordi
natur p̄ accidens: vñ opposituz pcti est et?
vñ: z pctm̄ est eius abusus. Et ideo non
sequit̄/ q̄d si peccare sit maluz/ quod p̄ter
hoc potētia peccādi sit mala. Si igit̄
habem? potētia peccādi non peccem?
Quia in pctō est magna malignitas: de q̄
infra dicitur: z si peccauimus penitentia
agamus de pctō: ad quā agendaz nos et?
hortant̄ verba p̄assumpta: z sic de alpe.
¶ Quanta sit pcti malignitas: z quanta
mala ex eo p̄cedat: q̄ lingua est narrare/ s̄
fictens: aut quis intellet? cogitare: p̄o
fecto nullus: q̄ infinitoz maloz peccatū
mortale est causa z origo. J̄o dicit̄. Hic
remie ij. Scito z vide q̄ malū est/ z ama
ruz dereliquisse te oēū dñm tuū: z nō esse
timorē eius apud te. dicit̄ dñs exercitū.
Sed p̄ modo intellectus nostri possim?
p̄siderare viginti duo mala: que ex pecca
to p̄cedunt. Duoz prima septe sunt ma
la generalia: que inferunt̄ cōtra deū z crea
turas. Reliqua quindecim sunt specialia
q̄ inferunt̄ ipi peccatori: z sunt ista vñ.
Primū est diuine maiestatz offensiuū.
Secūm redemptiois contemptiuū.
Tertū p̄imoz viuētū infectiuū.
Quartū suffragioz subtrahentiū.
Quintū dānatoz prurbariū.
Sextū beatoz contristatiū.
Septimū elementoz corruptiuū.
Octauū diuine inimicitie causatiū.
Nonū pctōz vilificatiū.
Decimū a corp̄e ebri separatiū.
Undecimū intellet? execratiū.
Duodecimū affectus incuratiū.
Tertūdecimū timoris incussiū.
Quartūdecimū naturalū bonoz
vulneratiū.
Quintūdecimū spiritualis reb̄ant̄

destructiūm.

Decimiseruum in bestialem naturam transformatiūm.

Decimiseruim nocomētū maximi inductiūm.

Decimioctauum diabolice potestatis caulariūm.

Decimūnonum mortis temporalis ac celeratiūm.

Uicesimū eterne pene obligatiūm.

Uicesimūprimū temporis amissiūm.

Uicesimūsecundū quietis anime perturbatiūm.

De primis septē generalibz malis erit
 bodie sermo noster: de reliquis qndecim
 dicet infra tribz s'monibz sequētibz dño
 pcedente. ¶ Primū ergo malū quod ex
 pctō mortali pcedit est: qz in fert in iuriāz
 deo iniquitūm facit hoīem non obedire:
 quoniam rebellē esse deo: cui tñ omnes cre-
 aturę ad nutū obediunt. Sicut patz pmo:
 in celestibz corpibz. Nam sol/luna/stelle/
 z s'phęrę semp mouēt ad pceptum magni
 dei: vsq; ad diem iudicij: z tunc pceptente
 deo ne moueāt amplius: nō mouebūtur:
 qz tunc cessabit motus celi. Sic elemēta:
 ignis: aer: aqua: terra: bestie terre: volu-
 cres celi: pisces maris: z omnia ad nutūz
 oipotētis mouētur z parēt ei. Ps. cxlvij.
 Statuit ea in eternū: z in seculū seculi p-
 ceptum posuit z nō pteribit. ¶ De igne
 parat q fuerit obediens deo: etiā ptra na-
 turaz sui. Daniel. ij. Ubi loqitur q ignis
 non nocuit in aliquo illis tribz pueris: scz
 sidrach: misach: z abdenago: missis in for-
 nacē ignis ardentis nec solū deo: sed etiā
 seruīs dei fuit: z est obediēs ignis. Sicut
 patz in Heliā. iij. Reg. i. ¶ Secūdo idem
 patz: qd aer: qñ dñs imperauit uentē z mar-
 ti: z facta est tranquillitas magna. Dar.
 viij. Et bō Dominico obediuit pluua.
 ¶ Tertio de aqua. Nā mare p'buīt se solū
 dñi sub pedibz dñi. Dar. xij. ¶ Quarto
 de terra: qñ ad pceptum dñi mortuos resu-
 scitabat. sicut patz. Dar. ix. Et Luce. viij.
 ¶ Quinto aues. sicut patz. ij. Reg. xvij.
 De coruis ministrātibz Helie panē z car-
 nes. Nā dicit ibi: qz dicit de Helie: cor-
 uis pcept: vt pascant te ibi. ¶ Sexto pi-
 sces: sicut patz Jone: z dixit dñs p'sca: z ei
 uomuit Jonā. Jre Lu. v. Cōcluserūt plū

scū multitudinē copiosam. ¶ Septimo be-
 stie terre: sicut patz: qñ dñs in deserto iau-
 nabat: q dormiebat inf bestias zc. Dar.
 j. Eratq; cū bestijs zc. Dic practice. Jre
 Paulo vipera nō nocuit. Act. xxyij. Jre
 in vitis patrū ascendebant scilicet patres iug
 crocodylos: z trāibāt flumina. ¶ Octa-
 uo morbi z infirmitates: sicut lepra febris:
 z hec obediebāt dño: sicut patz. Dar. viij.
 ¶ Nono etiā demones ad sui pceptū exi-
 hāt: de corpibz obfessoz. Dar. viij. z Lu.
 vij. ¶ Decimo infernū restituebat anias
 in ipso detrusas ad pceptūz dñi: vt aniam
 Lazari resuscitari. Jo. ij. Et anias scōz
 patrū quos limbus retinuerat. Et iō dicit
 tur Hester. xij. Dñe deus oipotens: in of-
 cione tua cūcta sunt posita: z nō ē q possit
 resistere uolūtatī tue. Tu fecisti celū z ter-
 rā: z omnia q ambitu celi p'inent: dñs vni-
 uersoꝝ tu es. Jre. ps. cxvij. ¶ Dinatione
 tua p'leuerāt dies: qm oia seruūt tibi. Jre
 ecclia. Lut luna/sol: z oia deseruūt p' p'pa
 ¶ Dignitas in homel. sup euāgelij dñice.
 ij. Post octauas epiphantie. Ascēdere Je-
 su in nauiculā. Dar. viij. Hi q prudētie
 z intellectū expertes sunt: inclinānt iu bēti-
 qbus neq; loquela: neq; s'mo est: obediūt:
 in eadē aut substantiā in q sunt: z sua natū-
 ra mouent: z iustioni deseruūt ad p'fusa-
 onē mortaliū: ad p'denationē corruptibz
 liū. Zuber mari z nō p'temnit: dicit uentē
 z tēpestatibz z cōpescunt. Zuber omi cre-
 aturę z nō suggredit iustione ei: z vnum
 hoim genus: qd fm similitudinē dei honori-
 ficatū est: cui uerbū z prudentiā data est:
 hi soli hoies resistunt: hi tñ inobedientes
 sunt: hi soli in iudicio dānabunt: z a iustis
 cia puniētur: uelut deteriores mltis anias/
 lib. v. hīs q sine spū z ania sūt: in isto mū-
 do. Solus tu o miserime pctōz es rebel-
 lis deo: z iniuriarū el/cogitatorū: p'bis/z
 opibz. Et ppter hoc ē peior: z deterior hō
 pctōz diabolo: z ceteris creaturis. Jō i iudicij
 clo: oēs creature cōtra pctōres insurgent.
 Sap. v. Accipiet armaturā zelus illi: et
 armabit creaturā in vltione inimicorum.
 Jre. Eiusdē. xvij. Creatura em tibi facta
 n deseruēs et ardescet in tormētū aduersū
 sus iniustos. ¶ Secūdo pctm est saluatoꝝ
 p'ceptū: qz pctōz p'cinit z uilipēdit esse:
 etiā si solū passiōis z mortē cōtū: s; z cōces

De penitentia

persono / z nativitate / z miraculoz / z ver-
boz et? parit pendit baptisimū z eterna sa-
cramentā: parit pendit euāgelicā doctrinā:
z pdicatorz exhortatiōes z cōminatōes:
z pphetiaz pphaz: z doctrinas aploz: qd
vident oia pdicta perōres p nibilo habere:
re: z irridere mortē chisti: rursum crucifi-
gētes sibi metipis filii dei: sicut dr apłus
Heb. vi. Tales s̄ pctōres sūt siles in deis
illudentibz cb̄m in die sue passionis: q̄ ge-
nu flectentes dicebant. Ave rex iudeoz.
Mat. xxvij. Jo. xix. Et postmodū dabat
sibi alapas z illudebat eum: z tandē eum
crucifixerūt. Sic pctōres cb̄iani genu fle-
ctunt ante cb̄m: z p̄tinentur eū regē deuz
z hoīem. Postmodū vero ipm verberant
in seruis suis et crucifigūt: q̄ quātū est in
spis reitarent cām sue crucifixionis: que
fuit pctm. Et idō merent a cb̄o p̄tenti:
z cū demonibz p̄demnari. Juxta illud. j.
Reg. ij. Quicūqz honorificaverit me / ho-
norificabo eū. Qui autē p̄tenti me erūt
ignobiles. Ideo dr eis cb̄s. Ego honori-
fico patrē meum: z vos in honorastz me.
Jo. vij. Sed nō effugient tales vltices
penas: etiā in hac vita. ¶ Tertio peccatū
tū est / p̄tentiū viuentū infectiū. Hocet
em pctm p̄tentiū viatoribz tripl. ¶ Pri-
mo qz acies eoz p̄tra demōes minuunt:
qz quāto plures sūt boni: tanto facil? de-
monibz resistunt. Juxta illd. Prover. xvij.
Fratr q̄ iuvaf a fratre / q̄m civitas fir-
ma: facil? etiā grās z bñficia / a deo mlti-
plicatis intercessoribz impetrāt. ¶ Scdo
quia peccatores alios malo exemplo cor-
rumpunt z scandalizant. Quot em hoies
puocant ad vīras faciēdas exēplis vīu-
rarioz: q̄ ad cōcubinas retinēdas: q̄ ad
iniurias vindicandas: quot ad alia pctā
ppetranda alioz exēplis scandalizati. Ju-
sta illd. j. Coz. v. Dodicū fermentū ro-
tā massā corrūpit: sicut pomū infectū ce-
tera poma inficit: z vna infecta pecus in-
ficit omē pecus. ¶ Tertio qz quādoqz p̄-
pter pctm maloꝝ de? punit bonos: q̄uis
in bonis illa afflictio nō hēat rōnez pene:
sed medicinz: sicut patet Josue. vij. Quia
Acham peccāte punitus est p̄plus. Item
David numerate p̄plm: p̄cussus est p̄plus
peste. ij. Reg. vlti. Idē p̄z in diluūio z so-
domitis zc. Et q̄ncqz etiā / ipsi boni sunt

participes aliq̄s culpe: qz nō clamant cō-
tra malos: cū tamē bene clamaret contra
vīsum / vel lupū vel leonem: si ingrederet
ctuitatē. Ideo dicit Exo. xx. Ego sum dei
us zelotes / vindicās pctm patrū in filiis
vīqz ad tertiam z quartā generationem.
¶ Quarto pctm est suffragioꝝ subtracti-
um: ex quo malo sequit: qz peccatū moti-
tale nocet aniabus: q̄ sunt in purgatoriis:
quas peccator nō pōt iuvare tam efficaciter:
sicut si esset in gratia p̄stitutus: ratio
qz nec orationes sue: nec ieiunia: nec aliq̄
opus bonū a peccatore factū dicitur p̄-
dest illis / eo qz sit mortuū: z qz nunqz op̄
qd̄ habet efficacīā ex opere opante accepta.
¶ Prū est deo: nisi p̄sona operās sit accepta.
¶ Un̄ Gen. ij. Respice de? ad Abel z ad
munera ei?. Ideo dicit Greg. Et habet z ad
decretz. ij. di. in prin. Cum is q̄ dicitur
ad intercedendū mittit: irati anim? ad ve-
teriora puocaf. ¶ Quinto est dānatiū
prurbariū: peccatū nāqz mortale nocet
etiā dānatis in inferno: z hoc p̄ modū cō-
iunctionis: quāto em plures sunt in infer-
no: tāto maior est ibi horroꝝ z pena: sicut
si titioni: qui comburit addant alii ritio-
nes: magis auget ignis: nō em est in cō-
niens dicere: qz dānatis semp possit auget
ri pena accidentalis vīqz ad diem iudicij:
sicut z beatis auget gloria accidentalis:
sicut dicit. j. pre. vj. Un̄ Eccl. xij. Infer-
nus subitus cōturbarus est in occurru ad-
uent? cui: suscitabit tibi gigantes. Fallit
ibi regula: qz solatiū est miseris scotos ha-
bere penaz. Do etiā silitudine: si infirmus
febricitanti adiungeret alius infirmus in
eodē lecto adderet sibi pena: p̄ter hoc
ues epulo pecebat ab Abtaam: vt miteret
ret Lazarū ad q̄ncqz fratres suos: ne decē-
deret in infernum. Luc. xvj. Quāuis em
dānatis auget pena: ex alioz dānatoꝝ
tunctur: tamē volūtatē absoluta velle: qz
hoies dānari inuidia stimulatē. Sed qz
sciunt nō oēs dānandos: sed aliq̄s saluā-
dos: malunt suos p̄p̄quos q̄ alios a dā-
natiōe liberari: qz in h̄ etiā inuidia cō-
iunctur: si videant alios saluari: z suos dā-
nari: z per hunc modū dices dānatus moti-
bat suoz dānatiōne: nūqz ex charitate
sed ex inuidia: fm Tho. in quolibet. p̄-
¶ Sexto pctm mortale est beatoꝝ p̄-

statuū: si tristitia in eos cadere p̄cedat ac
cipim? hic tristitia p̄ horrore/ z etiā p̄ no-
cuneto/ qd̄ beatis infert p̄ modū subtra-
ctiois. Nam ex cōfōrtio z societate glifi-
catorū augēt eoz gaudiū accidētale/ z spi-
rituale si suo bono exēplo: ducatu: v̄l disci-
plina aliq̄ saluant: sicut maxime letat̄ bea-
tus Dominus: si vnus frat̄ predicatorū or-
dinis saluat: sic b̄tus Benedictus: sic b̄tus
Franciscus. Quia gaudiū accidentale
scōp̄ potest augeri/ vsq̄ ad diem iudicij.
Ergo z angeli sc̄ti de nostris culpīs lugēt
Intra illud. Esa. xxxij. Ecce vidētes cla-
mabūt foris angeli pacis amare stebunt.
Septimo pecc̄m est elemētoz corrupti-
uum. Nam aer/ aqua/ z terra/ corruptūnt
p̄pter pecc̄m hoim̄ ex iusto dei iudicio. Un̄
p̄pter pecc̄m Achab regis israel clausus
est celū: z nō pluit tribus annis/ z sex mē-
sib. iij. Re. xviij. Propter qd̄ patiunt: nō
solū hoies: sed etiā bestie. Un̄ ps. cvj. Po-
luit flumina in desertū: z exiit aqua in
siccū: terram fructiferā in salugine am-
lita inhabitatū in ea: diluūū etiā imisit
de⁹ in mundū/ p̄pter demerita pecc̄oz. Et
v̄l pestilētie p̄tinue quas patimur. Un̄
fames: v̄nō guerre: z alia flagella nobis a
deo illata: nisi p̄pter pecc̄a nostra. Sicut em̄
p̄pter rebellione vasalloz: rex destruit ter-
rā eoz: sic in penā rebelliois pecc̄oz: deus
destruit elemēta z mundū: qz elemēta ip̄a
z creature eoz pales p̄pter hoiez facta sūt:
de h̄ habet auctoritas. Leuit. xxvj. Si nō
obedierit̄ mibi addā correptiones septu-
plū: p̄pter pecc̄a vestra/ z cōteram sup̄biam
vultre vestre: daboqz celū vobis durū de
sup̄: sicut ferrū: z terrā eneā: z sumet in
cassum labor vester: non p̄feret terra ger-
men: nec arbores poma prebebūt. Hora
Adam qd̄ habuit p̄pter pecc̄a: Jam sc̄tis:
qz om̄ia pecc̄a mundi reducunt ad septē ca-
pitula q̄ sunt: sup̄bia: auaritia: luxuria:
ira: gula: inuidia: z acedia. Et sic omnes
punitioes l̄ty m̄te sunt: possunt reduci
ad septē. Prop̄tea d̄r qz punit septuplū.
Et seruat deus regulā scripture que dicit
Per q̄s peccat: p̄ bec z torquet. Sap. xj
Et concordat regula iuris ciuik̄ di. Qd̄ q̄s
qz iuris in aliū statuit ip̄e eodem iure v̄ta-
tur. l. j. ff. qd̄ quis iuris zc. c. Luz omes.
de p̄stitutio. Et loquit̄ de penis: quas de⁹

infert peccatoribz in hac v̄ta. ¶ Primum
peccatū est sup̄bia: que nihil aliud est: nisi
ven⁹ capitis z cordis. Un̄ Hier. loqns
in p̄sona dei/ p̄tra sup̄bos ait. Ecce ego su-
scitabo p̄tra Babylonē: z super habitato-
res ei⁹: qz cor suū leuauerūt p̄tra me: qua-
si ventū pestilētie. Hier. l. j. Ideo de⁹ pu-
nit h̄ peccatū p̄ rēpestates: z ventos z tur-
bines: qz p̄citant naufragia: z pereunt na-
ues: eradicāt arbores: z vineaz palmites
qz vite p̄cidunt. Osee. viij. Ventū semina-
bit: z turbine metent. sic factū est in dieb⁹
nostris sepe. ¶ Sc̄d̄m pecc̄m est auaritia.
Istud pecc̄m punit p̄ indigentias z paup̄-
tates. Auari em̄ p̄ furta: rapinas: v̄luras:
simonias: fraudulētias: p̄gregant diuiti-
as: et m̄ltos depauperāt. Ideo punitur
p̄ paup̄tates z indigentias: qz semp̄ viuūt
miserabilē: nec audēt vti bonis suis in v̄-
ra sua: z post mortē ad nihilū deuenit eoz
hereditas: qz puerbum est: qz de malis ac-
quisit̄ nō gaudebit terti⁹ heres: imo nec
p̄tm⁹. Un̄ Jac. v. Agite nūc diuites plo-
rate: z v̄lulate in miserijs vestris/ q̄ adue-
nient vobis. Diuitie v̄re putrefacte sunt:
z vestimēta v̄ra a tineis comesta sunt/ au-
rū z argentū v̄m cruginauit zc. Diche.
j. De mercedibz meretricis/ p̄gregata sunt:
z vsqz ad mercedē meretricis/ p̄uertent zc.
Vide expositionē hui⁹ auctoritat̄. Sup̄
ar. j. sm̄oe. j. pre. vlti. Sicut q̄ auar⁹ alijs
rapuit/ p̄ auaritiā ab alijs bona sua p̄ au-
ritiā rapient. Esa. xxxij. Uel qz predarioz:
nōne z ip̄se p̄daberis. Un̄ p̄tra auarū im̄
precat̄ blasphemā David di. Audantes
transferant filij ei⁹: z medicent: z eijcient
de habitacionibz suis. Scrutet̄ generator
oem̄ substantiā ei⁹: z diripiat̄ alient̄ labo-
res eius zc. ps. cxvij. Si q̄ vultis esse di-
uites vosz/ qz diuitie vestre p̄seruent̄ etiā
filij z nepoibz vestris: faciāt̄ sicut ille qz
vult cōseruare pecora. Respicit nāqz si est
aliqua ouis infecta: z eā eijcit extra ouile
sic z de pomis. Sic respice/ si est aliq̄s flo-
ren⁹ infect⁹ tabe auaritiē: z turpis lucrū
restituēte zc. Alioqn̄ alios corruptit z di-
uitie vestre peribūt: dic̄ vt expedit. Exem-
pluz est de illo: qz vidit in capia pecuniarū
suaz/ diabolū sedere sup̄ pecunias suas: p̄-
pter sola duo era minuta: q̄ erāt male ac-
q̄sita. ¶ Tertū pecc̄m est luxuria. Cōtra

De Penitentia

hoc est punitio de diluuijs aquar: q̄ vult
go dicunt diagonarie: q̄ luxuria nō est: ni
si effusio aque. Semen ḡ nō debet effusi
di: nisi in m̄rimonio ad generandū plem
ad honorē dei rē. Sicut tpe Noe luxuria
fuit punita diluio. Gen. viij. Videntes fi
lij dei filias hoim: q̄ essent pulchre: acce
perūt vxores sibi ex oibus quas elegerāt
rē. Per filios dei intelligunt filij Seth:
q̄ a patre suo fuerāt instructi in cultu diu
no. Fideles em̄ frequēter in scriptura voca
tur filij dei. Per filias hoim / intelliguntur
mulieres descendētes de Cain: q̄ erant cu
rlose dissolute / z lubricę / z de illis precepe
rat Seth filijs suis: de volūrate dei / q̄ nō
praberēt m̄rimonia cū eis: sicut dñs pce
perat filijs israel: q̄ nō praberēt m̄rimo
niū cū mulierib; cananeis. Sed filij Seth
pcedente tpe trāsgressi sunt hoc pceptum.
Et ideo dicit / acceperūt sibi vxores rē. Im
Alco. de lira. dicit etiā ibi. om̄is q̄pe ca
ro corrumperat viāz suā. ¶ Quartus pctm̄
est inuidia: que valde abundat in mūdo.
Ecc̄s. iij. Contēplatur suz oēs labores ho
minū z industriā: aniaduerti patere in
vidie primi. Et q̄ cor inuidi est sicum et
vestitū oīmi humore charitatē: cui nihil
tam contrariū est sic inuidia: ideo h̄ pecca
tum punitur a deo p siccitates z fames.
¶ Quintū pctm̄ est gula: p quā frangūt
teumia ecclie rē. Istud aut̄ punit p infir
mitates / z dolores corpales: q̄ sicut gulo
sus delicate nutrit corpus / sic in corpe fla
gellar. Nunq̄ fortasse in mūdo fuerūt tot
infirmi hoies: tot diuersis infirmitatib;
sic hodie sunt / p̄sertim de malo istum z in
firmitatē: sicut sicut audiuit: in q̄ est mari
mus dolor. ¶ Sextū est ira adinuitē. pu
nitio est p̄te / guerra / regnū / p̄tra regnum:
nec solū inter regnū z regnū: sed inf̄ ciuita
tē z ciuitatē. Irē in eadē ciuitate sunt in
micitie inter ciues. Irē in eadē domo int̄
fratres. Inter p̄sanguineos rē. Irē inter
virū z vxorē rē. ¶ Septimū est acidia in
spūalib;. Non curat em̄ hoies de salute aie
sz pdunt tepus / qd̄ est res pctiosissima: rez
rē. Punitio ḡ h̄ pctm̄ fit p ep̄idimitas et
mortalitates. Iusta ē ista punitio: q̄ tps
dedit nobis de / ad merēdū / z bn̄ opandū.
Iō de^o recipit sibi tps locatū nobis. Da
ilitudinē de dño directo alicui^o dom^o: vt

possessionis locate / q̄ recipit sibi domū: si
penso siue cēsus: sibi p triennū nō soluat
vel p biennū ab ecclia: vt in. c. Potuit
loca. z in. l. ij. L. de iure. emp̄i. Ecce q̄rit
dr. addā correptōes septuplū. Sed nota:
q̄ dicit contra sup̄biam duritē vt. De
ces tu: q̄re solū loquit de sup̄bia: cuz pctā
sunt septē: vt dicitur est: Rūdeo q̄ radit et
nititū oim̄ alioy pctōz est sup̄bia: quā qui
veller euitare peccare nō possit. Tñ mag
pcedit auaritia: nisi ex sup̄bia: q̄ de^o dedit
legē h̄ oī / quō debz acq̄rere bona iuste sine
vsura Lu. vij. Vtutū date: nihil inde spe
rātes / z quō dz vt iuste acq̄sitis rē. Sed
quarus nō vult sub̄ici hūc legi. Ecce su
perbia. Sic de alijs pctis: z sic etiā ipent
tēs pctōz nō vult sub̄ici pcepto dei mādā
tis: vt p̄niam agar. Iō de talib; dr. Job.
xij. Qui dixerūt deo: recede a nobis: sicut
ria viāz tuāz nolūm? qd̄ est oiporens vt
fuitam^o ei: z qd̄ nob̄ pdest si adorauerim^o
illū: Ideo dicit. Eccl. x. Inuitūz oīs pcti
sup̄bia est: q̄ tenuerit illā adimplebit ma
ledictiōe. Ex pdictis infer. q̄ pctm̄ oib;
creaturz est nocuū: q̄ ex coruptōe elemē
toy nocuētū infer om̄ib; creaturz. Tñ
in die iudicij possit dicere sol. si seruet loq̄:
ego p̄ter pctm̄ hois claritare meam am
si. Irrationabilia aialia possent dicere si
mule / si facultatē haberēt. Nos p̄ter ho
minē in diluuijs p̄uimus. Terra possit
etiā dicere. Ego p̄ter ipm̄ maledicta fuit
z spinas z tribulos germinauit rē.

De q̄ndecim malis sp̄alib;
q̄ pctōz inferūtur. Ser. vij.

Denitētia agi
te rē. Supra smone primo d
ctū est de septē malis: q̄ ex pctō
cato causant in general: mō sequit p̄dica
re de q̄ndecim alijs sp̄alib; / q̄ pctōz infer
ferunt ex demerito pctōz suoy. Sed hō
die de sex tantū pdicabimus. Saluē
p̄mo virginē rē. ¶ Pro fundamēto fmo
nis / q̄ est de pctō oīz theolocal^o dñs.
¶ Querit vtrū om̄e pctm̄ sit remissibile
Arguit q̄ non / habet Dicit. xij. Spiritu
tus blasphemie nō remittit: z etiā Blas
sup hoc. Blasphemia remittet: sp̄us aut

blasphemie nō remittet in hoc seculo/nec
 in futuro. habet etiā **Mat. xij.** Qui dixe-
 rit verbū p̄tra spiritū sanctū nō remittet
 neq; in h̄ seculo/nec; in futuro. Sed chri-
 stus nullo mō p̄t mentiri: ergo illud pec-
 catū nullo modo p̄t remitti: igit̄ oē pec-
 catū non est remissibile. ¶ In oppositū.
 Potentior est gratia et virtus in bonū: q̄
 sit p̄t̄m in malum: sed nulla virtus reddi-
 boiem ex suo actu impossibīle ad peccādū
 nec penitētia/nec alia: ergo videt̄ q̄ nulla
 culpa reddat boiem impossibīle ad resur-
 gēdū: sed nō resurgit hō a peccō. nisi remit-
 rat̄ peccatū: et etiā si hoc esset: q̄ nō posset
 remitti. aut hoc esset: q̄ de? non posset in-
 fundere gratiā: q̄d est falsū. aut hoc esset
 q̄ aliquis nō posset gratiā recipere q̄d est
 falsū: q̄ habet libertatē liberatē: q̄
 oīe peccatū est remissibile: et sic q̄stio ma-
 net p̄ ytraq; parte dubia. ¶ Ad q̄stiones
 respondendū est: fm̄ **Magistrum de ales-**
siq. parte sume: q̄ aliqua peccā dicunt̄ irre-
 missibilia tripliciter. Primo mō negatiue:
 q̄ nullo mō remitti poterūt: sicut sūt pecca-
 ta maloz angeloz et dānatoz: et sic ad du-
 biū dicit̄ q̄ non oīe peccā est remissibile.
 Imo peccā p̄dicatoroz irremissibilia sunt ne-
 gatiue: et nulla alia ab istis irremissibilia
 sūt. Secōdo modo aliqua peccā sunt irremis-
 sibilia p̄uatiue: et sic ad dubiū dicit̄: q̄
 oīe peccatū hoc modo est irremissibile: et
 nulla est remissibile: q̄ vt dicit̄ **Hierony-**
mo minimo peccato nō habet: vñ satisfi-
 ciant simul boies vniuersi: q̄ nemo aliqd
 ex se habet quo remittent. Tertio modo
 peccā dicunt̄ irremissibilia p̄trarie: eo q̄ cō-
 trarie disponūt ad gratiā p̄ quam remitti
 possunt: et sic ad dubiū dicit̄ q̄ peccata in
 spiritū sanctū sunt irremissibilia: quia con-
 trarie disponunt boiem: vt remissione cō-
 sequat̄ vt sunt ista: presumptio de miseri-
 cordia dī: desperatio: impugnatō verita-
 tis agnitō: inuidia fratēne gratie: ob-
 stinatio: et impenitētia. Et ad argumētū
 dicitur: q̄ intelligit̄ quantū ad remissiois
 p̄uatiōnē fm̄ p̄uatiōnem: et nō fm̄ pos-
 sibilitatē et aptitudinē. Vel dicēdū est: q̄
 intelligit̄ si fuerit impenitētia pura: vt cū
 quis p̄ euerat in illo vsq; ad mortē: si igit̄
 peccauerim? nō sumus ipententes: s; pe-
 nitētes verā agēdo p̄ntiam ad quā nos ex-

hortant̄ vba p̄sumpta. Mala q̄ sp̄cālia
 q̄ peccōz incurrit ex peccō sunt ista vtz.
 Primo peccatū est: diuine inimicitie
 causatiuum.
 Secōdo est peccōz peccatū yllificatiuum
 Tercio est a corpe ch̄i separatiuum.
 Quarto est intellectus obcecariuum.
 Quinto est affectus induratiuum.
 Sexto est timoris incussiuum.
 ¶ Primo igit̄ peccā est: diuine inimicitie
 causatiuum: q̄ p̄ter peccā de? est inimicus
 boim peccōz: adeo q̄ ipos odiat: Juxta il-
 lud **Sap. xiiij.** Sicut odio sūt deo impius:
 et impietas ei? ps. Odisti om. q̄. o. ini. per-
 om. q̄. lo. mendaciū. Quantū aut̄ habeat
 odio peccā de?: potest ostendi dupliciter
 ne. Prima quia siq; diceret q̄ in tantū
 odiret aliq; q̄ vellet eum cum p̄rio fi-
 lio vnigenito vno gladio transuerberare:
 siue occidere: vel cū p̄ria matre/satis vi-
 detur q̄ haberet eum odio. Sic de? pater
 in tm̄ odio habet peccatū: q̄ vt illud dele-
 ret: et annihilaret: ipsum euz filio suo vnig-
 genito crucifigere voluit: iuxta illd. **Est-**
lij. Propter scelus populi mei percussit euz.
 Item **Rom. viij.** Deus filiū suū mittens
 in similitudine carnis peccati: de peccato
 damnauit peccā. Nota de peccato. i. d. cor-
 poris ch̄i: facti hostia p̄ peccō: sicut dicitur
Hee. iij. Peccata populi mei comedent
 q̄ sacerdotes hostias p̄ peccato comede-
 bant: damnauit. i. deleuit peccatū p̄ suam
 passiōē. Unde **Aug. Super illud Col.**
ij. vbi loq̄tur de chirographo ait. Inno-
 cens occidit: peccā transfigit. Vñ si quis
 diceret deo patri. O dñe de? pater: quare
 filiū tuū cruci tradidisti? Responderet p̄ter
 scelus p̄li mei et. Dic practice. Primo
 vt occideret de? supbia: voluit q̄ filiū suū
 humilit̄ portaret crucē. Secōdo vt occideret
 auaritiā: voluit vt nudus cruci affigeret.
 Tertio vt occideret luxuriā: voluit vt gla-
 uis amarissime corp? penetraret. Quar-
 to vt occideret irā: voluit vt p̄ crucifigē-
 bus deprecaret. Quinto vt occideret gula:
 voluit vt felle et aceto potaret. Sexto vt
 occideret inuidiā: voluit vt lat? ei? lancea
 p̄foraret. Septimo vt occideret actiō: vo-
 luit vt in orationē occuparet. Vide d̄ his
 in sermonib; de articulis fidei. Sermonē
kyij. Jo. i. Pe. ij. Peccata v̄ra ipse pertulit

De Penitentia

fit in corpore suo / sup lignu rē. **D**oralit
nota rē. **Q**ui sūt chri: carne sua crucifixe
rūt euz vitij: z cupiscētij. Sic ei gl
rificabimur cū christo: si euz chro cōpart
mur. **R**o. viij. Ipse spūs testimoniū red
dit spiritui nro: qd filij dei sum. Si autē fi
lij z heredes / he, quidē dei: cohe. autē chri.
si tñ cōpartimur vt glificemur. **S**i em de
voluit occidere filiū suū / vt occideret pec
catū: qd in eo non erat: qd faceret de te
perōre / in q multa perā inuenter. **S**oluit
etiā animā suē marj: cū gladio trāserit
rare. **U**n Lu. ij. Dixit Simeon ad brām
virginē / z tuā ipsius animā prāstabit gla
dius: scz p cōpassionē. **S**eda rō est: q
illud ppter qd deus marie videt odire dia
bolū / est peccatū. **N**on em illū odit: nisi rō
ne pcti z eum amaret si pctm non esset in
eo: tanq creaturā suā: iuxta illd. **S**ap. xj.
Diligis omnia q sunt: z nihil odisti eorū q
fecisti. qd inrelligēdū est / nisi ppter pctm
adiunctū: qd ipse deus nō fecit. **U**n cū illd
ppter qd est tale: sit magis tale: constat q
pctm est magis exorsuz deo q diabolo. **P**s.
Iniquos odio habui. **E**t pdictis ergo les
quit: q omnis creaturā pctōri est inimica:
qz quibz omis inimic? rex: etiā vasalli sūt in
imici. **U**n oēs angel / demōes / celi: et ele
mēta sūt inimici pctōribz. **S**ap. xvij. **E**re
atura tibi factori deseruiens exardescit in
toimētū aduersus iniustos. **S**edo pec
catū est peccatū vtilificatiū. **P**ro cui? in
relligētia notādū: q si bene plderam? / ni
hil est in toto vniuerso vili? pctōre. **D**as
nifestū est nanq: q peccator seru? est pcti.
Joa. viij. **Q**ui facit pctm / seru? est pecca
ti. **S**i. **L** de sententiā passis. **I**bi. libidinum
omqz vitioz seruoz. **v**bi glo. hoc no. **J**re
Ro. vij. **R**escitis qm cui exhibet vos ser
uos ad obediendū: serui estis ei? cui obed
istis: siue pcti ad mortē: siue obediētiē
ad iustitiā. **S**eruus autē est vtilissima pcti
tio hoim. **D**ulce nāq sunt pditiones ho
minū. **Q**uidā sunt ingenui. **Q**uidā liber
ei. **Q**uidā serui. **v**t insti. d iure pionaz. p ro
tū. **I**tem ingenuoz: quidā sunt nobiles:
quidā illustres: quidā clarissimi rē. **V**ili
sima q pditionū oim est seruitus. **T**anto
autē vilior est seru? / quāto est vilius id cui
seruit. **V**ilior nāq est seru? iudei / q chri
stiani: z plebei q nobiles rē. **Q**uid autēz
vilius pctō: nihil? pter pctō: em. qd pbat.
Nam res tanto nobilior est: quāto deo p
rimior: z tanto deficit a nobilitate: quāto
magis a deo elongat. **v**erbi grā. **I**ncipit
mus de ania chri / que nobilissima creatu
rarū est: qz pinqvissima deo. **D**einde vt
go glōsa: deinde seraphin: postmodū che
rubin rē. **E**t sic gradatim descendido vlt
q ad creaturas: q habet solū esse / sic terra
z lapides rē. **Q**uid autē magis distat a deo
q illud / qd nihil est. **P**eccatū autē nihil
est: qz est quedā priuatio speciei / modū
ordinis: vt ait Aug. **S**i tenebra rē. **T**ū
qz pctm nō est a deo: q est nihil: qz omnia p
ipm deū facta sūt. **J**o. j. **S**ine ipō factus
est nihil. **D**icit glo. **A**ug. i. pctm. **E**t Jo.
xv. **S**ine me nihil potest facere: nihil
pctm. **L**um autē peccator sit seruus pcti: q
est vilior ipō pctō. **Q**z magna pūlio pec
catoris: cū sit seru? vilioris rei: q sit in rei
rū natura. **J**do dicit Hierē. anime peccat
trici. q vili facta es: nimis iter anō vias
tuas. **H**iere. ij. z **S**iego. **E**t velle miter
pctō: z stude diligēt: z miter vltioz
tis excutere a collo tuo: iugū bñ / ram vti
lissime seruitur: z h p niam obrinēdis.
Un ait pbs. **D**ator: iuz z ad maiora nat
tus: q vt fiam mancipiū corpis nri. **J**es
Sene. **S**i scire deos ignoscituroz: boies
ignoratuos: tñ ad horrerē pctm. **J**do de
ne dicit **D**iogenes **A**lexandro: q erat ser
uus seruoz. i. cupiscētiāz. **U**ide q ser
pū in fmonibz sup oratione vniūca fmonē
xrij. **I**n **I**ntroitu. **E**t in fmonē in fctō
scti **P**etri ad vincū. **T**ertio pctm est a
corpore chri diuiniū: siue separatiū. **E**t p
bat tribz medijs. **R**ōne: auctoritate: et
plo. **C**orpus chri mysticū est ecclia: caput
caput est chro. **E**phe. j. **I**pm vedit caput
sup pēm eccliam: q est corp? et. **H**ic autē
corpis qliber chrianus in grā pstitit? est
membzū. **R**o. vij. **S**icut em in vno corp? su
mīta mēbra habem? omnia autē mēbra nō
eundē actū habēt: sic multi vni corp? su
mus in chro: singuli autē alter alter? mē
bra. **E**t sicut qdlibet membrū est pteps
vire corp? z nutriti: q corpus sustinet
ta. sic qliber fidelis in grā existēs est pat
riceps oim bonoz suffragioz: z meritoz
q sunt in ecclia. **P**s. **P**articeps ego sum
oim. **ti. re. z** culto. **man. tua. Peccatū autē**

mortale separat hoiez ab ecclia dei/in qn/ tu puar ipm gra z charitate: q est glutinu hu' vnionis. Esa. ly. Iniquitates vte diuiserit inter vos z deū vim. Pctm em mortale est quasi gladi' p que mēbz precidit a cozpe. Vdēbz autē diuisum ab vntate cozpis sic putridū z corruptuz. Sic pctōz zē. Juxta illd. j. Coz. xvj. Si qd nō amat dñm scdm chm: sit anathema/ maranatha. Anathema. i. sepatus ab ecclia: maranatha. i. dōec veniat dñs ad ipm illum nanduz. Et his sequit q pctōz est expers oim bonoz z meritoz ecclie: q ex charitate totunt effectū. In cui' figurā dicitur Leul. xxiij. Hō de semine Aaron q fuerit leprosus: nō vescet de his q scificata sunt mibi/ donec sanct. i. dncps: h'ian' maculatus fuerit lepra pcti mortalis: nō habebit partē bonoz q sūt in ecclia/ donec sanetur p pniām. Quarto pctm est intellect' obsecatiu. Sed cōtra: qz multi peccatores inueniunt q hñt eximiu' intellectū ad capiēduz. Dic illud qd hic dōz de obsecratione intellect' intellige de obrutiōne intellect' practici fz qd ois malus est ignorās: z nō de obrutiōne intellect' speculatiu. fm Tho. in. iij. sen. vi. xviij. sup fram Est h' pctm intellectus obsecatiu. Hoc piz quadruplici medio. vtz rōne. exēplo/ experimēto/ z figura. Primo qdē rōne qz intellect' hūanus duplici lumine illuminat. Lumine grē: et lumine rōnis naturalis. Pmū aut lumē grē totaliter tollit p pctm. Scdm lumē rōnis nālis: de quo ps. Signatū est sup nos lumē vultus tui dñe. Et si nō totalit' subtrahat p pctm: tñ valde obscurat. vt infra patebit. qz ptra h' lumē rōnis agit hō peccando. qz sicut virtus est nature cōsentanea: vt dicit Lul. ita virtū est nature cōtrariā. Jō ptra pctōres dicit ps. Eccecauit illos malitia illoz. Jre ps. Revertent neqz intel. in te. ambu. Jre p'ouer. iij. Glia impioz tenebrosa: nesciunt vbi corruat. Unde circa hoc Tho. ii. q. xv. ar. j. vbi loquit de cecitate mentis. Scdm piz exēplo in Adā. q cū esset in statu innocētie/ magnā sapiētiā de diuisibilibz habebat/ et scientiā de nālibz: adeo vt oibz aiālibz noīa iponeret. z tñ post pctm in tantā dēdit cecitatem/ qz abscōdere se posse exprimebat a facie dñi ipm. vocātis.

Ben. iij. Cū audissent vo. d. dei deā. in pa. qd aurā post meri. abscon. se Adā z yr. et a fa. dñi in me. lig. pa. Sic de Salomone legit q fuit cecar' p' pctm luxurie: ad q' etiā rēplū Jdolis fabricaret. iij. Re. xj. z Eccl. xly. z in decre. xxxij. q. iij. Salomon. ppter h' dōi Soph. j. Ambulabūt vt cecū/ qz dñs peccauerūt. Tertio idē piz experitiā. Nā pculdubio cecus esset z fact' tu' ille: qz verbis cōmestosis z fact' p'uo gret illū ad irā qz haberet gladiū nudum ad gurtur e' zē. Sic in pposito oēs sum' in manu dei. Deute. xxxij. Ego occidam z ego viuere faciā: p. z e. fa. z nō est qd de ma' nu mea pos. eru. z tñ pctōz nō veret ipsum qd dicit offendere. Tñ hoc: pfecto qz cecus est: cū tñ hoiem mortale timebit offendere/ re/ z offensum conat placare. Quarto idēz apparet ex figura Tob. ij. vbi legit qz oculi Tobie fuerūt cecati stercore hīrudū/ nis dū dormiret iuxta parietē. Per sterco hīrudinis qd est calidū: significat peccatū qd aiām inflāmat ad zcupiscētiā terreno rū: z p ipm cecant ocl' intellect' hois dōz miētis in lecto pcti/ in q' requiescit sic dōz miēs: sed qes illa cōuertet in sempitēnū la boiē. Dic practice quōd qēcēt supb' in ho' nouibz z dignitatibz. auarus in diuitijs. luxuriosus in voluptatibz zē. Jō pctōz cec' nō ppedit nec intelligit grauitatē pcti. sic canis submergēd' nō sentit lapidē in suo collo ligatū/ donec extra nauiculaz p'iciat in mare zē. Sic pctōz nō sentit grauitatē pcti: donec p'lect' est extra nauiculā corpo ris sui/ seu vite p'sentis/ z demergat in profundū inferni. Gie. Oculos qz culpa clausit pena agit. Ad idē fac' figura de Sango ne cecato a Philistēis. Jud. xv. Qui pctm est effect' induratiuū. Nō em delectant pctōres de rebz diuinis z spūalibz qz sunt dulciores sup mel z sauu. sed de rebz bus spūalibz/ de iocis/ de cantibz/ vanis/ de lectiōe libroz vanoz z inutilibz: sicut sūt libri dicit vulgo Lencū nouelle/ Philostratu. delectant de nouis et vanitatibz mūdī siles filijs sūt: qz cōcupierūt cōcupiscētiās in deserto: qz iam fastidiēbāt mānā/ z dēst' derabāt potros/ allia et pepōes egypti dicitēs. In mentē nob' ventūt cucumeres/ porri/ z cepe et allia. Aīa nra arida est: nō em recipiūt oculi nri. nisi mānā zē.

De Penitentiā

Au. xj. Et vñ hñsi qd hñt palatū infectū febrē p̄cupiscēre z indignat̄. Aug. **De u** egris odiosa est lux: q̄ pur̄ est amabil̄. Et palato nō sano pena est panis: q̄ sano est suavis. Nota et̄m d̄ Hieronymo rapro in spū zc. **Jo** de pctōre indurato p̄t̄ intel ligi illud qd dicit̄ Job. xj. Cor eius indu rabit̄ quasi lapis: z stringet̄ quasi malleo rotis incus. Nonne durus esset valde la/ pis si nec igne possz liquefieri/ nec malleo possēt p̄teriri: Sic est cor i penitētis/ qd nō frāgīl malleo verbi dei/ nec liquefit igne p̄dicatiōis. Hiero. xxiij. Nunqd nō verba mea sunt q̄t̄ ignis ardēs dicit̄ dñs: z qua si malleus cōterēs petra: **Jo** cor pctōis est q̄t̄ incus malleatoris: q̄ quāto pl̄ ver berat/ tāto maḡ calcet̄ z indurat̄. **Se** xro pctm̄ est timoris incussiuuz. Gen. iij. **Ho**cē tuam dñe audiuit z timuit: eo q̄ nu/ dus essem. z tñ illa vox erat vox clemētie Peccator nāq̄ timet oia aduersa/ siue sit pest̄/ siue guerra/ siue infirmitas/ siue alia q̄cunq̄. **Q** magna seruitus est ista/ z q̄ magna miseria. **Uñ** verus. **Ab**iq̄ timo/ re dei viues homo cūcta timebit. Cuncta timēt z eū/ si timet ipse deū. **Uñ** ad p̄p̄o/ tū dicit̄ vobis hystoria quā refert̄ **Boe**. in iij. de sola. z **Tul.** in tuscū. vlti. q. de quo daz magno dño **Sicilia**. s. **Dionysio**. **Q** cū quidā amicus su⁹ laudaret eū z felicez diceret: ipse volēs cōdere q̄ nullus hō in hoc mūdo/ p̄sertim pctōz/ habeat verā felicitatē: inuitauit ipm̄ ad p̄andū siue cenā z parauit sibi omne gen⁹ deliciarū: z intro ductus in q̄ndā camerā politissimā et or/ natā/ ponit̄ in mēsa dñi/ sedēs cū eo: z co/ rā eo fuit appōrtatū omne gen⁹ deliciarū: cibi/ vīna/ iuuenēs/ z iuēcule cātrices/ z sonus suauissim⁹. **Ec**ōtra dñs mādauē rat ponit̄ vñū enē nudū z acutū sup caput dicit̄ amici dīscubentis: pendentē p̄pendi culariter sup verticē ip̄s/ cū vno filo equi no. **Amicus** hō ille p̄pendēs grauitatē en sis/ z eius acuitatē/ z rennitatem fili ipm̄ tenētis: ita pauefact⁹ est q̄ oēs delictē ille videbant sibi tormēta: nec volebat come/ dere nec bibere/ nec tantā speciositatē su/ uenū viderē/ nec cārus z mīscas audire. **Cūq̄** dñs interrogasset euz q̄re inf̄ cor deli/ ctas nō comederet/ dixit. **Utrīnā** essem in mea domūcula: nā acumen hui⁹ enis oēs

delicias istas mihi in tormēta p̄uertit. **Et** dñs ait. **Amice** considera q̄ sic me esse me istas delicias: rñ p̄sido tremendum iudiciū dei graue esse sup me: q̄ nō me iudicēs felice in p̄senti vita volubili/ **Quis** sim in magno dño z honore. **Jo** dicit̄ **Grego.** in mora. lib. xxxij. c. xij. z in decre. xij. vi. ner ut. **Omne** qd hic eminet: p̄ly in p̄reibus afficit q̄ honoibz gaudet. z vñ cor tribu lationibz p̄mit̄: ad memoriā culpa reuocatur. **Et** dicit̄ iā p̄z q̄ntū timorē pctōis in currit ex pctō. **Ec**ōtra dicit̄ **Prover.** xvj. **Secura** mens quasi iuge cōmūtū.

De noue malis q̄ ex mortali pctō p̄cedunt. Sermo ix.

Penitentiā agi/ te zc. **Se**quit̄ p̄dicare de noue alijs malis/ q̄ ex mortali pctō p̄cedunt: de q̄p̄ ser hodie p̄dicabimur. **Salute** virgo zc. **Pro** p̄monis fundamēto/ in q̄ agit̄ de pctō: ostendit̄ theologica lis q̄stio. **Q** dicit̄. **Uñ** oia pctā remittit̄ sa: p̄ sequēs mortale pctm̄ redēat q̄ntū ad penā: **Arguit** q̄ sit. xij. q. v. **Es** q̄ manū piū. **Fu** manum: istos p̄p̄ ingratitudinē uex pene fuituris iuste subijct̄ q̄ a similit̄ hō a fuiturē pcti p̄ dei misericordiam liberat̄/ p̄ ingratitudinē pene p̄cedētis fuiturē/ itē rū subijct̄. **In** oppositū habet̄ de p̄nia pe itij. p̄his sine. **Di**uina clemētia dimissa pec cata/ in vltionē vltēt̄/ redire nō potit̄. **Et** tur zc. **Itē** pena nō debet̄ nisi culpā p̄z pec tata nō reuertitur q̄ntū ad culpam. **Et** q̄ntū ad penam. z sic q̄stio manet p̄ vtrāq̄ p̄re dubia. **Ad** q̄stionē respōdendū est **fm** **Rich.** sup. iij. sen. dist. xij. ar. j. q. iij. q̄ p̄na q̄ ante debebat p̄ pctis p̄ p̄niam dimittit̄: aut est tota expleta an̄ sequēs mortale pctm̄/ aut nō. **Si** sic/ dico q̄ sequēs mortale pctm̄/ pctā p̄p̄ dimissa nō redēant q̄ntū ad penā/ nisi in q̄ntū aggravat̄ sequēs pctm̄: p̄p̄ quā aggravationē sibi pena ma ior debet̄. **Q** ait **Grego.** z habet̄ tñ delictū vi. iij. **Qui** p̄missa plangit̄/ nec tñ delictū pene grauiori se subijct̄. **Si** nō tunc dico q̄ remanet obligat⁹ ad solutionē/ restat̄ p̄ pene. z si in illo pctō mortali mortis p̄ pec car̄ illis q̄ ad culpā: nō tñ q̄ ad penā p̄p̄

dimissis in inferno pena eterna puniet. si q
 accis. Quia in peccato mortali nulla pena est sa
 tisfactoria in respectu dei: et sic quicquid pu
 niatur remanet ad penam obligat: et illa
 pena minus erit intensa quam si illa peccata non fu
 issent et dimissa. Et ad argumentum dicitur:
 quod non prius excludit nisi quod per sequens peccatum
 mortale iterum in servitute deducit. Et hoc
 est verum: non tamen reducitur in illam eandem in qua
 erat per illa peccata quae sibi fuerunt dimissa: nec
 in tantam sicut si illa peccata sibi non fuissent di
 missa. A peccatis igitur abstineam? quia mala homi
 nibus in inferno: et si peccaverim? per peccata
 agam? Ad qua agenda nos hortatur ver
 ba passimpra. Priam agite etc. Ultra
 supra dicta sunt alia sex: quae sunt ista. videlicet
 Primo peccatum est naturalium bonorum
 vulneratum.
 Secundo est spiritualis thesauri privatum.
 Tertio est in bestialitate nam transformatum
 Quarto est nocivum maxime inductum
 Quinto est sibi ipsis diabolice causatum
 Sexto est mortis spiritualis acceleratum.
 Primo peccatum est naturalium bonorum
 vulneratum. Ubi notandum per declarationem
 quod secundum doctrinam b. Tho. 2. q. 1. xxv. arti. 1.
 bona nature sunt tria: scilicet dicitur. Primo quidem
 ipsa principia nature. scilicet quod ipsa natura con
 stituitur et per se ex se causate: sicut po
 tencie aie. et alia huiusmodi. Secundo quod homo habet a
 natura inclinationem ad virtutem: quod est quod
 dicitur bonum nature. Tertio modo potest dici bonum
 nature et bonum originalis iusticie: quod fuit in
 primo homine collatum toti humane nature: quod
 inclinatio constituitur in rectitudine quadam
 per quam homo erat subiectus deo et sensualitas
 rationi. De qua rectitudine aie et corporis dicitur
 Quid. in. j. Verba. Propter quod cum spectent
 aialia cetera terra. Quod huiusmodi sublimiter deditur: ce
 lium videre. Iustitiam: et erectos ad sidera tol
 lere vult. Primum igitur bonum nature non tollit
 neque diminuit per peccatum. Ratio est: quod etiam in
 demonibus bona naturalia manent integra
 post peccatum. ut dicit Dionysius. c. de divinis nominibus.
 Tertio bonum nature totaliter est ablatum
 per peccatum primi parentis. Sed medium bonum
 nature. scilicet ipsa naturalis inclinatio ad vir
 tutes ex parte anime: nam ex parte corporis dicitur
 Gen. vii. Spiritus et cogitatio humani cor
 dis prima sunt ad malum ab adolescentia sua.
 Diminuit per peccatum actus enim humanos
 sic quaedam inclinatio ad similes actus. oportet
 Et autem ex hoc quod aliquid inclinatur ad unum
 contrarium diminuat inclinationem eius ad
 aliud. Unde cum peccatum sit contrarium virtu
 ti: et hoc ipso quod homo peccat diminuit bonum
 nature: quod est inclinatio ad virtutem. Unde
 Luc. 11. dicitur quod homo descendens ab hierosolimis in hie
 rico. in defectum peccati repergitur in gratiam
 et vulneratur in naturalibus: ut Beda expo
 nit. Predicta autem diminutio non fit per mo
 dum subtractionis: alioquin posset huiusmodi
 inclinatio ad virtutem totaliter tolli per mul
 tiplicationem peccatorum: cuius sit finita. quod
 non est verum: cuius causa in damnatis huiusmodi
 inclinatio maneat: alioquin non esset in eis
 remotus presentie. Diminuit ergo huiusmodi
 inclinatio per modum additionis impedit
 mentem: quod neque tollit neque diminuit radicem
 inclinationis. sicut patet in diaphano corpo
 re: quod quidem habet inclinationem ad susce
 ptionem lucis ex hoc ipso quod est diaphanum.
 Diminuit autem inclinatio vel habitus ex
 parte nebularum supervenientium: tamen semper
 maneat in radice nature: sicut b. Tho. 2. q. vbi
 supra. arti. 1. Secundo est spiritualis thesauri
 privatum. Thesaurus autem spiritualis consti
 titur in quattuor. videlicet Primo in gratia dei.
 Secundo in meritibus. Tertio in donis. Quar
 to in meritis. Decima destruit et perimit
 peccatum. Primo enim destruit gratiam: que
 per peccatum mortale amittitur. Et ratio: gra
 tia opponitur. Et hoc enim dicitur aliquis
 alteri esse offensus: quia repellit eum a gra
 tia sua. ut no. supra arti. 1. sermone. 1. parte
 1. in secunda ratione. Igitur gratia et pecca
 tum mortale simul esse non possunt in eo/
 dem subiecto. Gratia autem est thesaurus in
 finitus: iuxta illud Sap. vii. Infinitus enim
 thesaurus est hominibus: quo qui vult sunt
 participes facti sunt amicitie dei. Secundo
 cundo destruit virtutes. scilicet theologicas et
 morales infusas. Nam fides per mortale pec
 catum occidit. quia ut dicit Jac. ii. Fides sine
 operibus mortua est. Item spes quod ha
 betur a peccatore dicitur presumptio: et non
 spes vera. Spes enim vera habetur ab il
 lis tantum qui sunt boni. Ps. Spera in domino et
 fac bonitatem. Item caritas: que cum pecca
 to mortali non potest esse simul in eodem subiecto.
 eto. ii. Lopez. vi. Que enim participatio iu

Rite cū iudicate: aut q̄ societas luci ad te
 nebras: &c. Peccōr em̄ maḡ diligit creatū
 rā q̄ dei: q̄ fructū creatura. vt dicit Aug.
 in. j. de doctrina christiana. Itē prudentia nō
 est in peccōre. Que em̄ prudentia est in eo / q̄
 pponit creaturā creatori: Et tandē pecca
 tor p̄det vt iūq̄. s. creatorē quē habere hic
 noluit. creaturā vero / q̄ illam habere nō
 poruit. Et sic facit peccōr p̄ra regulā pru
 dentie. Quicquid agis / prudētē agas: & re
 spice finē. Et iō in sacra scriptura peccōr
 dicunt stulti. Eccl̄s. j. Stultorū infinitus
 est numerus. Itē iustitia non est in peccōre:
 q̄ nō reddit deo qd̄ suū est. s. obedientiā &
 honorē. Mat̄. j. Filius honorat patrem / &
 seruū dñm suū. Si q̄ pat̄ ego sum / vbi est
 honor meus: Et si dñs ego sum / vbi est t̄
 mor me? v̄c̄it dñs exercitūm: Itē fortitu
 do nō est in peccōre: q̄ quidē a peccō separi
 permittit. Esa. j. Er̄t fortitudo vestra vt
 fauilla stupe: & op̄ v̄m q̄ si scintilla. Itē
 temperantia deficit in peccatore: q̄n̄ quidē
 nō refrenat moꝝ luxurie / gule: & aliarū
 pass̄ onū subiectis eas rationi: sed viuūt si
 cur equi? & mulus quib̄ nō est intellectus.
Tercio destruit dona sp̄s sancti: q̄ sūt
 septē. de quib̄ Esa. lxx. Sapiētia / intel
 lectus / cōsilū / fortitudo / scientia / pietas / &
 timor dñi. Quarto destruit om̄ia meri
 ta q̄ olim hō in ḡra cōstitutus acq̄sierat.
 Eze. xviij. Si auerterit se iustus a iustitia
 sua: & fecerit iniquitatē s̄m oēs abominatio
 nes suas q̄s operari solet impius: iniquū
 viuet. Des iustitie eius q̄s fecerat nō reli
 co: dabunt. Vñ de peccō mortali Job dic̄
 xxx. Ignis est v̄c̄is ad p̄sumationē deuo
 rans: & oia eradicans genuina. i. merita.
 Ad qd̄ aut̄ valeant bona facta in mortali
 peccō: vide in sermonib̄ de peccis in genere
 ar. iij. ser. iij. & de hoc fiat alius sermo. De
 struit etiā siue impedit merita acq̄renda:
 q̄ de his bonis q̄ hō in peccō mortali cōstitu
 tur? operat̄ nihil meref. Hoc p̄bat aucto
 ritate / rōne / & similitudine. Auctoritas habe
 tur. j. Cor. xij. Si distribuero in ci. pau.
 oēs facul. m. & si tra. cor. me. tra vt ar. cha.
 aut̄ nō ha. ni. m. p̄dest. Rō est: q̄ de? non
 acceptat opa nisi acceptez opantē &c. Dic
 vt in sermone de peccis in ḡne. ar. iij. ser. iij.
 Similitudo est de ramo peccis ab arbore &c.
 vt in dicto sermone. Est et̄ alia rō: dic illud
 qd̄ no. glo. in. c. j. de collus. quā scripsi v̄c̄
 supra. Hec aut̄ cōclusio vera ē nisi duob̄
 casib̄. Primo in operib̄ q̄ valent ex opere
 opato / & cōferentib̄ caracterē. sicut bapti
 smus / cōfirmatio / & ordo. Secdo in opib̄
 bonis q̄ sūt a peccōre sicut a nudo m̄stro.
 Dic vt ibidē. Est aut̄ notandū q̄ vt i
 tates h̄ic h̄mōi opa. Dic vt ibidē. Ecce q̄
 q̄ntū thesaurū perdit peccōr ex v̄ncō peccā
 to mortali. Itē dicit dñs Mat. xij. Quid
 em̄ p̄ciet hōi si v̄ntuer. m̄. lucrē: anie hō
 sue detrimentū pariat. Aut̄ quā dabit hō
 cōmutatōne p̄ antia sua: Itē debes o pecc
 ator maxime flere de amissione tā inextin
 mabilis et incōpabilis thesauri magis q̄
 mercator: q̄ vno naufragio perdit totā sub
 stantiā suā quā cū multis laborib̄ p̄ multi
 ta rpa lucratus est. **T**ercio est in bestia
 lem naturā trāformariū. Hoc p̄bat
 rōne & auctoritate. Rō est: q̄ hō peccator
 postposita rōne viuūt s̄m motū sensualita
 tis: & p̄sequētē cessat in eo ratio naturalis
 p̄ra quā peccando operat̄. Inter hoīem
 aut̄ & bestia nō est v̄ncō nisi p̄ rōne: q̄ est
 differētia specificā in se ip̄m & bestia. Ergo
 cessante rōne / cessat differētia ipsa formalis
 lis: & p̄sequētē efficit bestia. In similes
 p̄r̄ dicit leo. auar? vulpes. luxuriosus por
 cus. iracundus canis rabiosus. gulosus iu
 pus. inuidus basiliscus. acidulosus asinus.
 Et cōfirmat ratio ista ex eo q̄a p̄r̄ dicit q̄
 peccm̄ trāformauit angelos in bestias: q̄
 demones bestie dicunt in scriptura. Vñ dicit
 bolus dicit v̄c̄o Apoc. xij. Ad idē: facti
 exēplū qd̄ refert Grego. in. iij. dial. de Pa
 rto Bediolanen. ep̄o: q̄n̄ transiens p̄ Lo
 rinthū hospitarius est in domo quā domo
 nes inhabitabāt &c. Hoc scripsi in sermo
 nib̄ de ar. fidei. ser. xvij. p. iij. Auctoritas
 habet Eccl̄s. iij. Dixi in cor. meo de si. hō
 vt p̄ba. e. de. & ostē. si. ē bestia. Itē hō corp̄
 in hō. ēc̄ nō inrel. cō. est tu. inl. & si. fac. est
 illis. Itē Seneca. Quid interest in beluam
 trāformari / aut sub homie figura animi
 hoīs non gerere? Ad idē Boet. in. iij. p̄
 iij. li. de solat. Versi inq̄t in malitiā: hō
 manā q̄q̄ amiserē nām. Et subdit. Euen
 nit igr̄: vt quē trāformatiū vitis videas:
 hōiem estimare nō possis / s̄ beluā. Et sub
 dit in fine dī. Ita fit: vt q̄ p̄bitate defera
 hō ēc̄ dēscit: cū in viuā p̄ditōez trāsiē

nō poterit: verat i beluina. Hoc etiā sen
 ferit antiqui pagani/ in fabula quam scri
 bunt de dea Lirce. Vide qđ scripsi in dñi
 ca. xxiij. post festū trini. sermone q̄ incipit.
 Qui? est imago hec. in iroitu. Quinimo
 veracit dicere possum? q̄ deterior est pec
 caror q̄ bestia. Qđ pbaf triplr. Primo ra
 tione culpe: q̄ imputat sibi ad culpā/ si si
 ne rōe viuit: qđ nō est i bestia. q̄a viuire si
 ne rōne/ bestijs est ex natura: s; hoi. pcedit
 ex culpa. Secdo rōne nocumēt. q̄ hō pecc
 caror magis nocet primis q̄ bestia: q̄a in
 hōie est dolus: q̄ nō est i bestijs. Tertio
 rōne pene. q̄ bestie post mortē nō sunt ob
 nocite alicui pene: q̄a amia cū corpe morit.
 sed peccōr est obnox? pene eterne post mor
 tē: vt infra parebit in. vij. effectū. Et ideo
 min? malu? est tibi o infelix peccōr/ bestia
 esse q̄ peccōr: si pñiam nō agis. Quar
 to est nocumēt maximi inductiuū: naz s;
 ne peccōr nihil pōt hoi nocere. Nā nec dia
 bolus. nec hō malus. nec infirmitas. nec
 mors: nec alia aduersitas poterit ei nocere
 re. si a peccōr hō abstineat. Tñ ecclia in pri
 ma sermō. vij. q̄dragessime: in odone q̄ dicit
 in vesperis: vbi sic dicit. Tuere dñe pplin
 tuū. z ab oib; peccis clemēter emūda. quia
 nulla ei nocebit aduersitas/ si nulla domi
 niatur iniquitas. Itē Eccl. vij. Qui custo
 dit pceptū/ nō experiet quicq̄ mali. Itē
 Eccl. iij. Dicit iusto/ qm̄ bene: qm̄ fructū
 adiuuentionū suarū comeder. z veb implo
 in malu. Itē. j. Pet. ij. Et qđ est q̄ vobis
 nocet/ si boni emularores fuerit? Quin
 imo sine peccōr omnia aduersa cōuertunt in
 bonū hoi. Ro. vij. Sciam? qm̄ diligentib;
 deū oia coogan? in bonū. Et plus nō pōt
 diabolus vel peccator nocere iusto/ nisi qz
 fabricat ei coronā eternā. Bern. Stran/
 dū dei iudiciū: q̄ ille sup? malleator/ nec
 scēs eis coronas fabricat ppetuas: omēs
 impingnando/ z oib; succubendo. Et Da
 uid in ps. Supra dorsum meū fabricaue
 rit peccōr: fabricauerūt in quā coronam
 ppetuā. Exēpluz de Agatha. Lucia. Ca
 carina. Lauretio. z ceteris martyrib;: qui
 nō essent corona martyriū laureati/ nisi dia
 bolus eis illas medijs tyrannis peccatorū
 fabricaasset. Et nihilominus predicta
 sunt maxime nocua homini p peccōr. Sū
 ma ergo diligētia est. fugiendū peccōr: et p
 pñiam delendū. Si em̄ vniuersi demōes
 z mali hoies/ z bestie: z oēs aliene creatu
 re q̄ homini pñt nocere/ essent congregati
 ex vna pre: magis timendū esset vni mor
 tale peccōr/ q̄ oia illa. Tñ dicit Aug. j. de
 ciuit. dei. z habet in decre. xxxij. q. v. ita ne.
 q̄ hō debet potius oia mala pati/ q̄ pecca
 to sentire. Itē Sene. Lum hoib; inquit
 pacē haberet: cū vitijs bellū. Et itē. Vitia
 sine mō z ordine psequēda sunt: q̄a modū
 z ordinē nō hnt. Et zcordat scriptura di.
 Quasi a facie colubr; fuge peccōr. Eccl.
 xxxij. Quinto est subiectionis diabolice
 causatiū: q̄ p peccōr effici hō seru? diabo
 li. Juxta illud Petri apłi ij. Pe. ij. A quo
 em̄ quis supatus est/ hui? z seru? est. Naz
 et de iure ciuili: victus siue capt? in bello
 publico: effici seru? capietis. vt. ff. de cas
 priuis. ibi. Ab hostib; captus: pura a ger
 manis seu Parth; seru? est hostiū. z i. et
 seruoꝝ. ff. de sta. ho. ibi. Jure gentium seru?
 ui nostri sunt/ q̄ ab hostib; capiunt. Item
 Ro. vij. Hecit? qm̄ cui exhibuistis vos ser
 uos ad obedendū: seru? estis ei? cui obed
 istis. Ecce q̄ maluz dñm habent peccōres.
 Hier. xvj. Seruētis dijs alienis die ac
 nocte: qui nō dabunt vobis requiē. Nota
 dijs in plurali numero: nam tot demonū
 peccōr est seru? quot peccatorū est re?. Su
 perb? nāq; est seru? leuiathan: ipse est rex
 sup omēs filios supbie. Auarus māmone
 zc. Nota ad hoc parabolā illius filij adol
 lescentis q̄ disperdit oia bona sua: q̄ postea
 adhefit vni ciuī illius regidōis. Luce. xy.
 .i. diabolo: q̄ est ciuis et princeps regidōis
 peccōr. Jo. xij. Hunc princeps mūdi hui?
 eijciet foras. Itē pcept apłs peccōrib; di.
 Respiciat a diaboli laqueis/ a quo capt?
 ut tenent ad ipsius voluntatē. ij. Tim. ij.
 Sexto est mortis t̄palis acceleratiū:
 q̄ ppter demeritū peccōr dimittit vira pecc
 caror. Ps. Vtri sanguinū z dolosi non di
 midtabunt dies suos. Tñ z de iure cano
 nico: ppter peccōr hō atius mori presumit.
 xj. q. ij. epi si sacerdotali. z no. i. c. qua fi. dñ
 te. de appel. Et in hoc diuina bonitas z iu
 ste z misericorditer cū peccōrib; agit. Iuste
 quide: q̄ meret peccator vitaz pdere/ qua
 male vitatur. Juxta illud Sap. xj. Per q̄
 quis peccat/ p hec z torquet. Tñ ppter de
 meritū peccati primi parētis: mors huma
 r ij

De Penitentia

no generi idicta est. Gen. ij. Quacūq; die comederis/morte morieris. Itē Rom. v. Per vñū boiez pctm̄ intravit in mundū. Et p̄ pctm̄ moīs. Et cōcordat etiā simile de iure ciuili: quo disponit q; si cōductor do/mus ea male vtiatur/q; p̄t ei ea auferri a dño. et pbat in. l. edem. l. loca. Sic deus locat nobis vitaz spalem yr ei reddamus mercedē bonoz operū. Si igit male vtiat homo ipsa vita: dign⁹ est vt ipsa piluetur. Itē etiā deus ppter pctā hoim̄ immissit d/suū: et vitā humanā dimiuit deus ppter malitiā hoim̄. Gen. vi. Non pmanebit spūs mi⁹ in hoie in eternū: q; caro est. erūtq; dies ei⁹ centū viginti annoz. Vbi sericorditer etiā deus cū peccatorib; agit/ diminuēdo eis vitā: q; tollit deus malos de medio/ ne pctm̄ eozū augeant. vt dicit Aug. et in decretis. xxiij. q. iij. ea vindicta. Et alibi dicit idē Aug. Cui licetia iniquitatis eripit/ vtili⁹ vincit: qm̄ nihil est infelicius felicitate peccatū: qua penalis nūtrif impunitas/ et mala voluntas velut hostis interior robotat. xxiij. q. j. parat. in fi. Ad idē facit. xl. v. d. et qui emendat. Et go penitentia agit rē.

cū cōsumatū fuerit generat mortē. Itē p̄ volūtatē et op̄is sunt vñū pctm̄: et sic quod stio manet. p̄ vtraz pte dubia. Ad q̄libet nē respōdendū fm̄ Bonauē. sup. n. sen. d. xlij. q. j. q; duplici cōtingit cōparari pctm̄ operis exterioris et voluntatis interioris. Vno mō put ista duo cōiuncta sunt et ordinata/ ita q; vñū est ex altero: et sic voluntas interior actu exteriori nō facit diuersa pctā p eo q; vñū est ibi p̄cept⁹/ et vna auctō et vna cōuersio. Volūtas em̄ est q; cōtēnendo cōuertit/ dū ad bonū cōmendabile cōuertit. nō solū q̄ntū ad actū p̄p̄tū sed etiā q̄ntū ad actū inferioris potētie qui ei subiect⁹. Si autē cōparemus voluntate interiorē ad opus exteri⁹/ put sunt separata q; vñū peccet voluntate final⁹/ peccet voluntate et ope. Pctm̄ voluntatis et operis sunt diuersa pctā. Et ad argumētū dī in q; loquit de multiplicato inferiori/ sup̄iorū dicendū est q; verū est de illo inferiori/ cui suū super⁹ est essentialē: et nō sic est in p̄posito cui⁹ pctm̄ sit accidēs. Agam⁹ p̄ p̄ntiam de pctis tā volūtatē q; op̄is: ad quā agendā nos exhorat̄ vba passūmpra rē.

**De trib; vltimis malis: q; cau-
santur ex pctō. Sermo. r.**

De rē. In p̄cedentib; dictū est de differētia et nouē malis que sequitur ex pctō: nūc hō dicendū est de tribus vltimis malis p̄ cōplemento hui⁹ articuli. Saluref virgo rē. Pro finonis fundamētō/ qui est de pctō: oīf theologicalis questio. Querit. Vtrū pctm̄ voluntatis et operis sint duo pctā vel vñū: Arguit q; sint duo. Multiplicato inferiori/ multiplicat superius: sed fornicatio exterior: pctm̄ est speciale: volūtas etiā fornicandi pctm̄ est speciale. sed volūtas fornicandi est aliud q; ipse act⁹ fornicandi: si ista sunt diuersa/ sunt pctā: loquēdo formalit. ergo sunt diuersa pctā. In oppositū. Actio inchoata nō ponit nūerū nisi seipsa sūmata: sed pctm̄ inchoat in voluntate et sūmit in ope. fm̄ qd dicit Jaco. .j. Concupit. cū peccet parit pctm̄: pec. hō

Primo est reponis amissiuū.
Tertio est pene eterne obligatiū.
Primo est t̄p̄s amissiuū. Per pctm̄ em̄ hō amittit t̄p̄s: qd est p̄ciosissima res. Nā si aīa dānata possit recuperare in hac vita spaciū medie hodie: caripēderet magis et pctō: illaz reputaret/ q; totū mundū t̄bēant. Vñ Berū. Nihil pctō sitis t̄p̄s: heu nihil hodie vili⁹ reputat. Hora extēptū L̄sauri: de quo in. iij. dīat. et in bon. xij. qui in extremo vite t̄p̄s modicū possit labat dī. Inducias vltz mane rē. Sic dī le dñs Nicolaus de Sicilia. q; cū esset p̄ste p̄cussus: videns se mori/ p̄inquū m̄ sit p̄ quodā venerabili religio. Qui cū venisset ad eū/ querēti quid postularer dī: Rogo te pat vt peras a dño inducias mibi decē dierū: infra quos valeā disponere aīam et bona mea rē. At ille dixit. Et q̄t annos in hac vita pegistis: Respondit sexaginta. At ille. Et q̄t in tot annis nūglexistis disponere vita vestra: Hō autē peccatis decē dies. Tandē ille an̄ certūm̄ illum pctm̄ exp̄trauit: cum vitā suā valde secularit pegisset. Itē Eccl. xij. Filia

ferua tps z declina a malo. Nota cōserua
 tps zc. Ratio est: qz sic transit qd est irre-
 cuperabile. Omnia alia bona reposita sūt
 amittant/ recuperari possunt: soluz tps ir-
 recuperabile est. Virg. in. r. eneid. Stat
 sua cuiqz dies breue z irreparabile tēpus.
 Omibz est vite. Hoc ergo tps maxime p-
 dit pccm: nō solū pccit: sed cōtra semetipm
 z ptra largitorē repositis/ q est deus: expen-
 dit in vanitatibz z pccis. Ps. Lū accipe
 ro tps/ ego iustitias iudicabo. Ideo facta
 mus consiliū Salomonis dicēris. Quid
 necesse est hoi maiora se querere: cū igno-
 rer quid cōducatur sibi in vtra sua numero
 diez pegrinatōis sue: z tpe qd velut ym-
 bia pccit. Eccl. vii. Sēdo est quietis
 aie prurbatūū. Nunqz em misera anima
 quietat in pctō mortali. Lū em quies sit
 terminus motus: ania aut peccatoris sit sp-
 in pccm motu cū voluntate peccandi: se-
 quit q misera illa ania non possit quiete-
 re. Alia causa. Lū de? habeat aiam quie-
 rare inqntū habet rōnem boni: obiectum
 autē voluntatis z finis anie sit ipse deus.
 Aug. in lib. cōfess. In pncipio fecisti nos
 vne ad te: z inquietū est cor nostrū donec
 requiescat in te. sequit q nunqz ania quie-
 rat: donec sit cū deo seu tendat in deū. Sz
 ania peccatoris est contra deū/ z recedit a
 deo p pccm: qd est auersio a bono incōmu-
 tabili z cōuersio ad bonū cōmutabile. fm
 Aug. sequit q nunqz talis ania habebit
 quietē. Hoc est qd dicit Aug. in lib. pccel.
 Iustitū domine et sic est yr pena sic sibi
 ois inordinat? amor quez hnt peccatores
 cōtra ea q mouēt eos ad peccādū: q amor
 est eis pena. Si volum? ista videre clari?
 discurremus p singula pctā mortalia: z vi-
 debim? penas z amaritudines q ex ipsis
 oriunt. Cōtra aut dulcedines z consolā-
 tiones z quietes q ex virtutibz oppositis
 causant. Primo supbus habēs inordina-
 tū amorē z cupiditatē honoris inquietus
 est: qz sibi videt q oēs despiciāt eū. primo
 yros. scdo filij z alij. qd videt se ab eis non
 tantū reuereri qnarz deberet. Ecce dolor
 z quietis prurbatio. Itē quādo intrat pla-
 team vel quādo transit: si omnes non sur-
 gunt: videt ab eis despici. Itē dicit super-
 bus. Talis fuit capitane? vel vicari? ego
 nō. Ecce dolor. Un? Itido, lib. eibi. Sup

bus inquit dicit? est: qd vult sup videri qz
 est. Qui em vult supgredi/ supbus est. Si
 cut dicit Aug. lib. xiiij. de ciui. dei. q super-
 bia est celsitudinis appetit?. Hic aut a pe-
 titus nunqz poterit latari vel quietari: et
 sō hoc pccm est quietis anie prurbatūū.
 Hoc etiā dicit Aug. xiiij. de ciui. dei. Su-
 perbia puerse imitat deū: odit nāqz consō-
 cijs equalitatē/ sub illo: sed imponere vult
 locijs dñationē suā/ p illo. Ecce dolor et i-
 ordiat? aius/ z inquietudo aie. Cōtra. hūmī-
 les qñ sūt sibi magni honores dicūt. Nō
 nobis dñe nō nobis: s; nomini tuo zc. Ec-
 ce quies mentis z anie. Scdo auarus de
 oibz habet dolorē. Qñ em videt in mensa
 vxorē/ filios/ z famulos bene comedētes/
 dicit. Miser destruc? suz. Et tantū do-
 let q nō sentit delectatōēz cibi vel potus.
 Si videt farinaz immutā/ dicit. Miser
 pdit? sum. Itē Eccl. v. Lūcti dies erūnis
 z doloribz pleni sunt. Itē Sene. in trage-
 dijs. Auaro qd mala opras/ nisi q viuat:
 Si filius currit/ dicit. Miser. qz sōtula
 res frangit. Si dormit/ somniat latrones.
 Si sentit mures: credit fures. Ecce inq-
 ras anie. Hoc est qd dicit Salomon Ec-
 cles. v. Auarus nō implebit pecunia. Et
 q amat diuitias/ nō capiet ex eis fructus.
 Qz yr de Hiero. Auaro tā deest qd habz
 qd nō hz. Un? etiā nō implebit pecunias:
 qz assimilaf inferno p augmentū di. Qua-
 rus est inferno silit. q qntacūqz deuoraue-
 rit/ nūqz de sufficit, sic nec auarus poterit
 satiari. Itē Eccl. ij. Auaro nihil secelest?
 Et postea subdit. Nihil iniqui? q amare
 pecunia. Ecce inordinatus amor. Et sub-
 dit. Hic em z aiam suā venalem hz Tul-
 de offi. li. j. Nihil est tā exigui ai zc. Habz
 q aiam inqerā: z hoc est pprie ppriū auaro:
 q auaritia est qetis anie prurbatio. Econ-
 tra. psona liberalis letat quando videt yr-
 orem z familiā comedētes z dr. Comeda-
 mus z dñs pvidebit nob si seruabim? ei?
 pcepta. Itē ps. Iusti. i. liberales exultent
 in co. dei: z delect. i. le. Itē luxuriosus qntā
 penā hz: qñ est pbi locap? d aliq dōicella
 vl vidua zc. vadit die noctuzqz cū armis z
 magnis piculis. nō pōt comedere nec dor-
 mire: s; vadit sic stule? Un? plus. Nescio
 qd sit amor: nec amor/ serio nodū. Sz scio
 siqz amat/ nescit hēe modū. Et sic i rei ve

De Penitentia

ritate. **Uñ Aug.** O amatores mudi: nō est requies vbi q̄ritis eā: vitā btām queritis in regione mortis. Et si p̄sequit̄ intencū suū, statim dicit: Non: sed cū alia habere maiore delectationē: vel seruabo alius modū vt magis delecter. Quare d̄r p̄bs: q̄ cupiscētia carnalis est infinita: et non habet terminū. **Jo Boet.** Quid de voluptatibus corpoꝝ loquar: quarū appetētia quidē plena anxietatē sarietas penitētie: Nec est m̄trū de nostris iuuenibz fatuus: cū Salomon tam sapiēs p̄ luxuriā fuerit deuictus, et David tā sc̄tus. **Uñ Aug.** i. soliloquioꝝ. Nihil esse censeo q̄ magis ex arte deiciat animū virilē / q̄ blandimēta femine: copotensq; ille conat̄. **Frē Tul.** de senectute. Eū natura siue de n̄bil boy m̄ni mēte p̄stabilē dedit: sc̄tas huic diuino muneri nihil esse magis contrariū q̄ voluptatē. Sed q̄ differētia est inter iuuenē luxuriosuz et senē: Audi Senē, dicentē. Adolecens luxuriosus peccat: senex insanit. Sz peius ē de p̄sona nobili et gradu / n̄ta dignitate. Nā dicit Fulgē. lib. ij. mitologiarū. Quāuis in oibus amor libidinis sit: n̄n̄ deterior euz se honorato miscuerit. Libido em̄ honestatis duz quid expedit nescit: semp̄ est maieftatis p̄raria. **Item Tul.** in Parador. An mihi liber videtur cui mulier impat̄: cui leges imponit. Vocat̄: veniēdū est. Elyct̄: abeundū est. **Vi** natur / extimēscēdū est. An ergo m̄trū: Sz nequissimū seruū / etiā si in amplissima familia nar̄ sit. appellandū puto. Persona aut̄ casta si sit de matrimonio: p̄tencat̄ de sua societate / siue sit iuuenis siue antiqua alba v̄l nigra. Dicit v̄r. Sufficit mihi q̄ vxor mea est. Alij aut̄ qui nō sunt de matrimonio: nō curant nec loquunt̄ de illa materia / et viuūt leti et quieti. **Jo ps.** Requit̄ solari aīa mea. i. in bonis carnalibz. Ergo in quibz: **Rñ.** Demor̄ sui dei et delectat̄ sum. **Frē** inuidus nunq̄ h̄scit / sed sp̄ in tristitia manet: q̄ inuidia nihil aliud est q̄ dolor de bono alteri. **Uñ Grē.** vj. moral. Inuidere nō pot̄: um̄ / nisi eis q̄s in aliq̄ cernimus meliores. **Uñ** dicit p̄bs in. ij. et̄. Inuidebūt tales: quibz sunt aliq̄ siles / aut fm̄ gen̄ / aut fm̄ cognitiōē / vel fm̄ staturā / habitū / aut fm̄ opiniōē. **Uñ** dicit Damasc. Inuidia est tristitia in aliis bonis. **Et p̄bs.** ij. et̄. Quid dolet inuidus: De eo de quo est gaudendū dolet. **Uñ** vider inuidus q̄ alius honorat̄ vel ditat̄: vel est in officio / v̄l in amore p̄cipis: tristat̄ inuidus / et fragit̄ corde. **Uñ** est quidā d̄sus. Inuidus inuidia cōburnit̄ intus et extra. **Uñ** sic diffinit̄ ab Aug. in sermone. Inuidia est dolor: felicitatis alterius. **Frē** Damasc. in sermone. Inuidia est ignis inextinguibilis. **Et** sicut rinea cōsumit̄ vestimenta: sic inuidia eum q̄ zelat̄ cōsumit̄ et rodit. **Porp̄sea** Aug. de ci. dei. Inuidia primū sui mordax est. **Et** Job. i. Paruulū occidit inuidia. Persona autem charitativa nō tristat̄ de bono alteri: sed letat̄ et dicit. **Uñ** p̄serua dec̄ tibi: sz recos dare de me: q̄ sum creatura tua sicut iste. **Et** charitate aut̄ d̄sus illi p̄uidet abundāter. **Jo** ap̄ls ad Gal. v. Fruct̄ autē spirit̄ est: charitas gaudiū: pax et̄. **Gula** etiā sit cū trahit doloz et inq̄rudinē: q̄ gustō sit cōiter potatoꝝ / h̄itq; oculos caritatis uos et tremūt: q̄ vinū ferit nervos. Peccatur aut̄ q̄tuor modis i gula. **Pr̄mo** m̄: cū in cibo hora ordinari r̄pis puenit. **Sec̄do** cū cibis nimis splēdidis p̄parat̄. **Terc̄o** cū sibi plurimū et vltra debitā nature cōmformē q̄ntitatē accipit. **Quarto**: cū nimis ardēt̄ auiditate recipit. **Et** quocūq; capiat̄ gula vno q̄q; istoz modozū: sp̄ est inq̄tudo aīe. **Nā** p̄mo aīe red̄es impeditur q̄n̄ corp̄ aīe debitā horā implet. **Uñ** scribit̄. **Ueb** tibi terra cur̄: rex puer est: et p̄cipies mane comedūt. **Sec̄do** peccat̄ cū cibus splēdidus p̄parat̄. **Nā** ex splēdiditate cibi causat̄ repletio. **Et** vident̄ tales rotā curā h̄ie de corp̄e. **Cōtra** q̄s d̄r. **Quoz** d̄r v̄ter ē. **Uñ** Sen. Palatū tuū famoz exaltet̄: nō sapozes. **Terc̄o** peccat̄ in q̄ntitate excessiua. **Nā** sūt inordinate mortales diuersaz speciez carnes et fereula sub v̄aribz p̄dimētis: et alie mltiformes ciboꝝ maneres: vna grandia et diuersa / ex appetitū illo tracti: q̄z potētā et diuersitatē huius mane nature fragilitas digerere ac iustinare nō pot̄. **Et** sic ex corrupta digestionē in h̄iores corruptos cibaria in corp̄o h̄ialnis trāseūt: ex q̄z dolozes. febres. podagra alieq; infirmitates: eādē ad destructioē vite d̄uent. **Prop̄** q̄ d̄r **Boet.** d̄ p̄so. **Paucis** em̄ m̄m̄isq; nā 2 tēra ē: em̄ factat̄ q̄

fugis agere vel: aut in locū dū: qd infū
 dis fieri aut notū. **Eccī. xvij.** Propter cra
 pulā multi pierūt. Et in multis electis erit
 infirmitas. Quarto peccat: qn̄ nimis ar
 dent audire recipi: p̄tra qd. **Eccī. xxx**
vij. Noli esse avid⁹ in omī epulatiōe: nec
 te effundas sup oēm escam. Exempluz de
 Elau. Quī p̄pter scutellā lenticularū: p̄
 mogenturā vedidit. Ideo hoc petm̄ oī
 no abiciendū est. Item tracund⁹ etiā tra
 bit secū penā: qn̄ trīstīat de aliqua iniurta:
 z est cū desiderio vindicte: z semp cū dolo
 rez: in q̄tudinē cogitationis circa vindic
 tā: dūcēdo. Tu facis sic z sic zc. Qui scri
 psit hunc libru: legit in quodā sermone all
 qua scripta manu p̄pria: donec mēorie pat
 tris nostrī: frat̄s Petri: de hieremia: qui
 dixit: q̄ viderat quidā hoīem: q̄ dixit eidez
 frī Petro: q̄ nō poterat comedere: nec bibe
 re: nec dormire: nisi numeret vindictam
 de inimico. Et tandē interfecit eū cūz suo
 mat̄o piculo. **Eccē dolor: z inq̄tudo.** Et
 postq̄ tracund⁹ cepit vindictā: timet ami
 cos z p̄ sanguineos illi. Si capis suspen
 dit. Si fugit bannit⁹: z p̄dit sua bona. **3o**
Senē. Ira in temeritate prona est: z dūz
 periculū vult inferre: nō cauet. Cōtra hō
 pacifi⁹ dicit. Vos iniuriā mibi fecistis.
 Et ego recipere possē vindictā. **3o** par
 co vobis: vt de⁹ mibi parcat. **3do** Lu. xij
 In patientia vestra possidebit⁹ zc. Accidit
 oīs etiā trahit secū penā: z a diabolo cri
 bulat⁹: z tentat⁹: Ideo Hiero. Semp ali
 quid boni facito: vt diabolus inueniat te
 occupatū. Cōtra. Dulciter q̄ nolunt la
 borare in domo: sed dicunt: vir me⁹ habet
 ancillas. Et sic stant ociose: z p̄sequens
 tentare: z deuicte. Homo ad laborē nasci
 tur: z auis ad volandū. **Job. v.** Cōtra: dī
 homini laborioso. Quod p̄t manus tua:
 instanter opare. **Eccī. vlti. c.** Ecce quō pec
 cator: p̄rubarat a peccis: z inquerat. Ideo
Sal. lviij. Cor imp̄h sicut mare feruens: qd
 q̄scere non p̄t zc. **¶ Tertio** petm̄ est pe
 ne eterne obligatiū. **Ro. vj.** Stipendia
 peccati mors: sc̄z t̄p̄alis z et̄nalis. **Apoc. xij.**
 cidis: z fornicatorib⁹: z venefic⁹: z idolatr⁹
 et oībz mēdātib⁹: pars illoz erit in stagno
 ardenti igne z sulphure: qd est mors sc̄da
 Nota q̄to ḡnā peccōz: q̄ maxie hodie re

gnāt in m̄do. **¶ Prīmū** cū dicit timidis.
 Timidi sūt: q̄ timore intulso nō audēt bo
 nā vitam incipere: vel inceptā cōtinuare:
 dūcti timore: aut detractōis: aut q̄ timor
 nō posse sustinere p̄niam. Sic est q̄ timor
 re nō displicēdi alicui: aliqd̄ iniuste facti.
 Sicut sunt iudices in sentētia p̄ferenda.
 Dedit q̄ nō dicit infirmis: vt p̄ticeat:
 timētes ne displiceant infirmis: p̄tra. ca.
 Luz infirmitas. de peni. z remis. **¶ Notarij**
 dicātes p̄tractus vsurarios: artifices in
 diebus festiuis laborātes: ne displiceant
 alijs. Sicut sunt barbitonfores: q̄ radunt
 barbas in dñicis z festiuitatib⁹: z siml̄ in
 alijs p̄tra quos. Illiē trepidauerūt timo
 re: vbi non erat timor. **Ps. xij.** **¶ Scdm̄**
 z incredulis: sic sunt iudei: saraceni: theu
 cri: tartari: z etiā heretici: z falsi ch̄tiani:
 q̄ dubitāt de aliquo fidel articulo: q̄ dubi
 in fide infidelis est: vt de rex. in. c. j. de be
 retic⁹. **¶ Tertū** et execrat⁹. i. abhominā
 bilib⁹ faciētib⁹ peccā p̄tra naturā: vt est oīs
 modus luxurie: p̄ que nō potest sequi ges
 neratio: sicut sunt mollicies: sodomia: p̄
 fertim cū yrore: q̄ graui⁹ alijs sodomis:
 z etiā bestialitas. Talia em̄ peccā sunt illa
 p̄pter que venit ira dei in filios diffidētie.
 de vira z honesta. clerico. Et de excessib⁹
 p̄tela. cler. z in auren. vt nō luxu. p̄tra na
 turā. **Col. vj.** Tales etiam de iure ciuili
 vltio supplicio. i. morte puniri debēt: vt dī
 cif in dicto autētico. z. **L. d. adulte. l. Cū**
 vīr nubit in feminā. **¶ Quartū** z homici
 dis: mon intelligit de iudicib⁹ p̄demnant
 bus malefactores ad mortē: q̄ tales non
 peccat: sed merent⁹: nec p̄prie dicunt homi
 cide: sed de illis q̄ occidunt ex vindicta: s̄
 ne iniuste. Sub hoc crimine p̄tinent etiā
 q̄ detrahunt alijs. Item q̄ odiūt primos.
 Hoc em̄ triplici mō dicit homicidiū. vñd
 dicit **Hemes** z habet in decret⁹. de pe. vi.
j. Homicidiōz tria ḡnā dicebat esse bea
 tus Petr⁹: z penā eoz parilē fore dicebat
 Sicut em̄ homicidas iterfectores frat̄z:
 ita detractores eozum: eosq̄ odientes ho
 micidas esse māifestabat: z qui occiderit
 z q̄ odit frat̄e suū: z q̄ detrahit ei pariter
 homicida esse demonstrat. **Frē. j.** **3o.** Quis
 odit frat̄e suū homicida est. **¶ Quintuz**
 z fornicatorib⁹. Nota hic p̄tra illos q̄ oīs
 cū: q̄ inser solutū z solutā. nō fit peccatū

De penitentia

quæ errorem reprobat iste textus: quia noie fornicationis intelligit accus luxurie inter soluta et soluta. Et si dicat cui fit iniuria si plerunt ad iniuriam. Respon. dicendo: sicut fit iniuria regi/siquis fornicet cum filia eius licet volere. Nec obstat quod in decalogo sola mechia. i. adulterium prohiberi videtur: quia sub noie mechie/intelligit omnis illicitus peccatus: ut dicit Aug. et Hieron. Et tota ecclesia hoc vult: ut probat. xxxij. q. iij. De retriis: r. q. v. Non mechaberis.

Sertus veneficis. i. veneni facientibus aut dantibus: sic sunt mulieres: que recipiunt veneni ut faciant abortum. Item que dant. Nota de illa muliere: que comperies filiam suam: que erat monialis fore gravidam peccati filie que daret sibi porationem: ut abortiret: mal de die et poratione qua occideret: et sic mortua est. h. matre serio faciente: et hoc reulit mibi ipsa mal. **S**eptimum idolatris: idolatre sunt divini et sortilegi: que confundunt in demonibus: et eos magis que deum venerant et adorant: potest etiam dici que idolatre sunt omnes avaritiam: fures: raptores: simoniaci: quoque deus est mundus. Propterea apostolus vocat avaritiam servitutem idolorum. Eph. v. Hoc scitote intelligentes: quod omnis fornicator aut imundus: aut avarus: que est idolorum servitus non habet hereditatem in regno christi et dei. **O**ctavo et oibus mendacibus: non loquitur de mendacio officioso vel isocoso: quia talia mendacia non sunt mortalia: nisi addatur iuramentum: quia tunc esset perjurium: et perjurium quod mortale: etiam si pro salute alterius fiat: quia: ut dicit Aug. Nemo ad salutem adducendus est opulente mendacis officioso: vel scilicet perjurio: talium ergo omnium peccatorum pars est stagno ardenti igne: et sulphure: que est mors scilicet a respectu prime: que est mors corporalis: que est a respectu prime: que est mors spiritualis: que est per unum gratie gratie faciens: que per unum agite etc.

De acerbitate pene: ubi agit de penis debitis peccato. Ser. II.

Dicitur etc. Supra quatuor primis sermonibus dictum est de octavo mortuo vos ad penam provocante: videlicet de peccati malignitate. Hodo sequitur predicare de nono mortuo: quod est pena acerbitas.

Ubi agit de penis peccato debitis post hanc vitam: et loquitur de peccato impentente/aut debetur infernus. Salvetur homo etc. **P**ro fundamento sermonis que est de acerbitate pene peccati debite in inferno. **Q**ueritur ubi dantur cruciabunt perpetuo quatuor elementis. Arguitur quod non ab illis non affliguntur simul/que habet actiones contrarias/et contraria non possunt esse in eodem saltu in complementis suis: nec alternantur: quia afflictio per ignem solatorum est transferri in aquam/ergo dantur non cruciabunt simul quatuor elementis. **I**n oppositum. **P**s. Ignis sulphur et spiritus procellarum pars calidus eorum: ergo affliguntur aqua et terra scilicet que significat per sulphur et aere procellas/que dicitur spiritus rempehar/et affligantur per aquam per Sap. v. Sceleres in illos aqua maris/et flumina percurrunt duntaxat. per testimonium ergo dantur cruciabunt perpetuo quatuor elementis. et sic quomodo manent per unumque pre dubia. Ad questionem respondendum est: sicut Rich. de media villa sup. ij. sen. di. xliij. arti. ij. q. x. que dantur non tantum affliguntur ab igne: sed etiam ab aliis elementis cuius ratio est. Nam habet Sap. ij. que peccat quis per hoc et torquet dolimines vero reprobi per quatuor elementa peccaverunt/in quantum peccaverunt in compositis compositis ex quatuor elementis et in quantum inordinare dixerunt elementa neque solam secundum aliquos punientur ab elementis: sed etiam corporum celestium influentia puniunt eos. iustum enim est: ut quod rebelles fuerunt creatori/que omnis creatura transiens eis in ultione: iuxta illud Sap. v. armavit vir creaturam ad ultionem inimicorum: quia tamen ignis et aqua ex sui natura magis sunt afflictiva quam aer et terra. **I**tem magis fit mentio in cruciatu eorum de igne et aqua quam de terra et aere. Quia ignis magis est actus quam aqua: ideo sub nomine ignis omnes comprehendit omnem penam quam a rebus corporeis patiantur/ut cum dicitur Bar. i. v. Item malicia est in igne eternum: que aut illi qui sunt in purgatorio puniuntur/ut purgantur per ignem ante purgatorium: ideo videtur aliquibus que ante in purgatorio a nullo alio elemento nisi ab igne puniuntur. **A**d argumentum quod de quibus damnato/que ad nihil calidum

transfer ab aquis niviuz: qd' verbu sonare videt damnatos puniri a frigido z calido alternatim: nec tamē erit aliqua mitigatio nisi p' allud: q' p' virtute diuina supnaturalis fiet: vt in eodē instāti cesset tora afflictio q' fuit a calido: z introducat cōpleta afflictio a frigido: ita vt nec successeuina recedente alia successeuine adueniet: ne igit ad tales penas tollerādas eamus penitentia agam? ad quaz faciendā nos exhorant p'ba p'assumpta: z sic de alijs.

Pro declaratiōe materie predicande. Notandū q' cōis snia r'beologoz p' fidem catholica approbata est: q' aia p'ctōris in inferno duas penas patitur in generali.

Prima est pena dāni: q' p'stitit in priuatione diuine visionis.

Secda est pena sensus: q' p'stitit in expletia alicui? nociui. Et de vtraq' pena p'bas ista conclusio triplici medio: viz. Rōne. Auctoritate: z Exemplo.

Prima rō sumit a culpe z pene cōmenturatiōe. Secda sumit a p'emiū z pene cōparatiōe. seu p'portione. Tertia a timorē incussione. Quarta a creature inordinata fructiōe.

Prima rō ratio sumit a culpe z pene cōmenturatiōe: q' op'et q' pena cōmenturatur culpe. Et a. xvij. In mēsurā p'ra mēsurā: cū ablecta fuerit: iudicabo eā. Nota in mēsurā: scz pene p'ra mēsurā scz culpe: n' ablecta fuerit. s. aia a corpe: q' aut nō est iudiciū in hac vita: q' nec mali p'digne puniunt: nec boni p'miant: q' adus q' iustitia cōuertat in iudiciū. Heb. ix. Statutū est oib' hoib' semel mori: z post h' iudiciū. Constat aut' q' p'ctōr duo incōueniētia facit peccādo mortalit'. Primo q' dēq' auerit se ab vltimo fine: q' est deus. Secdo q' cōuertit se in ordinare ad creaturā: q' frui eā: cū tñ vti deberet ea: vt dicit Aug. in li. de doctrina christiana. Tñ alibi dicit Aug. q' p'ctm mortale est sp'cto incōmutabil' bono: bonis cōmutabilib' adherere: vt nō. s. ar. ij. f. mone. ij. pre. ij. Cōueniens est igit q' aia duplici p'uiat. Primo in p'uatione vltimi finis. s. dei. Secdo p' reale passiōe a creaturā iuxta illd. Sal. p'c. x. Per q' quis peccat: p' hoc z torquetur. Prima pena s' dāni. Secda vero sensus. Ille dicit de eo q' offēdit regē: q' nō solum meret pati p'ecutionē ab eo: z et' p'ra p'uiat. sed etiā a vasillis ei'. Propterea dicit

Sap. xvj. Creatura em tibi factori defuit ens exardescit in tormentū aduersus inuictos. Itē eisdē. v. Pugnabit cū illo orbis frax p'ra insensatos. Tñ dicit Hugo. d. s. victo. Iustus est cōsonūq' rōi z iustitie: vt aia q' se spōre vltimoz reb' subiecit in cultu: deo iudicāte eisdem subiecta in pena.

Secda rō sumit a similitudine: seu cōparatiōe pene ad p'emiū: z est talis. Sic ei recte agētib' debet gl'ia: sic puerse agētib' debet pena. Sed recte agētes gloriabūt. z gaudebūt nō solū de vltio fine. i. de deo sed etiā de his q' sūt ad finē. i. de creaturā. ps. Delectasti me dñe i fac. tua: z in op'e. ma. tua. exul. Ergo z puerse agētes nō solū puniet p' p'uationē vltimi finis: s' etiā p' sensibile dolozem: eis a creaturā illatū: z sic idē q' p'.

Tertia rō sumit a timorē incussione: q' est: q' pene inferunt p' culpis: vt. s. timore penaz hoies a p'ctis retrahāf. Tñ dicit Zeno. lib. ethimologiaz. Et in deo cre. iij. di. Facte sūt aut' leges vt eaz mētū hūana coherceat audacia: turaq' fit in ter ip'obos innocētia: z i sp'is ip'obis formidato supplicio refrenet audacia: z nocēdi factas. hec ille. l. j. s. j. ff. d. insti. z iure. ibi dicit. Bonos nō solū metu penaz: veruz p'mtoz q' exhoritatiōe efficere cupientes. Et dicit i eplis. O derūt peccare mali formidare pene. Null' aut' timet amittēre id qd' nō d'siderat adipisci. Qui aut' hñc voluntatē auerit ab vltio fine: nō timet excludi ab illo: q' mag' timet p'dere nūmūz q' deū. Non s' p' exclusiōe ab vltio fine: a peccādo reuocaret. Ergo op'et peccātib' aliā penā adhiberi quā peccātes timeāt: z h' est exp'ientia altent' nociui: q' dicit pena tēsus: z sic idem.

Quarta rō sumit a creature inordinata fructiōe: q' siq' eo qd' ē ad finē inordinate vtit: nō solū p'uarur fine: sed etiā altud nocuētū incurrit: vt p'z in cibo inordinate sumpto: q' nō solū firmitatē nō p'fert: sed etiā egritudine inducit. Qui aut' in reb' finē p'stituit: eis nō vtit: s' m q' dicit referēdo. s. ad vltimū finē. Nō s' solū dicit puniri p' hoc q' b'itudine careat: s' etiā p' hoc q' aliqd' nocuētū ab ip'is exp'ertatur. has duas vltimas rōnes ponit Tho. in. ij. cōtra gētilēs. c. cxij. Et sic patet primū remediū. Auctoritates plures habētur. Prima in veteri testamēto. ps. Puer sup peccatores laqueos ignis:

De penitentia

Sulphur & spūs pcellarū: pars calicē eoz.
Item in nouo. **Mat. xv.** Discedite a me
maledicti in igne eternū &c. **Dulce** etiā
auctoritates patebūt infra in pcessu hmo/
nis. **Uñ** sup illud verbū. ps. **Hor** dñi in/
tercidentis flāmas ignis: dicit **Basilius:**
q̄ in fine ignis et alia elemēta diuidēt.
Et quicqd̄ est in eis ferulentū & penosum: deicen
det ad infernū ad penaz dānatōz. **Et** ita
feces olim creaturaz in infernū colligent:
ex qb̄ intollerabilis fetor emanabit in pe
nā dānatōz. **Et** sic p̄z fm mediū. **¶** **Ex**
empla habem⁹ in diuīte epulone: q̄ dicit
se cruciari in flāma. **Lu. xvj.** Pater **Abra**
am mitte **Lazarū:** vt intringat extremū di
gitū suū in aqua: vt re. lin. q̄ cru. in hac flā/
mā. **Item** in vitis patrum legit⁹: q̄ abbas
Wachari⁹ ambulans p heremū inuenit
caput hoīs siue caluitiū: q̄ cuz tangeret
tū virga: & inq̄reret quis naz fuisset: respō
dit q̄ fuerat sacerdos gentilitiū: & quantuz
distabat celū a terra: tantū habebat de ig
ne sup caput suū & sub pedib⁹ eius. **Et** ta
men sub eo erāt mali ch̄riani: q̄ dei mādā
ta p̄tempserant: & ei⁹ beneficia vilipende/
rant. **Et** sic p̄z ergo trib⁹ medijs approba
ta: cōmunis sc̄ia theologoz in principio
posita. **His** ḡ suppositis omittendo hodie
p̄dicare de pena dāni: videam⁹ solūmodo
de pena sensus: q̄ p̄cōrib⁹ impēnitētib⁹
debet. **Quāuis** ḡ mltiplex pena sensus in
sacra sc̄ptura legat⁹: possum⁹ tamē illas ad
octo reducere: q̄ infra scriptis s̄ib⁹ cōti
nent. **Sicut** legit⁹ in legēda beati **Joānis**
euāgeliste. **Termes** & tenebre flagellum:
frigus: & ignis. **Demonis** aspect⁹: scelerū
p̄fusio luce. **¶** **Primo** ḡ pena sensus dā/
natōz est h̄mis corrosio. De hac pena d̄
sc̄ptura. **Eccl. vlt.** **Termes** eoz nō moriet
tur. In inferno nāq̄ vermes inmortales cre
dēt⁹ sūt: q̄ carnes impioz sine fine corro
dent. **Uñ** **Judith. xvj.** Dabit ignē & veri
mes in carnes eoz. **Itē** **Eccl. vj.** **Uñ** d̄
ita carnis impij ignis & vermis. **An** autē
iste vermes intelligant spūales: vt corpā/
les. **Vide** **Tho. in. liij.** p̄tra genti. c. xix. in
fine. **Et** in. liij. sen. di. l. ar. ij. q. ij. **Et** sc̄pt̄
d̄nica. **xx.** post festum trinitat⁹ h̄mone: qui
suscipit ligatis manib⁹ & pedibus &c. **Et**

si spiritali intelligamus vermes nō est
aliud h̄mis: ḡ p̄cientie mortis: q̄ dicitur
vermis inq̄tum orit⁹ ex putredine pat⁹: et
aiam affligit pungendo. **Im** **Tho. in. liij.**
sen. di. vbi. s. **Si** autē intelligam⁹ corpā/
q̄ in inferno sit vermis: h̄ erit ex vitia po
tētia in vltionē iustā dānatōz: vt sicut in
hac vitā de vermib⁹ delectati sunt. **Id** de re
bus corruptioni subiect⁹: q̄b⁹ marie p̄fica
tur in luxuriosis: q̄ delectat⁹ de carne: q̄ in
vermē cōuertit⁹: p̄ter q̄b⁹ dicit⁹. **Job. xliij.**
Dulcedo illi⁹ vermis. **Sic** & vermes pati
tunt⁹ in penā: iuxta illud. **Eccl. xliij.** **Subi**
ter te sternet tinea: & operimētū tuū erit
vermes. **Nota** hic exemplū de illo sc̄dola
re bononie studentī: q̄ erat valde delicat⁹
cui cum sup̄ior cōuent⁹ nostri diceret⁹:
dānat⁹ in inferno haberēt cubile de tineā:
& h̄mib⁹ allegās sc̄pturē auctoritatē **Eccl.**
Alleg plurimos dies cogitans vitia il
li⁹ lecti: nunq̄ potuit auferre a mente sua
cogitationē istā: ado q̄ tandē timore illo
duct⁹ reliquit mundū: & effect⁹ est frater
ordinis nostri. **Attendā** igit⁹ ad hec illud
sunt ita delicati: q̄ nō possunt pati pulice
i lecto. **Et** p̄ter hoc timet reuolare & alia
penitētia opa facere. **Quomō** ergo po
terunt vermes infernales: ceteralq̄ sens
biles penas pati eternalit⁹. **¶** **Sc̄da** pena
est tenebray p̄fusio: dñi d̄t et tenebre. **Sūt**
em⁹ in inferno & tenebre densissimē: & obli
uitas mirabilis lōge maior: ḡ fuerūt tene
bre q̄s imisit dñs in egypto i flagellū p̄ba
raonis: p̄ manū moysi: de qb⁹ legit⁹. **Eccl.**
Facte sunt tenebre horribiles in vniuersa
tra egypti trib⁹ dieb⁹: memo vidit frem⁹ suū
nec mouit se de loco in q̄ erat. **Quanto** ḡ
maiores erūt tenebre dare: a deo in flagē
lū dānatōz in inferno: **Rō** autē h̄ari teneb
bray est duplex: vna est physica & natural
altera est theologica & spūalis. **¶** **Prima**
rō natural est: q̄ infern⁹ est in centro terre
vt dicit⁹ doc. in. liij. sen. di. xliij. **Et** **Greg.**
in. liij. dialog. **Et** ideo locus ille est manē
remot⁹ a luce solis: & lune: & stellarū: & etiā
lux occupabit a mole terre: q̄ e corp⁹ grol
luz & opacū. **¶** **Sc̄da** rō theologica. **Rel**
probi in hac vita p̄posita sibi luce gr̄e: elec
gerūt mag⁹ tenebras ḡ luce: h̄bi gr̄a. **Rel**
posuit tibi de⁹ luce h̄ulitatis: & tu eligi
mag⁹ tenebras sup̄bie & vanitat⁹: q̄ genit⁹

bonores dignitates / z officia zc. Item p
 possit tibi lucē castitas; z tu eligis tene
 bias luxurie z carnalitates; z tu eligis ma
 gis obsecrationē avaritie z cupiditatem; z
 sic de singul' peccatis. ps. Nescierūt: neq; itel/
 lerūt in tenebris ambulār. Ideo dignū
 iustū et rōn' psonum est: vt puenit ex ne
 cessitate luce in penā: quā pempterūt ex
 voluntate in culpā. Et ideo tenebrarū calli
 gine eternalit' puniunt. Ideo dicit dñs.
 Dar. xxi. Ligatis manib; z pedib; mit
 tite euz in tenebras exteriores. Nota q; re
 nebre infernales. dicunt exteriores mlti/
 plici rōne. Prio vt notes differētia cul
 pe z pene. Culpa nāq; est tenebra interi/
 or: sicut de reprobis legit. Job. xi. Omnes
 tenebre abscondite sūt in oculis ei'. Sed pe
 na infernalis. dicit tenebra exterior; exteri/
 vici supuenies. ¶ Secōdo dicunt tenebre
 exteriores: q̄t extra naturā mētis: z extra
 limites rōnis existentes. duz p̄p̄ā lucem
 rōnis naturalis p̄tōres relinquit. Boe.
 de cōso. Hec q̄ p̄cipiti merita p̄fūdo mēs
 hebet; z p̄p̄ā luce relicta: tendit in exteri/
 nas tenebras. ¶ Tertio dicunt exteri
 ores: quasi extra terminū z finem: q; p̄p̄e
 tue sunt: iuxta illud. ps. Innotabit vsq; in p̄
 genes patrū suorū. z vsq; in eternū nō vi/
 debit lumē. supple p̄tōres impenitēs. Non
 patrū suorū. i. demonū; q̄ sūt patres repro/
 borū: iuxta illud. Jo. viij. Vos ex patre dia
 bolo estis. ¶ Quarto dicunt exteriores:
 q̄t extra experientā hoim. Null' em̄ ho/
 minū in hac vita p̄sentī expertus est siles
 tenebras. Nā z tenebre egypti modice su
 erūt respectu istarū: vt supra dictum est.
 ¶ Quinto dicunt exteriores: quasi extra
 misericordiam dei. Nam extra ambitū diuine
 misericordie vident. Quia em̄ ipenitētes
 q̄n̄ p̄p̄uerūt misericordiam dei: nequi nolue
 rūt: iustum est. vt nunc q̄n̄ illā volūt: non
 p̄sequatur. Prover. xi. Dorsus hoie im/
 pio nulla erit vltra spes. ps. Dilertit ma/
 ledictionē z ve. et et no. b̄ndictionē z elo.
 ab eo: z induit male dictionē zc. ¶ Sex/
 to dicunt exteriores. i. extreme. i. martime
 nos nō est exterior tenebra: neq; em̄ est ex
 tra oēm lucē existentes. Nox em̄ est ex
 tra oēm lucē: quā illustrat sidera: z cui suc
 cedat lux diei. Illas vero tenebras infer/
 nales: nlla lux illuminat. Nā dicit terra

tenebrosa. i. tenebr' plena: z opra mortis
 calligine. Job. x. In t̄n̄. lib. vi. Ibant
 obicuri sola sub nocte p̄ ymbrae. ¶ Ter/
 tia pena est flagellū: quo p̄tinue flagella
 bunt z flagellant a demonib;: ita q; nūq;
 habebūt requiē vni' momēti i spatio mil
 le millū annoz. Hiere. xvi. Seruiter; dñs
 alienis; q; nō dabūt requiē die ac nocte: s;
 post resurrectionē corpoz flagellabūt vi/
 dendo demones zc. Hec reserua ad dicen
 dū. j. pre. vi. Sicut p̄t; Esa. lxx. Ubi cōs
 minās deus peccatorib; p̄ os Esa. p̄bere
 sic ait. Pro eo q; vocauit z nō respondistis
 locut' sum et nō audistis: z faciebat; ma/
 lū in oculis meis: q; nolui elegistis. Propt'
 hoc dicit dñs de' ecce serui mei comedēt
 et vos esurietis. Ecce serui mei b̄ bent: et
 vos sitietis zc. Quanta aut' sit ibi sitis: z
 quanta refrigerij penuria: p̄t; i diuine epu/
 lone: q; tot annoz curricula p̄erijt guttam
 aque: z temp' p̄ter vsq; ad diem iudicij: z
 nunq; habuit: nec habere poterit. Lu. xvi.
 Itē p̄tinue flagellabūtur metu' egestate/
 pauperie/ infirmitatib; senectute/ et omni
 miseria postq; corpora re iument' ita tñ q;
 nō deficiēt: sed erit mors sine morte: z de/
 sectus sine defectu: z finis sine fine: vt de
 Reg. in. iij. dialog. Et in. ix. lib. moralitū
 Nō tñ intelligas; q; corpa dānatoz resur/
 gant in etate senili: q; omes electi z repro
 bi resurgent in etate iuuenili: iuxta illud.
 Eph. iij. Donec occurrā? oēs in virtuz
 p̄fectum in mensuraz etatis plenitudinis
 ebū. Et nota. Tho. in. iij. sen. et. vi. xliij.
 q. j. ar. iij. Quod ergo hic dicit: q; flagella
 tur senectute: intellige nō quantū ad etatē
 tem: sed quantū ad labores et passiones
 q; infert senect' hūano corpori. ¶ Quar
 ta pena est frigus. Et hec tangit: cū dicit.
 Dar. xxi. Ibi erit flet' et stridor dentū
 Stridor em̄ dentū causat a frigore infer/
 nali. Vñ fm̄ Ser. infern' dicit tartarus
 a tremore frigoris: qd̄ est apd̄ inferos. vñ
 dicit Job. xxiij. Ad nimū calozē transi
 būt ab aquis nivū. Causabit etiā ille str/
 dor dentū a nimia indignatōe/ z furia mē
 tis p̄tra deū: et p̄tra seiplos z p̄tra illata
 tormēta. Propter h̄ semp' erūt in dolore et
 tremore. Esa. lxx. Ecce serui mei letabunt
 z vos p̄fundemini. Ecce serui mei lauda
 bunt p̄re exultationē cordis: et vos clama

De Penitentia

bis p dolore cordis: z pre tristione spūs
vulabiz. **U**ñ ppter h ip blaspheamā dā-
nati deū z scōs ei⁹. Apoē. xvij. Lōmādu
cauerūt linguas suas p dolore: z blasphe-
mauerūt deū cels p doloribz et vulneribz
suis. **Q**uinta pena est ignis. Luc. xvj.
Crucior in hac flāma. **P**ar. xv. Tre ma-
ledicti in ignē eternū: q parat⁹ ē diabo: z
angel suis. Quō aut ille ignis agar i aias
separatas: z quō in corpus dātoroz post
resurrectionē. **V**ide in smonibz d pēro in
gñe ar. iij. fmo. viij. In introitu. **E**t in ser-
monibz de receptaculis aniaz fmoē. xij.
Sed hic est dubitatio: cū in inferno sit ig-
nis /vr dicitur est: flāma aut ignis illūinat:
tre q dicitur est. s. q sunt in inferno tenebret:
Respō. q fm sententiā. **G**reg. ix. li. moral.
Illa vltix flāma vltioz peremationē bz:
sed lumē nō habet dicente ps. **S**upceci
dit ignis: z nō viderit solē: q illos qd ge-
hēne flāma deuorat a visōe veri luminis
cecar: de tñ tñi **G**reg. **V**d ille ignis q dā-
natis ad solationē nō lucet: vr magz tor-
queatur: ad illud lucet qrenus ex visōe
mutua amplē crucient. **U**ñ dē **L**ho. in
iij. sen. **V**d in inferno: hoc modo debz esse
loc⁹ dispositus ad videndū fm lucē z tene-
bras: q nihil tñi pspicue videat: sed soluz
modo sub qdaz vmbrositate videant illa:
q afflictionē cordi ingerere possunt. **U**ñ
simplr loquēdo: locus est tenebrosus: sed
tñ ex diuina dispositionē: est tñ aliqd lu-
minis qrtum sufficit ad videndū illa: que
aiam corqre pnt. **A**d hoc satisfactē natu-
ralis situs loci: q in terre medio vbi infer-
tus z turbidus: z qñ furiosus. **L**ho. **A**d
sdē facit q dē **J**sidus⁹ in. j. li. d sum. bono
vbi sic at. **I**gnis gebēne lucebit miseris
ad augmentū pene /vr videant vñ doleat
z nō lucebit ad solationē: ne videat: vñ
gaudeant. **S**exta pena est demonis a-
spectus. **S**icut autē ex visōe dei sequit⁹
maxia z in effabilis delectatio in aia brā:
z ex eadē visōe psequit ania esse bonuz:
suxta illd. **E**xo. xxxij. **O**stendā tibi omē
bonū sic ex visōe diaboli psequit max
mus horror et mirabil⁹ pena. **U**ñ legit⁹: q
fuit qdā scōs monach⁹: q in ecclia qndaz
demoniacū inuenies corā omibz demone
adurauit: vr corāz altantily oib⁹ diceret
de eterne pene magnitudine qd sentiret.
Qui demon coact⁹ ait. **E**t qd hoc qd q
ris ybis expmire posset: **N**am vr d immu-
meris pennis raceaz qd miser peccatoroz
passuri sunt: tanta soluz est pena i visōne
luciferi: q si possibile esset mibi cor⁹ bte
ac in oriente psterē: totusq mūdus arde-
ret: z flāmis exurentibz plen⁹ esset / potius
ab oriente vsq ad solis occaluz p medius
flāme vorantē eligerē ptransire: vr
luciferi factē declinare. **I**s dicit. **J**ob. xx.
Vadent z veniet sup eū horribiles / de-
mones. **E**t nota q in oibus scōs dānat
Pumo in visu p demonuz / punitē.
aspertū / vr dicitum est supra.
Secdo in auditu: per lamenta et stertus
damnatorum.
Tertio in odoratu: per fetorem rō. **V**d
de supra: in introitu: in auctoritate balli.
Quarto in gustu / tum p siccitē cau-
saram ab igne: ppter qd dures epulo poto
bar refrigerari in lingua: p gutrā a. **L**ho.
xvj. **T**um etiā ppter in und istmū liquoz
re: q ora dātoroz replebunt. **T**um etiā
ppter fame z sitim: vr dicit sup pre. ij. **I**n
tactu ppter ignem. **S**eptima pena est
scelerū pfulio in inferno aut gñis se ordo
in penis / ex pre diuine iustitie inferentis:
q omnia pstituit in pondere: nūero: z men-
sura / tñ ex prepoz dātoroz null⁹ ordo ē:
sed omnis pfulio. **J**ob. x. **T**ibi nullus ordo
sed sempitern⁹ horoz i habitat. **E**t p
lectu dicit⁹ nota / q qdruplex ordo est: vr
a deo hoibus. **E**st etiā prim⁹ ordo leg⁹
diuinalis. **S**ecus est ordo rōnis naturalis
Tertius est ordo leg⁹ diuinalis. **Q**uart⁹
est ordo gre spūalis. **E**t qibet istoz ordi-
nū est puerius in futuro dānatis. **P**ri-
mus ordo legis diuinalis puerit in eo
qz nec diligūt deū: nec honozā: qñimo ip-
sm blaspheamā. **A**poē. xvij. **L**ōmādu
uerūt linguas suas: z blasphemauerūt no-
men dei. **E**t ex hac blaspheamā nō dōne-
rent: qz nō sunt in statu merēdi: nec dōne-
rent: sed pot⁹ ppter ad penā spoz: vr no-
tat **L**ho. ij. q. xij. ar. iij. ad fz. **E**t vide
qd scripsi in smonibz de qrenoz receptaculo
lis aiaz. **S**ermōe. ij. **T**ibi agit de penis
inferni in spēali pre. iij. **S**ecus ordo rō-
nis natural⁹ etiā puerit in dānatis: qz pnt
nō amigē illuz: nec qd uero. **Q**uinto in

maris odio se habet. Et h est regulare q
 quaro fuit interio: amor in hac vita: tan
 to ibi est incertus odium. Sic per in exēplo
 vitarū cuiusdā de q scripti in pdictio ser
 mone: pre. iij. Tertius ordo legis hāa
 ne: etia puerit in dānatis: cui pcepta sūt
 tria: scz honeste viuere/ aliā nō ledere: ius
 suū ynicuiqz tribuere. In istis. de iust. z iu
 re. in pan. z. l. iustitia. s. lictis. ff. eo. ti. z in
 pbemo decretalū. Ibi em nlla honestas
 est: imo omis idoneitas: z pueritas. Itē
 ibi dicitur se inuicē in qctum possunt: z p se
 quent nō reddunt debitū amorē sibypsis:
 qui glibet tenet reddere. primo suo. Ro.
 m. Reddere oibus debita. Et infra. Ne
 mini qdē debeas: nisi yr inuicē diligatis
 Semp etiā peccare desiderat/ z nihil bo
 ni meritorij pnt velle: vel opari/ qd nota.
 Bar. xij. Ligatis ma. z pe. mittite eū in
 re. et. Per pedes notat volūtas p manus
 fo opatio. Tertius istoz ligat triplici vñ
 culo. Prio ligat vinculo culpe pterite. vñ
 vñ. h. vj. Quid z supremo cū lumie vi
 ta religit: Non tñ oē malū mifer: nec fun
 dit: oēs corpe excedūt pestes zc. Ergo
 exercens penit. veterūqz maloz. Suppli
 cia expēdūt. Scdo ligat vinculo obfina
 ti. p. l. i. q. d. Eccl. i. Ad cūqz pōr fa
 cere man: tua: instant opare: qz nec opus
 nec ratio/ nec sapientia/ nec scientia erunt
 apd inferos: q tu pparas. Tertio vinculo
 pene: quā sp cupit fugere nec pnt. Quid
 leg. in lib. de cōst. In eternū nō obtrine
 bāt: nūqz ipsam grām habebāt: sic nec in
 hac vita hie curauerūt. Eccl. xj. Si cecid
 derit lignū ad austrū: vñ ad aqilonē in qctū
 q loco ceciderit: ibi erit. Itē Greg. i. vial.
 Et in de. r. xv. vi. Qualis hic qdē egre
 dit: real iudicio pntat. Octaua pena
 est lucē. Bar. xij. Ibi erit hōr/ z stridor
 dentū. Tho. i. iij. di. l. q. ar. iij. q. iij. In
 fieri corpali duo inueniūt: quoz vnus est
 lachrymarū resolutio. Et qctus ad h: hōr
 corpalis in dānatis esse nō pōt: qz post die
 iudicij desecente motu pnt mobil: nō erit
 aliq gñatio/ z corruptio vel corpalis alce
 ratio. In lachrymarū resolutioe opret esse
 illū: dum ois gñatione: q p lachrymas ol
 scilicet. Qñ gñū ad h corpalis fiet: in dā
 natis esse nō poterit post resurrectionem.
 Corpora em dānatoz nō solū ab exercitio

si affligunt: sed etiā ab interio: fm q cor
 pus imutat ad passionē anie in bonū/ vel
 malū/ z qctū ad h fiet/ carnis resurrectio
 nē iudicat. Et ruder delectatōi culpe/ q
 fuit i aia z in corpe. Tho. Nota etem qd
 legit in horologio sapiētie de luctu z la
 meratione: quā faciūt dānati zc. Iō p eut
 tadis tor z tātis pentis dānatoz: oremus
 humilit om̄m dicētes illō Job. i. Dimitte
 g me: yr plāgā paululū dolorē meū: scz p
 psiam anteqz vadā: z nō reuertar ad fraz
 tenebrozaz: z opertā mortz caligine/ terrā
 miserie: z tenebrāz vbi vmbra mortz/ z nul
 lus ordo: sed sempiternū horroz inhabitat.
 Qd nob pcedere dignet iudex nri: in vni
 uersali iudicio futurū chris Iesus. Amē.

De iudicantib. Ser. xij.
Demerētia agi

Dere zc. Supra fmōe prio dictū
 est d decimo motiuo: mō sequit
 tur pdicare de vndecio motiuo: ad pniaz
 pagendā: qd est iudicij rigorositas. Et cō
 sideratiōe nāqz ipi/ diuini iudicij/ qd val
 de rigorosus ē dānatos. iuxta illd Hor
 ribile ē incidere in man/ dei viuētis: iur
 get i nobis timor: ex q ois in nobis pnia
 salutar: iuxta illd Eccl. xvj. scdm aliā lit
 terā. A timore tuo dñe pcepim: z qst par
 tursum: z pperim spūm salutis. Et p
 uerb. xvj. In timore dñi declinat a malo.
 Iō de vniuersali iudicio erit pmo. de par
 ticulari iudicio/ qd fit in morte cuiuslibet
 omicō nūc. Et si vñ de isto pdicare: vide
 qd scripti Dñica. iij. aduent. Sermonē:
 q incipit. Qui iudicat me dñs est. De vni
 uersali g iudicio erit duplex consideratio.
 Prima erit de iudicantib. Scda de iudica
 tis z d modo iudicij. De pma erit sermo
 iste. De scda dicit infra fmōne seqnti. Sa
 luter pgo Baria zc. Prio fundamēto
 fmōnis/ q est de iudicantib in iudicio vñ:
 z q: fit dubiū de illis inferus. Oitur de
 iudicantis theologicealis questio.
 Quert vñ oēs in iudicio vñ iudicah
 batur. Arguit q sic. habet Actū. xj. vbi
 d: de chro/ q pstituit: ē ab eo iudex viuoz
 rū z mortuoz: h oēs sūt vñ vñ mortui g
 oēs iudicabūt. i oppositū iudicij erit p
 discussionē meritoz/ vñ demeritoz: h par q

De Penitentia

Nulla nulla habuerit merita vel demerita
qz meriti vel demeriti in actu consistit: &
oēs non iudicabunt: & sic q̄stio manet pro
vtraq; pte dubia. ¶ Ad questionē respō/
dendū est: fm̄ Ric̄. sup. iij. sen. dist. lxxij.
ar. i. q. vj. q̄ in illo iudicio erit de meritis &
demeritis disceptatio: & p̄ meritis: et p̄ de
meritis retributio: q̄tum ad retributionē
oēs iudicabunt: qz augetur supplicii ma/
lor: tam hoim̄ q̄ angeloz: & gaudium bo/
noz: tam hoim̄ q̄ angeloz: boni em̄ ange/
li q̄uis tam habeat suā retributionē essen/
tiale: tamē p̄ ministerio qd̄ nob̄ exhiber:
recipiunt aliqd̄ accidentale gaudiū: & ma/
li angel̄ p̄ malis q̄ bonis pcurant: recipi/
ent graue supplicii. p̄ retributionē autē re/
probos corporoz hoim̄ augetur supplicii: &
electoz augetur p̄miū: vt inferi? decla/
rabitur. qm̄ autē ad d̄scussione nō oēs iu/
dicabuntur: qz fm̄ Greg. vj. li. moral. vltra
mediū: & magistrū hui? di. c. ij. alij iudica/
bunt & p̄bunt: vt illi q̄ aliqua bona habu/
erunt p̄mixta suis malis: sed mala finalit̄
p̄ponderauerūt & p̄ualuerūt: alij nō iudica/
bunt & p̄bunt: vt illi q̄ quoz mala fue/
runt ip̄mixta bonis: vt illi q̄ fundamē/
to fidei caruerūt: alij iudicabuntur & salua/
bunt: vt illi quoz mala fuerūt p̄mixta
malis: sed bona p̄ponderauerūt & p̄ualue/
runt: alij nō iudicabunt & saluabuntur: vt
illi quoz merita ita fuerūt p̄fecta: q̄ nul/
lis malis aut paucissimis fuerūt p̄mixta:
vt vni p̄fecti et etiā puuli purgati ab oī/
ginali pctō: qui diceſſerunt ante liberari/
bitrii ysum: & angeli. Arguēta ad partē
primā p̄cedunt de iudicio q̄tum ad retri/
butionē & p̄miū. Ad partē scđam paret
solo ex dictis in questione ad scđm: dicen/
dū q̄ p̄cedit de iudicio disceptatiōis. Ad
argumentū dicit̄ q̄ p̄cedit de iudicio qm̄
tum ad retributionē agam? igit̄ peniten/
tiā ad quā nos exhortant̄ p̄ba p̄assum/
pta: & sic de alijs. ¶ Pro introductionē ser/
monis est notādū: qm̄ sacra theologia fit
q̄stio. Quis erit iudex in iudicio vniuers/
sali. Et difficultas est p̄pter aliquas septu/
re auctoritates: que vident̄ diuersa innu/
ere. Nam que dā scripture vident̄ dicere: q̄
deus pater. Vñ Daniel. vj. Et antiquo/
dierū intelligit̄ de? pater fm̄ doctores.
Quedā vident̄ dicere: q̄ iudicare p̄neat
p̄ modū attributiōis ad spiritū sc̄m: iuxta
illud. Jo. xv. Quū venerit ille. s. sanctus
spūs arguet mundā de pctō: & de iudicio:
et de iustitia. Quedā vero vident̄ dicere:
q̄ iudicialis potestas p̄neat ad filioz dei:
iuxta illud. Jo. v. Pater nō iudicat quis
q̄. Sed omne iudiciū dedit filio. Quedā
vero vident̄ innuere: q̄ ad trinitatē vnus
deū p̄neat potestas iudicialis. ps. Deū
iudex iust? fortis & patēs rē. Et Deū.
xxxij. Si acuro vt fulgur gladiū meū:
arripuerit iudiciū manū meā: reddā vni/
onem hostibus meis: et his qui oderunt
me retribuā. Quedā vero scripture vident̄
tur innuere: q̄ iudicialis potestas p̄neat
at ad ch̄m fm̄ q̄ homo: iuxta illud. Jo. v.
Sicut pater habet vitā in semetipso: sic dedit
et filio: vitā habere in semetipso: & po/
testatē iudiciū facere rē. Quedā vero vi/
dent̄ innuere: q̄ oēs sc̄i erunt iudices:
iuxta illud. Sap. iij. Iudicabunt sc̄i mal/
tiones: & dñabunt p̄li. Item. i. ad Cor.
v. An nescitis: qm̄ sancti de hoc mundo
iudicabunt. Pro declaratione hui? questio/
nis est notādū: q̄ potestas iudicialis
seu iudicare p̄t̄ competere alicui d̄n̄tati
citer: seu q̄ncq; modis potest̄ intelligi rē.
Primo p̄ modum p̄ncipalis iurisdic/
tionis.
Secdo p̄ modū p̄marie delegatiōis.
Tertio p̄ modū assessorie cōmissiōis.
Quarto p̄ modum p̄bationis.
Quinto p̄ modū cōparatiōis.
¶ Primo ergo modo iudicialis p̄as ad
petit̄ solt̄ deo. Sancte Trinitati. Pater &
filio: & spiritū sc̄o. Sed p̄ quadā approp/
riatione p̄as ista attribuit̄ p̄one filio. Ra/
tio est: qz p̄ria forma iudicij: et ratio pot/
est: quā iuste iudicat: est lex sapientie: et veritas
ratis: q̄ est in mente iudicantis: qz sine ea
nullū iudicare rectū est. Vñ dicit̄ Sap.
Diligite iustitiā: q̄ iudicatis terrā. Et q̄
l? ē sapientia gentes: & veritas a p̄e p̄cedit
& ip̄m p̄fecte resp̄ntās: nō p̄ne iudicialis
p̄as attribuit̄ filio dī. Prop̄terea legit̄ Jo.
v. Pater omne iudiciū dedit filio. p̄ modū
marie p̄as. ¶ Secdo mō p̄t̄ p̄neat ad
iudicialis p̄as p̄ modū delegatiōis: sicut
p̄nceps faceret alique iudice delegari

Quedā vident̄ dicere: q̄ iudicare p̄neat
p̄ modū attributiōis ad spiritū sc̄m: iuxta
illud. Jo. xv. Quū venerit ille. s. sanctus
spūs arguet mundā de pctō: & de iudicio:
et de iustitia. Quedā vero vident̄ dicere:
q̄ iudicialis potestas p̄neat ad filioz dei:
iuxta illud. Jo. v. Pater nō iudicat quis
q̄. Sed omne iudiciū dedit filio. Quedā
vero vident̄ innuere: q̄ ad trinitatē vnus
deū p̄neat potestas iudicialis. ps. Deū
iudex iust? fortis & patēs rē. Et Deū.
xxxij. Si acuro vt fulgur gladiū meū:
arripuerit iudiciū manū meā: reddā vni/
onem hostibus meis: et his qui oderunt
me retribuā. Quedā vero scripture vident̄
tur innuere: q̄ iudicialis potestas p̄neat
at ad ch̄m fm̄ q̄ homo: iuxta illud. Jo. v.
Sicut pater habet vitā in semetipso: sic dedit
et filio: vitā habere in semetipso: & po/
testatē iudiciū facere rē. Quedā vero vi/
dent̄ innuere: q̄ oēs sc̄i erunt iudices:
iuxta illud. Sap. iij. Iudicabunt sc̄i mal/
tiones: & dñabunt p̄li. Item. i. ad Cor.
v. An nescitis: qm̄ sancti de hoc mundo
iudicabunt. Pro declaratione hui? questio/
nis est notādū: q̄ potestas iudicialis
seu iudicare p̄t̄ competere alicui d̄n̄tati
citer: seu q̄ncq; modis potest̄ intelligi rē.
Primo p̄ modum p̄ncipalis iurisdic/
tionis.
Secdo p̄ modū p̄marie delegatiōis.
Tertio p̄ modū assessorie cōmissiōis.
Quarto p̄ modum p̄bationis.
Quinto p̄ modū cōparatiōis.
¶ Primo ergo modo iudicialis p̄as ad
petit̄ solt̄ deo. Sancte Trinitati. Pater &
filio: & spiritū sc̄o. Sed p̄ quadā approp/
riatione p̄as ista attribuit̄ p̄one filio. Ra/
tio est: qz p̄ria forma iudicij: et ratio pot/
est: quā iuste iudicat: est lex sapientie: et veritas
ratis: q̄ est in mente iudicantis: qz sine ea
nullū iudicare rectū est. Vñ dicit̄ Sap.
Diligite iustitiā: q̄ iudicatis terrā. Et q̄
l? ē sapientia gentes: & veritas a p̄e p̄cedit
& ip̄m p̄fecte resp̄ntās: nō p̄ne iudicialis
p̄as attribuit̄ filio dī. Prop̄terea legit̄ Jo.
v. Pater omne iudiciū dedit filio. p̄ modū
marie p̄as. ¶ Secdo mō p̄t̄ p̄neat ad
iudicialis p̄as p̄ modū delegatiōis: sicut
p̄nceps faceret alique iudice delegari

diare p se. Et h mo hec prās cōpetit chō
 fm q hō. **Uñ** Dan. vii. **Aspiciebā** donec
 throni postē sūt: r antiqui diep. i. de? pas
 sedit. **Et infra.** **Et ecce** in nubibz celi qñ si
 l? hois veniebat: r vsq ad antiquū diep
 puenit: r i? spectu ei? obruleit eū: r dedit
 ei prāez r honorē r regnū. **Et nota** prāte
 iudiciariā. ps. **De?** iudiciū tuū regl da
 rē. honorē. i. pontificale. ps. **Tu es sacer**
 dos rē. **Apo. xix.** **Habebar** in vestimēto
 suo r in femore scptū. **Rex regū rē.** **In q**
 innuit q prās iudiciaria fuit boi chō de
 legata dū di. dedit ei prāte rē. **Que** qdez
 prās h pnciat ad merū imperiū: qd nihil
 aliū est q hie gladij prāte ad aniauerē
 dū in facinorolos hoies. **vt dicit rex. in. l.**
imperiū. ff. de iu. om. iudi. **Derū** autē im
 periū de iure ciuili dlegari nō possit. **vt in**
l. j. ff. de offi. ei? cui man. est iu. nihilomin?
de iure diuiso se? est. vt in. c. eps. ne cle. vl
mo. li. vi. **Et hec** qdē delegatio iudiciarie
 prās facta ē a deo zuenies ipū chō qñ
 dupli rōne. **Prima** p? dignitatē capitis
 Chō em fm nām huānā est caput totius
 ecclie: nra illd **Ep. j.** **Ipū** dedit caput
 sup oēm eccliam: q est corp? ei?. **Uñ** r de?
 oia subiecit sub pedibz ei? **ps.** **Dia** subie
 cit sub pe. ei? rē. **Et** lo digne pfectus est chōs
 iudex a deo: qz ad iudicē pncet hie prāte
 subditos coercedi. **Uñ** **Eccl. vii.** **Noli** q
 rere fieri iudex: nisi valeas ptere irripere
 iudicatos rē. **Uñ** **Jo. v.** **Sic** em p? hz rē.
 r prāte dedit rē. **Sup** q rex. de **Aug.** **et**
ponēdo prāte. **Dedit** em nō qdē p? cōdi
 tione nature: qz sic oēs hoies hmoi prātes
 hie: h nec pncet ad grāz capitis quā chōs
 in huāna nafa accepit. **Secda** rō zuenien
 tie fuit p? cōueniētie affinitate ipsius ad
 hoies. **Sic** em de **Do.** **De?** p causas me
 chas tanq? ppingiores effectus opaf: et tra
 iudicat hoies p chōm boiem: vt sic suau?
 iudiciū boiū. **Uñ** dr ap? **Heb. iij.** **Non**
hab em? pontificē q nō possit cōpati infir
 mitatibz nris. **renarū** p oia pro sititudine
 abiq? pctō. **Adeam?** **Et** cū fiducia ad thro
 nū grē ei? sic r dñs pmit ter **Petrz** nega
 re chōm: quez nō pficere dūposuerat oib?
 suis. **vt ex** fragilitate sua quā ipse in seipō
 fuit exptus: mel? sciret cōpati infirmita
 tib? subditōz: vt ait **Greg. r** in **decre. l. di.**
sol. derādū. **Tertia** rō: qz in finali iudicio

vt **Aug.** dr sup **Jo.** **aderit** resurrectio cor?
 porū mortuoz: q suscitāt de? p filū hois
 sic p eundē chōm suscitāt anias inqñtū est
 fili? dei. **Quarta** rō est: qz sic **Aug.** dr in li
 bro de p?bis dñi. **Rectum** erat vt iudicādi
 videret iudicē. **Judicādi** em erāt boni/et
 mali. **restabat** vt in iudicio forma dei boi
 nis solte: sedm boiez r malis oñderet: forā
 ma dei bonis soltis resuaret. **Quita** rō est
 p? meritū ipū? chōi. **Qz** em p dei iustitia
 pugnauit r vicit: r iniuste iudicat? est r cō
 gnatus: sō meruit inqñrū hō esse iudex:
 vt alios iuste iudicet. **Uñ** ipse dr **Apo. iij.**
Ego vici r sed i throno pñs mei. **In** thro
 no at intelligit iudiciaria prās: p illd ps.
Sedit sup tro. q iud. iust. **Et** h p? hāuit
Job di. ad chōm. **Causa** tua qñ impij ius
 dicata est: iudicium cāmz recipies. **Job**
xxxvi. **Nota** iudicata est. glo. a **Pillaro** qñ
 impij r pei? q? impij. **Qz** si latro vl? homi
 cidā acriter capif: nō alit? dēnat? nisi p?
 fiat pcessus ordinari? **dar?** terminis r of
 latronibz ad pbandū r reprobandū. **Sec**
chōs abiq? pcessu in ordine iudiciario con
 dēnat? nō defecit se nō appellauit: h rāq?
 agn? corā rōndere se obmutuit. **et** sic ouis
 ad occisione ducet? est: r nō apuit os suuz.
 sic pdixerat **Esā. ppha. liij. r. j.** **De. ij.** **Qui**
 cū malediceret nō maledicebat: quū pare
 ref nō cōminabat. **Nec** al? appellauit p
 eo: qz in iure ciuili in cā capitali al? p
 cōdēnato possit etiā inuito appellare. **ff. de**
appel. l. nō em. **Nō** quū dr iudiciuz cāmz
 recipies. glo. vt iuste iudices. **Iustū** est em
 vt q iuste iudicat ab aliq? illū iudicet. **No**
ta em qd refert **Greg. in. iij. dial. de Theo**
dorico ipatore: q **Joāne** papā r **Simacū**
Patriciuz iniuste iudicauit r occidi fecit:
 r post morte vilis est a qdā sctō eremita i
 insula **Lipar?** habitāre: ab eisde? qz dēna
 uerat duci r pñct in infernuz. **Pro** q facit
 qd dr lex ciuili. **vz** vt qd qsq? iuris i alū sta
 tur: ipse eodē iure vraf. **ff. qd dñz iuris. in**
rubro r nigro. **Uñ** puerbiū est. **Parere** le
 gē quā tu ipse tuler. **Tertio** mō iudicare
 ppetit scis pfect: q fuerit paupes volūta
 riq? r i statu pfectois existēt. sic fuerit apli:
 cereriq? scis ap?oz vitā pfecte imitātes. sic
Dñle? Frācile? Hierony. Aug? Grego.
Darti. Anton? Bādictus. cereriq? scis
Uñ dñs **Dar. xij.** **Amē** dico vob: q vos

De Penitentia

q̄ reli. oia z secuti estis me in regna. quuz
fede. fl. ho. in se. m. s. se. z vos sup se. duode
cim iudi. xij. trib⁹ isrl. Nota reliqtis oia.
no solum exteriora sed etia interiora. i. affe
ctu ad bona tpaia in regnatioe. Nota q̄
duplex est gnatio z duplex regnatio. s. aie
z corporis. Gnatio est p creatioe ad esse
Pro declaratioe notadu q̄ pncipal causa
q̄ deo⁹ creauit mundu fuit p p̄ om̄ione ex
cellentie sue z p p̄ gliaz sua creatur⁹ osten
dendā. iuxta illud Prover. xij. Intuerſa
p̄ semetipm opar⁹ est dñs. Hoc p̄supp
lito notandū q̄ deo⁹ voluit ostendere potētā
z imutabilitate sua: q̄ deo⁹ est sol⁹ inuerti
bilis z imutabil. Dal. ij. Ego dñs et no
mutor. Et in h̄ bñ dī maxia potētia dei: q̄
ipse sol⁹ est imutabilis: ra om̄ mutatioe
q̄ remotioe in vniuerso. iuxta illd Boe.
Strabilisq̄ manēs: das cuncta moueri.
Creaturae ḡ oēs ex natura sūt mutabiles
quū sint pure spūales. sic sūt angel⁹: q̄ ex
nihilō creati sūt: ita nālū ad nihilū redi
gent. Un̄ z peccabiles zc. Ipi creati sūt z
m̄lti ex eis peccauerūt Naz z in angel⁹ suis
reppit prauitate Job. Vide de h̄ q̄ d̄ sc̄p̄
dñica. ij. aduen. smone q̄ incipit. Sc̄p̄ote
qm̄ p̄e est regnū dei. pre. j. Sic zc. Crea
ture im̄tre ex spū et corpe. s̄c̄ boies. Ro.
yii. Gantati ei. i. mutabilitat: creatura
s. hūana subiecta est. Sol et astra. q̄ q̄uis
sūt incorruptibilia nālū q̄ntū ad sub am:
tū sūt mutabilia q̄ntū ad locū et q̄ntū ad
q̄litates accidentales: sic z elemēta. Juxta
illd ps. cij. Intro tu dñe zc. Ipi peribūt
zc. Sc̄da rō est p̄p̄ diuie sapie ostēsiōe: q̄
ex malo sc̄it eligere bonū. Et in h̄ zc. osten
dit diuina bonitas. q̄ yr ait Aug. in enchir.
De⁹ est ita bon⁹: q̄ nullū malū s̄neret sic
ri. nisi ex eo eliceret aliq̄ bonū. Datus
aut bonū fuit securū ex h̄ q̄ h̄o fuit factus
peccabilis. nā p̄p̄ p̄m̄ h̄oia incarna
tus fuit fili⁹ dei: z sic de⁹ fact⁹ est h̄o: z ex
cellētissime magnificata ē natura hūana/
et supra nām exaltata. Heb. ij. Nūq̄ em̄
angelos app̄bendit: s̄ semē Abrae app̄bē
dit. Jō cantat ecclia in ceteri bñdictione. O
felix culpa q̄ talem ac tantū meruit h̄re re
demptioe. O certe necessariū Ade p̄m̄:
q̄ d̄m̄ morte deletū est. Et hoc q̄ntuz ad
vtrūq̄ sexū. sicut p̄z in ch̄o z p̄ ḡine m̄re
ei⁹: q̄ exaltata est sup choros angelorū ad

celestia regna: q̄ est maritū bonū. Non
autē hoc fuisset nisi h̄o fuisset peccabilis.
Un̄ sup illd verbū. j. Tim. j. L̄bis venit
in bñc mundū yr peccatores saluos facer
ret. dicit Glo. Nulla cā veniendū fuit d̄m̄
d̄m̄o nisi p̄ctōres saluos facere. De hoc yr
de Tho. pre. ij. q. j. ar. ij. Tertia causa est
p̄p̄ diuie clemētie declaratioe: que tāta
fuit: yr filiū suū vellet mori p̄p̄ p̄ctōz oī
missionē. Un̄ ecclia. O inextimabilis el
lectio charitatis: yr seruū redimētes filiū
tradidisti. Jre Ro. v. Comēdar autē de⁹
charitātē suā in nobis: qm̄ cū inimici essem
mus: recōciliati sum⁹ deo per mortē filij
ei⁹. Ostendit etiā sc̄do in h̄ clemētia dei z
particia: in supportando tot p̄ctā q̄ q̄d̄ie
in iniuria diuie mactatis in vniuerso ex
be cōmittūt. Ro. ij. An diuitias bonitat⁹
ei⁹: an paciētie et lōganimitatis cōsc̄m̄t⁹
zc. Tercio ostēdit diuina clemētia in conu
tendo p̄ctōres ad p̄niam: et cor⁹ p̄ctā m̄lti
ricorditer remittēdo: q̄ est maximū op⁹
dei. Un̄ sup Jo. xij. Dicitur boz faciet
dicit Aug⁹. q̄ malus est op⁹ dei ex impio
facere iustū: q̄ creare celū z terram. Et ec
clesia d̄r in collecta. De⁹ q̄ oīp̄tentiā suā
p̄cēdo maxime z miserando manifestat.
Quarto ostēdit diuina clemētia in h̄o ma
tozē vtilitatē grā ch̄i hūane nature cōu
lit: q̄ fuit vānū q̄d̄ itulit eidē p̄ctm̄ Ade.
sicut p̄bat ap̄s Ro. v. q̄ ex p̄ctō Ade in
fecta ē natura hūana q̄ntū ad p̄ctm̄ op̄s
nale d̄t̄at: q̄d̄ ex natura h̄i. P̄ctō au
tē actualia nō ab ip̄o or̄abim⁹: sed ex nā
volūtate cōmittunt. Sed grā ch̄i libera
uit nām hūanā ab oī p̄ctō originali z p̄m̄
ali. Jre p̄ctm̄ Ade fuit causa p̄ quā hūana
natura p̄ctm̄ or̄abit: sed grā est cā nō s̄c̄t
remissionis p̄ctōz: s̄ collatōis v̄ritatē et
donoy. Jre p̄ctm̄ Ade fuit sp̄ale v̄ḡ ad
mortē ch̄i: q̄ mortuo liberant oēs qui ba
ptizant: s̄ grā ch̄i est etna. Jre in plur
grā ch̄i est nata d̄scēdere q̄ culpa Ade
q̄ si aliq̄ fieret nō p̄ v̄iā feminalez: s̄ alio
mō p̄ute diuina: sicut ch̄is. v̄l de manu v̄
de pede vel corā alicui⁹ hois: sic Euan
ḡberet originale: z sic culpa Ade ad illū
nō exēderet: sed bñ exēderet ad illū grā
dei: z necessariū esset istā baptizari: p̄p̄
caracterē baptismale recipientū: nō p̄p̄
p̄ceptū saluatoris adimplendū. De q̄

Jo. ij. Nihil qd renatus fuerit ex aqua & s. Jo de apls Ro. v. Nō sicut delictū ita et donū. Si em vni? delicto mlti mortuis? multo magis gra dei et donū in gra vni? hois iesu xpi in plures abūdauit. Patz qd quō declarata est et magnificata maxima clemētia dei p̄ p̄m hois: qd nō cōtigit? ser si hō peccabil nō fuisset. Quarta ratio est p̄p̄ diuie iusticie cōmendatōez. Iusticia nāq; diuina p̄sistit in hoc: vt p̄mier bo/ vos et p̄mīat malos. Null? autē hō fuisset malus si peccabil nō fuisset: imo neq; bo/ vus. vt infra patebit in p̄tima rōne. Et iō ad h̄ vt diuina iusticia cōnderet in redditiōe p̄mīoz qd debent bonis: et in redditiōe sup/ p̄mīoz qd debent malis: fuit expediens vt hō peccare possit. Et h̄c rōne rāgit apls ad Ro. ij. De? volēs cōdere itā. i. iusticia suā et nō tā facere potētia suā: sicut inuit in multa parietia vasa tre in interitū vt ostē dederit diuicias glie sue in vasa mīstōie/ qd p̄parauit in glia. Quinta rō est p̄p̄ hūane p̄ritis laudatiōe sine exaltatione. Que em vni? aut qd laus esset hois nō peccādo si peccare nō posset: p̄fecto nulla. Sic nec laus aialū b̄uoz/ aut autū/ aut p̄scium qd nō peccat: qd carent libertatis arbitrio et. Consequēter nō esset dign? hō corona glie: qd vt ait apls. ij. Tū. ij. Non corona b̄i mī qd legitime certauerit. Laus ē est et virtus: qd h̄z et libertate et oportunitate peccādi et amore p̄ritis abstinet se a peccō. In d̄. Eccl. xij. B̄tūs vir qd inuē. est illi/ ne ma. Et infra. Qui potuit transgredi et nō est trāsgressus: mala facere et nō fecit. Et p̄ hoc p̄z rōne ad primā rōne supra in p̄tariū allegatā. p̄ quā arguit qd cōpeten/ it? finis b̄ritudinis acq̄ret ab hoie/ si fa ctus fuisset in peccabilis: qd bec rō p̄suppo nit salum. qd imo p̄p̄tētus finis b̄ritudi nis acq̄rit a creatura rōnali vel intellectu ali/ cū p̄tate peccādi qd sine tali p̄tate/ per rōne tā dictā. Et tā aliter iūderi p̄t: sic pa tebit infra rōne. vij. Serra rō est p̄pter bo noz exercitatiōe. s. vt boni exercitent: nō solū p̄ p̄tate ad peccandū et fomitez qd in hoie est: sed etiā p̄ altos malos hoies et de mones: et cōsequēter bonoz merita ex pa tietia et victoria auferent. Si em nō eēt mali hoies: multa merita et virtutes de/ essent bonis: qd vt ait Sen. Daret sine

aduersario p̄tus. Si nō fuissent tyranni/ defuissent nob̄ martyres: qd exemplis ad magna p̄stantiā puocamur. Et si nō fuisset Herodes. Pilat. Caiphas. Judas: et ceteri emuli xpi: nō fuisset clarificat? si li? hois p̄ morte/ nec hoim gen? redēptū. et sic d̄ alijs martyrib/ vt dictū est. Fuit qd pueniēs vt hō peccabilis fieret: vt possent esse in mūdo hoies peccōres: qd p̄cūtiōe bonoz merita auferent. Unde saluator Bar. xij. B̄ti estis: cū vos maledixerint hoies et. Gaudere iterum/ merces v̄ra et. H̄c rōne p̄firmat Aug. loq̄ns d̄ casu p̄i mi hois. xij. de ciuit. dei. in fi. c. xxij. Luz igit (in qd) hui? futuri calis hūani de? nō esset ignar? cur eū nō sineret inuidi angeli malignitate tēran. Nō mō qd qd vincet ret incert? s; nihilomin? p̄ci? qd ab et? se mine adiuto sua glia/ idē ipse diabol? fue rat seroz glia maiore vincend?. Septima rō est p̄p̄ rōn? vniuersi decoroz. Dio cur? declaratiōe notandū/ qd disparitas p̄rium p̄tinet ad decorē vniuersi. exē p̄z i mltis. Exē in corpe hūano. Quāuis em ocul? sit nobilit? mēbrū pede/ et sic vni mēbrū al tero nobilit? aut vili? et oportunitū fuit p̄ de in corpe facer. qd si oia mēbra eēt ocl? nō poss; eē corpe hūanū: nec sic decoraret et eēt ornātū. Sic ager pulchrior appet in vere/ p̄p̄ diuersitate florū/ color/ odor/ et figurarū. In d̄ Aug. lib. xij. de ciuit. dei. c. xij. qd odor est parū dispariūq; rerū sua cuiq; loca tribuēs dispositio. qd vt d̄t apls ij. Tū. ij. In magna domo nō solū s; vasa aurea et argētea/ s; etiā lignea et fictilia. et qdā qdē in honore/ qdā in p̄tūtiā. sic vt/ stis color/ varietate sit pulchrior. p̄. Ait rit regi. et. Hō ad p̄positū. Si hō eēt im peccabil/ tollerēt decor et p̄fectio vniuersi: ad cur? vniuersi p̄fectoz fuit necariū eē qd druplicē d̄mītiā nāq; h̄ntū intellectū. Que daz em natura qd fin se et de sui nā peccare nō p̄t: sic est de? sol?. Quedā p̄o est qd de sui natura peccare qdē p̄t/ s; p̄ gram nō: sicut sunt angeli beati et anie beate. Quedā p̄o et tertio est qd peccare p̄t/ sed p̄t re surgere a peccō: sicut hō viator. Quedā qd peccat p̄t s; nō p̄t resurgere. sicut demo nes et aie dānate. De qd d̄t Bar. xij. Li gatis ma. et pe. et. Si igit hō peccare non posset: deficeret iste decor et p̄fectio vniuer

De Penitentia

si debuit hō apparere peccabilis: & sic idē qd p̄t. Et p̄ p̄z alia r̄sio. Ad p̄mā r̄sionē est in p̄tū allegari: qz sapiēs artifex nō t̄m cōsiderat qd cōpetat p̄tū edificij s̄m se acc̄tpe/ s; etiā s̄m p̄portione ad totū edificij. & idē vna pars altā meliōrē facit. Ita etiā de vniūq; facit in illa p̄portione ad finē: s; qd cōpetit nature sue in ordine ad totū vniuersum. & sic r̄ndet L. ho. in ij. sen. dist. xij. q. j. art. ij. in r̄sione ad. j. ar. zc. Octaua rō est p̄f creaturā dicitōez De cōm sic creaturas administrat: vt ipsas agere p̄p̄is modis sinat. Quā s; natura/ le hōi sit ex libertate arbitrij agere debuit hōies arbitrio p̄tō relinq̄re. Propter qd dicit scriptura Eccl. i. v. De ab initio cōstituit hōiem/ & reliq̄t eū in manu cōstitij sui. i. in libertate arbitrij. In d̄r Tho. in ij. sen. di. xij. q. j. ar. j. in cōspe q̄stionis. Quā illi creature cōdicatū est nec cōdicabile fuit qd peccare nō possit p̄ cōditōe nature sue. hoc p̄tingit ex imperfectōe diuine potētie/ & imperfectōe creature: qd hoc recipe nō pōt. Et etiā ex hoc qd qdā impossibilitas cōtingeret ex implicatōe dicitōez: s̄m Tho. Et p̄dicis his rōnib; p̄z r̄sōsto ad secū dā rōne supra formatā in cōtrariū. vbi arguit qd de viderē esse causa p̄tū/ cuz possit illū phibere & nō phibear: qz deus nō pōt esse causa p̄tū necq; directe necq; indirecte. sic declarat Tho. ij. q. lxxv. ar. j. in cōspe q̄stionis. Cōtingit t̄n qd de aliquib; nō prebet auxiliū ad vitandū p̄tū. qd si p̄beret nō peccaret. S; hoc totū facit s̄m ordinē sue sapie & iustitie/ cuz ipse sit sapia & iustitia. In nō imputei ei qd aliq; peccat. sicut cā p̄tū. Sic gubernator nō dicit cā submersionis nauis ex hō qd nō gubernat nauē: sic nō subtrahit gubernatōez potēs & debēs gubernare. De aut nō debuit facere hōi m̄tne impeccabilē/ nec phibere homines a p̄tō p̄ rōnes superius annotatas. Ex q̄b; p̄z qd p̄ueniēs est/ imo necariū ex dicitōe anie hōiem facere peccabilē. Amē.

De iudicādis & mō iudicij.
Sermo. xij.

Penitentiā agi-
re zc. Supra s̄mone p̄tō dicitū est de iudicantib; seu de iudicib;

dicib; q̄ erūt in iudicio vll. mō s̄d tur p̄dicare de iudicādis & de mō iudicij. Salutare pus p̄go zc. Pro fundamēto s̄mōnis q̄ est de mō iudicij/ out de ipis iudicādis theologialis q̄stio. Quērit. Vt q̄s i iudicio p̄sonalit cōparebūt vt iudicantur. Arguit qd nō. Ar̄ magis. sen. in. iij. di. xlvij. c. ij. aliq; p̄ribūt & aliq; saluabūt qd nō iudicabunt s; illi in iudicio nō cōparebūt. igit. In oppositū. Litar? p̄ā criminali tenet p̄sonalit cōparere: sed oēs reptēbi ad iudiciū vocabunt p̄ cā criminali: s; oēs oportebit p̄pere p̄sonalit: oēs ē electi p̄gabūt. vt h̄i. Bar. xij. Quē s; rā electi p̄ reptēbi p̄sonalit in iudicio cōparebūt: sic q̄stio manet p̄ vtrāq; p̄re dubia. Ad q̄d nē r̄sōdendū est s̄m R. i. h. de media vll. sup. iij. sen. di. xlvij. ar. j. q. iij. qd oēs in iudicio p̄sonalit cōparebūt: vt p̄cietē singuloz in p̄nta iudicis/ singulis p̄tōe ad vīne iustitie manifestatiōem. & vt vniūq; eritētes & p̄ndientes p̄ sacra scripturā q̄ sic oportebit eos p̄sonalit cōparere: vltimū s; p̄parēt ne in rāa cōgregatiōe cōtātō iudice/ extremā recipiant p̄sionē. et vt singuli iudicē qd ad hūānā nām vident ad p̄solatiōez electoz/ & reptēboz ampliorē afflictionē. Reptēbi em in etus alpectu vehemētē affligent. Unde Apocal. vj. di. de reptēbis dicitur mōstus & p̄tū. Ladite sup nos & absco. nos a fa. sedē sup thronū/ & ab ita agni. Ad argumētū d̄ qd oēs iudicabūt q̄ntū ad retributiōez: t̄n aliqui qd non iudicabūt q̄ntū ad p̄tōez. & sic intelligit verbū Bieg. Agamus igit p̄niaz: ad quā nos exhortant vtrāba passū m̄pta. & sic de alijs. Pro introductiōe s̄mōnis nota qd firma p̄tō est in sacra theologia p̄ fidē catholicā approbatā: qd duplex ē iudicij. Particulare: & bē occultū. S̄cōm p̄o vll. & h̄ erit manifestū. P̄tū est in morte cuiuslibet: qd t̄n p̄ reddet vniūq; iura opa sua. De q̄ iudicij cō loquit ap̄s Heb. ij. Statutū est vltib; hōib; semel mori: & post h̄ iudicij. Nota post h̄: qd post mortē reddit equalēs retributiō bonis & malis hōib;: nā in hac vita nec reddit tal. Quare qdē sicut d̄r Eccl. ij. v. vniuersa equē veniūt iusto & ipio: bono & malo: mūdo & imūdo: imolant vniūmas & sacrificia p̄tenti. Nec etiā reddi

potest in hac vita, talis equalens retribu-
 tio cui et iustis debeatur merces infinita: et re-
 probis eterna pena. Unde si daret iusto p-
 remio tot? mds no esset p'digna retribu-
 tio. Et e contrario si ois pena corpalis infli-
 geret iustis: no esset p'digna pena. Ideo
 post mortē datur retributio p'digna. Ideo
 dicitur ap'ls: vbi sup, post h' iudiciū. De hoc
 etiā iudicio p'dictari habet. Eccl. ij. De-
 mor esto iudiciū mei: sic enim erit et tuum.
 H'ib'eri / r'ibi hodie. Scdm est iudi-
 cū vlt. Et hoc erit manifestū in fine mū-
 di. De q' in hoc sermōe deo dante dicem?
 Et cōuenient' fuit h' iudiciū q' diuina p'ui-
 ditia ordinatū duplici rōne. Primo q' q'q'
 liber hō est singular' quedā p'sona: et est ps-
 tot? hūani generis. Un' r' duplex ei iudici-
 cum debet. Unū singularit': qd' de eo fiet
 post mortē: qn' recipiet iuxta ea: q' in corp-
 ore gessit. Aliud iudiciū d' esse d' eo: fm
 q' est pars tot? hūani g'nis: sicut aliqd' in-
 dicari d' fm diuina iustitiā: et qn' iudiciū
 d' de cōitate: cui' ip'e est pars: vñ r' tunc
 fiet iudiciū vlt' tot? hūani generis p' vni-
 uersalē p'partionē bonoz a malis: r' sic q'li-
 ber p' p'ns iudicabit. Secda rō cōueniētie
 est: vt retributio fiat p'fecte tam bonis q'
 malis. Hunc em' solis aniahy daf retribui-
 tio tam bonoz q' maloz. Sed tūc aiab?
 r' cogitib: q' dignū est: vt sicut vtrūq' ope-
 ratū ē bona vel in aia: vtrūq' retributionē
 accipiat. Io. v. Venit hora: in q' oēs q' in
 monumentis sūt: audiat vocē filij dei: r' p'
 ceder' q' bona fecerūt in resurrectionē vltē:
 q' vero mala egerūt: in resurrectionē iudic-
 e. Nec obstat qd' d' r' Pauz. j. Nō iudicab-
 bit de? bis id ip'm: q' de? nō duas penas:
 quaz' q'libet sit sufficiēs p' vno pctō ifert:
 sed pena q' ante iudiciū cōplere inflicta nō
 fuerat: in vltio iudicio cōplebit' post qd'
 imp' cruciabit' q' ad corp' r' aiām. Sū-
 m' h' vt no. Tho. in. ii. di. xlvij. q. j. ar. j.
 ad p'mū. His igit' p'supposit' norandū q'
 loquēdo de vltio iudicio vlt' lex circūstātie
 iterum: q' in oi hūano iudicio requir'.
 Prīmū est temporis intimatio.
 Scdm est loci preparatio.
 Tertū est partū citatio.
 Quartū est p'sonalis cōparatio.
 Quintū est iudicialis d'imitio.
 Sextū est effectualis executio.

Prīmū ē est t'p'is intimatio. In iudici-
 o nāq' hūano iudex assignat t'p'us par-
 rib' dices. Tali die iudex tenebit iudiciū
 r' p'feret sniam rē. Sic ch'ris faciet nobis
 nō q'dē qd' dicit nob' die determinatū rē.
 q' p'feruat inf' arcana dei. Un' ch'ris nec
 ap'ls voluit reuelare. Act. j. Non est v'ra
 nosce t'p'a vel momēta: q' p'f' posuit in sua
 p'ate rē. Et dicitū est sup' fmoe. vij. Sed
 dedit nobis d'ns qdā signa: q'bz cognosce-
 r' valeam' t'p'us p'ximū iudiciū. Et ponit
 d'ns sex signa. Lu. xxi. Erūt signa in sole r'
 luna: r' stellis: r' in terris p'essura gentiū:
 p' p'fusione ionū? maris: r' fluctuū: arefice-
 tib' hō, p' timorez expectatōe: q' supueniēt
 vniuerso o'bi. Prīmū signū igit' est: qd'
 sol obscurabit' qntū ad sui lumis p'uatōē
 nē: vt p'f' familias hōie moriēte: q' luge-
 re videat: vñ fiet sol niger tanq' sacc' cū-
 licit': sic d' r' Jo. Apoca. ij. r' Bar. xxiij.
 sol obscurabit'. Scdm signū erit in lu-
 na: q' vt dicit' Bar. xxiij. Luna non daf
 bit lumē suū. Et Joek. ij. Sol cōuerteret
 in tenebras: r' luna in sanguinē anteq' ve-
 niat dies d'ni magn' r' horribil'. Grē Apo-
 col. vi. Luna facta est: sic sanguis. Habebit
 Luna colorē sanguinē in signū vltio-
 nis diuine p'ra sanguinem pctoz: q' san-
 guis in s'ptura dicit' pctm. ps. Libera me
 de sanguinib' rē. Tertū signū ē in stel-
 lis. Nā stelle cadēt de celo: vt dicit' Bar.
 xxiij. r' Apoc. ij. apparebūt cadere. Celuz
 dicit' hic aereū: r' stelle vocant' assub' q' ha-
 bēt silitudinē stellaz: r' dicunt' stelle cades-
 re de celo: fm' Vulgi opinionē: qm' subito
 descendūt. Un' s'ptura p'format se cōmu-
 ni mō loquēdi. Sic r' fm' ius ciuile verba
 sunt intelligēda: fm' eōdem vsū loquēdi.
 ff. de fundo instruc. l. cū de lanionis. S. ass'p-
 nā. Tunc autē fiet marie talis impressio:
 q' ignea q'ltas abūdabit. Et h' faciet d'ns
 ad terrore pctoz. Quartū signū est: est
 dicit' r' in terris p'essura gentiū. Nam vt
 dicit' Bar. xxiij. Erit tūc tribulatio rā:
 q'lis nūq' fuit ab initio mūdi: neq' fiet rē
 Et hec tribulatio p'riget ex p'secutiōe ma-
 ledicti antichristi: q'lis an' p'fuso. Qui-
 rum signū erit p'fuso maris dum dicit' p'
 cōfusione r' fluctuū: dicit' infra. Sext-
 rū signū erit: q' areficient hōies p' timore r'
 expectatione: q' supuenient vniuerso o'bi.

De Penitencia

Quid autē ille timor: et expectatio: et
quod arefcent hoies declarat Hiero. qui re-
fert se inuenisse in annalibz hebreoz quin-
decim signa pcedētia iudicij: q̄ sicut in q̄n-
decim dieb: sed non expresse verū p̄tinua
futura sint an interpolatim. ¶ Prima die
surgēt se mare q̄draginta cubit⁹ sup̄ alti-
tudinē montū: stans in loco suo: q̄t mus-
rus. ¶ Secūda die tantū descendet: vt vix
possit videri. ¶ Tertia marine belue ap̄
parētes sup̄ mare dabūt rugit⁹ vsq; ad cō-
lū: et eaz mugitus solus deus intelliget.
¶ Quarta ardebit mare et aq̄. ¶ Quinta
ta arbores et herbe dabūt rosē sanguineū:
In hac etiā q̄nta die dicūt: vt alij asserūt:
q̄ omnia volatilia celi cōgregabūt in celis:
vni quodq; gen⁹ in ordine suo nō gustan-
tia nec bibentia: sed vicinū aduentū for-
midantia. ¶ Sexta die ruent edificia: in
hac etia; sexta die vt dicit flumina ignea
surgēt ab occasu solis: p̄tra facie firmamē-
ti vsq; ad ortū cōcurrentia. ¶ Septima
die petre adinūtem collident: et in q̄tuor
pres scident: et vnaqueq; pars: vt dicit col-
lidet altā: et nō iter hō sonū illum: sed tim-
orē. ¶ Octava die fiet ḡn̄alis mor⁹. ps.
Terra tremuit: et heuit cū exurgeret in iu-
dicio deus. Qui tremor⁹ adeo erit ma-
gn⁹ vt dicat: q̄ null⁹ hō nullūq; animal sta-
re poterit: sed ad sonum omnia p̄sternent.
¶ Nonā die equalit terra: et oēs montes
in puluerē redigent. ps. Dōres sicut ce-
ra fluxerūt a facie dñi: a facie dñi ois ter-
ra. ¶ Decima surgēt ossa mortuoz: et sta-
bunt sup̄ sepulchra: et sepulchra ab ortu so-
lis vsq; ad occasuz apperient: vt inde mor-
tui exire valeāt. ¶ Undecima cadēt stel-
le. Omnia em̄ sidera errātia: et stationaria
spargēt ex se comas igneas: et interim no-
ue ḡn̄abunt a dño. ¶ Duodecima die dicit
eif: q̄ oia animalia veniēt ad capos mugit⁹
tia: nō gustātia neq; bibentia. ¶ Decima
tertia moriet̄ viuētes: vt cū mortuis resur-
gant. ¶ Decimaq̄nta ardebit celū et terra
u a: iuxta illō Esā. lxx. Ecce ego creo celos
nouos: et terrā nouā. Primū em̄ celū. l.
īpa terra abijt et mare tā nō est. Itē Apo.
xxi. Vidit celū nouū et terrā nouā. Primū
em̄ celū īpa terra abijt: et mare et tā nō est:
et resurgēt oēs. Predicta signa ponunt in
legēda aduent⁹ dñi. Hoc vltimū signum
quō intelligat: vide qd̄ scripti dñica. ij. ad
uent⁹ dñi: p̄mō q̄ incipit. Celum et terra
trāsbūt. ¶ Sedm̄ est loci p̄paratio. Et
ca quā p̄parationē duo sunt attendenda.
Primū est qd̄ locus sit cōis. Sedm̄ qd̄ sit
mūd⁹. ¶ Quantū ad p̄mū: qd̄ debet esse
loc⁹ cōis. i. cōueniēs iudiciū: iō loc⁹ iudicij
erit in terra: qd̄ celū nō p̄uenit dānatis nec i-
fern⁹ dñi. iō fiet in terra: qd̄ est locus cōis.
Auctitas. Hiero. xxij. Ecce dies veniēt
dicite dñs: et suscitabo. David germē iustū
et regnabit rex et sa. e. et sa. iij. et iust. in tra.
Nō suscitabo: qd̄ nūc videt̄ dñs doctores:
qd̄ nō punit peccā. Sed tūc euigilabit. ps.
Excitā⁹ est tanq; dormiēs dñs: tanq; po-
tens crapular⁹ a vino: vbi dicit Hō. Relur-
gens dñs a mortuis: tanq; vino pallidus
crapular⁹ p̄cussit inimicos in posteriora:
cū ab ip̄o in iudicio punient̄ extremo. Si
aut̄ querat in q̄ pre terre fiet iudiciū: dicit
q̄ in valle Josaphat: iuxta illō Joel. iij.
In dieb; ill. et in tpe illo cū uerteret capti-
uitatē Iuda: et hierusalem: p̄gregabo omnes
gētes: et deducā eas in valle Josaphat: et
disceptabo ibi eis. Si aut̄ qrit quō tot
milia hoim poterūt stare in illa valleram
parua. Rñ. fm̄ Pe. de pal. in. iij. di. lxxv.
q. j. Qd̄ dñs deiecit sup̄ vallē Josaphat:
nō qd̄ sup̄ terrā: sed vt p̄p̄e terraz: et vsq;
ad locū: vbi amiserūt apli: aspectū eoz: qd̄
ascendit in celū: et nubes suscepit eum: et
oculis eoz. Act. j. Boni autē et electi non
erūt in illū locū vallis Josaphat: sed ra-
pient̄ obuiā ch̄zo in aera: iuxta illō Apo.
j. Testa. iij. Mortui q̄ in ch̄zo sunt resur-
gēt p̄mū: deinde nos q̄ viuim⁹: q̄ reliquimur:
q̄ residui sum⁹: sicut rapiemur: et iussus
in nubib; obuiā ch̄zo in aera. Et sic temp⁹
cū dño erimus. Nota magnū bonorē. Si
aliquis elect⁹ esset in terra: cui ch̄zo dicitur
ascendas huc et. Hali p̄o et rep̄obit̄ i ter-
ra scribent: et manebūt circa loca illa in re-
gōe c̄renq;: vbi ch̄im/et electos videre
poterūt. Tum rōne altitudinis: us rōne
claritatis: iuxta illō Sach. Vidētur in que-
trāssi: et v̄t: vel p̄ h̄: qd̄ cōp̄essi stabūt in eo-
de loco ill. vel p̄ h̄: qd̄ ad quātūq; distantiā
p̄rte diuisa ad singloz oculos spec̄e cōsp̄e-
ch̄zi deferent: siue sup̄ mare sicut p̄o. lxxv.

stantate: siue copressi: vt dictu est. **S**ed
 cudo attendendu est: qd loc^o iudicij sit mu-
 dus: qd alias rex: vlt iudex no dignaret il-
 luc venire. Da istitudine de loco: qd bitaf
 sent bestie: sic stabulu si i illo oz fieri iudi-
 cium vlt oz fieri i eo pccituu gñale: deherz pu-
 mbari zc. Sic in pposito mud^o iste est ple-
 nus imundicijs: z ferore: eo qd habitat in
 eo lumera: z bestie. i. pccatores: qd bestie pos-
 sunt dici: z deterioros bestijs: vt dictu est
 sup eod ar. fmo. v. pre. ij. Propf h^o loc^o
 hmoi est corrupt^o z fetidus. Joel. j. Com-
 putruerit iumenta in stercore suo. Si di-
 cas ab aliq no sentio istu ferore: sed nec re-
 gantus sentit ferore stabuli: nec porcus lu-
 ri: qd ibi pccatue morat^o: sic z nos. Hora ex-
 emplii in vitis patru de angelo: z heremi-
 ta sit ambulanti: zc. Ideo necesse est: vt
 pccat^o iudicij teneat mund^o iste purifi-
 cet: z mundet: alioqn dicere posset virgo
 Maria ad filiu. **O** fili z quid durasti me
 z scdo ad hoc stabulu feret zc. Nec aut
 purificatio fiet p ignem. Auctoritas. ps.
 xcij. Ignis ante ipsum pcedet: z inflama-
 bit in circuitu inimicos ei: illuxerut ful-
 gura ei^o vbi terre. vidit z comora est ter-
 ra: mores sicut cera fluxerut a facie dñi: a
 facie dñi omis terra. Hora inimicos eius
 qd pccat^o iusti z amici dei illo igne cobure-
 tur: tunc aut nulla: aut modica pena pa-
 tient ex illo igne: sicut qnquaginta ribero
 res dñe Lutarine. **H**ali autē inimici dei
 manē illo igne affigēt. **I**te Malach. ij.
 Ecce veniet dicit dñs exercituu: z qd po-
 tent cogitare diem aduent^o ei^o. **E**t quis
 stabit ad videndu eū: **I**pe em qñ ignis co-
 stas: z qñ beba fullonū: ter pñans sedebit
 z emudat zc. **T**ertiu est partiu citatio
Ult em de^o puare illd: qd etiā de iureci-
 uili statutu est: vtz qd citatio partiu deat
 pcedere: qd citatio est pncipiū z exordiu
 iudicij. **A**ls nec pcessus: nec snia valeret.
 ff. qñ appel. lit. l. j. vlt penul. Ita faciet sal-
 uator. **H**itrec nunciu ad citandos oēs ho-
 mias: z erit illa citatio penultima. **O**ltm
 nos nuncios ad citandu boies. **P**rio nāqz
 misit pñarchas: postea pphas: postea ad
 postolos: postmodu doctores: z alios pdi-
 caros: ut qd ego qñuis min^o z idign^o
 noie pdi: carōis tñ ex pre deit vos cito vt
 coparcat^o: z pparat^o vos in die iudicij in

valle iofaphat zc. **I**lle gñicius tunc erit
Michael. qd cz altissima tuba clamabit
 ad oēs pres mōi: vtz ad ozierē/occidētē/
 meridiē/ z seprerionē/ dicēs surgite mor-
 tui: z venite ad iudiciū. **A**uct. j. **L**ef. ij.
Ipe dñs in iussu: z i voce archāgeli: z in
 tuba dei descēdet de celo: z mortui qui in
 chzo sūt: resurgēt pñi zc. **N**ota in voce ar-
 chāgeli. **M**ichaelis: qd dñ vor archāge-
 li executiue: s̄ erit vor chñi i peratiue. **U**n-
 Jo. v. **V**enit hora in q oēs: q i monumē-
 tis sūt: audiet vocē filij dei. **S**ic ei vor p-
 conis/ est vor pncipis iuberē/ impartue: s̄
 est pconis obediētis executiue. **T**ūc sub-
 to in istāri oēs aie: q erūt in inferno: purga-
 torio: padiso: inducēt corpa sua diuina vir-
 tute: nō autē potētia nature: nec alicuius
 creature. **P**s. **E**cce dabit vocē sue vocē vir-
 tutis. **O** qd terribilis z admirabil erit vor
 illa dñatis. **S**ic illis q sūt in carcere: p-
 prer aliqd crimē capitale: qñ citant: vt au-
 diant sniam vt suspendant zc. **D**e hac vo-
 ce dñ Hiero. **S**ive comedā: siue bibā: siue
 qd aliud faciā: sp videt meis auribz into-
 nare vor illa terribilis. **S**urgite mortui:
 venite ad iudiciū. **N**ota exemplū in vitis
 patru: de illis duobz heremitz q iuerūt ad
 colligendū palmas: qz vn^o timēs cecidit
 z ad le reuerfus dixit socio qrenti qd habe-
 ret: fuit mibi visuz q audierim illā vocē
 surgite mortui z venite ad iudiciū: rogo
 te ducas me ad cellā: vt ibi me inuentat il-
 la vor. **E**t nos miserū non timem^o vocem
 istā: **A**dā timuit vocē dei vocant^o ad ve-
 niā: cū dixit **A**dā vbi es: vñ dicit ei **A**dā.
Vocē tuā dñe audiuit: z timuit eo q esset
 nudus: z abscondi me zc. **S**en. ij. **E**t cuz
 vor illa erat misericōdie: qd volebat eum: vt
 parceret ei: si veniam postulasset: quāto g
 mag^o dem^o timere illā: q erit rigida z au-
 stera: ps. **G**lor dñi intercedētis sniaz lqz
 nis: vor dñi cōcu. deserrū zc. **Q**uartū
 ē psonal cōpito. **D**uplex cōparatio erit.
Una ex pre iudicij. **C**hñi: q tūc apparebit
 cū mag^o splēdore: z hore: z in maxia pñate
 z potētia. **N**ō sic in pmo aduent^o: qd tunc
 venit paup hūil rāqz agn^o māliet^o. **U**n-
 Joā. bap. eū vidēs dixit. **E**cce agn^o dei.
 Jo. j. **E**t tō iudei ipm desiperūt dicētes
Nolum^o hūc regnare sup nos. **L**v. xix. dz.
 ps. liij. **I**n hūm. iudicij est sublatū est. **E**t
 sic pparauerat **S**acha. di. **E**xulta satis si

De Penitentia

Ha non. Subtilia filia hierusalem. Ecce rex
tuus venit tibi mansuetus et saluator: et ipse pauper.
Iach. iij. Sed in aduentu ad iudicium
veniet cum tanta potentia et maiestate: quod
tutus in dies tremet. ps. Cognosceat dominus iudi-
cia facies: ut dicit ipse. Dar. xxy. Cum vene-
rit filius hominis in sede maiestatis sue: et omnes
angeli eius cum eo: quod dicitur in scriptis. Rñ. quod etiam omnes
saceri venient cum eo ad iudicium: iuxta illud.
Eia. li. Dominus ad iudicium cum senibus: po-
puli sui a principio eius. cum senibus: id est
saceris: quod dicitur in senibus non ratione etatis. quod
multi sancti fuerunt iuvenes: et omnes resurget
in etate iuvenili: in mensura etatis plenitudi-
nis: sed ratione sapientie signate penetrat.
Et nota cum dicitur in sede maiestatis sue: quod
tunc christus sedebit: sicut iudex sedens: ut quod
dicitur in i. c. vlt. de re iud. di. li. vj. Hora similitudine de autem caran-
tib: in arbore: sed supponente falcone vel
aquila omnes pavescunt et silent. Sic considera-
te: quod hic mundus sit quod dicitur arbor: facies fru-
ctus dignitatis bonorum: divitiarum: delicias
officiorum: et. Et quilibet vult implere de fru-
ctibus istis capitulum. Aves vero ludentes in
hac arbore sunt omnes creature corporales. Pri-
mo sol ludit discurrendo ab oriente in occi-
dentem: et converso. In estate sol ascendit in
hyeme vero descendit. Eccles. i. Mutatur sol:
et occidit ad locum suum: revertitur ibique rena-
scens girat per meridiem: et flexit ad aquilonem:
lustras universa in circuitu. Idem de luna:
et stellis: aere: aqua: et terra. Non faciunt nisi
ludere: pisces maris: volucres celi: et anima-
lia in terra: quod ludunt. Lani. ij. Delectabar
per singulos dies: ludens coram eo omni tempore: ludens
dens in orbem terrarum. Ad litteram loquitur hic
de ludo mundi: sed qui veniet falco: seu aquila.
christus ad iudicium vult: iste ludus cessabit:
quod omnes creature timebunt: et morus cor-
porum celestium: quod est quasi quidam ludus cessabit.
Iohannes ecclesia scilicet orat in collecta vigilia nati-
vitat: domini dicitur. Presta quoniam sumus oipotens
deus: ut vnguentum tuum que redemptio est le-
ti suscipimus: veniente quod iudice securi vni-
deam. Et secunda comparatio erit ex pre-
dicandorum: quod statim apperebunt in valle io-
saphat: ut dicitur est. Sed hic quod quod il-
luc transibim. Rñ. Quilibet nostrum portabi-
tur ab angelo: quod nunc dicitur est nobis ad cu-

stodia. Et de electis quod clarum est: sed de
reprobis non audeat dicere: nisi quod saluator
hec dicit. Dar. xij. Sic erit in consumatione
seculi: mittet filius hominis angelos suos: et col-
liget de regno eius omnia scandala: et eos qui
faciunt iniquitatem: et mittet eos in caminum
ignis: et eos qui faciunt iniustitias: occidit.
Nota scandala. i. illos qui peccant publi-
ce: et eos qui faciunt iniustitias: occidit.
differencia est inter electos et reprobos: quod
electi cum magna reverentia ducentur ad alios
sic trahit sponsa ad domum sponsi: et sic
pater cum magno vitupio sic trahit ad curiam
vel ad carcerem latro vel homicida inuicem
et. Iohannes Saluator ait. Exibit angelus: et
parabit malos de medio iustorum: et mittet
eos in caminum ignis: ibi erit fiet: et stridet
dentium: ibidem. Hora i parabunt malos de
medio iustorum: quod vici iustos statuet ad ve-
terem: reprobos ad sinistram iudicis. Tunc
aspectus christi erit intollerabilis: malis: et vobis
lent potius esse in inferno: quod videre christum
iratum: idem Job i persona dicitur sic ait. Quis
mibi tribuat: ut in inferno non abscindas do-
nec pertranseat furor tuus: et. Job. xij. Ite
Apoc. vj. Reges terre: et principes terre: et
tribuni: et milites: et divites: et fortes: et ad-
feru: et liber absconderunt se in speluncis: et
petris montium: et dicunt montibus: et petris
cadite super nos: et abscondite nos a facie
facientis super terram: et ab ira agni. Quia
est iudicialis diffinitio. Sed qui iudex ante
quod ferat sententiam: vult videre et manifestare de-
bita: vult merita partium recitanda: processus
Sic christus. Iohannes ante quod iudicium aperiet
libros scientiarum: manifestabunt omnia angeli-
lis: et hominibus omnia opera bona et mala. De
est auctoritas novum et veterem testamentum. In
veteri bib. Dan. ij. Iudicium sedet: et libri ap-
erti sunt. In novo bib. Apoc. xv. Et iudicium
os magnos et pusillos stantes in spectat
throni: et libri aperti sunt: et iudicium sunt
tunc ex his: quod scripta erant in libris secundum opera
ipsorum. Quis et quanta iustis erit reprobis
quod mala ipsorum erunt vobis manifesta. Rom.
diu quod est: ut peccatis vobis passus: et
peccata operatur. ps. Bini quos remittit: et
quos recta sunt peccata. ps. xxxij. Ite. i. ps.
Nota charitas: quod scilicet habet per peccata
quod non potest charitas amissa a peccato: et
ri. Igitur aperietur libris scientiarum: et mani-

festatis opibus bonis et malis christus iudex
 ut deserat honore mri et scriis oib; pterim
 illis q erit secu assessor; / infrogabit eos.
 et primo dicit mri / infrogans ea de bonis
 q erit a pte dextra iudicis. **Dat mea:** qd
 vob videt de istis: **Tuc** mal rñdebit. **Fili**
 ex q vixerit pmi madata vna caste / parten
 ter; hūilit; obediēter; pacifice rē. rñ qñ ali
 qui eoz peccauerūt; fecerūt añ morte pe/
 nitentiā; ad madata vīm r pñationē pdi
 caroz vroz; nō sunt digni regno tuo. **Tuc**
 chris interrogabit aplos; q pfirmabunt re
 sponſionē virginis. sic martyres. sic pſesso
 res. sic virgines; et ceteri sci. et chris dicit.
Et q videt vobis oib; et ego tanq iudex
 vlla sero iniam vt fiat sic dicitis. **Et tunc**
 vertēs se ad eos q a dextris et erūt; facie
 leta dicit eis. **Venite** benedicti pñs mei
 rē. **Dat. xv.** **Tuc** electi grās agēt genu
 flexerēs atq dixerēs illud qd dicit **Dat.**
xv. **Dñe** qñ te vidimus eūrentē / r pau
 mus te rē. vlg; ibi. **Quādiu** fecistis vni d
 his fratrib; minimis; mihi fecistis. **Tunc**
 dicit electi. **Nō** nobis dñe nō nob; sed noi
 tuo da glām. **Queri** pōt hic: nūquid bec
 snia fiet vocalr vel meralit; **Quidā** dicūt
 q mentalit; qdā q vocalr. vt rāgit **Tho.**
 m. iij. lēn. di. r. ij. **S; Pe.** de pal. tener sibi
 de mediā sniam dices. **Q;** q ad merito; uz
 viciſſionē fiet mentalr; vicz cū dicit chri
 stus. **Curru** em rē. sed q ad snie platiōez
 fiet vocalit;. **Ecōtra** pō chris intendēs cō/
 dēnare seu p dēnatiā sniaz ferre cōtra im
 pios; vlg; pmo mri sue. **Dat** mea: quid
 vob videt de his: **Rñdebit.** **Fili;** ex q ist
 fuerūt rebelles volūtat tue; nō obediēt
 tes madata; tuis; noluerūt agere pñiam;
 pūperenderūt in carnarōez; passionē r mo/
 rē; resurrectionē r ascēſionē tuā; pēpserūt
 eccliaſtica ſacrā; r admōtiōez r pñatio
 nes pñicaroz tuoz; idcirco digni sūt mo/
 te eterna rē. **Nota** h; q pñctores q pingūt
 mrez virginē genuflexā in pſpectu chri qñ
 orante eū p pñōib; salūm est; qā tūc nō
 erit tps orandi nec miserēdi; sed vlciscēdi.
Prouer. vj. **Felus** et furor; viri nō pcer in
 die vindicte; nec acquiescet cuiusq; precib;.
 nec suscipiet p redēptōē dona plima. **Tuc**
 dicit chris pñar chris. **Et** vos vultis hos
 in vna societate; **Rñdent.** **Nō** dñe; q nos
 sumus miserēdōdes; isti pō crudelēs. **Et**

chris. **Et** vos pphete; **Rñdent.** **Non** dñe
 qā nos sum; in fide deuoti; isti sine fide
 r deuotiōe. **Et** vos apli; **Abit** dñe. quia
 nos sum; charitati; isti sine charitate.
Et vos martyres; **Non** dñe. q nos partē
 tiā habuim; r in maximis tormētis / pñu
 melijs; r in iurij; vlg; ad mortem inclusi
 ue. isti aut fuerūt vindicati; r immedieſ
 inturjs rē. **Et** vos pſſores; **Nō** dñe. qā
 nos sumus abstinentēs r ieiunij; r vigi
 ljs; egētes; angustiat; afflicti rē. isti autē
 fuerūt de diti gule; qz vlt de; eoz fuit. **Et**
 vos pſgines; **Abit** dñe. q nos sum; in te
 gri r mudi corde r corpē. isti aut luxuriosi
 vt potēt; r sicut equ; r mul; quib; non est
 intellect; rē. **Tunc** dicit chris. **Ego** tanq
 iudex vllis a deo pſtitu; qz pat pñatē de
 dit mihi iudiciū facere rē. pfirmo sniam.
Et tūc vertēs se ad reprobo; q erūt ad s; /
 nistrā; dicit. **Ite** maledicti in ignē eternū
 rē. **Dic** pñctice. **Si** dicerēt dñati chris.
Dñe postq dñati sum; a te; fac nob grā
 tiā vna tm; vt simul maneamus tecū. **Re**
 spondet chris. **Ite** maledicti vel discedite a
 me. **Tuc** illi. **D** dñe saltē benedic nobis.
Rñdebit chris; maledicti. **Tuc** illi. **D** do
 mine saltē in aliq bona loco. **Respondebit**
 in ignē eternū. **Et** illi. **D** dñe saltē da
 nobis aliquā bonā societate. **Respondebit**
Qui parus est diabolo r angel; et. **Tunc**
 data snia; mouebit inter eos qdā horribi/
 lis rumor; r planct; r clamor vlg; ad cel/
 lū; dixerēs illō **Hiere.** **Et** maledicta dies
 in q nat; sum; r dies in q peperit me mat
 mea non sit bñdcta rē. **Nota** dies in q na
 tus sum. s; in yrero r ex yrero; qā mel; est
 nūq; fuisse q; eē dñati. **Dat.** xvj. **Bo**
 nū erat ei si nat; nō fuisset homo ille. **Ite**
 aliū planctū amarissimū faciet dñati dñi
 ceteris illud **Thren.** v. **Defecit** gaudū cor
 dis nri. plus est in luctū chorū nri; cecidit
 corona capis nri. **Ue** nob q; peccauim;
Tuc g; insurget pat; filii; r ecouerso. **Vir**
 p; vroz. **peubinar;** p; peubina; r ecouerso
 qz qnto fuit h; intēſior amor; iordiar; rāto
 illic erit intēſius odiū. **Ser;** um est esse
 actualis executio. **Nota** q inia dabit pmo
 p electis; scdo p reprobis. sed executio fiet
 ecōtra. **Dicit** g; tūc chris. **D** inferne apē/
 ri os tuū; apiaſ terra r deglutiat pctōres.
Tunc ad impertū chri aperiet terra. r de

De Penitentia

glutient oēs repbi mox in infernū. **Dat.** **Fij.** In tpe mellis dicā messorib. **Loll.** gite p mū zizania / z alligate ea fasciculis ad cōburendū. Hora fasciculos. qz vn? fa- sciculus fiet de oñis. al? de platis malis. al? de religiois. al? de clericis. alius de co- gnatis. al? de viduis. alius de p̄gimb? fa- tuis. al? de diuitib? ysurarjis. al? de ad- uocatis. al? de supbis. al? de auaris: z sic de singlis. Et sic diuident in carcere et no inferni: vbi in eternū z in seclm seculi sipe vlla spe pmanebūt. **Prover. xj.** **Fortuo** hoie impto / nlla erit vltra spes. **3re Esa.** xxij. **Cōgregabunt cōgregatiōe vni? fal-** cis in lacu: z claudent ibi in carcere. **Eo-** tra p̄o electi cū chro ascendunt in celū. **Di-** cer em chis angelis. **Precedite vos: z vos** alij subseqm̄i. **Et chis in medio cū p̄gi-** ne ascēdet ad celū cū glia inextimabili. **Iu-** tra illud **Esa.** xxxv. z. **xy.** **Qui liberati fue-** rūt z redēpti a dño: cōuertent z veniet in- sion cū laude et letitia sempiterna: sup ca- pur eoz gauditū z letitiā obtinebunt: z fu- giet dolor z gemitus. **3re Apoc.** xij. **Ab-** sterget oñs oēm lachrymā ab oculis scroz z mox vltra nō erit neqz luctus: neqz cla- mor: neqz dolor: erit vltra q̄ prius abierūt. **Ergo p̄niaz agite: appropinqbit ei regnū** relox. **Qd nob cōcedere dignet tpe salua-** tor n̄r: q̄ est b̄ndict? in secula seclor. **Amē**

De pnie integritate Ser xiiij.

Penitentiā agi- te zc. **Supra** dictū est de quat- tuor articlis pnie: vtz de pnie necessitate / iustitate / q̄ditate / z causalitate: nō sequit̄r predicare de q̄nto vtz de pnie integritate. **Salutez virgo zc.** **¶ Pro** ser- moris fundamēto in q̄ agit̄ de pnie inre- gritate: orit̄r theologialis q̄stio. **¶ Que-** ritur. **Utrū** sola cordis cōtritiōe z secreta satisfactiōe abiqz oris p̄fessioe quisqz possit deo satisficere: **Arguit** q̄ sic. **Habetur** de pe. di. j. **¶ P̄ti** p̄fitebor: duc sum me in iustitiā meā dño: z tu renuisti impietate p̄ti mei. **Igit.** In oppositū habet de pe. di. j. **¶ Amb.** aut in lib. de padis. **Non** p̄t̄ q̄sqz a p̄tō iustificari / nisi p̄t̄m ante fuerit cō- fessus: q̄ sola cordis p̄tritiōe abiqz oris cō-

fessione quisqz deo satisficere nō p̄t. z sic q̄stio manet p̄ vtraqz p̄re dubia. **Ad** q̄stio- nē respondendū est fm qd habet de pe. di. j. in glo. q̄ sicut in trib? veni offendim? / scy corde / oze / z ope: ita trib? modis ei satisfal- ciendū est. **¶ Prīmū** dicit̄ p̄tritiō z doloz de p̄tis: qz habet vbi s. **Lachryme** lauat delictū. qd p̄tz de ic̄o **Petro** vbi s. **Petr?** doluit et fleuit: qz erravit vt bō: cui deus p̄tā dimitte. **P̄tz** etiā de **Dagdalena** q̄ p̄tritiōe de p̄tis habuit: z de? ab ipsa seō p̄tē demonia eiecit. s. p̄tā. **¶ Ita** p̄tōi cōtri- tiōe de p̄tis h̄re debet. **¶ Scdm** d̄i cōn- fessio: de q̄ habet de pe. di. j. **Ecce** nūc tps acceptabile adest / in q̄ aiaz cōfessio a motu te liberat. **¶ Cōfessio** aperit̄r cōfessum. cōn- fessio spes saluadi tribuit. **Habet** etiā vbi supra. **¶ Perfecta** pnia cogit̄ p̄tōe vā libe- ter sufferre. in corde em p̄tritiō. in ore cōn- fessio. in ope tota humilitas. **hec** est fructi- fera pnia. **Habet** vbi s. **¶ Nō** p̄t̄ q̄ gram dei celestis accipe / nisi purgat? fuerit ab omni corde p̄ti p̄ pnie cōfessione. **¶ Ter-** tiū dicit̄ opis satisfactio: de qua ait **Aug.** **Non** remittit̄ p̄t̄m / nisi restituit̄ ablatū. **Igit** satisfactio est faciēda / ablata restituo- do z pniāz agendo. **¶ Et** ad argumentū ad p̄tē negatiuā dicit̄: q̄ intelligit̄ in calu nō cessitatis. s. cū aliquis p̄terit z morte fue- rit. **¶ Et** ad argumentū in oppositū dicit̄: q̄ intelligit̄ de interiorū cōfessione: q̄ est reco- gnitio p̄ti. vel p̄positū cōfiteudi / si tps v- loc? affuerit. **¶ Vel** intelligit̄ vbi facultas sacerdotz habet: et ista tria sunt p̄tē pnie z de integritate ipsius. **¶ Ad** quā faciēdam nos exhortatur verba passimpra. **¶ Pro-** declaratiōe z introductiōe materie. **¶ Nō** ad rādū: q̄ q̄ntis pnie fm qd est p̄t̄m nō all- gnē: ut p̄t̄s: fm **Lbo.** p. ij. c. 2. ar. 2. ad le- cundū. **ed** q̄ acc? humani q̄ multiplicat̄ in pnia: nō cōparant̄ ad habitū p̄t̄m: s. cō- p̄t̄s: s. sic effect? / in pnia fm qd est lacrima habet aliqz p̄t̄s. **¶ Pro** cui? intelligētia est norādū fm **Lbo.** vbi s. ar. j. **¶ Et** q̄ sicut de- ry. **¶ Verba** duplex est p̄t̄s. s. p̄t̄s essentia- ps q̄ntitatis. **¶ Pars** aut̄ essentia- sunt nōnā forma z materia: logice aut̄ gen? z vniū- **Hoc** autē mō q̄dlibet sacm̄ d̄istinguit̄ in materia z forma: sicut in p̄tē essentia- **Uñ** sicut de maḡ in. ij. sen. di. j. **¶ Sacra** cō- stitūt in reb? z p̄bis. **¶ Sed** q̄ q̄ntitas se- **re**

net ex pre materie: pres qntitatis se tel
 net ex pre materie: ido pres qntitatis sunt
 pres materie. Et h mo sacro pnie assigna
 tur pres: qntuz ad actus penitentie: q sunt
 materia hui? sacri. Et he sunt tres pres
 scz cordis pntio: ois pfectio: z opis satis
 factio. De pe. dist. ij. c. pfecta. Et he sunt
 pres materie: vt dixi. Alia est pars eentie
 q est forma. Et sic possit dici qntuz pars
 res. s. p dicit tres q sur pres integrantes ipsi?
 materie: z absolutio sacerdotis q est for
 ma. Et qz hmoi absolutio cofert a ministro
 hui? sacri: q est sumus sacerdos. vt in. ca.
 Omnis pntio: de pe. z re. Jo etia de
 spo ministro videndu est. Sunt q qntuz
 p ordine videnda in hoc. v. articulo.
 Primo de cordis pntione.
 Secdo de opis confessione.
 Tertio de operis satisfactione.
 Quarto de ministro instrumetal.
 Hodie q tantu de primo videbim? In
 hoc pnone: viz de cordis pntione: q est
 vna de tribz partibz sacri pnie. De qbz tri
 bus h figura in veteri et nouo testamero
 In veteri qde significant p dicit tres par
 tes p illud triduu. de q ait Moyfes Exo.
 v. Deus hebreoz vocauit nos: vt eamus
 via triu dieru in solitudine: sacrificemus
 vno deo nro: ne forte accidat nobis pestis:
 aut gladi? Per istos tres dies signant p
 dicit tres pres pnie: q dicit dies: eo q illi
 luminet hoiem lumine gre: qz sine istz pec
 catos in tenebris ambulat. Deben? q
 in hac vira solitudine: vt sacrificem? deo: qz vere
 penites offert aiaz z corp? suu: sacrificiu
 deo in odore suauitaz. ps. Sacrificiu do
 spis contribulat? zc. Jre Ro. xij. Obsecro
 vos fra. vt exhi. cor. ve. ho. vi. san. do pla
 ronabi. obse. ve. Hora ne nobz accidat pe
 nis. s. culpe pcti: z gladi? s. pene inflictio.
 In nouo po testamto signant: p illud tri
 duu: in q ego Maria cu Joseph dolees
 qstuer: qm: que amiserat? z post triduu
 inuenit. Jn d. Lu. ij. Pater tu? z ego
 do. gre. re. Dodo igit videam? de prima
 pre: viz de cordis pntione: vbi solu vide
 bim? qd sit coctio. Na de ei? effectu ha
 bem? j. in. vj. ar. hui? materie. Jgit quis
 de pntioe mkte sint date diffinitioes: tñ
 hec est conuio: z a mgro data. Contri:

to est dolor p pctis assumpt? euz pposito
 pntendi z satisfaciendi. In q diffinitioe po
 nunt qntuz. tria sunt de rone pntiois in
 qntu est act? pntis: quartu vero inquan
 tum est pars sacramenti.
 Primo q ponit verbu denotatiuu gnis
 materialis seu essentialis dolor.
 Secdo ponit verbu declaratiuu obiecc
 formalis p peccatis.
 Tertio ponit verbu designatiuu electi
 onis virtualis assumptus.
 Quarto ponit verbu restrictiui pnie
 sacralis: cu pposito pntendi z satisfaciendi.
 Primo q ponit verbu denotatiuu gnis
 materialis cu dicit q pntio est dolor. Do
 lor interior est act? voluntatis: q nihil aliud
 est: q displicentia alicui? mali: hz q affect?
 voluntaz notat p noia passionuz: vt notat
 in. ij. sen. vi. xxvj. Sic intelligedo de isto
 dolore pntio e dolor eentia. Debz aut
 iste dolor esse acer: acroz: z acerrimus hz
 Berni. Acer qz offendim? deu z creatorē
 oim. Acroz qz ptez nrm celeste: q no q pa
 scit mltiplr. Acerrim? qz redemptoz nrm
 q nos liberauit pto sanguine a vinculis
 pctoz: a crudelitate demonu z acerbitate
 gehene. Est alius dolor in pre sentia: q
 est passio. Et hic pntio no est essentialr co
 tritio: put est pntis: sed magz effect? eius.
 Sic em pntio vire? exteriorē penā suo coz
 poz infligit / ad recopendū offensaz: q
 in deu comissa est officio mēbro: iuxta il
 lud. Ro. vj. Sic exhi. mē. zc. fuitre iu. i san
 cti. ita etia z ipi cocupiscibili penā ifere
 dolorz pcti: qz etia ipa ad pctm coopabaf
 Sed tñ dolor hic sensibilr pot pntere ad
 pntionē: inqntum est pars sacri: qz sacra
 no solu in interioribz actibz: sed etia in ex
 terioribz: z in rebz sensibilibz nata sūt esse:
 fm Tho. pre. ij. q. j. ar. ij. ad pmu in addi.
 Jre nota q hic dolor: designat pfectā dī
 splicentā de pctis pmissis. Si em esset im
 pfecta: nō eēt pntio hz acerrim? fm Tho.
 q. z. arg. vbi sup ad scdm. Perfecta autē dē
 displicentia: qñ habet gram informantē.
 Et tñ in hoc denorat forma gre: q est d eñ
 sentia pntiois: vt dicit infra in. ij. pre ser
 mois circa finē. Nota etia q iste dolor co
 tritiois: q est essentialr ipa pntio: est mag
 pnt? oim alioz dolorz: nec pot esse mim?
 z vj esse maior: de grauiori pcto qz de mi?

De Penitentia

nus graui. Secus aut de exteriori dolore
sensibili: q̄ pot̄ esse nō maxim⁹ / ex pot̄ esse
min⁹. Nec oportet q̄ sit maior d̄ maior peccato
/ s̄m q̄ nascit̄ in pre sensibili ex imp̄ssi
one superioris appetit⁹: sed s̄m q̄ p̄ pot̄ ex
electioe sumit̄. Tūc maior d̄ esse talis do
lor de maior peccato: q̄ maior culpe maior
pena debet. iuxta illud Deut. xxx. Scdm
mensurā peccati erit et plagarū mod⁹. ¶ Se
cūdo ponit̄ verbū declaratiū obiecti for
mal̄ / cū d̄. p̄ peccatis. Ubi nota ser. ¶ Dicit̄
q̄ intelligit̄ de peccatis q̄ntū ad culpa / nō q̄ntū
ad penā. q̄ dolor de pena peccati nō est cō
tritiō: s̄ue sit pena de puatiōe boni nase
cutusmodi ē infirmitas / v̄l mēbrū dectio:
vel de puatiōe bonoz fortune / cuiusmo
di est paup̄tas / et amissio fauoz / fame / ho
noris: vel hmōi. Tunc em̄ nō esset digna
pnia. l. vi. vt cōstitueret. s̄ue et de puatiōe
gr̄e: sicut est amissio virtutū. In dolor q̄
qs̄ dolet de amissione p̄ peccatū: nō est essen
tialit̄ ipsa peccatiō / s̄ est p̄ncipiū ei⁹. Sicut
em̄ aliq̄s mouet̄ ad apperendū aliqd̄ p̄ter
bonū qd̄ expectabat: ita mouet̄ ad dolēdū
de aliq̄ p̄ malū qd̄ inde cōsequutus est.
vt pot̄. ¶ I. ho. p. ii. q. i. ad. ii. ¶ Scdm no.
q̄ h̄ intelligit̄ de peccatis actualib⁹: nā de ori
ginali nō pot̄ esse peccatiō p̄se loquendo.
Medicina s̄o d̄ esse p̄portionata morbo:
sed peccatū originale sine n̄ra volūtate p̄ra
bitur: s̄ nō requirit̄ q̄ p̄ actū volūtat̄ qui
est ipsa peccatiō / ab ip̄o purget̄. Et p̄firmat̄
rō. Nā originali nō debet pena sensus / cu
tusmodi est contritiō: q̄ hmōi pena r̄nder
quertioni inordinate ad bonū cōmutabile
q̄ nō repit̄ in originali. Nec I. ho. in. iij.
di. xvij. et vide infra ser. iij. hui⁹ ar. pre. ij.
¶ Tertio no. q̄ hic intelligit̄ de oī peccatō cō
missio / s̄ue sit mortale s̄ue veniale. Alim
em̄ peccatū sine peccatiōe remitti pot̄: et qd̄
bet peccatū p̄ peccatiōes sibi opposita remittit̄
q̄ntis post cōtritiōe de mortali possit̄ rei
manere veniale: cū nō post peccatiōes de ve
niali. Et iō de veniali remittendo d̄ esse
peccatiō. q̄ si in hac vita nō habet̄: post hāc
vitā in purgatorio remitti pot̄: etiā q̄ntū
ad culpam. vt canonistarū tenet opinio et
theologoz. ¶ Quarto no. q̄ de oblitioe et
ignozatiōe peccati d̄ esse peccatiō in ḡnali. Et
aut̄ h̄ peccatiō n̄ solū de peccatō oblitio / s̄ etiā d̄
oblitio: de ei⁹ q̄ ex negligētia p̄git̄. Si p̄

postea ad memoriā reducit̄ peccatū: tūc tene
tur h̄o sp̄alit̄ p̄teri. sicut de iure ciuili. Si
mile ē in paup̄e debitoze q̄ dū laborat̄ in
op̄ta excusat̄: q̄ inanis ē actio quā in op̄ta
debitoris excludit̄. ff. de dolo. nā et is. Et
si postea ad pinguiorē fortunā venerit: tenet̄
nec inq̄ntuz facere pot̄: deductio ne egeat
si p̄ bonis cessat̄. ff. de cessi. bonoz. l. is
q̄ bonis. ¶ Quinto intelligit̄ de peccatis p̄ter
tis: nā de futuris nō est peccatiō peccati
ad actū p̄teritū: cum sit p̄ iustitie vindictā
ue q̄ respicit̄ culpā p̄teritā. De peccatō aut̄ fu
turo nō d̄ ee p̄pe peccatiō / s̄ maḡ carit̄
q̄ p̄tinet ad p̄uidentia. Sapia em̄ p̄uidentis
de natura est moroz in oib⁹ p̄turb⁹ mo
lib⁹. ¶ In d̄ auriga p̄turb⁹ s̄m I. ho. p. ii. q. ix.
et ar. iij. Et p̄firmat̄ rō ex eo q̄ cōtritiō
est p̄ p̄ncipio: q̄ respicit̄ semp̄ p̄teritū. ¶
¶ Sexto no. q̄ h̄ intelligit̄ de peccatis p̄p̄is:
nā de alienis peccatis quis ex caritate dol
lere debeam⁹: n̄ nō oportet q̄ de eis ardeat̄
mur. q̄ nō oīs dolor de peccatō p̄terito est cō
tritiō / nisi de p̄p̄is em̄. ¶ Tertio ponit̄
p̄bū designatū electiois p̄ualis: q̄ requirit̄
tur ad actū virtutis. q̄ notat̄ cū d̄. alim
peccatū. Ubi notanda sunt tria. ¶ Primo: q̄
peccatiō d̄ esse p̄petua p̄ totum sp̄atū vite
p̄ntis q̄ntū ad dolorē interiorē: q̄ est act⁹
volūtat̄: q̄ est displicētia de peccatō p̄missio.
vt dicit̄ est sup̄. Semp̄ em̄ d̄ h̄oī displice
re q̄ peccauit̄. Si em̄ ei placere peccate
tā ex h̄ peccatū incurreret et fruct⁹ venie pecc
ret. Et p̄ h̄ etiā facit̄ rō et auctitas. Rō est:
q̄ peccatiō iudet̄ culpe ex p̄ aduersione:
ex q̄ culpa h̄z q̄ndā infirmitatē. et iō vera cō
tritiō d̄ h̄ manere. Et ex hac rōne p̄z d̄
serētia in satisfactionē et cōtritiōe: q̄ si
satisfactio attendit̄ s̄m penā cōiunctā q̄ p̄
catori iniūgi d̄. et iō pot̄ terminari vt non
oportet vlt̄erī satisfacere. Nec em̄ pena h̄
cipue p̄portionat̄ culpe ex p̄te p̄uentione:
ex q̄ finitacē h̄z. et iō diuersa rō est i ea q̄
peccatiōe. Pz rō. Auctitas ē Aug. i. li. d̄. p̄.
Quid restat nob⁹ / nisi dolere in vita. Ubi
em̄ dolor finit̄ / deficit pnia. Si pnia finit̄
qd̄ relinquit̄ de venia: Ad idē I. ho. d̄. ser
¶ Eltro. De (in d̄) q̄n absolut̄ h̄oīz peccati
peccati ligat̄ eū a vinclo p̄petue delectationis.
Cui⁹ ad idē facit̄ Eccl. v. De p̄p̄iatu pecc
caroz noli cē sine metu. Ergo nec sine do
lore. Item Esa. xxxvij. Recognitō sibi

oēs ānos meos in amaritudine anime mee.
 Dolor ē exterior a sensibili: q̄a displicētia
 causat: r̄ d̄ esse p̄petuū in hac vita. Et p̄
 dicitā vera sūt de p̄ritōe inq̄tus est accūs
 p̄ritus: sed s̄m qd̄ est p̄s causalitātē: inq̄tū
 s̄z p̄met p̄positū p̄tendi r̄ satisfaciendi:
 nō op̄et: q̄ sit p̄petua: s̄s sufficit semel p̄
 teri r̄ satisfacere. Et cōsequēter sufficit semel
 h̄mō conert cū p̄posito p̄tēdi: nisi in cas
 s̄ibz illis: in q̄bz req̄rit iterata p̄fessio: r̄ sa
 tisfactio. De q̄bz. j. dicit. ¶ Sēdo nota q̄
 dolor iste p̄ritōis nō op̄et: q̄ sit p̄ritū?
 q̄: necesse est q̄ act⁹ p̄nitētis siue interior
 siue exterior: interpoller ad m̄m̄ om̄no: r̄
 aliq̄ q̄ ad nēcitātē vite p̄tinet. Quāq̄ etiā
 act⁹ v̄m̄ p̄ritus: ipedit actū alteri⁹ maḡ
 necessariū. Et ideo p̄ tūc op̄et infirmere
 actū illū ipeditū meliori⁹ boni. ¶ Ter
 tio nota: q̄ post hāc vitā nō cadit p̄ritio.
 Rō est: q̄ in p̄ritōe tria sūt. l. dolor: ḡra r̄
 meritū. In his nō est dolor. v̄n̄. Et. lxx.
 Oblitiōe tradite sūt angustie p̄ores. Itē
 Ap̄. xx. Jā nō erit am. neq̄ lu. neq̄ cla.
 sed nec v̄l̄ dolor. In dānat⁹ p̄o nō ē ḡra.
 In his q̄ sūt in purgatorio nō est meritū:
 q̄ nō sūt in statu merēdi. Et iō p̄rie pena
 purgatorij. n̄ d̄: satisfactoria: q̄ satisfactō
 op̄ meritōū req̄rit. S̄z largo mō d̄: satis
 factio pene debite solutio: s̄z Tho. pre. iij.
 q̄. lxxij. ar. iij. ad tertū. In hac āc vita oia
 p̄dicitā sūt. Et p̄firmat rō. q̄ si p̄ritio erit
 p̄ vitā ḡer̄ r̄ culpe mortal̄ remissio. Cō
 sequēter est saluz. ḡ r̄ a nēcedō. ¶ Quarto
 ponit s̄bz restrictiue p̄nie sacratis: cū d̄:
 cū p̄posito p̄tēdi. Ita ei s̄ba addunt ad
 d̄m̄itionē p̄ritōis: pur est p̄s sacrī p̄nie
 nō autē pur est act⁹ p̄ritus. Nā v̄r p̄nia ē sa
 cr̄m̄: req̄rit hęc tria: v̄r dictū ē. l. cordis cō
 tritio: oij. p̄fessio: r̄ op̄is satisfactio: nō tū
 sit in actu: s̄z in p̄posito. In actu p̄o successi
 ue s̄: sic dicitur h̄oras ēe p̄res irreḡles d̄iet
 tū successiuas. Jo. xv. nōne. xij. hore s̄t d̄iet
 Et āc nō. q̄: ista s̄ba addūt ad d̄m̄itōe
 onē p̄ritōis: pur ē p̄s sacrī p̄nie v̄r d̄ietū
 ē: iō rē req̄rit illū p̄posito p̄tēdi r̄ satisfā
 ciedi: q̄n̄ p̄m̄ cadit sub nēcitātē p̄fessōis.
 Alias s̄c̄: q̄ cōtingit in pluribz casibz: v̄r
 p̄tēdit. j. cū de p̄fessōe ager̄.

**De cōfessōe. ser. xv.
 De cōfessōe agi**

te rē. Ut sup̄ p̄mo s̄mone de cōfessōe
 q̄ est vna partū integraliū sacrī p̄nie: sc̄q̄
 tur mō videre de cōfessōe. Salutes v̄go
 Maria rē. ¶ Circa p̄fessōe ḡ occurrit
 duo principaliter consideranda.
 P̄mū de eius necessitate.
 Sēdo de ei⁹ q̄litate. Circa vero ei⁹ ne
 cessitate: tria sūt vidēda successiue. P̄mo
 de rōnibz ad cōfessōe inductiuis ample
 cēdis. Sēdo de obstacul̄ ei⁹ impeditiuis
 r̄mouēdis. Tertio de p̄cis nēcario in cō
 fessōe dicēdis. Circa p̄mū not̄. j. d̄ p̄ cui⁹
 dētia dicēdoz: q̄ cōfessio p̄t̄ tripl̄r sumi:
 s̄m̄ diuersas rōes: r̄ significata. Et sic eiq̄
 P̄mo nāq̄ cōfessio est v̄ni⁹ (uoce.
 nalis magnificans.
 Sēdo est iudicialis cōdemnans.
 Tertio est sacr̄alis absolūens. Et q̄libz
 istaz cōfessōnū est nēcaria ad salutē: d̄ q̄
 bus vide qd̄ scriptū in s̄mōe b̄rē Barbare
 q̄ incipit. Cōfitebor tibi d̄ne rex: in introi
 tu. Om̄issis ḡ p̄mis duabz videam⁹ d̄ rē
 tia cōfessōe: de q̄ nobis s̄mo est. q̄z hęc ē
 p̄s sacrī p̄nie p̄ quā p̄sequimur veniā p̄cōz:
 turca illō. j. Jo. j. Si cōfiteamur pec. nō.
 fidel̄ r̄ iu. est deus: v̄r remit. nō. pec. nō. et
 emū. nos ab om̄. int̄. Itē de hac loquēdo
 notādū est: q̄ hęc cōfessio est nēcaria ad sa
 lutē: r̄ hęc est firma p̄clusio oim̄ theologo
 rū: r̄ p̄batur q̄nq̄ modis.
 P̄mo ratione naturali.
 Sēdo p̄uasiōe theoloḡicali.
 Tertio inductione diuinali.
 Quarto auctoritate scripturari.
 Quinto experientia exemplari.
 P̄mū ḡ mediū est rō nālis. Nā vide
 mus s̄m̄ naturā/ q̄ nlla infirmitas porect
 medelā recipe si medicō occultet: p̄ hoc
 op̄et q̄ medic⁹ videat figurā in firmitatē:
 v̄l̄z v̄nā/ tāgat pulsū/ agnoscat tps̄ in
 firmitatē/ r̄ modū rē. Et manifesta ifir
 mitate: facili⁹ r̄ cōmodi⁹ remediū adhibē
 beat: sic r̄ vuln⁹ nō p̄t curari: nisi medi⁹
 co patefactū. V̄n̄ hoc. Si op̄erā medi⁹
 cantis expectas: op̄et v̄r vuln⁹ d̄regas.
 Fatu⁹ em̄ esset ille q̄ timore secatiōis vul
 neris/ nō patefaceret illud Medico: q̄ sic
 posset venire in fistulā: r̄ p̄sequē fieret in
 curabile. V̄n̄ Aug. in reglā. Si em̄ fra
 tu⁹ vuln⁹ h̄z in corpe/ qd̄ velit occultari dū
 timer̄ secari: nōne crudeliter a te s̄lteret: r̄
 misēditer iudicaret: Si ḡ p̄ salute corp̄is

De Confessione

morturi ap'is vulnus: cur nō magis apire
debes vuln' mēris p salute aie imortalit'
Uñ d' Aug. q' p'fessio est p quā morbo la-
tes spe venie apitur. Uñ z plerūq' bestie
vulnerate cōdunt hūilit' vuln' suū. hoib'
deposita feritate: vt curā recipiāt. Sicut
p'z in leone b' Hiero. Perōr q' nō vult
p'fiteri deterior est q' bestia. Est etiā dete-
rior: Iuda p'ditor: q' cōfessus est peccā suū
di. Peccavi tradēs sanguinē iustū. Et q'
uis nō susceperit veniā: illū fuit p'f' de se-
ctū spei. Nō aut' p'pter defectū p'fessionis.
In peccōre aut' obstinato vitūq' deficit. s.
cōfessio z spes venie: q' sine cōfessione hūi-
nō pōt. Tales q' nō vult cōfiteri: necesse ē
vt male moriant' z desperati. Nota exem-
plū de illo: q' dum laboraret in morte: z in-
uitaret ad p'fessionē: ille negrū plenus et
ira: v'gēte diuio iudicio rēdit corā oibus
astantib' di. Postq' de' aufert iūbi corp'
z ego auferā tibi aiām: q' aiām de eo nō
possuz sumere vindictā: nō attendēs mē-
ser: q' dū aiāz deo auferret eā diabolo tra-
didit in sua perniciē: z eternā dānationē.
Et hec durities p'c' dicit ex diabolica insti-
gatione. Vide exemplū qd' scripsi. s. arri.
z ser. j. p'c. ij. Tales etiā diligentiorē curā
habet de caligā aut d' solitari q' de ania.
Q' si caligā lacerat: statim illā reparant:
sed aiām nō. Si camīsa q'libet q'ndē/
na lauat: s' ania nō. Iō tene p'filiuz
septuag' p'cōr dicens. Eccl. iij. Non cō-
fundar' p'fiteri peccā tua. Et p'dict' q' p'z:
q' ratiō nālis dicat: q' peccōr: q' p'fiteri pec-
cā suū. Et iō respectu h' pōt dici: q' p'fel-
sio sit de iure nāli. Nam d' Pe. de carā. in
iij. di. xij. Cōfiteri veritate q' n' vbi: quō. z
cui optet: est act' v'itū: z p'fiteri est d'
iure nāli: q' oēs act' v'itū: a rōne natura-
li p'cedunt. Et p'firmat' ratiō: ex eo q' con-
fessio ē d' iure diuino: vt patebit in. iij. p'c'
f'monis. Jus aut' diuinū d' ius nāle. Q'
cuiuslibet rei illd' est nāle qd' z a creatore suo
imponit. vt nor. Tho. ij. q. xij. ar. ij. Uñ
z Iud. d' q' ius nāle est qd' in lege z euā-
gelio p'fiteri: vt h' in decre. j. dist. in prin.
¶ Scdm' mediū est p'suāio theologica.
Pro cui' intelligētia nota silitudinē. Si
q's em' veller ingredi domū seu palatium
cui' ostiū sit clausus: vobez recurrere ad
ostiarū: q' h'z clauēs: vt sibi ostiū aperiat:
z sic ingredi possit. Sic in p'posito. Dani-
festū est ei q' p' p'cā mortale claudis ostiū
paradisū peccōr. Uñ pōt dicere peccōr: illud
Hier. xxxij. Ego clausus sum: nec valeo
ingredi domū dñi. Si igit' peccōr vult in-
trare i vitāz eternā: optet q' currat ad eos
q' h'nt clauēs: cuiusmodi sūt sacerdotēs: q'
bus dixit. Mat. xij. Quēcuq' liga tu ter:
erit liga. z in celis z c. Et Jo. ij. Quōm'
remiserit' peccā remittent' eis z c. Has aut'
clauēs p'ncipalit' dñs tradidit Petro di.
Mat. xvj. Dabo tibi clauēs regni celoz
z c. Et di. xij. Sacrosctā. q' minus agit
peccōr: q' p'fiteri sacerdoti: q' subiacet se-
et' p'cā inuocās auctoritatē clauū suā:
z dices. Aperite mibi portas iustitie: z in-
gressus in eas p'fitebor dño: h'c porta dñi
iusti intrabūt in eā. ps. cxiij. Uñ Ambro.
Cōfessio a morte aiām libera: p'fessio aut'
perit' p'adūm: p'fessio spem salut' tribuit
q' nō meret' iustificari: q' in vita sua peccā
nō vult p'fiteri. ¶ Tertiu' mediū est iudic-
ctio diuinalis. Nam de' Adā peccantē vob'
cauit di. Adā vbi es. Gen. ij. Hoc em' fecit
est diuina bonitas nō ignoīās vbi esset: sed
vt et h' daret sibi occasiōē p'fiteri peccā
suū: z p'sequit' veniā p'sequēdā. Sicut ipse
Adam nō humilit' p'fessus est: sed se excu-
sans dixit. Mulier quā dedit' mibi sociā
dedit' mibi d' ligno z comedi: q'it' retro: q'
culpā in deuz: q' talē sociā sibi dedit' sibi
fozet occasiōē peccandi p'bitura. Sic feli-
cit' z Eva di. Serpens decepit me z com-
medi. Et iō nō obtinuerit' p' tunc veniā
sed postmodū a eci' d' p'adūo in penā p'cā.
Penitentia vero agēs misericordiam p'cā
ti sūt. Sic plerūq' hodie faciūt: q' q' cōfite-
rent' nō arcuant' se: sed viciā v' v'ozē vt
diabolū. Corra qd' d' ps. Non declina-
me. in yer. ma. ad excu. excusa. in p'c. De-
bet q' ex inductione dei peccōr: oīno p'fiteri
peccā: vt veniā p'sequat'. Sic fecit Dani-
q' dñs misit ad eū Nardam p'pham argu-
entē eū de peccō: hūilit' p'fessus est peccā.
Peccavi: z statim audiuit ab eode p'phā.
Dñs q'z trāstulit' a te peccā tuū. ij. Re. xij.
Uñ d' ipse alibi. Delictū meū p'gnū. nō
feci z iusti. me. a te nō absōdi z c. Uñ nō
ta q' optet alterū de duob' esse: v'z q' aut
peccōr clamet ad dñm vindicari. Uñ cum
dñs induceret ad p'fessionē peccā parricidij
Cain di. Ubi est Abel frat' tu'. Helens
Cain peccā p'fiteri: z dicit' delictū. Hōi

custos fr̄is mei sum ego sub̄iit̄ d̄ns dī. Quid fecit̄. Hor̄ sanguinis fr̄is tui cla-
 mar ad me de fra. Hūc igr̄ maledic̄eris
 sup̄ terrā: q̄ aperuit os suū: z suscepit san-
 guinē fr̄is tui d̄ māu tua. Ben. iij. Sic d̄
 Sodomis impensētib̄ dicit̄ Gen. xvij.
 Lamoꝝ sodo. z gomoz. mul. est: z pec. eo.
 aggra. est. ni. vel. z vi. vry. cla. q̄ ye. ad me:
 ope cōple. Et bis q̄ badem? q̄ ex diuina
 inductio h̄o baby p̄fiteri pecc̄m: sic em̄ mu-
 seday p̄sequur. Hū Aug. Si h̄o celat de-
 deregit: et n̄ h̄o deregit de? regit. ps. Bti
 q̄p. re. sūt in. i. z q̄p. rec. sūt pec. Quartū
 mediū est auctoritas scriptural. Quadru-
 plex em̄ scripturalis auctoritas habet: q̄ cō-
 fessio pecc̄i sit necaria. Pr̄a auctoritas h̄i
 in lege moysaica. Haz in veteri testamēto
 erat i p̄cepto p̄fessio ḡn̄alis. Seda a lege
 euāgelica. Tertia a lege canonica. Quar-
 ta a lege ciuili seu laica. Prima q̄ au-
 ctoꝝitas h̄i a lege moysaica. Haz in veteri
 testamēto erat i p̄cepto p̄fessio ḡn̄alis/et
 inducta p̄ oblationē sacrificioꝝ. p̄ petō
 statura: puta vituli/ vel birci/ vel capre/ vel
 ovīs: z offerre petōꝝ. sic h̄i Leut. iij.
 Ido dicit̄ Pioner. xxvij. Qui ab̄condit
 scelera sua nō diriget. Qui aut̄ p̄fessus fu-
 erit z reliquit ea/ miam p̄sequet. Jre Eia.
 xlij. Barra si qd̄ habes vt iustificeris. Jre
 Job. xxx. Si ab̄condit vt h̄o pecc̄m. Se-
 cunda auctoritas h̄i a lege euāgelica. Nā
 saluatoꝝ petōꝝ p̄fessione instituit: z q̄uis
 nō expresse z manifeste habeat p̄ se: tū si/
 gnificatiue instituit. Hū d̄ Tho. in. iij.
 ten. di. xij. q. ij. Non legit̄ de ipsa p̄fessioe
 expresse institutio eb̄i p̄ se: sed p̄ Jacobū
 Jaco v. Confitemini alterutrū pecc̄a v̄a.
 Sed h̄i significat̄ ch̄is p̄cepit p̄fessionē
 Nā pmo quide p̄figuratio q̄dā cōfessiois
 inuuit̄ in h̄: q̄ Joant̄ bap. p̄fitebant̄ pecc̄a
 q̄ bap̄tismo ip̄i ad gratiā ip̄i p̄parabant.
 Seda etiā in hoc: q̄ d̄ns sacerdotib̄ le-
 p̄otos transmittit Lu. xij. z Matt. viij.
 Qui q̄uis nō essent noui testamēti sacer-
 dotes: tū in eis noui testamēti sacerdotiū
 figurabat. Hū dixit̄ d̄ns leprosis. Jre o/
 stēdite vos sacerdotib̄. Lu. xij. Nota Jre
 p̄ illos q̄ sanī sūt: z p̄t̄ ad eccliam ire z vo-
 cant̄ p̄fessores ad domū. Alij expectat̄ qñ
 confirmat̄ vt tūc p̄fiteant̄. Sed diabol̄ ap-
 ponit aliō impedimētū: p̄ter qd̄ p̄fiteri nō
 p̄t̄: z h̄ sepe p̄tingit̄. Sic vt expedit̄. Se-

cūdo d̄ d̄ndire: p̄ illos q̄ dicit̄. P̄ i n̄tro
 Jerm̄e nō recordor: d̄ petis meis: tū d̄ pec-
 cato vicini vt primi b̄n recordat̄. Quidā
 aut̄ sūt ita d̄i p̄positi: q̄ nūi i n̄rogat̄ a p̄fess
 fore de pecc̄is nō dicit̄. Tales nullo mō ve-
 niā p̄seq p̄t̄. Debet̄ q̄ petōꝝ totū cor suū
 i p̄fessioe ap̄ire: iuxta illd̄ Th̄. cē. ij. Estū
 de sic aq̄ cor tuū an̄ p̄spectū d̄ns. Nota. Si
 cut aq̄. Pecc̄a em̄ q̄ latēt i corde totalr̄ d̄nt̄
 dicit̄: sic aq̄ totalr̄ effūd̄ de vase: ita q̄ nec
 q̄lor: nec sapor: nec odor: nec aliq̄d vesti-
 ḡiū remāet i vase d̄ aq̄. Tercio d̄t̄ vos:
 nō accusādo allos: sic fecer̄t Adā z Euā
 sic dicit̄ ē. s. p̄. iij. Quarto d̄t̄ Sacer-
 dotib̄ Alijs nāq̄ nō sūt p̄fesse clauēs. vñ
 nec p̄t̄ absoluer̄: nisi sacerdotes eēt. Si
 eēt angel̄ vt Joā. bap. vl̄. Jgo Maria: vt
 dicit̄ Isra cū agef de m̄stro bul̄ sacri. P̄t̄
 q̄ saluator̄ significatiue p̄cepisse legit̄ cō-
 fessionē: z credit̄ etiā exp̄sse instituisse: q̄ i
 stitutio factōꝝ p̄tinet ad ch̄m: sic q̄ h̄o ex
 p̄tate excellēte sibi cōmissa: q̄ nllī ali j cre-
 ature est cōicata. Fuit etiā p̄figurata p̄fes-
 sio in suscitatioe Lazari/ qñ an̄q̄ ch̄is euz
 suscitasset fec̄ monumētū ap̄ire d. Tollite
 nlapidē zc. Jo. xj. Per monumētū ei fecit̄
 aia pecc̄i/ seu corp̄. Dar. xxij. Ve vo. h̄y.
 zc. quā op̄ret ap̄iri p̄ p̄fessioē an̄q̄ d̄ mor-
 te peti ad vitā gr̄e suscitē. Postmodū p̄-
 dicit̄ ap̄lis. Soluite eū z sin. abire. Per
 qd̄ significat̄ absolutio sacerdot̄: q̄ tūc vo-
 car eū. Interim iudicis iudiciū sequit̄: q̄
 papa dispensare nō pōt̄: q̄ aliq̄s ad p̄fessi-
 onē nō teneat̄. Sicut ei dispensare nō po-
 test p̄ platos ecclē: q̄ aliq̄s sine bap̄tismo
 saluet̄: ita nec q̄ aliq̄s sine remissione: sine
 p̄fessioe: z absolutioe veniā p̄seq̄: vt nō.
 Tho. 3̄ gē. c. xij. Hoc em̄ p̄tinet ad p̄tate
 excellēte: q̄ cōpetit̄ soli ch̄isto: s̄m q̄ h̄o.
 Ipse nāq̄ sol̄ pōt̄ p̄ferre effectū sacri h̄ue
 sacra: sicut paruit̄ in maria Magdalenā.
 Lu. ij. Et m̄liere adultera. Jo. vij. Sed
 h̄i posset papa dispensare: q̄ nō teneat̄ q̄s
 singulis an̄is semel p̄fiteri: q̄ h̄ est de iure
 positio hūano: vt in. c. Omnis veriusq̄
 serus. sup̄ q̄ habet plenitudinē potestatis.
 Extra de vsu. pal. Ad honoꝝ. Et de con-
 cel. prebē. Proposuit̄ cū s̄ilib̄. Tercia
 auctoritas sumit̄ a lege canonica: vt in. c.
 Dis veriusq̄ sep̄. fidelis postq̄ ad an̄os
 discretiois p̄uenerit oīa sua pecc̄a: saltē sel-
 in an̄o fidelr̄ p̄fiteat̄ ap̄to sacerdoti: z in/
 t iij

De Confessione

functā sibi p̄niam p̄ijs v̄itib⁹ studeat ad
implere: suscipiēs reuerēter ad m̄n⁹ in p̄
sebare eucharistie sac̄m: nisi forte de p̄p̄i
sacerdotis p̄silio ob aliā quā rōnabile eam
ad t̄ps ab eis p̄ceptioe duxerit abstinēdū.
alioq̄n z viues ab ingressu ecclie arceat: z
mōtēs eccliaistica careat sepultura. Hac
sūt annuā p̄fessionē ecclia sac̄a statuit t̄ri
plici rōne. Prima vt oēs pctōres se cogno
scant. qz vt d̄t Ro. iij. Oēs peccauerunt z
egent gl̄ia dei. Secda vt cū maiorē reuerē
tia hoies ad eucharistie sac̄m accedat. tū
tra illud. j. Cor. xj. Prober autē seip̄m hō:
z sic de pa. illo edat z de cali. bi. zc. Tertia
vt eccliaz rectorib⁹ sui subditū innotescat:
ne lupus lateat in gregē: z vt plati agno
scant vultū pecoris sui: z p̄cauere eis. dicē
te dño Proverb. xvij. Diligēter agnosce
vultū pecoris tui: tuosq; greges cōsidera.
Nota hie de etate in q̄ tenent q̄libet cōfi
teri: qz t̄r̄ d̄t. ois q̄ ad ānos discretōis p̄
uenit. Et videt q̄ anni discretōis sunt il
li anni in q̄b⁹ p̄t hō peccare mortalit̄ vt
plurimū. z h̄c est doli capax: qz tunc p̄t
peccare. Extra de delict. puerorū. si aduer.
delic. l. j. l. si minor se. ma. dix. l. ij. Dec
aut etas tūc videt incipē: q̄n tā trāserunt
septē anni: nā in tali etate p̄stituit p̄ pec
care. Quinimo vt d̄t t̄r̄ in. d. c. j. Quis
audeat affirmare mēdacia et p̄iuria nō eē
pctā: Et hie plena ē puerilis etas: q̄nis
in eis nō ita vt in maiorib⁹ p̄nieda vide
ant: z loquit de pueris doli capax: vt c̄z
septē annor. vt ibi d̄t glo. j. Q̄n z dicunt
legiste: z glo. etiā notat in. d. c. j. in vltima
glo. q̄ oino delictū cadit in puerū postq̄ ē
doli capax. p̄ter delictum carnis. ff. ad l. l.
le. l. j. §. ipubes. et. l. excipiūt. Et t̄o videt
q̄ in tali etate teneat q̄s p̄fiteri. Et h̄ p̄ba
tur p̄ t̄r̄. d. c. ois vtriusq; sexus. iūta glo.
q̄ est ibi. z in. d. c. j. de delict. pue. Et facit p̄
h̄ rō: qz p̄t in tali etate hō incurrere in in
firmitatē pcti: q̄ indiget medicina p̄fessio
nis. Prefea si p̄ hō in hac etate se obligat
re diabolo: mltō magis dz obligari hō pcti
pcti p̄fessionē. Lōtra. Infas p̄o. l. qui in
fra septimū annū p̄stituit? est: nō teneat ad
h̄ p̄ceptū p̄fessionis. Rō ē: qz infans etas
q̄cqd̄ videt t̄grat. L. de fal. mo. l. vnica. et
vt d̄t t̄r̄. in pupillus. insti. de inuti. stip. in
fans. Et q̄ infans prim⁹ est: nō multū d̄
stat a furioso: qz d̄mōi etas pupilli n̄llm i

tellectū h̄nt. s̄ in p̄is ifanti p̄t v̄ilitatē
reuz benignior: iuris interpretatio sc̄a est vt
idē ius habeat qd̄ pub̄rati. p̄imi. Nec ob
stat qd̄ legit in diaf. d̄ p̄uero q̄nq; annoz
q̄ p̄t blasf. demia diuī nois de sinu p̄is a
diabolo rap̄? est: z p̄sequit peccant moti
talit̄: qz illd̄ est de raro p̄ingentib⁹: et vna
birūdo nō facit yer. Lex autē adap̄at ad
ea q̄ frequēter accidūt: nō aut ad ea q̄ raro
euentūt. vt d̄t t̄r̄. in. l. nā ad ea. ff. d̄ legib⁹.
Quarta auctitas sumit a lege laica seu
ciuilis: q̄ statuit in cōfessione iudiciali q̄ re
accusat? dz cōfiteri delictū. Q̄n d̄t lex: q̄ si
reus accusat? ciuilit̄ de aliq̄ d̄ano p̄ato re
agit ciuilit̄. l. a q̄lia. dz accusat? p̄fiteri: als
si p̄bat? eū dz p̄d̄nari in dupli rōne in i
tratiōis seu negationis. vt in. c. ad. l. a q̄. l.
p̄ negantē. Et d̄t Tho. ij. q. q. lxx. ar. j. q̄
si aliq̄s accusat corā iudice de aliq̄ crimine
qd̄ cōmisit: teneat dicere veritatē z cōfiteri
delictū iudici infrogātū z p̄cedēt. fm̄ for
mā iuris: als peccat mortuā. Sūt etiā d̄t
d̄ teste. Quintū modū est exp̄ientia etē
plaz. Nā mltis exp̄is oñdit q̄ d̄m̄nati
fuerūt aliq̄ q̄ noluerūt cōfiteri pctm̄. z de
mltis legit q̄ fuerūt reuocati ad vitā vt a
morte rep̄tina p̄seruati vt p̄fiterent. Q̄n
legit q̄ in Frācia in q̄dā monasterio q̄dā
fuit puella sc̄tissima: q̄ cū nep̄tis eēt abba
mirabil̄ eēt vite: sc̄a eēt r̄te fame: vt ad se
vidēdā mltos de lōginq; p̄tib⁹ ar̄raberz
Accidit aut vt q̄dā miles p̄lmū sp̄ual̄ ad
ea vidēdā veniret. z cū ei p̄lmū placuit
sepe venire cepit vt euz ea loq̄ret aliq̄ de
otuis. p̄t qd̄ accidit: vt ex familiaritate
nimia in se nimia sumpta fiducia cepit
narrare aliq̄ in hōesta. z calefacti p̄bis co
perūt se manib⁹ t̄gere: crescēteq; libidinis
flāma in corpe diabolo incitātē: vel obli
ti p̄ceperūt doloie z peperūt in iūratē. Et
misa illa. p̄t p̄conitū sc̄titarz: s̄ḡbia r̄mū
da/ z a p̄cūdie pudore deuicta: oū timuit
famā p̄dere z hoib⁹ displicē: tenuit p̄fite
ri/ q̄uis sepi⁹ lachrymas fūderet. Factū ē
q̄ p̄ modicū vt obiret nō p̄fessa. Cūq; ba
beret ab hoib⁹ velut sc̄a: euz maḡ gl̄ia tel
p̄ta ē. Q̄n abbatissa p̄ nep̄te sollicita: oēs
adiurat sorozes vt deu deuoti⁹ exorarent.
Illa p̄o eis s̄bito appuit: z qd̄ p̄fiteret re
q̄sūt. Cui abbatissa ait. volum⁹ vt dicat
nob̄ q̄nt̄ est tibi. Tūc prin⁹ alta voce c̄ta

re cepit & dicere. Peccate me & n̄ penitēte timor mortis turbat me: q̄ in inferno nulla est redemptio. Sorores ceperunt carere & dicere. *Debere mei de? & salua me.* Quid dū audiuisti statim dispuit: si q̄q̄ eēt dāna/ra/hois nō appuit. Sic etiā legit de q̄dā mercatore yfulario: q̄ cū venisset ad mortē & moneret ad p̄fessionem/ & ille audire re nueret: q̄dā ex astutibus dixit ei. Scias te eē dānatū si tu nolueris cōfiteri peccatū/ & nō restitueris alienū. Et ille vt fert: h̄ solū respōdit. Ego pbabo si p̄a sunt q̄ tu dicis, & nō p̄fessus vitā finiuir. & sic dixit p̄batur? accessit. Legit etiā q̄ fuit q̄dā i p̄bō Lōbardie q̄ dñe n̄re vigiliā ieiunabat valde duore. Lūq̄ i q̄dā bello int̄ Bononiēses & Mutinēses exorto/ fuisse vulneratū ad mortē. ad pedē cuiusdā arboris derelictus a suis: auxiliū dñe iuocauit qd̄ postulauit accepit. Nā rādū ei? adiuuātib̄ meritis/ nec moti potuit quisq̄ sacerdos aduenire: q̄ cū p̄fiteat̄ ab oib̄us peccatis absoluit. Itē duo h̄es minores p̄ vitā aliq̄n̄ incedentes: q̄ndā inuenerūt i via letabilē vulneratū a latroib̄, quē mortuū putātes: & eū sepe lre volētes: ille signus fec̄ q̄ viueret. Tūc dixer̄ ei. *Hic p̄fiteri.* Et ille dixit. *Volo q̄ dñā cui? dic̄ ego ieiunabā: sine p̄nā me mortuū nō finit.* Itē teneas peccatō p̄filiū/ imo p̄ceptū dñi dicit̄s. *Ecc̄i. xvij.* An̄ mortē cōfiteri. A mortuo q̄ n̄ nihil perit confessio. *Cōfiteber̄ viuis: viuis? & san? p̄fiteber̄: & laudab̄ deū/ & gl̄iaber̄: i resurrectionib̄ ei.*

De impedimentis confessionis
Sermo. xvj.

Penitentiā agi

Penitentiā agi. *Sup̄ sermone p̄rio dictū ē de rōnib̄ ad p̄fessionē inducentib̄: nō sequit̄ p̄dicare de obstac̄lis cōfessionis impedimentū remouētib̄. Salutes p̄go rē. P̄rio fundamētō finoms q̄ est de impedimentis cōfessionis: ont̄ theologiceal̄ q̄ntio. Quent̄. Vtrū sacerdote absente teneat penitētiā ei p̄fiteri p̄ scriptū? Arguit q̄ sic. Qui obligat ad faciēduz aliqd̄: si nō p̄t rotū cōplere/ tñ tenet facere qd̄ p̄t. h̄ boies obligant ad p̄fitecū peccatū sua sacerdoti: si aliq̄n̄ hoc p̄fete cōplere nō p̄t/ tenent facere de h̄ qd̄ p̄t. h̄ si nō h̄nt p̄sentia sacerdotis cui peccatū sua possint manife*

stare p̄ verbuz: si p̄nt scribere tenent ea sibi manifestare p̄ scriptū. In oppositū. Sicut necariū est p̄fiteri p̄bo vel nutu si assit facultas: ita necariū est cōfiteri sacerdoti si h̄nt p̄t. h̄ si sacerdos h̄nt nō possit: necariū nō est cōfiteri sacerdoti q̄ a sibi nō tenet ea hō manifestare sacerdoti scripto/ q̄uis non possit p̄bo. & sic q̄ntio manet p̄ vtrāq̄ pte dubia. Ad q̄ntione respōdendū est fm̄ Rich. sup̄. iij. sen. di. xvij. ar. xxj. q. v. q̄ sacerdotē absente nō tenet penitentiā tentio ne necitatis ei p̄fiteri p̄ scriptū: q̄ ad hoc nō obligat hō de iure nature: q̄ sacm̄ penitentiē nō est i iudicio publico/ h̄ secreto. in q̄ iudicio sacerdos tenet penitentiā diligēt̄ examinare peccatū & peccatōis circūstantias inq̄rēdo: vt prudēt̄ intelligat: quales ei v̄z p̄bere p̄filiū: & remediū adhibēdi/ ueris experimētis ad sanādū egrorū. Sequit̄ q̄ de necitate nō tenet penitētiā sacerdotē absente p̄ scriptū p̄fiteri ei. & etiā p̄f incōueniētiā q̄ ex sepeo euentre possent. Et ad argumētū d̄: q̄ frequēt̄ cōtingere p̄t q̄ obligat? ad faciēduz aliqd̄ p̄ vnūz modū nō tenet illud facere/ si modū illum obfuarē nō p̄t. sequit̄ q̄ q̄ntis hō teneat p̄fiteri p̄bo vel nutu: tñ nō tenet de necessitate p̄fiteri q̄n̄ cōfiteri nō p̄t p̄dicto aliq̄ modoz. Confitemur igit̄ peccatū nostra. ex suasionib̄ demonū de nō p̄fitecū peccatō si dē nō adhibeam? & de ipsis agam? p̄niaz. Ad quā agendā nos exhortant̄ verba p̄e assumpta rē. *P̄rio introductioe sermōis notādū q̄ diabolus maxie nitit̄ impedire illud op̄ qd̄ est marie uelitaris. Nā vt dicit̄ Aug. in li. de pe. Confessio est salus aniaz. dissipatrix vitioz. restauratrix p̄rurū. op̄ pugnat̄ demonū. Quid plā? Obstruit os inferni/ portas aperit paradisi. Idcirco diabolus vt a p̄fessione retrahat/ multos impedimētōz laq̄os opponit. Ista sex v̄t̄z*

- Primū est pudor confitendi.
- Secūm est timor satisfaciendi.
- Tertiū est dulcedo peccandi.
- Quartū est spes finaliter penitendi.
- Quintū est despectio veniā consequēdi.
- Sextū est diffidentia.

P̄rio impedimētū est pudor p̄fitecū. Istū rāgit̄ coiter hypocrisis et sup̄bos: q̄ volūt̄ appere hoib̄ defozis sani et m̄di/ cū tñ sint int̄? ifirmi & turpissim̄/ siles p̄bati leis/ hypocrisis. p̄tra q̄s d̄t̄ dñs. Bar. xxi. ij

De Confessione

De vob scribe et pbari, hypo. q. si estis se.
Deal. q. fo. appa. ho. spe. inr. po. ple. st. offi.
mor. z. oi spur. Et tō tales aut nolūt p̄fite
ri oino. aut p̄fient qdā alia pctā: sed nō il
lud de q. valde erubescūt. Vel qnqz p̄fite
tur diuersis sacerdotibus diuersa pctā: qz
erubescūt apire totā sanie pctōz vni medi
co. Cōtra q. hoc p̄mū impedimētum sunt
tria remedia seu tres cōsiderationes.

Prīmū ergo remedium est cōsideratio
naturalis rationis.

Secūm est p̄replatio diuine intuitōis.
Tertiū est p̄patio future p̄fusionis.

Prīmū q. remediū est p̄sideratio nātū
ronis. Dz em hō cōsiderare intra se z dice
re. Ab miser si nō erubui peccare/qd ē in
honestissimū z vilissimū: cur igr erubescā
p̄fiteri qd est honestū z iustū z vilissimū:
Bef. D. insania nimia hoim: pudet abluī
z non pudet inq̄nari: pudet sordes abster
gere z nō pudet sordes p̄here. abstergit ca
liga z p̄remis aia. Nota p̄ plimos: q. nō v
recūdant facere pctā z p̄cūdant dici pec
catores: timētes magis famā p̄dere q̄ cō
sciam: cū cū p̄scia sit bonū p̄tū/fama p̄o
alienū. Et tō poti? dz hō diligere z fuare
p̄sciaz q̄ famā: sic hō magis diligit bona
ppria q̄ aliena: q̄uis vtrūqz debeat hō ser
uare/p̄sciam z famā. Cū Aug. xij. q. ij. no
lo. Due res sunt: p̄scia et fama. Cōscia est
necaria tibi: fama p̄rio tuo. Vlti q. p̄tra
faciūt: qz volūt esse p̄cubinari? h̄n̄r pro malo.

Sic de usurario. sic de simoniacō. z h̄mōi
volūt esse: s̄z nolūt appellari pctōres. Cō
tra q̄s est p̄uerbiū. Si nō vis ee lup? nō
vestias te pelle lupi. Secūm remediū ē
p̄replatio diuine intuitōis: cū nihil p̄r ce
lari. qz oia nuda z ap̄ta sunt aī oculos ei?
Heb. ij. Quid q. erubescis reuelare do?
sit oia pctā tua: Qū aut reuelas pctā cō
fession: reuelas sibi nō vt hōi/s̄z vt dei vica
rio. Esa. xxix. Te q. p̄fū. estis cor. vltq. nō
intel. Cū in nullo casu m̄bi p̄r sacerdos il
lud reuelare noīando p̄sonā pctōz: etiā si
cor? m̄ds p̄irer. q̄nimo p̄r cū secūra p̄scia
turare si adducere rāq̄ restz in iudiciū/q̄
nihil scit: si illud pctm sciat solū p̄ sacratē
p̄fessionē. vt no. Theo. i. l. ij. sen. vi. xij. Et
etiā si eps sciat pctm in p̄fessionē allicui? sub
diti sui. si perat ab eo iustitia p̄ illū cui va
mū illatū ē: nō dz illū pctōzē noīatim ex

cōficare/ sed indefiniate: dice do. Et dico
gauctōrē dāni. sic z saluator feci de Zuda vi.
An? v̄m me traditur? z. Bar. xxy. Et
h̄z in. c. si sacerdos. de offi. ordi. Nec ch̄na
fuit in h̄ p̄ditōz criminis Jude: nec etiā cus
dixit. Qui intigit meū manū in p̄p̄sōe.
nec cū dixit. Tu dixisti. De p̄se. vi. ij. cum
oēs. z. ij. q. j. si peccauerit. in Glo. ij. Dicit
etiā Host. in. c. ois vtrūqz sexus. q. etiā si
necitatis articlo q̄s laico p̄fiteat: laic? ille
tenet celare p̄fessionē sic z sacerdos: s̄z cū
dē. z tō puro q. posset ille laic? iurare se ne
scire/ sic z p̄byter zc. P̄z q. pctōz cōfite
re do reuelat deo pctm. Si q. tu miser pec
cator: nō erubuiti peccare corā deo ad cui
dānatio nē: cur erubescis sibi illud p̄fiteri
ad cui saluatio nē? P̄s. Imp̄fectū meū vi
derūt oclī tui: z in li. t. o. scri. Nota i libro
tuo. q. qn tu peccas/ de? scribit i libro pctm
z p̄fiteat ei?/ z q̄nitate dicit/ locū ei p̄lo
nā zc. s̄z qn tu p̄fiteris/ de? delet illa cū p̄
na mie. Esa. xliij. Ego sum q. de. inq̄. r. p.
me: z pec. r. nō recoi. P̄s. Auerte fa. tu. a
pec. m. z. o. inq̄. m. dele. Tertiū reme
diū est p̄patio future p̄fusionis. Dz em pec
cator p̄pare p̄fusionē quā patit cōfiteudo
cū p̄fusione quā passur? est in extremo tu
dicio. Et dz eligere istā poti? q̄ illā/ tripl
ci rōne. P̄ia: qz ista p̄fuso p̄fictio est co
rā vno hoie z pctōzē: qz scit copari cōfuso
ni peccāt: s̄z illa cōfuso erit corā oibz hōi
bus p̄ntibz z futuris: z corā oibz angelis z
sctis oibz. P̄aū. ij. Reuelabo pudē. rā. fa.
tua: z ostē. gen. nudi. r. z reg. igno. nūā. P̄o
Aug. in p̄ona p̄fessionis sic dicit sup p̄lā.
Cur p̄fiteri erubescis pctā tua: Pctōz s̄z
scit z tu: hō sū. h̄n̄anū nihil a me alienū. co
fiteri hō hōi: hō pctōz hōi pctōz. P̄o dz cō
fessōz figuratiue. Nō abomina. sed dicit
qz frat tu? ē. nec egyptiū/ qz aduena fuit
in fra ei?. Deut. xxij. Nota idu meū. i. san
guineū: q. p̄cat pctōzē. qz pctm in scriptura
designat p̄ sanguinē. ps. Libera me d. san.
de? zc. Nec egyptiū. i. tenebrosus. s̄z pctōzē
qz aduena fuiti zc. i. qz tu aliq̄n fuiti pctōzē
cator. Ergo duplici rōne nō dz p̄fessōz ab
horere pctōzē. tū qz pctōz est frat tu? r̄z
qz ipse cōfessōz aliq̄n fuit pctōz. Cū q̄.
Haud ignara mali miseris succurrere vo
lco. Glide in decre. l. vi. cōsiderādū. P̄p̄o
rō q̄re pctōz: dz eligere poti? cōfusione cō
fiteāi b̄c q̄ in inferno/ est. qz ista p̄fuso est

spalis z moteranea: illa po efna. Tere. qd nō intel. op. pto. semp. qd nō q̄ dele. Tertia rō est: qā ista p̄fūio est honesta/ p̄uio/a/ z vitis: qz p̄ ca remittit culpa z pena. v̄l in pte v̄l in toto. qz tāta possit ee p̄fūio/ v̄l tot possit sacerdotibz cōfiteri: q nō solū ois culpa/ s̄ etiā ois pena rollere: sic fuit in Wāgdā lena. h̄ illa cōfūio erit p̄nciosa z maxime cōfūtibz. Eccl. iij. P̄o aia tua nō cōfūdaris dicere v̄z. Et em cōfūio adducēs p̄m: z est p̄fūio adducēs grām z glām.

Secōm impedimētū est timor satisfaciēdi. Timēt em qdaz nō posse ferre p̄nias q̄ eis iponūtur. Sicutia/ ellicia zc. Contra hoc h̄ impedimētū: quāt vulnus diaboli est triplex remediū christi.

Prīmū est penitentie leuitas. **Secōm** est tēporis breuitas. **Tertiū** est future pene grauitas. **Prīmū** ergo remediū est pene leuitas. L̄ h̄o ei adiuuat nos i ferēda p̄nā duplt. v̄z P̄io em p̄nā alleuiādo. **Secō** ip̄az p̄niam dulcorādo. P̄io h̄ mō p̄niam alleuiat: qz p̄ saluatoz cruce p̄nīe nobiscū portat. Qd figuratū est in eo q dñs portauit vnū latꝝ cruce: p̄ quā p̄nā designat. z Si mon cyrene portabat aliū: z portabat Iesus latꝝ grauꝝ. l. latꝝ superiꝝ: qz ille Simō dicit qndā Si. cyre. yemē. d̄ vil. z impo. il. cru. por. p̄ Je. Ps. Cū ip̄. s. in tribu. er. eū: z glo. eum zc. **Secō** saluator adiuuat p̄nāz dulcorādo: qz q̄uis p̄nā sic amara z dura: tñ c̄bis facit eā dulce: qz lectus durus videt mollis. Ieiunia s̄ delectar̄ioes. Vigilie s̄ delect̄ie zc. Hoc fuit signatū in aq̄ amara: q̄ fuit dulcorata filijs isrl' p̄ lū gnī immissione. Eto. xy. A qua q̄ bz lauare deis̄ p̄niam q̄ lauare hoiez a sordibz p̄erū. H̄. j. Lauami mōi estote. Ps. Lauabo p̄ sin. noc. lec. m. **Hec** h̄ aq̄ e amara: qā p̄nā est dura z amara/ maxie insuet̄. Pōnas h̄ dicit aq̄ amare lignū crucis meditādo illā: z r̄ie fiet dulcis. Nā tu ieiunas z c̄bis ieiunant in cruce. Tu sel comedis i die: habes tñ vinū z panē zc. **L̄ h̄o** h̄o s̄ r̄ies/ aceto potat: est z felle cibat. ps. De derat in eicā meā fel: z in siti meā potauit r̄ur me aceto. J̄tē tu de nocte dormis in lecto laeo. **L̄ h̄o** in lecto crucez artissimo zc. **D̄**: vt expedit. Lu. vlti. P̄portuit c̄bim

partē ita intrare in glām suam. De p̄nā ch̄ri scripti s̄. ar. iij. ser. ij. **Secōm** remediū est tēp̄s breuitas. Licet em eēt duriss̄ma p̄nā: tñ c̄nimit̄ ee sustinēda. Nā z sl hō toto tpe vite sue lōgissime p̄nāz agerz: tñ vix eēt tps decē annoꝝ. qd est h̄ tps respectu eternitatis. Profecto minꝝ q̄ yna gutta aq̄ respectu totiꝝ maris oceanū. **Jō** d̄. Eccl. vi. Multū laboraui z inueni multā requiē. Dico. sup̄ H̄ere. Nllm longā tps qd finē h̄z eternitati: p̄p̄ari: oē tps breue est. Nota a m̄nozi illudine de studēte decē annis extra patriā p̄ honore vel lucro caduco z fallaci acq̄rendo zc. q̄nto magis p̄ glām etna acq̄redā laborat demꝝ. **Jō** ap̄. ij. **Loz.** iij. Id qd in p̄nti est momētaneū z leue tribulatiōis nre: supra modū in sublimitate eternū gl̄ie pondus operat̄ in nobis/ nō p̄c̄plantibz nobis q̄ videtur sed q̄ nō vident. **Que** em vident t̄p̄alia s̄: q̄ aut nō vident eterna sunt. **Tertiū** remediū est future pene grauitas: quaz incurreret hō si nō confiteret̄. **Jōb.** vi. **Qui** t̄met p̄uina: irruer̄ sup̄ eū nix. Nō p̄uinaz i. t̄p̄ale penā s̄ue p̄nīaz irruer̄ sup̄ eū nix i. pena etna. **Vide** in libro de vitis fratz nroz pte. iij. c. de intratibz religionē ex consideratiōe penarū p̄sentū z futurarū. **Jō** ecclesia sc̄ra orat feria. vij. p̄ d̄nīcā in passione di. **Loidibz** nris q̄lūm d̄ne auxiliū gr̄e tue benignꝝ infūde: vt pecc̄a nra castigatiōe volūtaria cobibētes: t̄p̄ali potius macere mur q̄ sup̄plic̄ijs d̄puremur etnis. **Tertiū** impedimētuz est delectatio peccati: q̄ ita allicet peccatores sic cāt̄. **Syrenarū:** z fac hoiem p̄tēnere p̄m. **Aug.** li. i. ho. **D̄** e peccatū p̄suetudie vilesit: z sic hoi q̄ nullaz sit/ dolore p̄dit. **Qd** putridū est nō dolere: z nō dolere nō e sano habedū: h̄ p̄ moꝝ tuo āpurādū. **Contra** aut̄ h̄ vulnꝝ diaboli tribz alijs ch̄ri remedijs est subueniēdum. **Prīm** e loci z t̄p̄is incōgruitas. **Secō** e do loꝝ admixtibilitas. **Tertiū** e finis calamitatis. **Prīm** h̄ remediū e loci z t̄p̄is incōgruitas: qz h̄mōs nō est locꝝ gaudij/ s̄ meroris: z t̄p̄s p̄nt̄ vite req̄rit potꝝ mero: e q̄ gaudij z l̄ritiā. Et ad h̄ ostēdendū: tñ fans q̄ nascit̄ incipit flere. **Jō** d̄ Aug. **xxj.** de ci. dei. c. iij. **Infantia** q nō a r̄itu s̄ a fl̄ctu ordit̄ h̄c lucem: q̄ maloz passura sit nesciēs p̄bat qdāmo: solū q̄ natꝝ e fer̄ r̄it r̄ūlle. **Loz** altē: neq̄ ei hōi aliqd mouz

De Confessione

fructuosus risus ille prendit. Nam magicarum
artium fuisse prohibet inuicem quod quidem illi non
ad pietatis viam vanam felicitatem contra suos in
imicos potest potuerunt. Amino quippe
rege assyriorum cum esset ipse rex babiloniorum
bello superatus est. Nec ille. Igitur et quod ipse et
locus est fletus: debemus flere et vitare penitentiam: et
non delectatione peccati nostra vegetari. Nota
silitudine de fure vel latrone si dum ducit
ad furcas/tret ridendo et gaudedo re. repu-
taret fatum: quod debet flere et veniam et orationem
non ab alijs postulare. Sic in proposito. Pec-
cator iam danatus est ad mortem eternam per iniam
latam in curia iustitie diuine: quod scripsit no-
tari? et. I. Ezechiel propheta di. Ania qui peccat
cauerit ipsa mortem. Ezech. xliij. Et conti-
nuo dicitur ad furcas inferni velocissimo
cursum: quod debet flere et veniam postulare po-
tius quam gaudere: alias fatum est. Ezech. xliij.
Dulcia in luctu: inopportuna narratio. In
Aug. In valle miserie sumus: in qua magis
est flendum quam inueniendum. Quis sani capi-
tis in se tot aduerbia gaudere potest? Iam quod quidam
clamant: ad regnum dicentes. Ad te cla. eru.
fi. eue: ad te sul. ge. et fle. i. hac la. val. Sicut
vita pietatis est flendum: quod nemo facit festum
ante vigilia. Totum autem tempus vite pietatis est
vigilia quodam future solennitatis. Et ideo ipse est
a vitibus et gaudijs nostris abstinentiam et non
gaudendum. Alias quod facit festum hic faciet
vigilia post mortem cum maria et eterna penu-
ria et fame et siti. Sic patet in diuine epulo-
ne: quod nunquam potuit hinc gutta aque. Lu. xviij.
Secundum remedium est dolor admixtibilis
tas: quod videtur Boetio. Dis dulcedo felicitatis
humane: multis amaritudinibus est resperfa.
Aug. Tanta malum hec vita repleta est: ut con-
parando eius motus remedium potest esse non
peccata. Vir. Optima quod dies miseris et. Et ideo
fatum est ille quod propter dulcedinem peccati: misericors
et malum admixtum: dimittit penitentiam fructuosam
Nota ad propositum pabolam: quod habetur in Ba. laa
dillo quod fugies in cornu cecidit in puteum et
Et expone sic scriptum dicitur. iij. aduertit ser.
quod incipit. Scitote quippe est regnum dei. pre-
j. et s. ar. xl. ser. j. pre. vi. Nota etiam exemplum
Alexandri: quod vidit in quadam fra hoies senes
opertos in pariete: et titulum dicebat. Hic vi-
sit una hora vel vno die: vel duobus: vel tribus
ad plures: quod solus dies leticie computabant et.
Tertium remedium est finis calamitatis: quod
et delectatio peccati nihil remanet: nisi post
lucet occupat. Prouer. xliij. Extrema gaudij
lucet occupat. Quid ei auaro remanet de
oibus diuitijs suis: nisi extrema paupertas.
Quid luxurioso: nisi corruptio et veritas.
quod superbo: nisi vilitas et. Et oibus his etiam
danatio: iuxta. Job. xxi. Tenet remanens
et citbarum et gaudet ad fontem: gaudet
sunt in bonis dies suos: et in puncto ad inferi-
na descendit. Nota hic illi diuine hospitis:
quod quod peccator viator declinat ad eum: sicut
hospitium suum: aperit brachia et leta facie re-
cipit ipsum: parat mensam: sicut lectum: et oia
sibi possibiliter facit ad sui delectationem.
Sed quod vult recedere: ardua ratione: et largi
mercedem exigit ab eo et. Sic facit mundus
hominem peccatorum. Iam de scriptura. Eccl. x. Si an-
tis multis vixerit homo: et in his oibus letis
rit: metuisse debet tenebris: et videri mal-
torum: quod qui venerit vanitatis: arguent peni-
tentiam. Quartum impedimentum est spes finalis
penitentiam. Et huiusmodi illis ex ipse vult
uedi: vel ex nimia perfidia diuine misericordie po-
tius est dicenda prescriptio quam misericordie acceptio.
Iam de scriptura a diabolo suggerere. Cora
habet triplex remedium. Primum est motus
dubitatio. De qua vide quod scriptum est. ar. iij. ser.
ij. pre. vi. Secundum remedium est peccati gemitus
quod quod propter hoc in peccato perseverant: ratio est
dicitur peccatorum et penitentiam efficiunt. Nam ut de-
ter. i. c. vlt. de consuetudine. Tercio gemitus
peccati: quod infelicem aiam diuini veritatem allu-
gatam et. Et in. c. non satis: de simo. de quod
tudo non minuit peccatum: sed auget. Tertium
remedium est peruersiois difficultas. Et quod
derare peccatorum: quod quod in peccato perseverant
difficilior erit eius conuersio: propter diuini peccati
cui subijcit. Propter quod dicitur. Hier. xij. Si
mutare ethiops pelle sua: et par. v. ar. iij. ser.
sic et vos poterit: beneficere cum videtur
malum. Nota ad huiusmodi figuram de coruo: quod semel
emissus ab arca nunquam reuertitur est. Gen. viij.
Ad idem facit quod scriptum est in finibus de peccato
gemitus ar. j. ser. iij. vbi agitur de gemitu peccati pro-
vi. Quintum impedimentum est despectus
niam peccandi: quod prigit ex gemitu vel diuini
nitate peccati. Hic est et peccator cum Latm. De
tor est in. m. q. v. me. Gen. iij. Si me-
rit. Talis est fuit Judas: quod ex despectu ve-
nie laqueo se suspendit: et diffusa sunt oia vitia
ra eius. Act. j. Cora huiusmodi est triplex remedium
Primum est passiois et inopabilitate excedit oia peccati

cauta mōi: iura illd. j. Jo. ij. Sids peccat
 uerit: aduocari habem? apd patre Iesu
 ebim iustuz ipe est pccatio. p pctis nris.
 Ho p nris aut tm: sed etiā p tortus mudi
 Jre Job. vi. Utinā apderet pctā mea:
 qd in merui / z calamitas quaz patior in
 statera: qm arena maris hec quoz apparet
 ret. Nota calamitas: quā patior. glo. hec
 est cruce / passiois z mortis chti. Scdm
 remediū est infinita dei mia: q in infinitū:
 est maior omi iniquitate: z boim z demonū
 ps. Nūqd obliuiscet miser de? aut ptime
 dit in ira sua mias suas: Jre alibi. Sua
 uis dñs vniuersis: z miseratōes ei? sup oia
 opa ei?. Nū si oēs demōes peterēt veniā
 a dō: pulchritudo veniā obtinerēt. Sic pol
 licit? est bñs Martin? demoni sibi appa
 reri zc. Quid i gū pctō: desperat d di mia
 q sp est p mpta ignoscere pctōi: Dat. xv.
 ij. Ho dico tibi septies: s vsq septuagies
 septies: Nōne ipe p crucifixionib ozauit. d.
 Dat ignoscet ill zc. Jo ps. Quāadmoduz
 miseret ps filioz / miser? est dñs timētib
 se: qm ipe cogit signentū nrm. Ter
 tiū remediū ē angelica sollicitudo p mna
 z custodia: qz sp angeli sunt nri aduocati.
 Sic p m pabola ficulne: q bz Lu. xij.
 Jp angeli adiuuāt nos ad pniā nos cō
 solādo z pforando. Figura bz de Helia
 ambulāre p desertū. ij. Re. xij. Nota etiā
 de Helio q ples vidit angelos adiuuā
 tes qz erāt hostes psecutores. iij. Re. Ho
 ra etiā figura de Daniele posito in lacu le
 onū. Dan. iij. Sextū impedimētū est
 diffidentia in pnia psecrati: z h puenit ex
 defectu fortitudinis mētalīs: que cōrigit ex
 pctō: qz ex sui natura incurit timorē anie z
 pusillanimitatē. Lōtra h est triplex reme
 diū. Primū est fidelituz societates. Scdm ē
 alioz exēplaritas. Tertū est virilis anio
 sitas. Primū g remediū est fidelituz soci
 etas. Ho om v3 diffidere pctōz d psecrati
 tia qm tantū exercit? dmi iustoz: tā boim
 qz angeloz pccatino sustinet. Ps. Partit
 cepo ego suz oim timētū te zc. Hec socte
 tas figurata ē. Judith. xv. Nū assirij non
 adunati i fugā ibāt p capites. Filij aut isrl
 vno agmine psecutores: obellabāt oēs qz in
 uenire potuissent. Sic z pctōz penitēs iu
 uat oibz cōmū: sicut iudicij: ceter? bōis
 opib: q p totū mūdū a fidelituz sūt. Pro

uer. xvij. Frat q adiuuāt a frē: qm ciuitas
 Circa. Scdm remediū ē alioz exēpla
 ritas. Nam videm? z puellas z pueros: z
 alios adolefētes in statu religiois z pnie
 psecrari vsq ad mortē ex dono dei: qz
 nos dēm? de dono dei pfidere vt psecrari
 mus: qz apd deuz nō est acceptio psonaz.
 Esa. xl. Qui sperāt in dño mutabūt forti
 tudinē: allumēt pēnas vt aqle currēt z nō
 laborabūt / abulabūt z nō deficiēt. Ter
 tiū remediū est virilis aniofitas. Debz ei
 pctōz aniofitas ē z virilis: parat? ad pniā
 faciēda: qz sūt ad ppetrandū pctā. Ro. vj
 Hūliamini dico: p infirmitates carnis
 vte. Sic em exhibuistz mēbra vā fuisse i
 mūditiē: z iniquitā ad iniquitā: ita nūc ex
 bibete mēbra vā iustitiē i scificatiōe. Vn
 ad ppositū puocat nos mgr Goffred? ad
 fortitudinē in sua poētria sic ait. Sed po
 res si arcū dilaes aim. Si corp? debile
 sit forte: z exiguas vires supplere memēro
 ipe grādī facti / guitas cuiqz volēri ē leuis
 z leuitas aio cuiqz rebelle est grauis: g
 vilis et erit leue natura mereri.

De confessione. Ser. xvij.

Demētia agi
 te zc. Sequit videre de pctis
 necario i pccatiōe dicēdis. Sa
 luter xgo zc. Pro fundamēto fmonis
 q est de cōfessione oim theological qstio.
 Querit vtrū hō teneat pccati oia pctā
 mortalia taz secreta q publica. Arguit qz
 nō bz extra. de accusati oibz. euadētia ppe
 trati seeler? nō indiget clamore accusato
 ris. g de sceleribz q euidēt ppetrara sūt nō
 tenemur pccati. In oppositū d qlibz pctō
 mortali tenemur itegre penitere. Sz in te
 gra pnia nō tantū pphedit pccatiōe. Sz
 etiā cōfessionē z exteriorē satisfactiōe / si
 sit possibile. g hō tenet pccati oia pctā
 mortalia tā secreta q publica: et sic qstio
 manet p vtraz pte dubia. Ad qstionē re
 spōdendū est fm Rich. d media villa. sup
 iij. sen. di. xvij. ar. iij. q. iij. q hō tenet pccati
 cert oia pctā mortalia tā secreta q publi
 ea: qz si secreta mori dēant interi? p pccati
 rione / defert tū dñt ad sepeliendū exteri?
 p pccatiōe: z qz nō sufficit aliqd ee notuz
 iudici / nisi sit ei notū i forma iudici: qz iu

De Confessione

der dz iudicare fm allegata. q̄ pctā publi
cata q̄uis manifesta sacerdoti sic boi: qz tñ
nō s̄t ei manifesta sic vicario dī: opz ea cō
fiteri. Et ad argumētuz dī q̄ illa auctas
intelligēda ē in foro cōfētioso: vbi iudicat
malū de interiori ope: nō in foro p̄nie/vbi
p̄ncipali iudicat de intēctōe. Et dicitur
q̄ pctā oia z p̄niaz agam: ad quā agendā
nos exhortant p̄sumpta p̄ba rē. ¶ Ho
ta p̄ completēto q̄ p̄clo theologoz est: q̄
q̄uis pctm̄ sit materia p̄fessōis: rñ nō o
pctm̄ subiacz necessitati p̄fessōis. Quedā
em̄ pctā tenet hō p̄fiteri: z q̄dam nō. Pro
hū? q̄ materia intelligētia norādūz: q̄ ad
h̄ yr act? cadat s̄b necitate p̄fessōis/ q̄ncz
p̄currūt p̄ditiōes. vīz q̄ sit pctm̄ actuale/
mortale/ māle/ post baptisimū/ nō p̄fessum
atq̄. ¶ Prima q̄ p̄ditio: req̄rit q̄ actus ille
sit pctm̄: qz in cōfessōe nō sunt dicēda nisi
pctā. Et intellige etiā de pctis cordis: q̄a
talia pctā ita separāt a coione sacroz/ sic
pctā opis. q̄ ita idigēt indicatiōe. Qz aut
dī: in. iij. sen. dī. rj. c. j. q̄ p̄ctio est p̄ pec
catū cordis/ cōfessio p̄ pctm̄ opis: dī p̄ q̄nū
dā adaptatiōē. nō aut p̄ p̄fessōē h̄z De.
de tarā. in. iij. dī. rj. q. ij. Item intellige
de pctis tā manifestis q̄ occultis: qz h̄z em̄
de Pe. vbi s̄. nō sufficit aliqd̄ eē notū iudī
ci/ nisi sit ei notū in forma iudicij. Et ideo
q̄uis pctā māifesta nota sine sacerdoti/ qz
tñ nō in forma iudicij: opz ea p̄fiteri. Itē
qz de eisdē dz esse p̄ctio z satisfactio: q̄ et
p̄fessio. Nec obstat qd̄ dī Aug. q̄ cōfessio
est q̄ morbo latens spe venie ap̄t. qz q̄uis
pctm̄ sit manifestū: dī tñ latēs ip̄i sacerdo
ti vt dei vicario. Et dī: Et latēs morbus
pcti etiā māifesti q̄ ad cāz morbi: nō essen
tīā q̄ est in corde. q̄uis pateat i effectu ex
teriori h̄z em̄ de Pe. vbi s̄. Et etiā norādū
ad h̄ vr q̄s p̄fiteat pctm̄: req̄rit q̄ etiā pcti
circūstantias p̄fiteat: p̄sertim illas q̄ tra
hūt ad aliā sp̄z pcti. Pro cui? declaratiōe
nota q̄ circūstantie pctoz sunt in q̄druplici
vīntia. Quedā em̄ circūstantie sunt q̄ nec
grauāt nec minūit pctm̄: z tales nō s̄t dī
cēde in p̄fessōe/ nec de eis dz sacerdos in
terrogare. v̄puta q̄ alq̄s fecerit furtū cū
manu dextra v̄ sinistra rē. Quedā p̄o sūt
circūstantie q̄ minūit z alleuiāt pctm̄: pu
ta ignozātia talis. s̄. q̄ nō totalit̄ excusat a
pctō. aliqd̄ si totalit̄ excusaret: nō cadit

sub p̄fessione ille act? qz nō est pctm̄. z bu
lusmodi circūstantias nō op̄ret p̄fiteri/ nec
est bonū cōfiteri. Dicit tñ Pe. de tarā. qz p̄
accūs ne scādaltzef p̄fessor/ bonū est aliq̄
rales cōfiteri. Et quū q̄s comedit carnes
in q̄dragesima ex dīsp̄satiōe z cā. Quedā
dā p̄o sunt circūstantie q̄ aggrauāt qd̄ pec
catū: s̄z nō trahūt in aliā sp̄z seu gen? Et
tales sūt in duplici vīntia. Quedā em̄ nō
notabilit̄ grauat: sicut scia z in q̄dragesima
rales nō tenet q̄s p̄fiteri/ q̄uis melius sit
p̄fiteri: qz sunt q̄si venialia pctā. S̄z atten
de qz nō intelligo de scia circa actū om̄isū
qz illa pōt mutare sp̄m̄ pcti. Et sic s̄o
nicec cū p̄sanguinea scient̄/ est in cēt? S̄i
p̄o ignozāter/ credēs illā esse suā v̄p̄ctio
est pctm̄ si fuit ignozātia p̄babī. Sic par
i Jacob cognoscite rē. Sic sic s̄o trahit
rē alienā scient̄/ est furtū. s̄c? si ignozāter/
credēs suā. Intelligo h̄ de scia. i. habitu
scie quā h̄z peccās. ex q̄ circūstantia pctm̄
aggrauāt: qz dz maḡ retrabi a pctō. quā
est maḡis grat? deo p̄ ignozāz: alioqd̄ p̄o
aggrauāt notabilit̄ pctm̄. Et tales op̄ret
cōfiteri fm̄ maḡm̄ Vilhelmū antedico
rēsem. Ad em̄ sufficit illi q̄ cētū marchas
de alieno habuit/ dicere. Ego accēpi alio
nū: cū ita bñ possit verificari/ si accepisset
vñū d̄nariū. Nec sufficit illi q̄ gladio vul
neuerat p̄tinū/ dīcer. Ego p̄cūsi p̄tinū.
Scdm̄ alios p̄o canonistas: nō tñ t̄p̄m̄
opinātes: nō opz q̄ sufficit cōfiteri q̄ntita
tē in sp̄e/ s̄z nō p̄cise: qz h̄ nō pōt fieri. Nec
opz fm̄ totā q̄ntitatē pcti p̄niam carare
fm̄ Pe. de tarā. in. iij. dī. rj. Et ideo v̄dēt
tenere Tho. in. iij. dī. rj. Quedā p̄o circū
stantie sunt aggrauatiue: z trahunt pctā
in aliā sp̄m̄ seu gen? pcti. Et tales circū
stantie sunt p̄fiteāde. Tñ Aug. de pe. dī.
Cōsideret. i. p̄fessor q̄ntitatē criminis in lo
co/ tpe/ z p̄seuerātia: etiā varietate p̄one
z quali h̄ fecerit tēratōe: z sp̄s? v̄tū mul
tiplici exercitatiōe. Im̄ oī autē circūstantie
trahētes in aliā sp̄m̄ in his p̄tibus p̄tinet
Quis. qd̄. vbi p̄ q̄s. quoties. cur. quō. q̄n
Quilibz obfuerit aie medicina dādo. Tho.
p̄ius ponit Tho. i. iij. sen. dī. rj. q. ij. ar.
j. Et sic exp̄one. ¶ Quis: v̄tūz pcti sit
mascul? vel feia. iuuenis v̄ senex. Ad ali
ignobilis/ liber vel seru? in dignitate vel
officio p̄stitū? aut p̄uar? sane m̄ris q̄n

Insan? scies vlt' ignar? solur? vel iuguar?
 cleric? vel laic? vel claustral. cofanguine?
 v' extrane? z h'ia. ¶ Quid? vtrū h'ie spe
 cū vel illā. s. fornicaroz vel adulterū. vtrū
 etiā sit illō medicore vel enorme v' pūū.
 vtrū manifestū vel occultū. vtrūz ferēs ex
 p'uetudine vel recēs. ¶ Vbi? vtrū. s. in lo
 co sacro vel non sacro. in domo dñoz aut
 alibi. ¶ Per q's. s. inf. mediarozes v' inter
 nūcios: q' oēs tales sunt p'cipēs criminis
 z dānatiōis: z ipe ē re? z obligat? p' p'ctis
 eoz. ¶ Itē p' q's. s. cū q'bz / z p' q'bz / z p' quoz.
 ¶ Quoties. Debz em p'ctōz p'fiteri nō so
 lu ipsa p'ctā: s. etiā vices z iteratiōes: v' di
 car q'tiens cogit fornicariā vel adulterā:
 z vtrū vñā vel p'les. Quoties dixit. p'imo
 suo p'ba p'meliosa: q'tiens iteravit intui
 rias: z s'illa. q'z fm Aug. Vuln? iteratum
 tard? sanat. de pe. di. iij. inanis. Et si pec
 cator dicat se nō recordari d' nūero: nō est
 statū dimittēdus. s. insitēdū est q'to tpe
 stetit in tali vicio: z q' frequēt iteravit infra
 illō tps. v' p'p'ta q'ties i meie vel hebdoma
 da: v' sic possit b'ri nūerus p'cti: z si nō p'nt
 roralit' salte fm aliquā p'putatiōez. Et tñ
 declarādū ē sibi q' nō dicat p' q' p'ctia sua
 sibi dicat vel min? v' p' p'ctiq'z faciūt. ¶
 v' de Aug. z b'z in de re. xij. q. ij. Lū hūilt
 raris cā mēris: si nō eras p'ctōz anq' mēri
 raris mēris efficer: qd' euitaueas zc.
 ¶ Cur? q't iteratiōe h' fecerit: z vtrū p'ie
 uenerit ipsam iteratiōē vel fuerit p'uent?
 vtrū spōte vel coact? et q'ti coactiōe: an. s.
 p'dictiōnali v' absoluta. Itē: vtrū cupidita
 te vel paup'rate. vtrū ludēdo an aīo nocen
 di: z s'illa. Itē: cur. i. q' motu vel sine fece
 rit: q'z finis v' variat ipem / cū act? hūant re
 cipiat ipem a fine. ¶ Vbi q' mechat cū mulie
 re v' auferat ei sua: dicitur est magis fur
 q' mech? q'uis mechia sit etiā ibi māltier
 s' formalit' furū ē. Fac ad h' lex. ff. de fur.
 l. yonū. ¶ Quō. s. de mō agēdi vel peccādi
 qd' meli? actu q' locutiōe scit. ¶ Qñ: vtrū
 .s. in tpe sacro: puta in festis / in q'dragēsi
 ma z alijs teiungis. aut i nō sacro. Itē vtrū
 nū p'ntas acceptā aut et postfrāgēdo illā
 p'ntas: q'z fm h' est maior ing'itudo. Ergo
 circūstātas eoz p'ctōz p'fiteri si scit: v' sacer
 dos interrogare si p'ctōz nescit. ¶ Qu' etiā p'fel
 for interrogare de p'ctis: v' de Aug? de pe.
 di. vj. c. j. Et debet sacerdos cōsiderare de si. ij. q. ij. ad p'm q. Per accidēs aut' pōt eē

interrogatiōib' factēdis: v' de Tho. in. iij.
 sen. di. xix. in expositiōe l're. Primo v' q'li
 bet p'ctōz interroget de p'ctis: q' p'sueuerit
 in oib' illis p'dictiōib' abūdare. Non em
 oportet q' a miltre q'rat: s' p'ctō clericoz: aut
 religiosoz: aut ecōuerso. Scdo ut nō fiat
 explicita interrogatio / v' si cōmilit' dicat: et
 si nō cōmilit' si addit'cat. Tertio v' d' p'ctis
 p'cipue carnis nō descēdat: minis ad p'ctu
 lares circūstātas: q' hui? delectabilia q'z
 ro mag' i sp'ali p'siderāt: tanto mag' p'cu
 p'scētia nata s' mouere: v' d' in. iij. et h' b'.
 Et iō pōt p'ringere: v' p'fessor talia q'rens
 z sibi p'fiteri noceat. Et sic q'bz deficiāt
 a suo scrutiniō / iniquitates scrutates: fm
 Tho. ibi. Scdo requir' ad hoc: v' p'ctm
 subiaceat necitati p'fessionis. s. v' sit actua
 le. Nā de originali nō est necaria cōtritiō:
 nec p'fessio. Vide sup' fm dē. j. hui? articl'
 p're. ij. Rō duplex est. Primo q' originale
 nō est cōmissum a nobis: sed p' Adā a na
 tura p'tractū. Ro. v. Per vñū hoīem p'ctm
 intravit in mundū zc. Et iō nō requir'it
 act? noster: nec cōtritiōnis: nec p'fessionis
 ad ei? remissionē: nisi p' accidēs si sit obez
 in recipiēte baptisimū v' p'ntiaz. Quis em
 res p' quatuor cās p'rabit p' eadē dissol
 uis: v' d' canon in. c. j. de reg. iur. Et lex.
 ff. de reg. iur. l. Al tam nāte. Scda rō est
 q' originali non debet pena sentus: sed so
 lū damni p' se: q' in eo nō est ecōuersio: sed
 auersio solū. Et iō non est de eo necaria
 cōfessio: q' sit ad hoc: v' p'ctōi penitēti in
 iungat p'ntia a sacerdote. Preterea effect?
 p'fessionis p'cedit ex auctoritate clauū sa
 cerdotib' collatāz: ad remissionē aut' ori
 ginalis nō requir' p'ctis clauū: q' a miltre
 collat' baptisimū remittit originale. ¶ Ter
 tia conditio requir' q' sit mortale: q' de
 venialib' nō est necessaria cōfessio. Et rō
 nē assignat Petrus de tarā. in. iij. di. xij.
 ¶ Qu' p' venialia nō sit sep'atio a regno ecclie
 trūphantis: nec a regno militāris. Cuz q'
 p' ipsa regnuz non excludat nō indiget de
 necitate officio clauū p' qd' regnū aperit.
 Non ergo necesse est cōfiteri venialia p' se
 loquēdo. Nec obstat Jac. v. Cōfitemint
 alterutrū p'ctā via: q' verbū illō q'mū ad
 p'ctā mortalia est p'ceptū: s' q'tū ad venia
 lia ē p'stitū: s' Tho. i. iij. sen. di. xvj. q. ij. ar
 di. vj. c. j. Et debet sacerdos cōsiderare de si. ij. q. ij. ad p'm q. Per accidēs aut' pōt eē

De Confessione

neccariū cōfiteri venialia s; Pe. vbi. s. vel rōne dubij: qñ credū esse mortalia: vñ rōnē statuti: qñ hō q tenet cōfiteri semel/nō h; nisi venialia: vñ rōne pculi: qñ venial de leccatio ad h; pducta est: q; nisi q; se ab ea quertat traheret in mortale: s; Pe. vbi supra. Pñm^o aut casus pñet tres casus. ¶ Pñm^o est: qñ dubitat q; vñ pñm cōmissum sit mortale vñ veniale: q; tūc pñt rē tenet: sic de mortali. Et h; qñ dubitatio illa succedit actu patrato. Si hō dubitatio illa pcedit actu: q; anteq; acc; ille cōmittat dubitat an sit mortale vñ veniale: efficit mortale rōne illi^o dubij. ¶ Scdō casus ē: qñ credit esse mortale pñm cōmissuz. Nā tūc cadit sub necitate pñssōis rōne pñcie: q; licet sit erronea obligat: q; omne qd nō est ex fidei. et pñcia pñm ē. Ro. x. iij. Et in. c. si. d. pñcipi. ¶ Tertio casus est: qñ scit illd ē veniale: s; credit d; eo illud ē necariū pñt. Q; tūc tenet pñt rē rōne pñcia. ¶ Quart^o casus est rōne statuti: vt dictū ē. In h; tñ casu s; due opñiones sic referunt. Tho. in. iij. di. xvj. Vbi sic d; in casu isto: in q; q; nō h;er: nisi venialia. Dicit aliq; q; tenet hō venialia cōfiteri. Alij hō dicunt q; sufficit q; se pñt sacerdoti: et se imune a pñ mortali ondat vt ad cōionez admitti possit. Preceptū ei ecclie est: ad obligandū illos q; hñt aliq; q; pñtēri deant. Cadit em sub pñcepto mag; taratio rps q; ipse pñssōis act^o: q; actus tpe a iure diuino pñcept^o est. Jac. v. Cōfiteamini alterut; pñā vñā. Nā si alicui p; gra rā collatū esset: vt a pñto veniali eēt imunis: sic hñt pñtū est collatū: nō teneret ad illd pñceptū. Hec Tho. Cōcordat huc ē opinioi Pet; d; pal. in. iij. di. xij. q. ij. ar. iij. vbi sic d;: q; Papa si veller nō posset oblligare altque ad pñssōne venialiu: cū h; sit imutare materia facti: sed d; venialib; facere materia pñcie: qd de nō fecit: et hec opinio videt; verior: s; pñma securior. Nā nullus pōt esse cert^o: an sit imunis a mortali iura illd Job. ix. Et si simplex fuero hoc sp; igrabar aia mea. Itē Eccl. ix. Nescite hō vñ amore vñ odio dign^o sit. ps. Delicta q; intelligit. Itē. i. Cor. iij. Ab illi m; h; pñt^o suz: h; nō in h; iustificat^o suz. Et tōtū est pñcepto ecclie de pñssōne annua obediat. Nā fac qd legit; et notat in. c. si.

d pur. ca. ¶ Quarta pñctio notat cū d; pñtū. Confitebor aduersum me in iustitia mea dño. Itē Luc. xij. Itē ostēte vos tal; cerdotib;. Aliena aut; pñā nō d; q; pñt rē: qñ sine alteri^o pñt manifestatione pñt pñm pñtenti: sufficit māifestare sacerdoti. Nā vt d; Tho. i. iij. di. xvj. Nō in pñt sōe d; fama alteri^o custo dire: qñ pñt s; suā pñciaz mag; d; purgare. Et iō sit iusticia: q; ducit in cognitionē pñone sit d; ne cessitare pñssōis: vt q; trahat in alia pñcie pñt mortali: tūc d; pñtēri: s; tñ si pñt occurrādo pñonā. Si aut; nō sit d; necitate pñssōis d; dimittere: ne pñm alteri^o pñdar. Vel pñtita licētia cōfiteat; alteri: vel superiori q; pñonā ignozet. Si aut; exprimat; ea bona infertione nō vt pñdar: sed vt pñdar; ozer p; ea: aut vt secrete emēder nō pñt caris; meref. xij. q. v. hoc videt; cor. Pe. d; pa. in. iij. di. xij. vicēs: q; qñ expñsse pñone alteri^o necaria ē ad expñssōne pñtēri: tenet; revelare mliet cōfiteri inestū cū pñt pñico. Non sufficit dicere cōnbut cū vñro h; cū pñe meo pñuis p; h; sacerdoti notificat; pñm alteri^o. Pe. hō de tarā. in. iij. di. xvj. in h; casu distinguit. d; q; aut p; h; imineret pñculū dicere aut nō. et tunc debet pñtēri. ¶ Quinta pñctio cū d; post baptisimū: q; de pñt ante baptisimū: nec pōt ē pñssō d; illis loq;ndo de pñssōe q; est pñt sacri pñtērie: cū baptisimū sit sūdamētū et ianna sacroz. de pñbyte. nō bapti. veniēs. d; cog; nat. i. p. c. ij. li. vj. S; nec pñtērio necaria accipiēdo pñtēriez pñtē: pur est dolor de pñtē gñā informas: q; tūc in āno p; baptisimū: h; p; cōtritiōez nre hñt: h; hñt est necariū dolor de pñtē salē informis: q; est at; tritio: q; ex vi sacri baptisimū sit pñtērio: vñ dixit Peti^o. Act. ij. Pñiam agite et baptizet; vnusq; vñm. Vñ Aug. d; pñ. di. iij. Qēs q; tam iue volucari arbit; cōstatū: est cū accedit ad sacriū fidelii: nisi oino pñtētear veterē vite nō pōt nouā ihsare. S; satisfactio ē deo faciēda n; reqñt. Nā vt ait apls. Ro. Sine pñtā sūt dona et vocatio d; di. Sup; q; ter. dr. Amb. et h; d; cōse. di. iij. Sine pñtā sūt dona et vocatio d; di. q; qñ d; in baptisimū nō reqñtē planctū vñ opñ altq; d; s; solā fidē: et oia gratis cōdonat;.

¶ Finis Ser. Petri Hier. de pñtā: quoniam eiusdē de oratione pñcia.